

Dokument nr. 15:11

(2016–2017)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 1501–1631

21. august–29. september 2017

Innhold

Spørsmål

1501.	Fra stortingsrepresentant Marit Arnstad, vedr. fellingstillatelsen på ulv, besvart av klima- og miljøministeren.....	11
1502.	Fra stortingsrepresentant Sverre Myrli, vedr. bedring av togtilbudet sør for Ski etter at Follobanen tas i bruk, besvart av samferdselsministeren	12
1503.	Fra stortingsrepresentant Bård Vegar Solhjell, vedr. den saudi-ledede koalisjonen som intervensjoner i Jemen, besvart av utenriksministeren.....	13
1504.	Fra stortingsrepresentant Truls Wickholm, vedr. pensjonsregulering, besvart av arbeids- og sosialministeren	14
1505.	Fra stortingsrepresentant Truls Wickholm, vedr. reallønnsvekst, besvart av arbeids- og sosialministeren	15
1506.	Fra stortingsrepresentant Stefan Heggelund, vedr. arbeidsavklaringspenger, besvart av arbeids- og sosialministeren.....	15
1507.	Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. bekjempelse av arbeidskriminalitet, besvart av justis- og beredskapsministeren.....	17
1508.	Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. konkurranse på like vilkår, besvart av næringsministeren	18
1509.	Fra stortingsrepresentant Kåre Simensen, vedr. ventetid innen helse, besvart av helse- og omsorgsministeren	19
1510.	Fra stortingsrepresentant Line Henriette Hjemdal, vedr. lokalt tilpassede vurderinger av fartsgrenser, besvart av samferdselsministeren.....	20
1511.	Fra stortingsrepresentant Ulf Leirstein, vedr. eiendomsskatt, besvart av samferdselsministeren.....	21
1512.	Fra stortingsrepresentant Marianne Marthinsen, vedr. pensjonsberegninger, besvart av arbeids- og sosialministeren.....	21
1513.	Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. dataavlesing, besvart av justis- og beredskapsministeren.....	22
1514.	Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. videre bygging av rv. 9, besvart av samferdselsministeren.....	24
1515.	Fra stortingsrepresentant Christian Tynning Bjørnø, vedr. arealplan om deponi for farlig avfall i Heistad/Brevik, besvart av klima- og miljøministeren	24
1516.	Fra stortingsrepresentant Freddy de Ruiten, vedr. akuttfunksjon ved Flekkefjord sykehus., besvart av helse- og omsorgsministeren	25
1517.	Spørsmålet ble trukket	26
1518.	Fra stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen, vedr. lærlinger i ambulansetjenesten, besvart av helse- og omsorgsministeren	26
1519.	Fra stortingsrepresentant Anniken Huitfeldt, vedr. Forsvarets utbygging på Evenes, besvart av forsvarsministeren	27
1520.	Fra stortingsrepresentant Jenny Klinge, vedr. krillressursene, besvart av fiskeriministeren.....	27
1521.	Fra stortingsrepresentant Jenny Klinge, vedr. slå saman operasjonssentralane, besvart av justis- og beredskapsministeren	28
1522.	Fra stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen, vedr. Hallenskogen stasjon, besvart av samferdselsministeren.....	29
1523.	Fra stortingsrepresentant Heidi Greni, vedr. melkeproduksjonen på Nygården, besvart av landbruks- og matministeren.....	30
1524.	Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. ubåtvraket U-864 utanfor Fedje i Hordaland, besvart av samferdselsministeren	31
1525.	Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. KOFA, besvart av helse- og omsorgsministeren	32
1526.	Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. lønns- og arbeidsvilkår i norske farvann og på norsk sokkel, besvart av næringsministeren	33
1527.	Fra stortingsrepresentant Freddy de Ruiten, vedr. opptrenning av barn med hjerneskade, besvart av helse- og omsorgsministeren	34

	side
1528. Fra stortingsrepresentant Truls Wickholm, vedr. formuesskatt, besvart av finansministeren	34
1529. Fra stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn, vedr. nedlegginga av Solbakken asylmottak i Florø, besvart av innvandrings- og integreringsministeren.....	35
1530. Fra stortingsrepresentant Abid Q. Raja, vedr. Bane Nor og trasévalg, besvart av samferdselsministeren.....	36
1531. Fra stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen, vedr. NSBs billettsystem, besvart av samferdselsministeren.....	37
1532. Fra stortingsrepresentant André N. Skjelstad, vedr. skole og reiseavstand, besvart av kunnskapsministeren.....	38
1533. Fra stortingsrepresentant Tone Merete Sønsterud, vedr. Kongsvingerbanen, besvart av samferdselsministeren.....	39
1534. Fra stortingsrepresentant Bård Vegar Solhjell, vedr. Follobanen, besvart av samferdselsministeren.....	40
1535. Fra stortingsrepresentant Snorre Serigstad Valen, vedr. Rinkebykostnader, besvart av statsministeren	40
1536. Fra stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete, vedr. eksportkontrollmeldingen, besvart av utenriksministeren.....	42
1537. Fra stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete, vedr. innkjøp av ammunisjon, besvart av forsvarsministeren.....	42
1538. Fra stortingsrepresentant Hans Fredrik Grøvan, vedr. bredbåndstilgangen til enkelte grender, besvart av samferdselsministeren	43
1539. Fra stortingsrepresentant Hans Fredrik Grøvan, vedr. bilstørrelse, besvart av samferdselsministeren.....	45
1540. Fra stortingsrepresentant Jenny Klinge, vedr. redningshelikoptrene, besvart av justis- og beredskapsministeren.....	45
1541. Fra stortingsrepresentant Dag Terje Andersen, vedr. arbeidslivskriminalitet, besvart av arbeids- og sosialministeren.....	46
1542. Fra stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes, vedr. samferdselkontraktsvilkår, besvart av samferdselsministeren	47
1543. Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. Frisørforskriften, besvart av helse- og omsorgsministeren	47
1544. Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. psykologutdanning Ungarn, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	49
1545. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. asylmottaket Solbakken Asylmottak i Florø, besvart av innvandrings- og integreringsministeren	50
1546. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. momskompensasjon, besvart av finansministeren.....	51
1547. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. hvilke tilbud som gis til spillavhengige i de ulike helseforetakene, besvart av helse- og omsorgsministeren	51
1548. Fra stortingsrepresentant Christian Tynning Bjørnø, vedr. vitensenteret DuVerden, besvart av kunnskapsministeren	53
1549. Fra stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen, vedr. leikostnader for politiets nye lokaler i Tønsberg, besvart av justis- og beredskapsministeren.....	54
1550. Fra stortingsrepresentant Trond Giske, vedr. oppussing av sykehjemsplasser, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	55
1551. Fra stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes, vedr. påstander om oppdrettslobbyist, besvart av fiskeriministeren	56
1552. Fra stortingsrepresentant Kjell-Idar Juvik, vedr. pasientreiser, besvart av helse- og omsorgsministeren	56
1553. Fra stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn, vedr. Stad Skipstunnel, besvart av samferdselsministeren.....	58
1554. Fra stortingsrepresentant Snorre Serigstad Valen, vedr. refusjon gjennom bidragsordningen for legemidler på hvit resept, besvart av helse- og omsorgsministeren	58

	side
1555. Fra stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen, vedr. Drammen kommune, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren	61
1556. Fra stortingsrepresentant Ketil Kjenseth, vedr. Lillehammer psykologsenter, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	62
1557. Fra stortingsrepresentant Kjell-Idar Juvik, vedr. omleggingen fra årsavgift til avgift på trafikksikringsavgift, besvart av finansministeren.....	63
1558. Fra stortingsrepresentant Anniken Huitfeldt, vedr. F-35-kampfly, besvart av forsvarsministeren.....	64
1559. Fra stortingsrepresentant André N. Skjelstad, vedr. kvikksølvutslipp, besvart av klima- og miljøministeren	66
1560. Fra stortingsrepresentant André N. Skjelstad, vedr. hjemmerenovasjon, besvart av klima- og miljøministeren	66
1561. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. Fornybar AS, besvart av næringsministeren.....	67
1562. Fra stortingsrepresentant Jenny Klinge, vedr. Politiets lønns- og regnskapstjenester, besvart av justis- og beredskapsministeren.....	68
1563. Fra stortingsrepresentant Jenny Klinge, vedr. politi i Kristiansund, besvart av justis- og beredskapsministeren.....	68
1564. Fra stortingsrepresentant Heidi Greni, vedr. Nygården, besvart av landbruks- og matministeren.....	69
1565. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. bompenger, besvart av samferdselsministeren.....	70
1566. Fra stortingsrepresentant Åsmund Aukrust, vedr. netthets, besvart av innvandrings- og integreringsministeren	71
1567. Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. frisørbransjen, besvart av næringsministeren	71
1568. Fra stortingsrepresentant Abid Q. Raja, vedr. det planlagte beredskapscenteret på Taraldrud, besvart av justis- og beredskapsministeren	72
1569. Fra stortingsrepresentant Sverre Myrli, vedr. raskere jernbaneforbindelse mellom Oslo og Stockholm, besvart av samferdselsministeren.....	73
1570. Fra stortingsrepresentant Sverre Myrli, vedr. lærlinger i helsefagarbeiderfaget ved Akershus universitetssykehus, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	74
1571. Fra stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen, vedr. politidistriktene, besvart av justis- og beredskapsministeren.....	75
1572. Fra stortingsrepresentant Heikki Eidsvoll Holmås, vedr. etnisk rensing, besvart av næringsministeren	76
1573. Fra stortingsrepresentant Heikki Eidsvoll Holmås, vedr. å verne Øystevassdraget, besvart av klima- og miljøministeren	76
1574. Fra stortingsrepresentant Kjell-Idar Juvik, vedr. rovviltskader, besvart av klima- og miljøministeren	77
1575. Fra stortingsrepresentant Morten Wold, vedr. hjelpemidler til diabetes, besvart av helse- og omsorgsministeren	78
1576. Fra stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg, vedr. ny firefeltsvei mellom Hove og Ålgård, besvart av samferdselsministeren	79
1577. Fra stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg, vedr. medisinstudium ved Universitetet i Stavanger, besvart av kunnskapsministeren.....	80
1578. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. flyktninger i Libya, besvart av utenriksministeren.....	81
1579. Fra stortingsrepresentant Heidi Greni, vedr. grenseendring, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren.....	82
1580. Fra stortingsrepresentant Jenny Klinge, vedr. lammeslakttilskotet, besvart av landbruks- og matministeren.....	83
1581. Fra stortingsrepresentant Tore Hagebakken, vedr. kontantgrensen på 40 000 kroner, besvart av finansministeren.....	84

	side
1582. Fra stortingsrepresentant Iselin Nybø, vedr. mobbeombud, besvart av kunnskapsministeren.....	85
1583. Fra stortingsrepresentant Ulf Leirstein, vedr. å ta av seg plagg ved undersøkelser fra myndighetene som forutsetter identifisering, besvart av justis- og beredskapsministeren.....	86
1584. Fra stortingsrepresentant Ulf Leirstein, vedr. midler til å bevare regnskogen i Brasil, besvart av klima- og miljøministeren	86
1585. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. pisking, besvart av innvandrings- og integreringsministeren	88
1586. Fra stortingsrepresentant Jenny Klinge, vedr. Sunndal asylsøkerinntak, besvart av innvandrings- og integreringsministeren	88
1587. Fra stortingsrepresentant Svein Roald Hansen, vedr. Europolbasen EIS, besvart av justis- og beredskapsministeren.....	89
1588. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. omtale av oppdrettsnæringen, besvart av fiskeriministeren.....	90
1589. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. beltebruk, besvart av samferdselsministeren.....	90
1590. Fra stortingsrepresentant Ketil Kjenseth, vedr. tilsyn på medisinsk utstyr, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	91
1591. Fra stortingsrepresentant Ketil Kjenseth, vedr. konkurransesituasjonen mellom ideelle og rent kommersielle aktører i norsk helsesektor, besvart av helse- og omsorgsministeren	92
1592. Fra stortingsrepresentant Abid Q. Raja, vedr. mord, tortur og seksuelle overgrep gjennomført av regimet i Burundi, besvart av utenriksministeren	94
1593. Fra stortingsrepresentant Sverre Myrli, vedr. eksternt IKT-personells tilgang til helseopplysninger i Helse Sør-Øst, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	95
1594. Fra stortingsrepresentant Sverre Myrli, vedr. Telemuseet, besvart av samferdselsministeren.....	96
1595. Fra stortingsrepresentant Heikki Eidsvoll Holmås, vedr. tidsbegrenset ID-avklaringsprogram, besvart av innvandrings- og integreringsministeren.....	96
1596. Fra stortingsrepresentant Heikki Eidsvoll Holmås, vedr. piskeslag i Iran, besvart av innvandrings- og integreringsministeren	97
1597. Fra stortingsrepresentant Kari Kjønaas Kjos, vedr. bivirkninger ved bruk av psykofarmaka som antidepressiva, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	97
1598. Fra stortingsrepresentant Morten Wold, vedr. kostbare telefonnumre, besvart av helse- og omsorgsministeren	99
1599. Fra stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes, vedr. journalføring av private e-postkontoer, besvart av fiskeriministeren	100
1600. Fra stortingsrepresentant Kirsti Bergstø, vedr. bruk av privat epostadresser, besvart av fiskeriministeren.....	101
1601. Fra stortingsrepresentant Audun Lysbakken, vedr. private e-postadresser, besvart av fiskeriministeren.....	101
1602. Fra stortingsrepresentant Snorre Serigstad Valen, vedr. journalpliktige dialogen mellom lobbyister og politisk ledelse, besvart av fiskeriministeren.....	102
1603. Fra stortingsrepresentant Kari Henriksen, vedr. Interreg-programmer, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren	102
1604. Fra stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad, vedr. evaluering av fastlegeordningen, besvart av helse- og omsorgsministeren	103
1605. Fra stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad, vedr. forebyggende klimatilpasningstiltak, besvart av utenriksministeren	104
1606. Fra stortingsrepresentant Kari Henriksen, vedr. politiets utlendingsinternat på Trandum, besvart av innvandrings- og integreringsministeren.....	105
1607. Fra stortingsrepresentant Tore Hagebakken, vedr. Innlandet politidistrikt, besvart av justis- og beredskapsministeren	106
1608. Fra stortingsrepresentant Pål Farstad, vedr. sokkelansvaret/-beredskapen i Kristiansund, besvart av justis- og beredskapsministeren	107

	side
1609. Fra stortingsrepresentant Marit Arnstad, vedr. teknisk beregningsutvalg på klimafeltet, besvart av klima- og miljøministeren	107
1610. Fra stortingsrepresentant Abid Q. Raja, vedr. flerkoneri, besvart av justis- og beredskapsministeren	108
1611. Fra stortingsrepresentant Fredric Holen Bjørdal, vedr. nedlegging av asylmottak, besvart av innvandrings- og integreringsministeren	109
1612. Fra stortingsrepresentant Bård Vegar Solhjell, vedr. norsk statsborger i Palestina, besvart av utenriksministeren	110
1613. Fra stortingsrepresentant Ulf Leirstein, vedr. betalingsfrist til kommunene, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren	110
1614. Fra stortingsrepresentant Ingebjørg Amanda Godskesen, vedr. midtstripe på riksvei 9 gjennom Setesdalen, besvart av samferdselsministeren	111
1615. Fra stortingsrepresentant Øyvind Halleraker, vedr. kristenretten, besvart av kulturministeren	112
1616. Fra stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete, vedr. utdanningsreformer i Forsvaret, besvart av forsvarsministeren	112
1617. Fra stortingsrepresentant Freddy de Ruiten, vedr. statlige refusjonsmidler til Grimstad kommune, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren	113
1618. Fra stortingsrepresentant Freddy de Ruiten, vedr. Grimstad kommunes kontrakter med "Farm in action", besvart av kommunal- og moderniseringsministeren	114
1619. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. hogst i marka, besvart av landbruks- og matministeren	114
1620. Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. forebygging, besvart av helse- og omsorgsministeren	115
1621. Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. konkurransen til Moods of Norway, besvart av næringsministeren	117
1622. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. byggestart på prosjektet Hove - Ålgård, besvart av samferdselsministeren	117
1623. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. prosjektet E 134 Røldal - Seljestad, besvart av samferdselsministeren	118
1624. Fra stortingsrepresentant Marit Arnstad, vedr. leveringskvalitetsforskriften, besvart av olje- og energiministeren	119
1625. Fra stortingsrepresentant Jenny Klinge, vedr. passtjenestene, besvart av justis- og beredskapsministeren	120
1626. Fra stortingsrepresentant Ketil Kjenseth, vedr. legevakt og digitalisering, besvart av helse- og omsorgsministeren	121
1627. Fra stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete, vedr. Andøya flystasjon, besvart av forsvarsministeren	122
1628. Fra stortingsrepresentant Heikki Eidsvoll Holmås, vedr. statsborgerskap, besvart av innvandrings- og integreringsministeren	123
1629. Fra stortingsrepresentant Heikki Eidsvoll Holmås, vedr. utbyggingen av Goliat, besvart av olje- og energiministeren	123
1630. Fra stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen, vedr. dekning av legemidler, besvart av helse- og omsorgsministeren	125
1631. Fra stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen, vedr. medisinsk behandling, besvart av helse- og omsorgsministeren	126

side

**Oversikt over spørsmålsstillere og
besvarte spørsmål (1501 - 1631) for sesjonen 2016-2017.**

Partibetegnelse:

*A Det norske Arbeiderparti
FrP Fremskrittspartiet
H Høyre
KrF Kristelig Folkeparti*

*Sp Senterpartiet
SV Sosialistisk Venstreparti
V Venstre
MDG Miljøpartiet De Grønne*

Andersen, Dag Terje (A)	1541
Andersen, Karin (SV)	1545, 1578, 1585
Arnstad, Marit (Sp)	1501, 1609, 1624
Aukrust, Åsmund (A)	1566
Bergstø, Kirsti (SV)	1600
Bjørdal, Fredric Holen (A)	1611
Bjørnø, Christian Tynning (A)	1515, 1548
Bollestad, Olaug V. (KrF)	1604, 1605
de Ruiten, Freddy (A)	1516, 1527, 1617, 1618
Farstad, Pål (V)	1608
Fylkesnes, Torgeir Knag (SV)	1542, 1551, 1599
Giske, Trond (A)	1550
Godskesen, Ingebjørg Amanda (Uav)	1614
Greni, Heidi (Sp)	1523, 1564, 1579
Grung, Ruth (A)	1507, 1508, 1543, 1544, 1567, 1620, 1621
Grøvan, Hans Fredrik (KrF)	1538, 1539
Hagebakken, Tore (A)	1581, 1607
Halleraker, Øyvind (H)	1615
Hansen, Svein Roald (A)	1587
Hansson, Rasmus (MDG)	1619
Heggelund, Stefan (H)	1506
Henriksen, Kari (A)	1603, 1606
Hjemdal, Line Henriette (KrF)	1510
Holmås, Heikki Eidsvoll (SV)	1572, 1573, 1595, 1596, 1628, 1629
Huitfeldt, Anniken (A)	1519, 1558
Juvik, Kjell-Idar (A)	1552, 1557, 1574
Kjenseth, Ketil (V)	1556, 1590, 1591, 1626
Kjos, Kari Kjønås (FrP)	1597
Klinge, Jenny (Sp)	1520, 1521, 1540, 1562, 1563, 1580, 1586,
Leirstein, Ulf (FrP)	1511, 1583, 1584, 1613
Lundteigen, Per Olaf (Sp)	1518, 1522, 1531, 1549, 1555, 1571
Lysbakken, Audun (SV)	1601
Marthinsen, Marianne (A)	1512
Myrli, Sverre (A)	1502, 1569, 1570, 1593, 1594
Navarsete, Liv Signe (Sp)	1536, 1537, 1616, 1627
Nybø, Iselin (V)	1582
Pollestad, Geir (Sp)	1526, 1561, 1565, 1588, 1589, 1622, 1623
Raja, Abid Q. (V)	1530, 1568, 1592, 1610
Ropstad, Kjell Ingolf (KrF)	1513, 1514
Rotevatn, Sveinung (V)	1529, 1553
Simensen, Kåre (A)	1509

Skjelstad, André N. (V)	1532, 1559, 1560
Solberg, Torstein Tvedt (A)	1576, 1577
Solhjell, Bård Vegar (SV)	1503, 1534, 1612
Sønsterud, Tone Merete (A)	1533
Toppe, Kjersti (Sp)	1524, 1525, 1546, 1547
Trettebergstuen, Anette (A)	1630, 1631
Valen, Snorre Serigstad (SV)	1535, 1554, 1602
Wickholm, Truls (A)	1504, 1505, 1528
Wold, Morten (FrP)	1575, 1598

Dokument nr. 15:11

(2016–2017)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

SPØRSMÅL NR. 1501

Innlevert 21. august 2017 av stortingsrepresentant Marit Arnstad

Besvart 29. august 2017 av klima- og miljøminister Vidar Helgesen

Spørsmål:

«Den ulven som drepte og skadet 280 sauer i beiteområdene mellom Totenåsen, Lygna og Hurdal, er nå felt. Men i Eidsvoll (beiteprioritert område) er det nå observert en ny streifulv som beveger seg nordvest. Skadefellingstillatelse på denne ble ikke fornyet når jegerne hadde sporet opp ulven mandag 14.08.17.

Mener statsråden at det var klokt å ikke forlenge fellingstillatelsen på denne ulven, slik at den unnslopp midt i beiteprioritert område?»

BEGRUNNELSE:

Fredag 11.08.17 ble en ulv observert på et viltkamera i området mellom Nes og Eidsvoll i Akershus. Fylkesmannen gav skadefellingstillatelse, og det pågikk søk etter dyret gjennom helga. Denne fellingstillatelsen gikk ut kl. 12.00 mandag 14.08.17 og ble ikke fornyet, selv om jegerne hadde sporet dyret og satt klare på post. Søknad om ny skadefellingstillatelse er ikke innvilget. Ulven er senere observert på Råholt i Eidsvoll noe som indikerer at den beveger seg i retning nordvest.

Akershus Bondelag er sterkt kritisk til at skadefellingstillatelsen ikke ble forlenget, og har i en uttalelse sagt at dette

«er helt uforståelig etter en sommer med store sauetap og der politisk ledelse har lovet at terskelen for å ta ut ulv som utgjør et skadepotensial skal senkes. [...] Dette er en utilbørlig og uakseptabel endring av rammevilkårene og forvaltningsregimet for beiting i beiteprioriterte områder. I beiteprioriterte områder med dyr på beite utgjør ulv et skade-

potensiale, og politisk ledelse i landbruksdepartementet har lovet lavere terskel for å ta ut ulv som utgjør et skadepotensial i slike beiteområder. Forvaltningen overprøver dette og innfører nye forvaltningsregler. Dette er uakseptabelt.»

Svar:

Vedtak om skadefelling fattet av Fylkesmannen kan påklages. Ettersom klagefristen ikke er utløpt og endelig avgjørelse i en eventuell klagesak ikke foreligger, vil jeg på nåværende tidspunkt ikke gi noen konkrete vurderinger om saken. På generelt grunnlag er det imidlertid slik at forvaltningen har en høy beredskap og kontinuerlig arbeider for raskest mulig avklaringer av skadesituasjoner på husdyr og tamrein. Dette er et saksområde med mange ulike saker som omfatter både de samme og ulike geografiske områder, og som det er nødvendig å se i sammenheng. Jeg har stor tillitt til det omfattende og krevende arbeidet som fylkesmennene gjør på dette konfliktfylte saksområdet.

De faktiske forhold i saken er etter det jeg er kjent med at Fylkesmannen i Oslo og Akershus på eget initiativ, uten at det forelå noen søknad, ga tillatelse til skadefelling av ulv i hele Eidsvoll kommune, samt den del av Nes kommune som ligger utenfor ulvesonen nord for Glomma 11. august 2017. Bakgrunnen for skadefellingstillatelsen var en bekreftet observasjon av en ulv på grensen mellom Nes og Eidsvoll. Det var ikke meldt om skade eller angrep på husdyr i området. Fylkesmannen vurderte imidlertid at det kunne være fare for at ulven kunne krysse Vormå og bevege seg til områder øst i Eidsvoll med sau på fritt utmarksbeite.

Avgrensingen av fellingsområdet ble gjort for å ha en mulighet til å felle ulven før den eventuelt krysset Vorma.

Fellingslaget posterte ved Vorma, men ulven ble ikke observert. Mandag 14. august hadde fellingslaget fått informasjon om en observasjon i Dal-området i Eidsvoll (vest for Vorma) og det ble iverksatt fellingsforsøk. I dette området er det ikke sau på utmarksbeite, kun på inngjerdet innmarksbeite. Det var fremdeles ikke meldt om skade eller angrep på husdyr i området. Da den siste observasjonen av ulven ikke ga indikasjoner på at ulven umiddelbart var i ferd med å krysse Vorma og komme i konflikt med sau på utmarksbeite, valgte Fylkesmannen å ikke forlenge skadefellingstillatelsen som gikk ut kl. 12 den 14. august. Det ble i den sammenheng også vurdert at ettersyn og eventuelt utbedring av gjerder ville være en annen tilfredsstillende løsning.

Når det gjelder påstanden om at skadefellingslaget hadde sporet opp ulven på det tidspunktet fellingstillatelsen utløp den 14. august har jeg fått opplyst fra Fylkesmannen at dette ikke er riktig. Skadefellingslaget

iverksatte et fellingsforsøk basert på en observasjon gjort av en privatperson, men ulven ble aldri observert av skadefellingslaget.

Samtidig som Fylkesmannen valgte å ikke forlenge skadefellingstillatelsen den 14. august ble det opplyst at situasjonen ville bli fulgt tett, og at Fylkesmannen var innstilt på å gi ny fellingstillatelse på kort varsel dersom nye observasjoner tydet på at ulven ville krysse Vorma. Det er i den sammenheng også viktig å være klar over at det allerede forelå en skadefellingstillatelse for Hurdal, Nannestad og Eidsvoll vest for E6 med varighet fram til 21. august. Videre ble det om kvelden den 15. august gitt en skadefellingstillatelse for området Eidsvoll kommune øst for Mjøsa og Vorma og i Nes kommune nord for Glomma og øst for Vorma med varighet til 21. august.

Den 25. august ble det gitt ytterligere en skadefellingstillatelse på ulv etter at det ble påvist skader på sau forårsaket av ulv omtrent ved grensen mellom Eidsvoll og Nord-Odal kommune. Om dette er samme ulv som ble observert den 14. august er foreløpig uvisst.

SPØRSMÅL NR. 1502

Innlevert 21. august 2017 av stortingsrepresentant Sverre Myrli

Besvart 1. september 2017 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Hvilke planer har samferdselsministeren for bedring av togtilbudet sør for Ski etter at Follobanen tas i bruk?»

BEGRUNNELSE:

Nylig ble det gjort kjent at det vil ta flere år etter åpningen av Follobanen før det blir flere tog sør for Ski. Når det brukes mange milliarder kroner på å bygge nytt dobbeltspor Oslo-Ski, er det rett og slett uforståelig at det ikke samtidig legges opp til bedring i togtilbudet.

Her må Samferdselsdepartementet og underliggende etater innta en langt mer offensiv rolle. Det bygges tross alt nye jernbanestrekninger for at det skal kjøres flere tog.

Svar:

Utviklingen av togtilbudet er nærmere beskrevet i Meld. St. 33 (2016-2017) Nasjonal transportplan 2018-2029.

Follobanen er et helt avgjørende prosjekt for å kunne utvikle et markedsbasert togtilbud i korridoren sør for Oslo. Prosjektet gir i seg selv en kraftig reduksjon i reisetiden (11 minutter redusert reisetid) mellom Oslo og Ski og byene videre sørover. I tillegg frigjøres kapasitet på eksisterende bane mellom Oslo og Ski ved at store deler av togtrafikken overføres til den nye tunnelen. Dette gir mulighet til å utvikle et attraktivt lokal-togtilbud for reisende i Oslo syd, Oppegård og Ski på det gamle dobbeltsporet. Jernbanedirektoratet opplyser at det legges opp til kvartérsavganger på lokaltoget mellom Ski-Oslo-Stabekk (linje L2) når Follobanen etter planen åpner i desember 2021. For de reisende fra de fleste stasjonene langs denne banen betyr dette dobbelt så mange avganger som i dag.

Jernbanedirektoratet arbeider samtidig med å se på om det kan være rom for å tilby flere avganger og

høyere kapasitet for reisende fra Ås. Det var i utgangspunktet ikke lagt opp til flere avganger for regiontog (linje R20) og lokaltog (linje L21 og L22) videre sør-øst fra Ski før utbyggingen gjennom Moss er fullført i 2024. Strekningen mellom Ski og Moss er dobbeltsporet, men på de siste 2,2 kilometer fra Sandbukta inn til Moss er det kun ett spor. Denne enkeltsporstrekningen er en flaskehals som begrenser hvor mange tog som kan kjøre mellom Ski og Moss. På strekningen er det heller ingen stasjoner som har tre spor som gjør det mulig å vende tog slik at en kunne kjøre flere tog på deler av strekningen. I tillegg vil reisetiden for disse togene bli redusert fra 20-24 minutter i dag til 11 minutter mellom Ski og Oslo når Follobanen åpner.

Det er altså ikke riktig, slik enkelte medier har hevdet, at man må vente i ti år før noen forbedringer vil

oppleves som følge av investeringene i jernbanen på Østfoldbanen. Follobanen gir et bedre tilbud allerede fra den åpner, særlig i form av kraftig redusert reisetid og for reisende på lokaltoget mellom Ski og Oslo. Andre store effekter av prosjektet oppnår vi etter hvert som en del andre tiltak i korridoren er på plass. Dette gjelder først og fremst byggingen av dobbeltspor på strekningen Sandbukta-Moss-Såstad og Haug-Onsøy-Seut (Fredrikstad). Regjeringen legger opp til at begge disse parsellene ferdigstilles i løpet av 2024. Når disse prosjektene er ferdigstilt, vil det være kapasitet til å utvide tilbudet med flere tog enn i dag sør for Ski. Tilbudet kan deretter gradvis forbedres ytterligere etter hvert som tiltakene i Ruteplan 2027 realiseres.

SPØRSMÅL NR. 1503

Innlevert 22. august 2017 av stortingsrepresentant Bård Vegar Solhjell

Besvart 29. august 2017 av utenriksminister Børge Brende

Spørsmål:

«Kan utenriksministeren garantere at ikke noe norsk forsvarsmateriell som eksporteres til landene som deltar i den saudi-ledede koalisjonen som intervensjoner i Jemen blir brukt som en del av krigføringen i landet?»

Svar:

Alle lisenssøknader om eksport av norsk forsvarsmateriell er gjenstand for individuell og grundig vurdering på grunnlag av strenge og omfattende retningslinjer. Retningslinjene krever omfattende vurderinger av bl.a. risiko for at det aktuelle utstyret vil bli brukt til brudd på humanitærretten. Når det gjelder søknader om eksport til landene som deltar i den Saudi-ledede koalisjonen, er det en særlig årvåkenhet mot risiko for bruk i Jemen i strid med retningslinjene.

Det er ikke åpnet for eksport av våpen eller ammunisjon (såkalt A-materiell) til Saudi-Arabia.

Etter en grundig vurdering ble det åpnet for A-materiell til De forente arabiske emirater og Qatar i 2010. Eksport av annet forsvarsmateriell (i varekategori B) har vært tillatt til disse landene i flere år.

Utenriksdepartementet praktiserer i disse sakene en «føre var»-linje. Det innebærer at departementets vurdering av risiko er ytterligere styrket. Dersom det

i en sak vurderes å foreligge en uakseptabel risiko for bruk som ikke er forenlig med retningslinjene, vil eksport avslås.

Utenriksdepartementet har ingen informasjon om at materiell fra Norge er brukt i Jemen.

Jeg kan forsikre at Utenriksdepartementets meget strenge praksis når det gjelder kontrollen med eksport av forsvarsmateriell vil videreføres.

SPØRSMÅL NR. 1504**Innlevert 22. august 2017 av stortingsrepresentant Truls Wickholm****Besvart 1. september 2017 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie****Spørsmål:**

«Hvor mye vil en pensjonist tape med regjeringens praksis for pensjonsregulering dersom real-lønnsveksten blir 0,5 pst. hvert år, og hvor mye vil vedkommende tape sammenlignet med Aps foreslåtte modell for pensjonsregulering, med utgangspunkt i en pensjonist med 470 000 kroner i inntekt og en levetid på 100 år?»

Svar:

Etter gjeldende regler skal pensjon under utbetaling reguleres med lønnsveksten og fratrekkes deretter 0,75 prosent. Pensjonskommisjonen foreslo i sin tid at pensjonene skulle reguleres med gjennomsnittet av lønns- og prisvekst. Det var også slik reguleringsprinsippet ble formulert i det brede pensjonsforliket på Stortinget i 2005. Da regjeringen Stoltenberg II la frem lovforslag om ny alderspensjon i folketrygden i 2009 ble dette konkretisert til regulering med lønnsvekst med et fratrukk på 0,75 prosent.

Dette ble gjort ut fra en vurdering av at de to måtene å regulere pensjonen på forventningsvis vil gi om lag samme pensjonsregulering over tid, samt at å regulere med lønnsveksten fratrukket 0,75 prosent hadde en rekke systemmessige fordeler for pensjonssystemet. Det understrekes at den årlige oppreguleringen av pensjoner under utbetaling i perioden 2011–2017 fullt og helt har blitt gjennomført i henhold til bestemmelsene i folketrygdloven som ble vedtatt av Stortinget i 2009.

I ny alderspensjon i folketrygden tjenes det hvert år opp pensjonsrettigheter som utgjør en andel av lønn opp til 7,1 ganger grunnbeløpet. I ny alderspensjon gir alle år i arbeid økt opptjening og årlig opptjening akkumuleres i en pensjonsbeholdning. I opptjeningsperioden oppreguleres verdien av pensjonsbeholdningen med lønnsveksten.

Ved uttak av pensjon deles pensjonsbeholdningen på et delingstall som i størrelsesorden er lik forventet antall år som pensjonist. Jo senere pensjonen tas ut, jo færre forventede år skal pensjonsbeholdningen fordeles på, og jo høyere blir årlig pensjon. Delingstallene sørger for dette og på en slik måte at summen av de årlige pensjonsutbetalingene er uavhengig av når pensjonen tas ut og at forventet samlet utbetaling tilsvare verdien av opptjente rettigheter. Nøytrale uttaksregler er en forutsetning for å ha et pensjonssystem der en kan kombinere arbeid og uttak av pensjon uten avkorting i pensjonen.

Delingstallene fastsettes med endelig virkning det året et årskull fyller 61 år. I beregningen av delingstallene er det tatt hensyn til at pensjon under utbetaling skal reguleres med lønnsveksten og deretter fratrekkes 0,75 prosent. Både verdien av opptjente rettigheter og samlet forventet utbetalinger er avhengig av lønnsveksten framover. Fratrukket på 0,75 prosent gjennomføres imidlertid på en slik måte at lønnsveksten påvirker opptjente rettigheter like mye som forventede utbetalinger. Med dagens regler kan man derfor beregne delingstallene uten at det er nødvendig å gjøre anslag på fremtidig lønnsvekst, jf. Ot.prp. nr. 37 (2008–2009) boks 8.1, jf. boks 5.1.

Dersom man skal videreføre den nøytraliteten som ivaretas av delingstallene, må endrede regler for regulering av pensjon også innarbeides i delingstallene. Det vil si at man må utarbeide prognoser på lønns- og prisvekst i de neste 30–40 årene. Slike prognoser vil nødvendigvis være usikre. Dersom den faktiske reallønnsveksten blir i tråd med disse prognosene, blir uttaksreglene fortsatt nøytrale og forventet samlet pensjonsutbetalinger blir lik verdien av opptjente rettigheter. Dersom prognosene viser seg å være høyere enn faktisk reallønnsutvikling, blir forventet samlet pensjonsutbetaling lavere enn verdien av opptjente rettigheter, og vice versa.

Dersom dagens regler for regulering av alderspensjon erstattes med regulering med et gjennomsnitt av lønns- og prisveksten, er det altså ikke nivået på reallønnsveksten som er sentralt for om samlet pensjonsutbetaling er høyere eller lavere enn verdien av opptjente rettigheter, men om den faktiske reallønnsutviklingen er i samsvar med det som er lagt til grunn i fastsettingen av delingstallene.

Med dagens regler tilsvare forventet samlet pensjonsutbetaling altså verdien av opptjente rettigheter uansett hva reallønnsutvikling faktisk blir. Med regulering av pensjoner med et gjennomsnitt av lønns- og prisveksten og en årlig reallønnsvekst på 0,5 prosent kan samlet utbetaling avvike fra verdien av opptjente rettigheter dersom det i fastsettingen av delingstallene er lagt til grunn en reallønnsvekst som avviker fra 0,5 prosent. Om samlet utbetaling blir høyere eller lavere enn opptjente rettigheter, og i så fall hvor mye, avhenger av hvilken reallønnsvekst som er lagt til grunn ved fastsetting av delingstallene.

SPØRSMÅL NR. 1505**Innlevert 22. august 2017 av stortingsrepresentant Truls Wickholm****Besvart 1. september 2017 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie****Spørsmål:**

«Har det skjedd i historien at reallønnsveksten har vært 0,25, 0,50, 0,75 eller 1 pst. høyere enn 1,5 pst. i 23 eller 33 år på rad, og mener statsråden et slikt scenario i framtiden er mer eller mindre sannsynlig enn å få 7 rette i Lotto?»

Svar:

Statistikk fra SSB viser at reallønnsveksten i Norge etter 1970 har variert mye over tid, samt at reallønnsveksten i lange perioder har avveket betydelig fra 1,5 pst. Reallønnsveksten fra 1980 til 1990 var lav med om lag 0,4 pst. per år. I perioden 2000–2010 var reallønnsveksten høy med i gjennomsnitt 2,5 pst. pr år.

Tallene viser derfor at en pensjonist kan oppleve lange perioder der reallønnsveksten avviker vesentlig fra 1,5 pst. I perioden 1970–2016 samlet var gjennomsnittlig reallønnsvekst i Norge om lag 1,7 pst. per år.

SPØRSMÅL NR. 1506**Innlevert 23. august 2017 av stortingsrepresentant Stefan Heggelund****Besvart 28. august 2017 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie****Spørsmål:**

«Hvor mange født i, eller etter 1990, har gått fire år eller mer på arbeidsavklaringspenger, totalt og fordelt per fylke, og hvor mange i denne gruppen kommer seg i jobb eller utdanning etter at AAP-perioden er utløpt?»

BEGRUNNELSE:

Jeg vil vite hvor mange som vil få Ap-garantiene sine brutt denne gangen.

Svar:

Tabellen nedenfor viser varigheten for mottak av arbeidsavklaringspenger (AAP) for unge under 30 år fordelt på fylke.

Ved utgangen av juni 2017 var det totalt 28 921 AAP-mottakere under 30 år som mottok AAP. Av disse hadde 3 592 mottatt AAP i over fire år. Dette tilsvarer 12,4 prosent av alle AAP-mottakere under 30 år. Tabellen nedenfor viser fordelingen på fylkesnivå. Tabellen

gir også tall for alle AAP-mottakere med varighet over fire år.

Tabell 1 Antall AAP-mottakere med over fire års varighet. Fordelt etter fylke. Juni 2017.

	Alle aldersgrupper	Under 30 år
Østfold	1 521	204
Akershus	2 772	326
Oslo	4 439	490
Hedmark	787	139
Oppland	693	102
Buskerud	1 854	216
Vestfold	1 055	176
Telemark	785	131
Aust-Agder	646	111
Vest-Agder	696	119
Rogaland	1 143	251
Hordaland	1 947	363
Sogn og Fjordane	351	45
Møre og Romsdal	1 052	177
Sør-Trøndelag	1 153	217
Nord-Trøndelag	577	109
Nordland	1 106	192
Troms	1 206	161
Finnmark	470	62
I alt	24 344	3 592

Kilde: Arbeids- og velferdsdirektoratet

Unge arbeidsmarkedsstatus etter avgang fra arbeidsavklaringspenger

Unge som har mottatt AAP i mer enn fire år

Tabellen nedenfor viser arbeidsmarkedsstatus for de som har hatt avgang fra AAP i 3. kvartal 2016 for de som hadde mottatt AAP i mer enn fire år. Statusen måles seks måneder etter avgang fra AAP, og de siste tilgjengelige tallene er fra 1. kvartal 2017.

Tallene under den blå delen av tabellen viser status for de under 30 år. Av de 633 unge som hadde avgang fra AAP etter å ha mottatt AAP i mer enn fire år, var det 251 som var i arbeid seks måneder etter avgang

eller 40 prosent. Dette tallet inkluderer både de som arbeider heltid, deltid og de som arbeider samtidig med mottak av en stønad fra NAV. Andelen for de som kun var i arbeid var 18 prosent, mens andelen for de som kombinerte arbeid med en stønad var 22 prosent.

Den samlede andelen for unge som har gått over til arbeid er høyere enn for AAP-mottakerne i alderen 30-66 år (40 vs. 35 prosent).

Tabell 2 Status seks måneder etter avgang fra AAP for de som hadde mottatt AAP i mer enn fire år. 1. kvartal 2017

	Under 30 år		30-66 år		Alle aldersgrupper	
	Antall	Andel	Antall	Andel	Antall	Andel
Kun arbeidstaker	113	17,9	624	15,2	737	15,5
Arbeidstakere med stønad	138	21,8	823	20	961	20,3
Arbeidssøker	17	2,7	90	2,2	107	2,3
Nedsatt arbeidsevne	108	17,1	441	10,7	549	11,6
Uføretrygd	177	28	1 806	44	1 983	41,8
Alderspensjon	-	-	57	1,4	57	1,2
Annet	80	12,6	268	6,5	348	7,3
I alt	633	100	4 109	100	4 742	100

Kilde: Arbeids- og velferdsdirektoratet

Arbeids- og velferdsdirektoratet har ikke tall på hvor mange som kommer i utdanning etter avgang fra AAP. "Annet"-kategorien i tabellen inkluderer blant annet personer under utdanning. "Annet"-kategorien inkluderer også bl.a. personer som mottar økonomisk sosialhjelp, er på kvalifiseringsprogrammet eller som er selvforsørget på annen måte. Vi ser at denne andelen er nesten dobbelt så høy for de under 30 år enn for de over 30 år (12,6 prosent vs. 6,5 prosent). Tallene gir oss imidlertid ikke grunnlag for å trekke noen konklusjoner om hvor mange som kommer i utdanning.

Unge som har mottatt AAP lenge sammenliknet med alle unge som har avgang fra AAP

Tallene for overgang til arbeid blant de unge er lavere for de som har gått lenge på AAP sammenliknet med alle unge som har avgang fra AAP (40 prosent vs. 47 prosent). Videre er overgangen til uføretrygd langt høyere for de unge som har gått lenge på AAP sammenliknet med alle unge som har avgang fra AAP (28 prosent vs. 11,5 prosent). Det er også en stor forskjell i andelen for "Annet"-kategorien blant unge med lang

varighet vs. alle unge. Av alle unge som har avgang fra AAP er det drøyt 21 prosent som er i "Annet-kategorien", mens tilsvarende andel for unge AAP-ere med varighet over fire år er 12,6 prosent. Dette kan indikere at flere av de unge under 30 år med mer kortvarige AAP-løp har overgang til utdanning etter avgang fra AAP, men vi har altså ingen sikre tall som kan bekrefte dette.

Utover dette er andelen blant de øvrige avgangsårsakene om lag lik for de unge som har gått lenge på AAP sammenliknet med alle unge som har avgang fra AAP.

SPØRSMÅL NR. 1507**Innlevert 24. august 2017 av stortingsrepresentant Ruth Grung****Besvart 30. august 2017 av justis- og beredskapsminister Per-Willy Amundsen****Spørsmål:**

«Bekjempelse av arbeidskriminalitet har høy prioritet. Det er etablert 7 A-krimsentre for tverretattlig samarbeid, og det er utviklet en felles digital plattform for deling og registrering av kontroller. På møte i Bergen 21. august, i regi av Politiets Fellesforbund, kom det frem at Politiet er den eneste etaten som holder igjen bruk av A-krim sine samarbeidsløsninger.

Hvorfor sørger ikke justisministeren for at politiet kan ta i bruk effektive tverretattlige verktøy i bekjempelsen av arbeidskriminalitet?»

BEGRUNNELSE:

POD holder igjen både bruk av bruk av A-krim samarbeidsløsninger og en digital veileder for tverretattlig samarbeid. Den felles digitale plattformen for deling og registrering av arbeidet som A-krim gruppen utfører er et effektivt verktøy der alle kontroller blir registrert og det gjør det mulig å dele og analysere nøkkel informasjon.

Alle de andre etatene får adgang til å ta det i bruk. Det tverretattlige samarbeidet i A-krimsentrene består av Skatteetaten, Arbeidstilsynet, NAV og politiet.

Det er investert 13 millioner i digitale verktøy.

Arbeidskriminalitet er et stort problem som angriper våre grunnleggende samfunnsverdier. Politisk og fra Riksadvokaten er det gitt tydelige føringer på at arbeidet mot arbeidskriminalitet skal prioriteres.

Svar:

Justis- og beredskapsdepartementets virksomhetsstyring rettes inn mot overordnet nivå for styring i tråd med prinsippet om mål- og resultatstyring. Hvilke digitale løsninger politiet finner det riktig og hensiktsmessig å benytte, er en faglig vurdering som hører under Politidirektoratets ansvarsområde. Det er derfor ikke naturlig at dette er noe som besluttes på politisk nivå.

Bekjempelse av arbeidslivskriminalitet er et høyt prioritert område for Regjeringen. Jeg får opplyst fra Politidirektoratet at politiet og kontrolletatene felles innsats mot arbeidslivskriminalitet fungerer godt. Dette fremkommer også av etatenes felles situasjonsbeskrivelse av arbeidslivskriminaliteten i Norge fra inneværende år.

Politiet samarbeider med NAV, Arbeidstilsynet, Skatteetaten med å utvikle en felles lagringsplattform.

Arbeidet med plattformen ble startet sommeren 2016 og løsningen var allerede i virksomhet fra desember 2016. Dette vil være en nyttig arena for felles deling av informasjon mellom etatene. Utviklingen fordrer imidlertid en rekke avklaringer og vurderinger av både praktisk og juridisk art, også opp mot personvernlovgivningen, som må hensyntas i arbeidet med plattformen.

En viktig del av det tverretattlige samarbeidet er å anvende de samlede virkemidlene etatene råder over på en best mulig måte. Jeg er derfor tilfreds med at det nå pågår flere parallelle arbeid på dette området. Politihøgskolen vil høsten 2017 starte en pilot på et nytt tverretattlig studie for bekjempelse av arbeidsmarkeds-kriminalitet, og arbeider i den forbindelse med å formidle kunnskap om beste praksis.

Videre vil Nasjonalt tverretattlig analyse- og etterretningssenter (NTAES) innen utløpet av 2017 utarbeide en felles oversikt over etatenes samlede virkemidler og sanksjonsmuligheter. Sistnevnte er et oppdrag gitt av regjeringen i «Regjeringens strategi mot arbeidslivskriminalitet».

Det er helt sentralt at man får til en effektiv og god informasjonsdeling mellom politiet og kontrolletatene ved A-krimsentrene. Det er viktig at vi fortsetter utviklingen av den tverretattlige bekjempelsen av denne alvorlige formen for kriminalitet.

SPØRSMÅL NR. 1508**Innlevert 24. august 2017 av stortingsrepresentant Ruth Grung****Besvart 31. august 2017 av næringsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

«Hardanger AKS, der hovedparten av ansatte er utviklingshemmede har tapt anbudet om å produsere all mat til pleietrengende i Kvam. A2G Logistikk som står for transporten fra Bergen til Kvam vant anbudet med Matvarehuset AS som underleverandør. Resultatet er at ca. 10 med varig tilrettelagt arbeidsplass blir sagt opp. Hardanger AKS opplever ikke dette som konkurranse på like vilkår. Viser til endringene i forskrift om offentlig anskaffelser.

Er dette en endring og utvikling regjeringen ønsker?»

BEGRUNNELSE:

Hardanger AKS er en blanding av ASVL og AMB. Kvam betaler for 10 VTA plasser og nabokommunene har mellom 15-20 plasser. De produserer både mat- og vaskeritjenester som er over terskelen for offentlig tilbud 1,1 mill.

Reserverte kontrakter gjør det mulig for slike bedrifter å konkurrerer på anbud. Anskaffelsesforskriften ble endret i 2016 og kravet til hvor stor andel av de ansatte med funksjonshemming ble redusert fra 50 % til 30 %.

A2G Logistikk vant anbudet med Matvarehuset as som underleverandør. A2G logistikk er en AMB bedrift, men skal kun stå for transporten fra Olsvik i Bergen til Kvam. De tilfredsstiller kravet til antall personer med nedsatt arbeidsevne med en sidemann. Det er uklart om hvordan underleverandøren Mathuset tilfredsstiller kravet. Med over 30 % tiltaksplasser burde det være en sak for Konkurransetilsynet!

Å ha arbeid og meningsfull aktivitet er avgjørende for livskvaliteten til mennesker med utviklingshemming eller andre med stor grad av funksjonshemming. Alternativet til VTA eller andre tilpassede arbeidsforhold at kommunene må skaffe aktivitetstilbud som er langt dyrere og ofte blir opplevd som dårligere alternativer for de det gjelder. For mindre kommuner er det ofte hensiktsmessig å ikke rendyrke slike virksomheter men kombinere de med behovet for arbeidstrening for andre som sliter med å komme inn på det ordinære arbeidsmarkedet.

Svar:

Arbeidsmarkedsbedrifter (AMB) og bedrifter med varig tilrettelagt arbeid (VTA) for personer med nedsatt funksjonsevne, har stor betydning for hverdagen til enkeltpersoner og gir samfunnet tilgang på kvalifisert arbeidskraft. Arbeidsmarkedstiltakene bidrar til å oppfylle regjeringens målsetninger om høy sysselsetting, lav ledighet og et inkluderende arbeidsliv. Offentlige oppdragsgivere har et viktig ansvar med å skape et marked for disse tjenestene.

Gjeldende forskrift om offentlige anskaffelser trådte i kraft 1. januar 2017. Forskriften viderefører adgangen til å reservere kontrakter for virksomheter med funksjonshemmede personer. Den nye forskriftsbestemmelsen innfører to endringer i bestemmelsens virkeområde. For det første utvides virkeområdet til å omfatte vanskeligstilte personer, slik at personer med ulike type utfordringer, som for eksempel rus eller arbeidsmarkedsutfordringer, nå er inkludert. For det andre senkes terskelen for hvor stor andel av de ansatte som må falle inn under kategoriene ”funksjonshemmede” eller ”vanskeligstilte”. Endringene gjennomfører den respektive bestemmelsen om reserverte kontrakter i det nye anskaffelsesdirektivet fra EU. Jeg mener det er positivt og hensiktsmessig at oppdragsgivere kan reservere kontrakter for virksomheter med ansatte med ulike type utfordringer.

Jeg er kjent med Arbeidsgiverforeningen for Vekst- og attføringsbedrifter (ASVL), og vet at denne typen tiltak kan utgjøre en stor forskjell for de det gjelder. AMB-bedrifter har ofte ansatte som generelt og over tid har en høyere funksjonsgrad enn bedrifter med en større andel VTA-plasser. Det er derfor viktig at oppdragsgivere utlyser konkurranser hvor bedrifter med en høyere andel VTA-plasser har mulighet til å vinne frem.

Jeg ønsker derfor å vise til departementets tolkningsuttalelse om adgangen til å ytterligere avgrense konkurransen. Sett i lys av bestemmelsens ordlyd og formålet bak regelverket mener departementet at det er mulig å avgrense konkurransen på en måte som tilgodeser virksomheter med ansatte med en høyere grad av funksjonsnedsettelse. Dette gjelder også for reserveringsadgangen i den nye forskriften. En mulighet er derfor at de offentlige oppdragsgiverne kan reservere kontrakter for bedrifter med et visst antall VTA-plasser.

Muligheten til å ytterligere avgrense konkurransen er omtalt i veiledningen til anskaffelses-regelverket på departementets hjemmeside.

Når det gjelder forhold ved den konkrete anskaffelsen, er dette et spørsmål jeg ikke kan uttale meg om. På generelt grunnlag kan jeg informere om at anskaffelsesreglene inneholder et forbud mot omgåelse av regelverket. Forbudet gjelder også bruk av underleverandører, dersom de benyttes i den hensikt å omgå regelverket.

Regjeringen er opptatt av en effektiv håndhevelse i offentlige anskaffelser. Det er opp til leverandørene som ikke vinner frem å vurdere om det er grunnlag for å hevde brudd på regelverket. Dersom leverandøren er av en slik oppfatning, kan han bringe saken inn for Klagenemnda for offentlige anskaffelser. Leverandøren har dermed mulighet for en rask og effektiv prøving av saken, dersom dette skulle være ønskelig.

SPØRSMÅL NR. 1509

Innlevert 24. august 2017 av stortingsrepresentant Kåre Simensen

Besvart 12. september 2017 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«7. august 2017 stilte jeg statsråden et skriftlig spørsmål om han kunne gi meg opplysninger om hvilke andre kommuner i Norge der ventetiden for pasienter som må til spesialister for få utredet eller behandlet alvorlige sykdommer er opp til 14 timer eller mere?»

BEGRUNNELSE:

Svaret jeg fikk var ikke det jeg spurte om. Derfor gjen- tar jeg spørsmålet. Jeg har forventninger om at helse- ministeren denne gangen svarer på det han blir spurt om. Pasientene dette gjelder reiser over Alta Lufthavn hvor Helse Nord har gjort avtale med Norwegian. Flyet til Tromsø går kl. 07:00 og med retur rundt kl. 22:00. Nok en gang - jeg ber om en oversikt om det finnes andre kommuner der det er inngått avtaler mellom Helseforetak og flyselskap der pasienter må vente så lenge som pasientene i Alta/Kautokeino.

Svar:

Jeg vil innledningsvis få gjøre det klart at jeg ser de åpenbare utfordringene og belastningene det kan være for pasienter å vente i opptil 14 timer på pasienttransport. Dette er lang tid å vente om du er frisk eller syk. Jeg vil likevel få minne om de rettighetene pasientene har når det gjelder transport til og fra behandling, og som jeg mer utførlig redegjorde for i mitt forrige svar. Pasienten har som nevnt kun rett på transport tilsvarende billigste reisemåte med rutegående transportmiddel, med mindre pasientens helsetilstand gjør det nødvendig å bruke et dyrere transportmiddel, eller når

rutegående transport ikke er satt opp på den aktuelle reise- strekningen. Pasientens helsetilstand kan derfor være avgjørende i vurderingen av valgt reisemåte. Representanten er i sitt spørsmål opptatt av om det finnes pasienter i andre kommuner enn Alta/Kautokeino som må vente opptil 14 timer før de kan reise hjem etter endt behandling i spesialisthelsetjenesten. Pasientreiser HF har ikke en oversikt over ventetider rundt omkring i landet. Det er imidlertid åpenbart at innbyggerne ikke har de samme forutsetningene når det gjelder tilgang og ventetid på pasientreiser. Det er forskjeller både internt og mellom helseregionene. Dette skyldes blant annet variasjoner i hvilket reisetilbud som er tilgjengelig og hvilke transportmidler som er rimeligst å benytte. Selv om det ikke finnes en landsoversikt, kan det likevel slås fast at situasjonen for befolkningen i Alta/Kautokeino er spesiell med hensyn til ventetid. Bakgrunnen for dette knytter seg til at den billigste avgangen med avtalepartner Norwegian går kl. 22.05. Normalt settes pasienter av kostnadmessige grunner på dette flyet, hvis de ikke av helsemessige grunner bør få et annet tilbud. Ca. 70-80 pasienter tar dette flyet hver dag.

Når pasientene får innkallingsbrev fra sykehuset, blir de oppfordret til å bestille reise i god tid. Dette gir større mulighet for å få billige billetter, på et for pasienten mer gunstig tidspunkt. Ny reiseavtale ble inngått i 2016 av Sykehusinnkjøp HF og varigheten er 3+1 år. Andre avtalepartnere er SAS og Widerøe, men her er gjennomgående prisene høyere på den aktuelle reise- strekningen. Pasientreiser HF opplyser at det i de tre sørlige helseregionene normalt sett ikke er så ofte at pasienter må vente lenge på transport. Pasienter som bor i nærheten av de store flyplassene i Sør-Norge har et mye bredere og ofte også rimeligere flytilbud enn de som bor i Nord-Norge. I de tre sørlige helseregi-

onene er det for øvrig mer vanlig å benytte egen bil, taxi, buss og tog. Dette skyldes selvfølgelig forskjeller i geografi og avstander. Fly benyttes relativt sett mye oftere i Helse Nord enn i resten av landet, og gir totalt sett høye kostnader til pasientreiser. Helse Nord RHF har opplyst at det dessverre er reiseutfordringer også for pasienter i andre deler av regionen enn i Alta/Kautokeino. Utfordringene er kanskje størst for reisende fra Tromsø til/fra Sør-Helgeland (Mosjøen, Sandnessjøen og Brønnøysund), samt øvrige områder i Finnmark (for eksempel Båtsfjord og Vardø). Felles for disse pasientene er at det krever en lang og krevende reise

og ofte flybytte underveis. Pasienter fra Sør-Helgeland kan også risikere å måtte overnatte både før og etter behandling på grunn av vanskelig kommunikasjon til Tromsø. Jeg vil avslutningsvis minne om at Pasientreiser har inngått transportavtaler for å sikre god tilgjengelighet, pris og kvalitet i deres transporttilbud. Dette er et viktig tiltak for å sikre en god ressursbruk og en balanse mellom behandlingstilbud og pasienttransport. Jeg forventer imidlertid at man ved fornyelse av avtaler mv. vurderer de erfaringer man har gjort seg knyttet til tilbudet til pasienter fra Alta/Kautokeino.

SPØRSMÅL NR. 1510

Innlevert 24. august 2017 av stortingsrepresentant Line Henriette Hjemdal

Besvart 1. september 2017 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Jeg får mange tilbakemeldinger fra fylkespolitikere som føler at de har begrenset mulighet til å gjøre gode og lokalt tilpassede vurderinger av fartsgrenser. Dette gjelder særlig i områder hvor det er økt trafikk pga. mer bebyggelse. For høy fartsgrense begrenser muligheten til å lage for eksempel gang og sykkelveier som er trygge nok.

Vil statsråden vurdere endringer i regelverket for fartsgrenser slik at handlingsrommet til fylkespolitikere for å bygge gode og trygge gang- og sykkelveier for innbyggerne blir større?»

BEGRUNNELSE:

I dag baseres regelverket for fartsgrenser seg på antall «sideveier», og ikke på hvor stor trafikk disse veiene faktisk skal betjene.

I disse sakene er det mange hensyn å ta og dette berører andre aspekter enn de rent trafikale, men som kommunalt- og regionalt nivå har et ansvar for. Som blant annet regional utvikling, folkehelse, planprosesser mv.

Regelverket for fartsgrenser, og da særlig hovedregelen om grense på 80 km i timen utenfor tettbygde strøk, løftes fram som en utfordring for å legge til rette med gode gang- og sykkelveier for innbyggerne da dette vil innebære en sikkerhetsrisiko.

Svar:

Bruken av fartsgrenser i Norge er utviklet over lang tid. De generelle fartsgrensene på 50 og 80 km/t ble innført allerede i 1965. Vegnettet får imidlertid stadig bedre standard og kjøretøyene får vesentlig bedre sikkerhetsegenskaper. Også kunnskapen om sammenhenger både mellom kjørefart og ulykker og kjørefart og miljø utvikles kontinuerlig.

Samlet sett var det grunn til nå å foreta en gjennomgang av både fartsgrensesystemet og kriteriene for bruk av ulike fartsgrenser.

Statens vegvesen er kommet langt i dette arbeidet og utformer nå nye kriterier for bruken av alle fartsgrenser fra 30 km/t til 110 km/t. Et av formålene er å få best mulig samsvar mellom vegens utforming- og sikkerhetsstandard og fartsgrensen på stedet. I dette arbeidet vil det blant annet bli lagt særlig vekt på handlingsrommet for å sikre gående og syklende bedre ved hjelp av fartsgrensesystemet.

Vegdirektoratet tar sikte på å sende forslaget til kriterier på høring våren 2018.

SPØRSMÅL NR. 1511**Innlevert 24. august 2017 av stortingsrepresentant Ulf Leirstein****Besvart 1. september 2017 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Har norske kommuner lovhjemmel til å pålegge innbyggerne å utbedre kommunale veier ved eksempelvis belysning?»

BEGRUNNELSE:

Ifølge en bekymret innbygger i Dønna Kommune har kommunen høyeste sats for eiendomsskatt. Samtidig tilbyr ikke kommunen grunnleggende infrastruktur som veilys. Kommunen pålegger også innbyggerne å sørge for veilys selv (stolper, kabler og lyspærer) gjennom såkalte veilysforeninger. Spørsmålsstiller ønsker å få på det rene, dersom informasjonen stemmer, om Dønna kommune har hjemmel for dette. Spørsmålsstiller vil også understreke at situasjonen kan tolkes som om kommunen i praksis pålegger innbyggerne en eiendomsskatt som er høyere en lovbestemt maksimums-sats.

Svar:

Kommunene har ikke lovhjemmel til å pålegge innbyggerne å utbedre kommunale vegger.

Det følger av vegloven § 9 at kommunene er vegmyndighet for kommunale vegger. Kommunene har etter vegloven § 20 ansvaret for utgiftene til planlegging, bygging, utbedring, vedlikehold og drift av sine vegger.

Utgifter til vegbelysning anses som en del av utgiftene til drift av vegen i tilfeller der belysningen er anlagt langs vegen av trafikksikkerhetsmessige grunner. Det er kommunen som vegmyndighet, som ut fra et trafikkfaglig synspunkt avgjør hvilken belysning som er nødvendig og ønskelig ut fra trafikksikkerhetsmessige hensyn. Vegbelysning som er satt opp av andre hensyn enn trafikksikkerhet omfattes ikke av ansvarsfordelingen i vegloven § 20.

Vegbelysning som ønskes anlagt ut fra hensyn til den allmenne trivsel og miljø, er vanligvis begrunnet i lokale ønsker og prioriteringer.

SPØRSMÅL NR. 1512**Innlevert 24. august 2017 av stortingsrepresentant Marianne Marthinsen****Besvart 8. september 2017 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie****Spørsmål:**

«Jeg ber departementet beregne hva en pensjonist samlet vil tape med gjeldende regulering av pensjoner dersom reallønnsutviklingen blir den samme framover som i perioden 2014-2017, sammenlignet med 1) at pensjonene ble regulert med prisvekst og 2) at Aps foreslåtte modell lå til grunn.

Kan det bes om at alle beregninger gjennomføres for samlede utbetalingsperioder tilsvarende en levetid på hhv. 80, 86, 90 og 100 år?»

Svar:

Etter gjeldende regler skal pensjon under utbetaling reguleres med lønnsveksten og fratrekkes deretter 0,75

prosent. Pensjonskommissjonen foreslo i sin tid at pensjonene skulle reguleres med gjennomsnittet av lønns- og prisvekst. Det var også slik reguleringsprinsippet ble formulert i det brede pensjonsforliket på Stortinget i 2005. Da regjeringen Stoltenberg II la frem lovforslag om ny alderspensjon i folketrygden i 2009 ble dette konkretisert til regulering med lønnsvekst med et fratrukk på 0,75 prosent.

Dette ble gjort ut fra en vurdering av at de to måtene å regulere pensjonen på forventningsvis vil gi om lag samme pensjonsregulering over tid, samt at å regulere med lønnsveksten fratrukket 0,75 prosent hadde en rekke systemmessige fordeler for pensjonssystemet. Det understrekes at den årlige oppreguleringen av pensjoner under utbetaling i perioden 2011–2017 fullt og helt har blitt gjennomført i henhold til bestemmelsene i folketrygdloven som ble vedtatt av Stortinget i 2009.

I ny alderspensjon i folketrygden tjenes det hvert år opp pensjonsrettigheter som utgjør en andel av lønn opp til 7,1 ganger grunnbeløpet. I ny alderspensjon gir alle år i arbeid økt opptjening og årlig opptjening akkumuleres i en pensjonsbeholdning. I opptjeningsperioden oppreguleres verdien av pensjonsbeholdningen med lønn.

Ved uttak av pensjon deles pensjonsbeholdningen på et delingstall som i størrelsesorden er lik forventet antall år som pensjonist. Jo senere pensjonen tas ut, jo færre forventede år skal pensjonsbeholdningen fordeles på, og jo høyere blir årlig pensjon. Delingstallene sørger for dette og på en slik måte at summen av de årlige pensjonsutbetalingene er uavhengig av når pensjonen tas ut og at forventet samlet utbetaling tilsvare verdien av opptjente rettigheter. Nøytrale uttaksregler er en forutsetning for å ha et pensjonssystem der en kan kombinere arbeid og uttak av pensjon uten avkorting i pensjonen.

Delingstallene fastsettes med endelig virkning det året et årskull fyller 61 år. I beregningen av delingstallene er det tatt hensyn til at pensjon under utbetaling skal reguleres med lønnsveksten og deretter fratrekkes 0,75 prosent. Både verdien av opptjente rettigheter og samlet forventet utbetalinger er avhengig av lønnsveksten framover. Fratrekket på 0,75 prosent gjennomføres imidlertid på en slik måte at lønnsveksten påvirker opptjente rettigheter like mye som forventede utbetalinger. Med dagens regler kan man derfor beregne delingstallene uten at det er nødvendig å gjøre anslag på fremtidig lønnsvekst, jf. Ot.prp. nr. 37 (2008–2009) boks 8.1, jf. boks 5.1.

Dersom man skal videreføre den nøytraliteten som ivaretas av delingstallene, må endrede regler for regulering av pensjon også innarbeides i delingstallene. Det vil si at man må utarbeide prognoser på lønns- og prisvekst i de neste 30–40 årene. Slike prognoser vil nødvendigvis være usikre. Dersom den faktiske re-

allønnsveksten blir i tråd med disse prognosene, blir uttaksreglene fortsatt nøytrale og forventet samlet pensjonsutbetalinger blir lik verdien av opptjente rettigheter. Dersom prognosene viser seg å være høyere enn faktisk reallønnsutvikling, blir forventet samlet pensjonsutbetaling lavere enn verdien av opptjente rettigheter, og vice versa.

Dersom dagens regler for regulering av alderspensjon erstattes med regulering med et gjennomsnitt av lønns- og prisveksten, er det altså ikke nivået på reallønnsveksten som er sentralt for om samlet pensjonsutbetaling er høyere eller lavere enn verdien av opptjente rettigheter, men om den faktiske reallønnsutviklingen er i samsvar med det som er lagt til grunn i fastsettingen av delingstallene.

Reallønnsveksten i 2016 og 2017 er ikke endelig fastslått. Med siste anslag har gjennomsnittlig årlig reallønnsvekst i perioden 2014–2017 vært -0,2 prosent. En slik reallønnsutvikling ville gitt en årlig realvekst i alderspensjonen på -0,1 prosent dersom alderspensjon under utbetaling hadde vært regulert med et gjennomsnitt av lønns- og prisveksten og en realvekst på 0,0 prosent dersom alderspensjonen hadde vært regulert med prisveksten. Med gjeldende regler for regulering, ville årlig realvekst i alderspensjonen blitt -0,75 prosent.

Med dagens regler tilsvare forventet samlet pensjonsutbetaling altså verdien av opptjente rettigheter uansett hva reallønnsutvikling faktisk blir. Med regulering av pensjoner med et gjennomsnitt av lønns- og prisveksten og en årlig reallønnsvekst på -0,2 prosent kan samlet utbetaling avvike fra verdien av opptjente rettigheter dersom det i fastsettingen av delingstallene er lagt til grunn en reallønnsvekst som avviker fra -0,2 prosent. Om samlet utbetaling blir høyere eller lavere enn opptjente rettigheter, og i så fall hvor mye, avhenger av hvilken reallønnsvekst som er lagt til grunn ved fastsetting av delingstallene.

SPØRSMÅL NR. 1513

Innlevert 25. august 2017 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad

Besvart 30. august 2017 av justis- og beredskapsminister Per-Willy Amundsen

Spørsmål:

«Stortinget vedtok i fjor vår Innst. 343 L (2015-2016) om endringer i straffeprosessloven, jf. Prop. 68 L (2015-2016). I den forbindelse vedtok Stortinget blant annet utvidelse av politiets mulighet til å benytte skjul-

te tvangsmidler ved etterforskning, avverging og forebygging av alvorlige lovbrudd.

I hvilke tilfeller har loven blitt anvendt, og har politiet nødvendige verktøy for å anvende det nye regelverket?»

BEGRUNNELSE:

Da Stortinget behandlet Prop. 68 L (2015-2016) om endringer i straffeprosessloven mv. (skjulte tvangsmidler), var det for å gi politiet utvidet adgang til å benytte ulike skjulte tvangsmidler ved etterforskning, avverging og forebygging av alvorlige lovbrudd. Utvidelsen gjaldt metoder som kommunikasjonskontroll, ransaking, romavlytting, teknisk sporing, kameraovervåking og tvangsmiddelbruk i avvergende og forebyggende øyemed. I tillegg ble det åpnet opp for bruk av et nytt skjult tvangsmiddel i form av dataavlesning.

Endringene ble vedtatt for å gi politiet nødvendige verktøy for å bekjempe alvorlig kriminalitet som overgrep mot barn og terror. Men skal politiet kunne anvende regelverket må politiet også ha riktig dataverktøy.

Svar:

Beslutning om å begjære bruk av tvangsmidler, slik som de nye skjulte tvangsmidlene som ble vedtatt i 2016, hører under påtalemyndigheten, som ledes av Riksadvokaten. Jeg har derfor innhentet en uttalelse fra Riksadvokaten. Riksadvokaten presiserer at opplysningene som er inntatt nedenfor ikke gjelder Politiets sikkerhetstjenestes bruk av skjulte tvangsmidler. Hensynet til en effektiv kriminalitetsbekjempelse legger begrensninger på muligheten til åpent å informere om omfanget av skjult metodebruk, og jeg ber derfor om forståelse for at det påvirker detaljeringsnivået i mitt svar.

Riksadvokaten opplyser at alle politidistriktene og Kripos benyttet kommunikasjonskontroll som etterforskningsmetode i 2016. Totalt dreide det seg om 135 saker og 793 telefoner og andre kommunikasjonsanlegg, i hovedsak mobiltelefoner. Bruk av IMSI-catcher for å identifisere eller lokalisere kommunikasjonsanlegg og bruk av såkalt «stille sms» fant sted i et visst antall saker. I halvparten av kommunikasjonskontroll-sakene var mistankegrunlaget narkotikakriminalitet. De øvrige sakene dreide seg om annen alvorlig kriminalitet, bl.a. drap/drapsforsøk/drapsforbund, avverging av drap, krigsforbrytelser, grov kroppsskade, ildspåsettelse, voldtekt/andre seksual-lovbrudd, grove ran, menneskehandel, grov korrupsjon, grove tyverier/bedragerier/doping-forbrytelser som ledd i organisert kriminalitet mv. Politiet har i 2017 brukt kommunikasjonskontroll i flere saker som gjelder fremstilling av seksuelle overgrep mot barn eller fremstilling som seksualiserer barn (straffeloven § 311), og menneskehandel (straffeloven § 257).

Romavlytting ble i 2016 brukt i fem politidistrikter i til sammen ti saker, typisk flere avlyttingskombinasjoner i hver sak. Mistankegrunlaget i flere av sakene var drap (straffeloven § 275). Også i 2017 er det

romavlyttingssaker som gjelder drap og avverging av drap.

Dataavlesning ble innført som ny metode med ikraftsetting 9. september 2016. I 2016 ble det innberettet én sak der politiet fikk rettens tillatelse til bruk av dataavlesning, men uten at dataavlesning ble iverksatt. Riksadvokaten er kjent med at metoden er vurdert brukt i flere saker, og metoden antas på sikt å være av stor betydning for å få tilgang til krypterte data.

Når det gjelder spørsmålet om politiet har de nødvendige verktøy for å anvende det nye regelverket, er det innhentet uttalelse fra Politidirektoratet. Etter at dataavlesning ble innført som metode har det vært gjennomført et arbeid for å utrede hva som ligger i metoden og hva det vil kreve av egnet verktøy. Kripos har ledet en arbeidsgruppe med deltakelse fra Oslo politidistrikt og Politiets sikkerhetstjeneste. Arbeidet har vist at dataavlesning gir politiet mange muligheter, men er en kompleks metode som krever juridisk, teknologisk og taktisk kompetanse og ferdigheter. Metoden er også svært ressurskrevende.

Politidirektoratet opplyser at utredningsarbeidet viser at data-avlesning først og fremst vil være et supplement til de andre skjulte metodene, som kommunikasjonskontroll og hemmelig ransaking, og ikke en erstatning. Det er påbegynt et arbeid i Kripos for å ta i bruk den nye metoden. Det nye systemet for kommunikasjonskontroll vil gi politiet et bedre verktøy for gjennomføring av kommunikasjonskontroll, og vil også kunne understøtte og anvendes i andre skjulte metoder.

Jeg vil avslutningsvis understreke generelt at nye tvangsmidler er ressurskrevende og krever investeringer, særlig i teknologisk utstyr.

SPØRSMÅL NR. 1514**Innlevert 25. august 2017 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad****Besvart 1. september 2017 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«I Setesdølen 22/8-17 kjem det fram at det ikkje er penger til vidare bygging av Rv 9. Samstundes sa komiteen ”at det er behov for oppstartsmidler til Bjørnarå - Optestøyl, og at oppstart kan skje under forutsetning av at det finnes ledige statlige midler ved mindreforbruk på prosjekter innenfor rv 9, og lokal finansiering(konsesjonskraftmidler).” Statsråden og representantar frå regjeringspartia har vore tydelege på at dette betyr vidare framdrift.

Kan statsråden avklare om neste etappe kan likevel kan ha full framdrift?»

BEGRUNNELSE:

Det kan sjå ut som at frykt for manglande bevilgningar i 2018 og 2019 stopper vidare framdrift på Rv 9. Men statsråden - og komiteen - har vore tydelege på at Rv 9 skal få gul stripe til Hovden, og at arbeidet som har vore gjort har vore særst godt og blitt bygga billeg. I ny NTP har Rv 9 og blitt trekt fram. Ein stopp nå vil bety meir klattvis utbygging og mulig nedbygging av viktig kompetanse i Statens vegvesen. Det er viktig at statsråden er tydeleg på at arbeidet kan fortsette som planlagt slik at anbud kan korne ut i høst/vinter og framdriften kan fortsette.

SPØRSMÅL NR. 1515**Innlevert 25. august 2017 av stortingsrepresentant Christian Tynning Bjørnø****Besvart 4. september 2017 av klima- og miljøminister Vidar Helgesen****Spørsmål:**

«Hvorfor har ikke regjeringen kommet med innspill til Porsgrunns arealplan om deponi for farlig avfall i Heistad/Brevik innenfor fristen 18. august d.å., og er det valgstrategiske vurderinger som ligger bak at regjeringen har utsatt utredningsplanene sine til etter stortingsvalget?»

Svar:

Utbetring av rv 9 er eit viktig prosjekt for regjeringa. Måten prosjektet er gjennomført på har gitt veldig mykje veg for pengane, og er brukt som inspirasjon for måten andre vegstrekningar kan utbetrast på.

I samband med Stortingets behandling av statsbudsjettet for 2017 gjekk transport- og kommunikasjonskomiteen inn for anleggsstart på strekninga Bjørnarå – Optestøyl, under føresetnad av at det finst ledige statlege midlar ved mindreforbruk på prosjekt innafor rv 9 Setesdal og lokal finansiering. Ledige statlege midlar som følgje av mindreforbruk på andre prosjekt er alt nytta til å framskande utbygginga av rv 9 ved Skomedal, jf. mellom anna Innst. 400 S (2015-2016), side 11-12.

I Meld. St. 33 (2016-2017) Nasjonal transportplan 2018-2029 er det lagt til grunn statlege midlar til utbetring av delstrekningar på rv 9 i Setesdal, jf. sidene 92 og 288 i meldinga. Omfang og aktuelle tiltak skal vurderast nærare i Statens vegvesen sitt arbeid med handlingsprogrammet for planperioden, som grunnlag for prioriteringar i dei årlege budsjetta. Eg kjenner meg trygg på at strekninga Bjørnarå – Optestøyl vil få høgaste prioritet på denne utbetringstrekinga. Tidspunkt for anleggsstart må eg likevel kome tilbake til når det ligg føre nærare avklaringar.

BEGRUNNELSE:

Regjeringen varslet allerede i januar i år en statlig prosess for å utrede deponi for uorganisk avfall i Brevik/Heistad mot ønsket til Porsgrunn kommune. Den 18. august gikk fristen ut for å gi innspill til Porsgrunn kommunes arealplan, og regjeringen har ennå ikke kommet med relevante alternativ til det aktuelle området. Likevel fastholder regjeringen ovenfor media at

de vil kjøre en konsekvensutredning mot kommunens vilje.

Svar:

Det eksisterende deponiet for farlig avfall på Langøya vil trolig være fullt i 2022 og med bakgrunn i våre nasjonale mål og internasjonale forpliktelser er det viktig at vi opprettholder en nasjonal behandlingskapasitet for farlig avfall også etter dette.

Klima- og miljødepartementet har vurdert at det bør gjennomføres en konsekvensutredning av et mulig deponi i Dalen gruve i Brevik i Porsgrunn. Klima- og miljødepartementet er oppnevnt som ansvarlig myndighet for å fastsette planprogram for et mulig deponi her.

Tiltakshaver er forsinket i arbeidet med planprogrammet og når forslag til planprogram er klart vil det sendes på høring. Når planprogrammet er fastsatt vil tiltakshaver få anledning til å legge frem en konsekvensutredning av tiltaket.

Det pågår også arbeid med konsekvensutredning av et mulig deponi for farlig avfall i Nesset kommune. Her er kommunen planmyndighet på vanlig måte.

En konsekvensutredning av et mulig deponi i Brevik og av et mulig deponi i Nesset vil sikre et styrket kunnskapsgrunnlag i saken. Når de to konsekvensutredningene foreligger vil behovet for eventuell videre statlig involvering vurderes.

Det er foreløpig ikke besluttet om staten vil involvere seg videre når det gjelder planer om et deponi for farlig avfall i Brevik. I lys av dette er det ikke vurdert som hensiktsmessig å komme med innspill til høring om arealdelen i Porsgrunn kommune nå.

SPØRSMÅL NR. 1516

Innlevert 25. august 2017 av stortingsrepresentant Freddy de Ruiter

Besvart 5. september 2017 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Til tross for klar tale fra Stortinget, helseministeren og styret i Helse Sør-Øst, erkjenner ikke sykehusdirektøren ved Sørlandet sykehus at det er gjort feil i prosessen vedrørende akuttfunksjon ved Flekkefjord sykehus. Dette kom tydelig fram i styremøte- Sørlandet sykehus 15/8. De tillitsvalgte på sykehusene i Arendal og Flekkefjord reagerer på dette og er bekymret for framtida til sykehusene i Flekkefjord og Arendal.

Er helseministeren enig med sykehusdirektøren i hans virkelighetsbeskrivelse, og hvordan vil statsråden sikre at ledelsen ved Sørlandet sykehus følger opp sentrale føringer, slik at sykehusene i Flekkefjord og Arendal videreføres og styrkes som henholdsvis akutt-sykehus og stort akutt-sykehus?»

Svar:

I foretaksmøte med de regionale helseforetakene 24. april 2017 ble akuttfunksjonene ved Flekkefjord sykehus avklart, for å sikre ro rundt det videre arbeidet med utviklingsplanen for Sørlandet sykehus som skal ferdigstilles i 2018.

Foretaksmøtet merket seg at styret i Helse Sør-Øst RHF har påpekt mangler i forhold til de krav til prosess og dokumentasjon som gjelder for saker hvor det planlegges endring i akuttfunksjoner. Med denne bakgrunn vedtok foretaksmøtet at utviklingsplanen i Sørlandet sykehus HF skal utarbeides med utgangspunkt i at dagens akuttfunksjoner ved Flekkefjord sykehus videreføres. Tilsvarende vedtak ble gjort av foretaksmøte mellom Helse Sør-Øst og Sørlandet sykehus 3. mai 2017. I styremøte 18. mai ba styret for Sørlandet sykehus administrerende direktør om å følge opp vedtaket fra foretaksmøtet i det videre arbeid med utviklingsplanen. Jeg vil følge opp at disse vedtakene blir lagt til grunn i det videre arbeidet med utviklingsplanen gjennom styringsdialogen med de regionale helseforetakene.

Flekkefjord sykehus skal fortsatt være et akutt-sykehus. Arendal sykehus har et befolkningsgrunnlag som tilsier at sykehuset skal være et stort akutt-sykehus med et bredt akutttilbud. Disse vurderingene ligger fast og vil være utgangspunktet for det videre arbeidet med utviklingsplanen for Sørlandet sykehus.

SPØRSMÅL NR. 1517

Spørsmålet ble trukket.

SPØRSMÅL NR. 1518

Innlevert 25. august 2017 av stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen

Besvart 1. september 2017 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Når er vurderingen av utdanningen for ambulansearbeidere klar, og kan statsråden bekrefte at ambulansetjenesten vil kunne benytte lærlinger i bemanning?»

BEGRUNNELSE:

Viser til statsrådens besvarelse av spørsmål nr. 15:1071 (2016-2017). I svaret oppgis det at:

”Kunnskapsdepartementet har orientert om at de har til vurdering et forslag om å endre utdanningen for ambulansearbeidere som vil gjøre at kravene i akuttmedisinforskriften kan oppfylles.

Helse- og omsorgsdepartementet er i dialog med Kunnskapsdepartementet og med tjenesten om tiltak for å oppnå både god pasientsikkerhet og god opplæring av ambulansearbeidere.”

Som følge av den nye akuttmedisinforskriften er det skapt usikkerhet om framtida til utdanningen i ambulansefaget og om ambulansetjenesten kan benytte lærlinger i bemanning.

Lærlingene er en viktig ressurs for å opprettholde en god ambulansetjeneste i distriktene, særlig i områder hvor det kan være rekrutteringsutfordringer. Like viktig er det at tjeneste og praksis på ambulanse er en svært viktig del av utdanningen av ambulansemedarbeidere.

Svar:

La meg innledningsvis minne om at hensikten med endringene i akuttmedisinforskriften er å bedre pasientsikkerheten. Forskriften legger til grunn at begge personer skal ha førerkort for kjøretøyklassen og kom-

petansebevis for førere av utrykningskjøretøy. Den som har riktig kompetanse for å overvåke og behandle den enkelte pasientens tilstand under transporten skal gjøre det, mens den andre kjører bilen. Fordi kravet er utfordrende i en tjeneste som også skal gi lærlingene i ambulansefag god opplæring, ble det gitt en overgangsordning på tre år for kompetansekravet til bemanning i ambulansebiler, fram til 1. mai 2018. Spekter og de regionale helseforetakene har opplyst om at det er problemer med å oppfylle det nye kompetansekravet innen overgangsordningen opphører.

Helse- og omsorgsdepartementer er kjent med at Kunnskapsdepartementet har mottatt Utdanningsdirektoratets anbefaling til ny opplæringsmodell for ambulansearbeider. Faglig råd har søkt om å utvide opplæringstiden i faget med ett år. Ambulansefaget vil da følge en såkalt 2+3-modell med to år i skole og tre år i bedrift. Med en slik utdanning kan forskriften oppfylles fordi lærlingene vil ha en alder som gjør at de kan ha førerkort for kjøretøyklassen og kompetansebevis for førere av utrykningskjøretøy. Kunnskapsdepartementet har estimert at siste års lærlinger etter den nye opplæringsmodellen tidligst kan være i tjeneste i 2021-2022. Jeg er derfor innstilt på å utvide den aktuelle overgangsordningen. Før forskriften kan endres må endringsforslaget sendes på offentlig høring, og det tas sikte på å sende et høringsnotat om dette i løpet av høsten 2017.

Endring av utdanningen for ambulansearbeidere sorterer under Kunnskapsdepartementets ansvarsområder. Kunnskapsdepartementet opplyser at departementet har sendt brev til Utdanningsdirektoratet i mai i år, hvor de stiller seg positive til å høre endring av opplæringsmodell for ambulansefag. Forslag til ny modell for ambulansefaget skal sendes på offentlig høring, som Utdanningsdirektoratet forbereder.

SPØRSMÅL NR. 1519**Innlevert 25. august 2017 av stortingsrepresentant Anniken Huitfeldt****Besvart 4. september 2017 av forsvarsminister Ine M. Eriksen Søreide****Spørsmål:**

«Hvilke konsekvenser vil innsigelsene fra Avinor om konflikt med sivil luftfart ha for kostnader og framdrift for Forsvarets utbygging på Evenes?»

BEGRUNNELSE:

NRK rapporter 24. august at Avinor i et notat frykter konflikt mellom den militære og den sivile flytrafikken når F-35-kampflyene og nye maritime overvåkningsfly skal baseres på Evenes lufthavn.

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 28. august 2017 med følgende spørsmål fra stortingsrepresentant Anniken Huitfeldt: «Hvilke konsekvenser vil innsigelsene fra Avinor om konflikt med sivil luftfart ha for kostnader og framdrift for Forsvarets utbygging på Evenes?»

Konseptvalgutredningen for Evenes, som er under arbeid, vurderer ulike alternative løsninger for å gjennomføre Stortingets vedtak om etablering av Evenes som fremskutt base for kampfly og hovedbase for maritime patruljefly. Utredningen inkluderer vurderinger av både sivile og militære behov knyttet til ulike løsningsalternativer, og inkluderer innspill fra en rekke ulike sivile og militære aktører. Innspill fra en sentral aktør som Avinor er viktige. Innspillet det refereres til gjelder ett av seks løsningsalternativer som utredes, og så langt er det ingenting som tyder på at kostnader eller fremdriften i prosjektet blir påvirket av dette. Forsvarsdepartementet er i kontinuerlig kontakt med Samferdselsdepartementet og Avinor for å komme frem til gode løsninger for å møte både sivile og militære behov.

I tråd med planen vil utredningen ferdigstilles i løpet av oktober 2017, og vil etter dette gjennomgå ekstern kvalitetssikring på vanlig måte. Regjeringen vil legge frem konklusjonene fra konseptvalgutredningen med rapport fra ekstern kvalitetssikring for Stortinget på egnet måte i vårsesjonen 2018.

SPØRSMÅL NR. 1520**Innlevert 25. august 2017 av stortingsrepresentant Jenny Klinge****Besvart 4. september 2017 av fiskeriminister Per Sandberg****Spørsmål:**

«Ser statsråden faren i at ingen andre norske aktører enn Aker Biomarine kan hauste av krillressursene uten godkjenning fra Aker, og kva aktar i så fall statsråden å gjera for at opprinneleg politikk for lisenstildeling blir handheva?»

GRUNNGJEVING:

I innlegget «Ikke helt patent eierskap» i Fiskeribladet fredag 28. juli, går det fram at Aker Biomarine sitt kjøp av krillfartøyet Juvel har utløyst ei rekke spørsmål om fiske av krill i Sørishavet.

Svar:

Konsesjonsordningen for fiske utenfor norsk fiskerijurisdiksjon ble vedtatt ved klg. res. 2. mars 2007. Etter vedtagelsen av forskriften ble det lyst ut fire konsesjoner for fiske etter krill i Sørishavet i CCAMLR-området (Commission for the Conservation of Antarctic Marine Living Resources). Aker BioMarine Antarctic AS fikk tilsagn om to krilltrålkonsesjoner (til erstatning for to prøvetillatelser selskapet hadde) og to andre selskap fikk tilsagn om de to øvrige konsesjonene.

De to konsesjonene som ble tildelt Aker BioMarin Antarctic AS driftes fremdeles av dette selskapet. En konsesjon for fortsatt drift av et krillfartøy kjøpt på tvangsauksjon er som kjent nylig tildelt Aker BioMarin

Antarctic AS, og en konsesjon er tildelt Rimfrost AS med opprinnelig vilkår om å settes i drift innen 2017. Fiskeridirektoratet har nettopp utvidet denne fristen. Rimfrost AS opplyser i en pressemelding at dette gir selskapet god tid til å videreutvikle sin teknologi og bygge et miljøvennlig og effektivt fartøy for krillfangst i CCMALR-området i Antarktis.

Forskrift om fjernfisketillatelse regulerer tildeling av krillkonsesjoner, og åpner for at det kan settes en rekke vilkår ved tildeling av slike tillatelser. Det er altså forskriften som regulerer tildelingspolitikken. Aker ASA styrer ikke hvem som kan høste krill.

Jeg vil også gjøre stortingsrepresentant Jenny Klinge oppmerksom på at jeg nylig har sendt ut et høringsnotat om å tildele mellom to og fire nye krillkonsesjoner. Tildeling av nye konsesjoner vil skje med hjemmel i fjernfiskeforskriften, samt med de vilkår som her er gitt. Ved tildeling av nye krillkonsesjonene har jeg foreslått at det i tillegg også skal innføres en regel om eierkonsentrasjonsbegrensning. Jeg foreslår at det settes absolutte grenser for eierkonsentrasjon. Jeg har imidlertid bedt om høringsinstansenes kommentar til hvor grensen bør settes.

SPØRSMÅL NR. 1521

Innlevert 25. august 2017 av stortingsrepresentant Jenny Klinge

Besvart 5. september 2017 av justis- og beredskapsminister Per-Willy Amundsen

Spørsmål:

«Kva er dei berekna kostnadene for å slå saman operasjonssentralane samla sett, og kostnadene fordelt på kvar naudetat?»

Svar:

I en rapport som ble avgitt av Nasjonalt nødmeldingsprosjekt ved utgangen av 2014 ble det konkludert med at det var mange fordeler med samlokalisering av nødetatene. Rapporten inneholdt derimot ikke utredninger om hvordan dette kunne løses i praksis over hele landet, og hvor mye det ville koste. Da nærpolitireformen ble behandlet i Stortinget våren 2015, fikk regjeringen bred tilslutning til å legge samlokalisering av 110- og 112-sentralene inn som en del av reformen, jf. Innst. 306 S (2014-2015). I tillegg sluttet Stortinget seg til at 110-regionene skulle endres slik at de samsvarer med de nye grensene for politidistriktene.

Justis- og beredskapsdepartementet har i oppdragsbrev til Politidirektoratet datert 23.6.2015 sagt at det også skal legges til rette for at AMK-sentralene kan samlokaliseres med de to andre etatene der de regionale helseforetakene ønsker det, jf. Prop. 61 LS (2014-2015). Helse- og omsorgsdepartementet har i brev til de regionale helseforetakene i desember 2016 skrevet:

«Når det gjelder samlokalisering, viser vi til avtalen mellom regjeringspartiene og Venstre om et fremtidsrettet, robust nærpoliti. I avtalen fremgår det at "brann- og red-

ningsentralene skal samlokaliseres med politiets operasjonssentraler. De nye sentralene skal klargjøres slik at helsevesenets AMK-sentraler også kan plasseres på samme sted". I dette ligger det en mulighet for å samlokalisere de tre nødetatene. Ansvar for å etablere og drifte AMK-sentralene er en del av de regionale helseforetakenes sørge-for-ansvar, og de regionale helseforetakene må selv vurdere hva som er hensiktsmessig organisering av AMK-sentralene i sine helseforetak. Utredningens tilrådninger utgjør et grunnlag for å avklare spørsmål om samlokalisering, i dialog med politi og brann- og redningsetaten. Vi understreker at samlokalisering med andre nødetater er frivillig.»

Som en del av nærpolitireformen blir antall operasjonssentraler i politiet fortløpende redusert fra 27 til 12. Arbeidet ferdigstilles etter planen tidlig i 2018. De samlede utgiftene for politiet som følge av dette er anslått til 113 mill. kroner.

I 2018 vil også fem av politiets operasjonssentraler være samlokalisert med brann- og redningsetatens nødmeldingssentraler. Samlokalisert sentral er åpnet i Innlandet pd og Nordland pd. Møre og Romsdal pd får samlokalisering høsten 2017, og Øst pd og Sør-Øst pd i 2018. I Nordland er også helse sin AMK-sentral lokalisert sammen med de to andre nødetatene.

Det jobbes fortløpende med å planlegge samlokalisering i de øvrige syv politi-distriktene. I noen av politibyggene er det utfordrende å få til samlokalisering med ønsket kvalitet, og utredning av alternativer og tilhørende konkretisering av kostnader er ikke ferdigstilt. Det foreligger derfor ikke en samlet oversikt over hvor mye dette vil koste.

Det har hittil blitt bevilget om lag 70 mill. kroner til Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap for gjennomføring av samlokaliseringsarbeidet i brann- og redningsetatens nødmeldingssentraler.

Regjeringen gjorde i Prop. 61 LS (2014-2015) oppmerksom på at beregning av utgiftene til samlokalisering ikke forelå, og at regjeringen ville komme tilbake til saken i de årlige budsjettene. Dette er også fulgt opp i regjeringens budsjettforslag for 2016 og 2017.

SPØRSMÅL NR. 1522

Innlevert 25. august 2017 av stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen

Besvart 1. september 2017 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Vil statsråden gjenåpne Hallenskog stasjon i Asker kommune som en prøveordning i 1 år?»

BEGRUNNELSE:

Under forrige regjering ble det vedtatt at Hallenskog stasjon skulle nedlegges i forbindelse med innføring av ny rutemodell på Østlandet.

Dagens regjering besluttet å bruke nærmere 100 millioner kroner til å bedre kapasiteten på Spikkestadbanen. 80 millioner er i sommer benyttet til å bygge samtidig innkjøring på Heggedal stasjon, en investering som gir en innsparing på mellom 1 og 2 minutter i reisetid på strekningen Heggedal - Spikkestad.

Regjeringen lovet å se på om dette tiltaket kunne bidra til å gjenåpne Hallenskog stasjon. Nå er dette arbeidet ferdig, og Spikkestadbanen åpnet igjen 16. august.

Samtidig med dette arbeidet, pågår det arbeid med bygging av gang og sykkelvei mellom Heggedal og Hallenskog. Fase 1 er bygging av denne på Asker-siden. Tiltaket medfører at Underlandsveien (eneste vei gjennom Nedre Hallenskog) er stengt for både gående og kjørende fra mai-desember - altså i 8 måneder!

Når arbeidet her er ferdig, vil arbeidet med å bygge gangvei på Røyken-siden begynne, og veien vil bli ytterligere stengt sannsynlig frem til sommeren 2018.

Dette har medført at innbyggerne i bygda nærmest er isolert fra omverdenen, og gjør det svært vanskelig å bevege seg. Spesielt for de uten bil. Og barn som eksempelvis skal på fritidsaktiviteter.

Regjeringen tok ansvar for kollektivtransporten i bygda i forbindelse med den «midlertidige» stengingen av Hallenskog stasjon. Det ble satt opp en shuttlebuss mellom Hallenskog og Heggedal stasjon mandag-fredag 06-09 og 14-18. Et meget begrenset tilbud,

som gjelder de som reiser i dette tidspunktet. Men et delvis avbøtende tiltak. Kostnad: 1 mill. kr pr. år.

I forbindelse med stengingen av Underlandsveien, har Regjeringen måttet sette inn ytterligere en buss, da omkjøringen til Heggedal stasjon tar så lang tid, at én buss ikke rekker frem og tilbake mellom avgangene.

Kostnad: 2 mill. kr pr. år.

Situasjonen er nærmest uholdbar for innbyggerne, og dette er ikke en kortsiktig situasjon, men noe som skal pågå i nærmere 1 år til. Dette kunne vært løst ved å gjenåpne Hallenskog stasjon i denne perioden.

Innbyggerne hadde slik fått en bedre hverdag og spart mye tid. Folk uten bil (unge, eldre og andre) kommer seg dit de skal. Vi hadde spart samfunnet for 2 millioner som kunne vært benyttet på andre tiltak.

Flere innbyggere vurderer å kjøpe seg bil nr. 2, da dagens tilbud ikke er holdbar. Det er jo ikke ønskelig sett i et miljøperspektiv.

En midlertidig gjenåpning i denne perioden ville også fått testet robustheten for strekningen Spikkestad - Hallenskog, og om stans på stasjonen vil være til hinder etter innsparingen ved de tiltakene som er gjort på Heggedal stasjon.

Svar:

De siste årene har togtilbudet i Oslo-området blitt kraftig forbedret. I 2016 var det cirka 100 flere togavganger på jernbanen hver dag sammenlignet med 2014, og folk tar nå toget som aldri før. Vi utnytter både jernbanelinjer og tog til det maksimale. Samtidig rustes jernbanen opp og nye tog kjøpes inn. For å redusere omfanget av forsinkelser i togsystemet, ble noen mindre togstasjoner lagt ned i 2012, blant annet Hallenskog stasjon.

I 2016 og 2017 ble det til sammen bevilget om lag 100 mill. kr til tiltak på Heggedal stasjon. Formålet med tiltakene var å gjøre Spikkestadbanen mer robust

og fleksibel. Bane NOR har vurdert hvordan effekten av disse tiltakene skal brukes, og om de kan bidra til at Hallenskog stasjon kan gjenåpnes på nytt. Bane NORs faglige anbefaling er å benytte effektene av samtidig innkjør, det vil si at to tog kan kjøre samtidig inn til stasjonen, til økt robusthet og driftsstabilitet og ikke til å gjenopprette togstopp ved Hallenskog stasjon. Som kompensasjon for nedlegging av Hallenskog stasjon har Bane NOR i tillegg inngått en avtale med Røyken og Asker kommuner om anleggsbidrag for bygging av

gang- og sykkelvei mellom Hallenskog og Heggedal på inntil 30 MNOK.

Jeg er svært opptatt av at vi legger til rette for en god driftsstabilitet. Gang- og sykkelvei vil om ikke lenge være etablert, slik at det er enkelt å komme seg mellom stasjonene Hallenskog og Heggedal. Jernbanedirektoratet har også vurdert saken og støtter Bane NORs anbefaling. Jeg har tillit til våre fagetaters vurderinger i denne saken.

SPØRSMÅL NR. 1523

Innlevert 25. august 2017 av stortingsrepresentant Heidi Greni

Besvart 4. september 2017 av landbruks- og matminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

«Gården Nygården er nærmeste nabo til kampflybasen i Ørland kommune. Tunet ligger i støysone på ene siden av fv 245, mens produksjonsarealene ligger på den andre siden. Melkeproduksjonen drives på dispensasjon ut 2017. Mattilsynet har meldt at den ikke kan forventes utvidet ut over dette. Eieren har derfor søkt om støtte til å flytte driftsbygningen til arealene utenfor støysonen, men fått avslag.

Vil landbruksministeren bidra til at saken løses slik at melkeproduksjonen på Nygården kan opprettholdes?»

BEGRUNNELSE:

Eierne av gårdsbruket Nygården ønsker å videreføre melkeproduksjonen og gjennom det opprettholde en omfattende drift som gir heltids sysselsetting på gården. Gården ligger kloss inntil innkjøringen og hovedporten til den nye kampflybasen som nå etableres. Tunet med driftsbygninger ligger på den ene siden av fv 245 og innenfor gul støysone, produksjonsarealene på den andre siden av veien.

Mattilsynet har gitt dispensasjon for dagens drift ut 2017, men meddelt at varig dispensasjon ikke kan innvilges fordi det er umulig å innfri lovfestet mosjonskrav med dagens lokalisering av driftsbygningene.

Eier av Nygården har søkt Forsvarsbygg om støtte til å flytte gårdstunet til arealene på den andre siden av fv 245 som vil ligge utenfor gul støysone. Det er åpnet for å forhandle om å flytte boligenheten, men ikke driftsbygningen. Flytting av hele gårdstunet er nød-

vendig for å kunne videreføre dagens drift med melkeproduksjon.

På bakgrunn av en fastlåst situasjon bes landbruksministeren om å gå inn i saken med sikte på å bidra til løsninger som muliggjør videreføring av husdyrhold på melkeproduksjonsbruket Nygården i Ørland kommune.

Svar:

Eg viser også til spørsmål nr. 1171 og 1302 fra stortingsrepresentant Heidi Greni om den same problemstillinga, og til svara frå forsvarsministeren. Forsvarsministeren skriv mellom anna i sitt svar på spørsmål nr 1302 at Forsvarsdepartementet vil sjå på mogleheitene for å bidra til å flytte bofunksjonen frå dagens gardstun, og for å redusere anleggstrafikken forbi Nygården ved å bruke andre innkøyringar til basen. Forsvarsministeren skriv også at dagens auke i trafikken forbi Nygården i hovudsak er mellombels, og at den vil halde fram til og med 2020.

Det er Forsvarsdepartementet som har ansvaret for arbeidet knytt til kampflybasen på Ørlandet, og Forsvarsbygg er etter det eg kjenner til, framleis i dialog med eigarane av Nygården. Eg har difor ikkje noko å tilføre svara frå forsvarsministeren på spørsmål nr. 1171 og 1302.

SPØRSMÅL NR. 1524**Innlevert 25. august 2017 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe****Besvart 1. september 2017 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Kan statsråden gjøre greie for kvifor regjeringa enno ikkje har gjort vedtak om kva forprosjekt ein skal gå vidare med når det gjeld kvikksølvforureining ved ubåtvraket U-864 utanfor Fedje i Hordaland, og kan statsråden informere om kva alternativ regjeringa vil gå for i denne saka og når dette arbeidet skal starte opp og bli ferdigstilte?»

GRUNNGJEVING:

I Prop. 111 S (2011-2012) blei det avgjort at ein skulle gå vidare med forprosjektering av to av dei seks alternativa for miljøtiltak som blei utreia i Kystverkets konseptvalutreiing frå 2011 i sak om kvikksølvforureining ved ubåtvraket utanfor Fedje. Dette er alternativet med tildekking av vraket med last og forureina havbotn, og alternativet som omfattar heving av last og tildekking av forureina havbotn. I Prop. 1 S (2015-2016) orienterte Samferdselsdepartement om arbeid i 2015 med detaljprosjektering av og anbudsprosess for støttefyllinga som skal sikre den ustabile skråninga under vraket sin baugseksjon. I Prop. 1 S (2016-2017) orienterte regjeringa om støttefyllinga blei etablert i mai og juni 2016. Støttefyllinga må sette seg i halvanna år før ytterlegare tiltak kan iverksettast. Det betyr at ein kan gå i gang med tiltak på sjølve båten i utgangen av 2017. På Kystverket sine sider står det at dei avventar no avgjerd om val av konsept. På Facebooksida til prosjektet står det at kystverket forventar at sjøbotn vil vere tilstrekkeleg stabil for vidare tiltak ved utgangen av 2017. Det er difor svært viktig at regjeringa ikkje lenger utset denne avgjerda, slik at det ikkje blir stopp i arbeidet med denne store miljøsaka i Hordaland.

Svar:

For regjeringa er det viktig å sikra ei miljømessig trygg og forsvarlig handtering av kvikksølvforureininga i og ved vraket av ubåten U-864 utanfor Fedje.

Den raudgrøne regjeringa handsama saka frå 2006 til 2013 utan å få på plass ei løysing. I 2007 blei det vedteke tildekking, i 2009 blei det vedteke heving og i 2010 blei det vedteke å utgreie saka ytterlegare, inkludert tildekking. I revidert nasjonalbudsjett for 2012 orienterte så den raudgrøne regjeringa om at dei vil gå vidare med å forprosjektera to av dei alternativa som var utreidde i ei konseptvalutreiing i 2010-2011.

I tråd med handsaminga av revidert nasjonalbudsjett for 2012 i Stortinga forprosjekterte Kystverket i 2012-2014 to alternative miljøtiltak mot kvikksølvforureining ved U-864. Dette er 1) Heving av last og tildekking av vrak og forureina havbotn og 2) Tildekking av vraket med last og forureina havbotn.

Vi har starta det fysiske arbeidet med miljøtiltak ved ubåtvraket. Etter at vi fekk Kystverket sine forprosjekt i mai 2014, gjorde regjeringa allereie hausten 2014 framlegg i budsjettet for 2015 om å løyve 150 mill. kroner til å byggje ei støttefylling for å støtta opp og sikra den ustabile skråninga under og nedanfor vraket sin baugseksjon mot utrasing. Eit ras i den ustabile skråninga ville ha spreidd forureina sediment utanfor det området som allereie er forureina. Etableringa av støttefyllinga er difor det første nødvendige steget i arbeidet med miljøtiltak ved vraket, uavhengig av val av miljøtiltak. Støttefyllinga blei detaljprosjektert og lyst ut på anbod i 2015, og ho blei etablert i mai-juni 2016. Fyllinga ligg opp til, men rører ikkje ved sjølve vraket, slik at val av vidare tiltak ikkje er avgrensa.

Det er berekna at støttefyllinga og havbotnen under fyllinga må setje seg i halvanna år før havbotnen er so sterk at ein kan starte opp vidare arbeid med miljøtiltak ved vraket. Vidare arbeid med miljøtiltak kan soleis først setjast i gang når vi veit at fyllinga og havbotnen har sett seg og havbotnen er sterk nok. Ein vil konkludere om vidare tiltak når dette er sikra.

For å vere sikre på at både støttefyllinga og havbotnen får naudsynt styrke er det lagt inn måleinstrument i fyllinga og havbotnen. Data frå måleinstrumenta vert innhenta etter ein fastlagd plan og vurdert av geoteknikarar. Instrumenta er lest av no i august og den siste planlagde avlesinga er til årsskiftet. Då vil ein veta om støttefyllinga og havbotnen har sett seg som berekna, eller om ein må vurdere meir arbeid med fyllinga. Avlesingane av instrumenta fram til no tyder ikkje på at der er noko problem med fyllinga.

SPØRSMÅL NR. 1525**Innlevert 25. august 2017 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe****Besvart 5. september 2017 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Har KOFA prioritert å fremskynde klager der kontrakt allerede er inngått, og vil statsråden medvirke til at Betania Malvik sin klage til KOFA angående anskaffelse av rehabiliteringstjenester i Helse Midt-Norge behandles snarest og at Helse Midt-Norge avventer resultatet av klagebehandlingen før helseforetaket går videre i implementering, også av de kontraktene som alt er signert?»

BEGRUNNELSE:

Spørsmålsstilleren viser til spørsmål, Dokument nr. 15:1442 (2016-2017).

Undertegnende spurte blant annet statsråden om regjeringen vil vurdere Helse Midt-Norge sin anbudsprosess etter at 16 behandlingsplasser forsvinner fra LHL- klinikken Røros og Betania Malvik rehabiliteringssenter risikerer å tape nær 100 arbeidsplasser. Og om statsråden vil sørge for at beslutningen om tildeling avventes inntil Betania Malvik sin klage til KOFA er behandlet.

I sitt svar oppgir statsråden blant annet at:

”Jeg har imidlertid merket meg at Betania Malvik har valgt å klage sin sak inn for KOFA. Det gir en anledning for begge parter til å få saken rettslig vurdert. Helse Midt-Norge RHF har allerede tildelt og signert kontrakter med de enkelte leverandørene.”

Undertegnede mener at det er en stor svakhet ved saksbehandlingen at klager må vente samtidig som prosessen med tildelinger og kontraktsinngåelser går sin gang.

Hva slags anbudspraksis helseforetakene skal ha er også et politisk spørsmål som tilligger statsråden. Undertegnende mener statsråden må sørge for en anbudspraksis i helseforetakene som understøtter Stortingets vedtak av 09.12.16.

I vedtaket heter det at:

”Stortinget ber regjeringen fastslå et mål om vekst i andelen av den samlede helse- og omsorgssektoren som skal være organisert og drevet som ideell virksomhet, og på egnet måte legge fram for Stortinget en plan med kortsiktige og langsiktige tiltak for å oppnå dette.”

I sitt svar til undertegnede tilkjenner statsråden at han har gitt de regionale helseforetakene i oppdrag

å øke bruken av private aktører i helsetjenesten. Å øke bruken av ideell virksomhet i helse- og omsorgstjenesten oppgis kun som ”et mål for regjeringen”.

Undertegnede mener at å øke bruken av ideell virksomhet selvsagt burde vært gitt i oppdrag til helseforetakene, og at anbudsprosessen for rehabilitering i Helse Midt-Norge er et eksempel på hva som skjer når dette ikke blir gjort.

Svar:

Klagenemnda for offentlige anskaffelser (KOFA) er et uavhengig tvisteløsningsorgan og departementet har ikke instruksjonsmyndighet over nemnda. Dette innebærer at jeg ikke kan instruere klagenemnda eller sekretariatet verken om lovtolkning, skjønnsutøvelse, avgjørelse av enkeltsaker eller saksbehandlingen. Dette fremgår også uttrykkelig av forskrift om Klagenemnda for offentlige anskaffelser § 5.

KOFA gir følgende informasjon om saksbehandlingstid på sine hjemmesider:

”KOFA prioriterer saker der oppdragsgiver avventer kontraktsinngåelsen inntil KOFA har behandlet saken, eller inntil en bestemt dato. Prioriterte saker behandles normalt i løpet av to måneder. Det er opp til oppdragsgiveren om kontraktsinngåelse skal avventes. Oppdragsgiver kan også bli pålagt en utsettelse av domstolen ved en midlertidig forføyning. [...] Saker der kontrakt er inngått behandles hovedsakelig i kronologisk rekkefølge.”

Helse Midt-Norge RHF bekrefter at de kontraktene som omfatter pasientgrupper Betania Malvik ga tilbud på er signert. Signering fant sted i uke 29/30. Allerede 26. juni mottok Helse Midt-Norge RHF skriftlig henvendelse fra Lukasstiftelsen (Betania) hvor de ba om tilbakemelding om foretaket ville avvente kontraktsignering til saken var behandlet i KOFA. Foretaket svarte følgende i brev av 27. juni:

”Helse Midt-Norge har i dag behandlet anmodningen, og finner dessverre ikke å kunne imøtekomme denne. Som Lukasstiftelsen allerede er gjort kjent med, er Helse Midt-Norge RHF av den klare oppfatning at det ikke er begått feil i prosessen. Videre har vi vektlagt behovet for å sikre progresjon i anskaffelsen.”

Tildeling ble gjort 6. juli og karenperioden utløp den 16. juli. I karenperioden hadde Betania Malvik anledning til å begjære midlertidig forføyning overfor en

domstol, med påstand om at kontraktssignering skulle

utstå til saken var avgjort i rettsapparatet eller til saken var avgjort i nemnda. Dette ble ikke gjort.

SPØRSMÅL NR. 1526

Innlevert 25. august 2017 av stortingsrepresentant Geir Pollestad

Besvart 4. september 2017 av næringsminister Monica Mæland

Spørsmål:

«Hva er status for oppfølgingen av Stortingets enstemmige vedtak av 21. juni d.å. knyttet til en utredning av Norges handlingsrom knyttet til å kunne stille krav til norske lønns- og arbeidsvilkår i norske farvann og på norsk sokkel, og vil regjeringen sette i gang en partsammensatt utredning av dette spørsmålet?»

BEGRUNNELSE:

Stortinget har behandlet spørsmålet knyttet til en utredning av vårt nasjonale handlingsrom til å kunne stille krav til norske lønns- og arbeidsvilkår i våre havområder og på norsk kontinentalsokkel to ganger det siste året. Dette etter forslag fra Sp, Ap og SV. Første gang forslaget ble brakt til avstemming 13. desember 2016 fikk forslaget kun tilslutning fra forslagstillerne og falt. Forlaget ble fremmet på nytt i forbindelse med behandlingen av revidert nasjonalbudsjett 21. juni d.å. og fikk da enstemmig tilslutning. Det vedtatte forslaget var som følger:

«Stortinget ber regjeringen utrede muligheten for å stille krav om norske lønns- og arbeidsvilkår i norske farvann og på norsk sokkel. Utredningen skal blant annet klargjøre kyststatens handlingsrom i norske farvann og på norsk sokkel uten å komme i konflikt med flaggstatsprinsippet».

En vesentlig grunn til at dette forslaget fikk tilslutning, i motsetning til første gang, antas å være vedtaket på Frp sitt landsmøtet i begynnelsen av mai. I dette vedtaket står det bl.a.:

«I lys av konjunktursituasjonen, situasjonen for norske sjøfolk og endringer i rammebetingelser internasjonalt ber Fremskrittspartiets landsmøte regjeringen om å utredning av kyststatsprinsippet virkeområde på norsk sokkel slik sjømannsorganisasjonene krever»

Sjømannsorganisasjonen har hele tiden vært tydelige på at de ønsker at denne saken blir utredet av et uavhengig og partssammensatt utvalg der så mange av sakens aspekter som mulig blir belyst. På denne måten sikrer man en god gjennomgang av spørsmålet, samtidig som regjeringen kan gjenopprette tilliten i denne saken hos alle de berørte partene. At en i tillegg vil redusere risikoen for stadige omkamper i sakens anledning, bør også veie tungt, dersom regjeringen er opp-tatt av stabile, forutsigbare og gode rammevilkår for hele den maritime næringen.

Med bakgrunn i Høyres motstand mot denne utredningen er mange urolige for hvorvidt regjeringen faktisk vil følge opp Stortingets vedtak og intensjon i saken på en skikkelig måte. Denne frykten ble heller ikke mindre da man hørte statsråd Mæland i Stortinget da revidert nasjonalbudsjett ble debattert 21.juni d.å. Statsråden sa bl.a. i denne debatten følgende:

«Det forslaget som i dag er fremmet, har en helt annen form enn det Arbeiderpartiet har holdt på med i sin periode i opposisjon. Det gjelder nemlig en utredning innenfor flaggstatsens prinsipper. Det kan vi godt foreta. Vi vet nemlig konklusjonen på en slik utredning.»

Videre litt senere i debatten:

«Det finnes utredning på 1970-tallet, på 1980-tallet, på 1990-tallet og på 2000-tallet. Vi vet svaret på veldig mange av disse spørsmålene, så det skal ikke ta lang tid.»

Disse sitatene gjør at mange er urolige for om regjeringen og statsråden har tenkt å gjøre denne jobben skikkelig og i tråd med Stortingets ønske.

Hvilke utredninger vedrørende dette spørsmålet statsråden sitter på som ikke er delt med samfunnet for øvrig vites ikke. De vurderinger som er gjort av spørsmålet de senere år indikerer derimot at handlingsrommet i dette spørsmålet er betydelig, uten å komme i konflikt med folkeretten og flaggstatsprinsippet (Artikkelen om temaet fra professor Henrik Ringbom fra 2016, samt EØS til sjøs av Professor d. juris Finn

Arnesen og professor ph.d. Tarjei Bekkedal av august 2017). I tillegg viser ITF sin gjennomgang (presentert på Arendalsuka i august 2017) av over 130 kyststater verden over så har over 60 % av disse har ulike typer kabotasjereguleringer, herunder også på kontinental-soklene. Det er ønskelig at regjeringen og statsråden med sin besvarelse kan klargjøre hvordan Stortingets vedtak rent faktisk vil bli fulgt opp.

Svar:

Jeg inviterte i forrige uke partene i næringen til et innledende møte for å drøfte oppfølgingen av saken. Arbeidet vil iverksettes umiddelbart i etterkant av møtet.

SPØRSMÅL NR. 1527

Innlevert 25. august 2017 av stortingsrepresentant Freddy de Ruiter

Besvart 6. september 2017 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«50-70 familier med alvorlig hjerneskadde barn får i dag tilbud om og deltar i intensive treningsopplegg som ikke finnes i Norge. Uten å involvere disse sårbare barna og deres familier, er det nylig bestemt å fase ut dette tilbudet.

Hvordan vil statsråden sikre disse barnas rett til et fullverdig treningsopplegg og vil statsråden sørge for at utfasingsvedtaket revurderes i tett samarbeid de berørte familiene?»

Svar:

I sitt møte 9. juni behandlet Beslutningsforum for nye metoder sak om "Vurdering av fire intensive habili-

teringsprogram for barn og unge med hjerneskader". I vedtaket heter det blant annet at beslutningen om å avvikle bruken av disse behandlingsprogrammene er resultat av en lang prosess. Beslutningsforum sier samtidig at dersom det tilkommer nye opplysninger som endrer resultatet vesentlig, vil beslutningen kunne vurderes på nytt. I vedtaket heter det også at annen type helsehjelp til denne pasientgruppen skal utvikles sammen med foreldre/pårørende til de aktuelle barna. Jeg ønsker at barn med hjerneskader skal ha et behandlingstilbud med høy faglig kvalitet. Pårørendes synspunkter og erfaringer er vesentlige for å sikre kvaliteten på behandlingstilbudet. Etter vedtaket har pårørende med erfaringer fra behandlingsprogrammene henvendt seg til departementet. Jeg ønsker å høre de pårørendes synspunkter og har avtalt møte med dem i nær fremtid.

SPØRSMÅL NR. 1528

Innlevert 28. august 2017 av stortingsrepresentant Truls Wickholm

Besvart 5. september 2017 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

«Hvor mange trygdede betaler formuesskatt med Høyre/Frp-regjering, og hvordan fordeler disse seg etter formue i intervallet 0-1 mill., 1-2 mill., 2-3 mill., 3-4 mill., 4-5 mill., 5-10 mill. og over 10 mill.?»

Svar:

Det anslås at om lag 35 600 trygdede (personer med hovedinntekt fra en trygdeytelse) vil betale formuesskatt i 2017. Tabellen nedenfor viser disse personene fordelt etter intervaller for beregnet nettoformue.

Tabell Antall trygdede som betaler formuesskatt etter intervaller for beregnet nettoformue.¹ 2017

Beregnet nettoformue, kroner	Antall personer
0 – 1 mill.	3 100
1 mill. – 2 mill.	4 700
2 mill. – 3 mill.	5 200
3 mill. – 4 mill.	5 400
4 mill. – 5 mill.	5 100
5 mill. – 10 mill.	9 400
Over 10 mill.	2 700
I alt	35 600

1. Beregnet nettoformue inkluderer brutto formuesverdier før eventuelle verdsettelsesrabatter fratrukket gjeld.

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Finansdepartementet.

Beregningene er basert på Statistisk sentralbyrås skattemodell, LOTTE-Skatt. Datagrunnlaget for modellen er et utvalg fra Statistisk sentralbyrås inntektsstatistikk for husholdninger for 2014. Denne statistikken gir informasjon om sammensetningen av inntekt

og formue for hele befolkningen. Datagrunnlaget er framskrevet til 2017. Beregningene kan være usikre bl.a. fordi datagrunnlaget ikke omfatter alle skattyterne og er sjablonmessig framskrevet.

SPØRSMÅL NR. 1529

Innlevert 28. august 2017 av stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn

Besvart 4. september 2017 av innvandrings- og integreringsminister Sylvi Listhaug

Spørsmål:

«Kva vurderingar er gjort rundt nedlegginga av Solbakken asylmottak i Florø, og korleis har statsråden fulgt opp føringane frå Stortinget om å prioritere kommunale mottak?»

GRUNNGJEVING:

UDI har varsla at Solbakken asylmottak i Florø skal leggjast ned. Det er ingen tvil om at mottakskapasiteten rundt omkring i landet bør reduserast i lys av dei rekordlåge asylankomstane, men det er likevel vanskeleg å forstå at akkurat Solbakken er blinka ut.

Florø har eit miljø rundt mottak, busetjing og opplæring av flyktingar som er i absolutt første klasse. Fylkesmannen og IMDI har peika på arbeidet som skjer i Florø som eit nasjonalt førebilete, og gjennom

mange år har det blitt bygd opp viktig kompetanse rundt integreringsarbeid.

I tillegg er Solbakken eit kommunalt mottak. I Innst. 479 S (2016-2017), gjorde Stortinget to viktige vedtak:

I

Stortinget ber regjeringen utarbeide kriterier for opprettelse, videreføring og nedlegging av mottak som ivaretar Stortingets pålegg om å sikre kvalitet i tilbudet og en god balanse mellom kommunale, ideelle og private aktører, og som bidrar til god integrering, beredskap og geografisk spredning.

II

Stortinget ber regjeringen iverksette tiltak for å styrke de ideelle og kommunale driftsoperatørenes andel i asylmottaksmarkedet.

Med ei eventuell nedlegging av Solbakken asylmottak, vil det vere null kommunale driftsoperatørar igjen i heile region Vest.

Det er vanskeleg å sjå at ei slik prioritering er i tråd med det som har vore Stortinget sin intensjon.

Svar:

Det høye antallet asylsøkere i 2015, etterfølgd av svært få asylsøkere i 2016 og 2017, har gjort det nødvendig å redusere mottakskapasiteten. Det har blitt brukt betydelige midler til å betale for ubenyttet innkvarteringskapasitet. Jeg viser til brev av 11.10.2016 fra Kontroll- og konstitusjonskomiteen vedrørende kostnader knyttet til ubrukte mottaksplasser og mitt svar

av 25.10.2016. Av asylmottakene som har blitt lagt ned finnes det mottak driftet av både private, kommunale og ideelle aktører, men fra starten av 2016 og fram til august 2017 har andelen asylsøkere som bor på mottak driftet av kommunale aktører økt.

I tillegg til at de eksisterende føringene til UDI i praksis har ført til en styrking av de kommunale driftsoperatørenes andel av mottaksmarkedet, er instruksjonen til UDI om innkvartering av asylsøkere under oppdatering. Dette vil sikre at Stortingets føringar blir ivare tatt.

Grunnet en helhetsvurdering av særlige utfordringer i Flora kommune har Justis- og beredskapsdepartementet som et unntakstilfelle gitt en instruks til UDI om at driften ved Solbakken asylmottak i Florø skal videreføres.

SPØRSMÅL NR. 1530

Innlevert 28. august 2017 av stortingsrepresentant Abid Q. Raja

Besvart 1. september 2017 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Synes samferdselsministeren det er greit at grunneiere ikke blir informert om planprosesser for jernbane som vedrører deres eiendom, og kan ministeren redegjøre for hvordan Bane Nor informerer og involverer grunneiere og innbyggere i planprosesser vedr jernbane?»

BEGRUNNELSE:

Vi deler Samferdselsdepartementets oppfatning om at planprosesser for samferdselsinvesteringer kan og må forenkles og forkortes, men mener at åpenhet og god informasjon til berørte parter må være en selvfølgelig del av planprosessene.

I 2016 var konseptvalgutredning for påkobling av Østfoldbanens østre linje til Follobanen ute på høring.

Samferdselsdepartementet besluttet i april 2017 at Konsept 1 (planskilt forbindelse sør for Ski stasjon) legges til grunn for den vidare planleggingen for å løse framtidig kapasitetsbrist. Prosjektet ligger også inne i nasjonal transportplan som ble vedtatt i juni 2017.

Etter det vi forstår er konseptet "Planskilt forbindelse" valgt, mens nøyaktig hvordan dette skal utformes og plasseres ikke er bestemt.

Berørte kommuner langs Østre linje har fått kopi av oppdragsbrevet fra samferdselsdepartementet, men berørte grunneiere har ennå ikke fått noen informasjon fra Bane Nor om hvilke planer som utredes, hvilke vedtak som er fattet, hvordan prosessen foregår, hvilke potensielle konsekvenser dette prosjektet, samt nye arealer for henstillingsplasser av tog som utredes i samme område, vil ha for deres eiendom.

De berørte eiendommer er i hovedsak jordbrukseiendommer, og konsekvensene for grunneierne handler ikke bare om usikkerhet om hus og heim, men også om næring og framtidig levebrød for generasjonen som kommer etter.

Svar:

Denne regjeringen har store ambisjoner for utbygging og vedlikehold av infrastruktur i Norge, og de senere årene har det vært kraftig vekst i bevilgningene for å sikre mer helhetlig og langsiktig utvikling av infrastrukturen. Jeg er opptatt av at statens aktører skal ha god kontakt med berørte parter.

I begrunnelsen for spørsmålet vises det til Samferdselsdepartementet beslutning om at Konsept 1 (planskilt forbindelse) skal ligge til grunn for den vidare planleggingen for å løse framtidig kapasitetsbrist knyttet til Østre linje. Videre fremgår det at be-

rørte kommuner har fått kopi av oppdragsbrevet fra Samferdselsdepartementet, men at berørte grunneiere ennå ikke har fått noen informasjon fra Bane NOR om hvilke planer som utredes, hvilke vedtak som er fattet, hvordan prosessen foregår eller hvilke potensielle konsekvenser dette prosjektet vil ha for deres eiendom.

Når planarbeid igangsettes, skal berørte offentlige organer og andre interesserte varsles og gis informasjon iht. de ulike planfasene i Plan- og bygningslovens bestemmelser.

Samferdselsdepartementet har forelagt spørsmålet for Jernbanedirektoratet som opplyser at avtale om planlegging av et hensettingsanlegg og planskilt av-

grening for Østre linje er under forhandling mellom Bane NOR og Jernbanedirektoratet, og vil formelt inngås innen kort tid. Den offentlige planleggingen skjer i samarbeid med kommunene, og tiltakshaver Bane NOR vil varsle berørte grunneiere iht. Plan og Bygningslovens bestemmelser. Jernbanedirektoratet opplyser at denne formelle prosessen ikke har startet ennå, og videre prosess skal avtales nærmere mellom tiltakshaver og berørte kommuner. Jernbanedirektoratet opplyser at grunneierlaget frem til nå har fått periodisk informasjon og oppdateringer fra Jernbanedirektoratet, og at dette vil fortsette frem til Bane NOR har tatt over prosjektet når en avtale om planlegging er inngått.

SPØRSMÅL NR. 1531

Innlevert 29. august 2017 av stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen

Besvart 1. september 2017 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Hvorfor er systemet for NSB slik at deres billettkontrollører er ansatt hos NSB mens gebyr for ikke-betalt billett tilfaller statskassen?»

BEGRUNNELSE:

Dagens innkreving av gebyr til statskassen for passasjerers manglende billett på NSBs tog har i dag den konsekvensen at NSB reduserer antall kontrollører all den tid gebyret tilfaller statskassen og ikke NSB. En ytterligere årsak er at som følge av regjeringa sine planer om anbudsutsettelse av persontrafikken tas det ikke inn aspiranter fordi dette er en utgift for NSB.

Svar:

Først vil jeg påpeke at det ikke er korrekt som spørsmålsstiller Lundteigen sier, at inndrevet gebyr for ikke-gyldig billett tilfaller statskassen. Gebyrinntekter tilfaller NSB på like linje med øvrige billettinntekter. Videre er det slik at NSBs Trafikkavtale med staten er en såkalt nettokontrakt. Det vil si at NSB har ansvaret og risikoen for billettinntektenes størrelse. Dette innebærer at NSB har incentiver til å sørge for at kundene betaler for reisen. Formålet med billettkontroll er altså å sørge for at kundene gjør opp for seg gjennom å ha gyldig billett, ikke å ta inn gebyrer.

Lundteigen begrunner sitt spørsmål med at NSB reduserer antall kontrollører. Videre påstås det at regjeringens planer om anbudsutsettelse av persontogtrafikken har resultert i at NSB ikke tar inn aspiranter fordi det er en utgift. Jeg stiller meg undrende til disse påstandene. Uavhengig av måten staten kjøper tjenester fra NSB på og hvem gebyrinntekter tilfaller, skal NSB, gjennom sin nettoavtale med staten, alltid ha fokus på å effektivisere arbeidsprosessene som ligger til grunn for sin leveranse til staten ved Jernbanedirektoratet. Som eier av NSB er jeg opptatt av at selskapet drives effektivt. Det innebærer også at selskapet har ansvar for å gjøre de riktige bemanningsvurderingene, både med hensyn til kapasitet og riktig kompetanseprofil.

SPØRSMÅL NR. 1532**Innlevert 29. august 2017 av stortingsrepresentant André N. Skjelstad****Besvart 8. september 2017 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen****Spørsmål:**

«Vil statsråden ta initiativ til at klare normer for uforsvarlig reisetid for skolebarn blir definert, slik at det kan håndheves i forhold til praktisering av opplæringslovens § 7-1?»

BEGRUNNELSE:

Stortingsflertallet har nå slutført en høyst påkrevd kommunereform, for å bidra til bedre kommunale tjenester til innbyggerne, og en effektivisering av administrative rutiner. Vi har imidlertid et klart ansvar for at alle innbyggere i de nye kommunene får en forbedring i sine tjenester når de nye kommunestyrene starter sitt arbeid.

Grunnskolen er en av de viktigste oppgavene til kommunene. Når denne tjenesten skal utføres, er det av avgjørende betydning at det legges klare standarder for elevenes reisetid, slik at ikke kommunene gjennomfører ytterligere skolesentralisering, som gir elever uforsvarlig reisetid.

KUF komiteen avga følgende innstilling 07.12.2006: Komiteen ønsker å uttrykke bekymring over signaler som tyder på at barn tilbringer mer og mer tid i buss på vei til og fra skolen. Komiteen har fått rapporter om at transport til skolen for enkelte barn i enkelte kommuner kan utgjøre opp til 2,5 til 3 timer hver dag.

Komiteen ber Regjeringen om å vurdere hva som er forsvarlig transporttid for barn med utgangspunkt i barnets beste og komme tilbake til Stortinget på egnet måte.

Denne flertallsmerknaden har i ettertid ikke blitt fulgt opp av de forskjellige regjeringene. I samme periode har håndhevingen av reisetidsbestemmelsene blitt klart svekket. I grunnskoleloven var det standarder på 45 min for småskoletrinnet, 60 min for mellomtrinnet og 75 min for ungdomstrinnet. Mens dette ble endret til begrepet «forsvarlig reisetid» i opplæringslovens § 7-1. Her har grunnskolelovens bestemmelser blitt brukt som veiledende normer lenge. I en lovlighetskontroll av et kommunestyrevedtak i Nærøy kommune, konkluderte FMNT med den 23.03.2004 med at en skolereise på 80-95 min en vei, ville gi en reise som var uforsvarlig for småskoletrinnet med behov for innlosjering.

I ettertid har fylkesmannsembetene unngått å gripe inn mot utslag av lang reisetid.

I en lovlighetskontroll over et vedtak i Rennebu kommune, fastslår FMST den 07.03.2017, at «Det foreligger i dag ingen normer for hvor lang tid elevene skal bruke på reise til og fra skolen».

Landslaget for nærmiljøskolen (Lufs) oppsummerer i et notat den 03.10.2005 at en skoleskyss som overstiger 30 min en vei, medfører negative effekter på elevenes fysiske og psykiske helse.

Det er av stor betydning for å kunne nå målet om å bedre den kommunale tjenesteytingen, at regjeringen nå følger opp flertallsinnstillingen fra 2006, og sørger for at nødvendige initiativ blir tatt for at vi raskest mulig får fastsatt klare normer for maksimal reisetid for skolebarn. Det har aldri vært stortingsflertallets intensjon at effektivisering i kommunal sektor skal gi utslag i uforsvarlig reiseavstand til skolebarn i spredtbygde områder.

Svar:

I opplæringsloven § 7-1 er det fastsatt at kommunen skal innlosjere en elev når daglig skyss ikke er forsvarlig. Det skal foretas en konkret vurdering av hva som er forsvarlig for den enkelte elev. Hva som er forsvarlig vil, i tillegg til reisetid, være avhengig av blant annet elevens alder, funksjonsnivå og type transport. Jeg mener dette er en hensiktsmessig regulering. Etter min vurdering er det verken rimelig eller hensiktsmessig med en fast tidsgrense for når en elev ikke lenger skal kunne bo hjemme og benytte daglig skoleskyss, men innlosjeres nærmere skolen.

Det er lagt til den enkelte kommune å beslutte skolestrukturen. I vurderingen av skolestruktur er det en rekke faktorer det må tas hensyn til. Kommunene må ta hensyn til nærhet og tilgjengelighet for barna i kommunen og dessuten sikre trygge og gode læringsmiljø og tilgang på kvalifiserte lærere. I tillegg vil geografiske og topografiske forhold, ruter for kollektivtransport og bosettingsmønstre ha betydning for valg av skolestruktur. Jeg mener at kommunene er best egnet til å avveie de ulike hensynene og at større og mer økonomisk robuste kommuner vil ha bedre forutsetninger for å gi gode og likeverdige skoletilbud.

Ingen av oss ønsker at kommunereformen eller effektivisering av kommunal sektor skal ha negative konsekvenser for skolebarn i spredtbygde områder, tvert imot. Jeg mener at kommunene både kan og bør ta ansvaret for skolestrukturen og at det ikke er behov for statlig detaljstyring gjennom en fast tidsgrense.

SPØRSMÅL NR. 1533**Innlevert 29. august 2017 av stortingsrepresentant Tone Merete Sønsterud****Besvart 6. september 2017 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Kan statsråden garantere at arbeidene på Kongsvingerbanen blir gjennomført som tidligere planlagt, slik at hurtigtogtrafikken Oslo-Stockholm som er et viktig tilbud for befolkningen i Kongsvingerregionen ikke legges ned?»

BEGRUNNELSE:

Ifølge NTB uttaler SJs administrerende direktør og konsernsjef Crister Fritzson at:

«Med mindre planleggingen av banearbeidet kan endres i tråd med hva Bane Nor og Bane Nor har informert meg om tidligere, så blir jeg nødt til å beslutte at hurtigtogtrafikken Oslo-Stockholm må legges ned.»

Av artikkelen går det videre fram at arbeidene på banestrekningen nå er beregnet å ta tre og ikke to år som tidligere signalisert. Konserndirektør Bjørn Kristiansen i Bane NOR uttaler i artikkelen at utsettelsen skyldes signalene de har fått om neste års budsjetter.

«– Vi ser nå at pengene ikke vil strekke til for hele året.»

Svar:

Togtilbudet mellom Oslo–Karlstad(–Stockholm) er regulert i en trafikkavtale mellom Jernbanedirektoratet og det svenske Trafikverket som oppdragsgivere og SJ AB som togoperatør. Togtilbudet består av tre daglige avganger hver vei hverdager og to daglige avganger hver vei i helgen. Det overordnede formålet med avtalen er å skape daglige togforbindelser mellom Oslo og Stockholm. I desember 2016 ble det løst ut opsjon på ytterligere tre år for perioden desember 2017 til desember 2020. Etter at togtilbudet ble styrket i august 2015, gjennom én ekstra avgang, nyere tog og redusert kjøretid, har det vært en god vekst i antall reisende mellom Oslo og Stockholm. SJ har etter hvert økt med flere avganger tur/retur på hverdager og i helg, utover hva som er avtalefestet med Jernbanedirektoratet.

Dagens kontaktledningsanlegg på Kongsvingerbanen påfører togtrafikken mange feil og forsinkelser, og dette arbeidet har dermed høy prioritet hos Bane NOR. Det har lenge vært kjent at det er behov for utskiftning av kontaktledningsanlegget på Kongsvingerbanen, og

det har siden sommeren 2015 vært kjent at dette arbeidet skulle starte medio 2018. Ambisjonen har vært å gjennomføre anleggsarbeidene på 30 måneder. Bane NOR har nå fastlagt tidspunkt til oppstart av kontaktledningsarbeidet på Kongsvingerbanen til 1. oktober 2018 og kunngjort at arbeidene vil bli gjennomført over en periode på maksimalt 36 måneder. Varigheten på arbeidet er basert på at det er ønskelig å opprettholde nødvendig trafikk på strekningen, samt erfaringer gjort på tilsvarende oppgraderinger utført de siste årene.

For 2018 har SJ blitt tilbudt en ruteplan med tre avganger hver vei på hverdager. Dette er en til to avganger færre enn hva SJ trafikkerer strekningen med i dag. Dette er ikke optimalt for SJ, som i flere år har satset på denne strekningen ved en stadig økning av rutetilbudet for å ta opp kampen mot flymarkedet. Bane NOR opplyser imidlertid at SJ kan søke om endring for foreslått ruteplan for 2018 for perioden frem mot anleggsstart 1. oktober. Bane NOR vil samarbeide tett med SJ, NSB og godsselskapene mot et felles mål om å få til et best mulig rutetilbud i perioden frem til anleggsstart i oktober 2018 og gjennom bygge- og anleggsperioden.

SPØRSMÅL NR. 1534**Innlevert 29. august 2017 av stortingsrepresentant Bård Vegar Solhjell****Besvart 4. september 2017 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Det har nylig kommet frem at stasjonene sør for Ski på Østfoldbanen ikke vil få flere avganger før i 2027.

Hvordan skal samferdselsministeren sikre fortgang i byggeprosessen og vil ministeren innføre kompensere tiltak nå, som for eksempel å sikre at R20 stopper på Ås og Vestby?»

Svar:

Utviklingen av togtilbudet er nærmere beskrevet i Meld. St. 33 (2016–2017) Nasjonal transportplan 2018–2029. Jeg vil videre vise til mitt svar på spørsmål 1502 fra stortingsrepresentant Sverre Myrli som omhandler en del av den samme problemstillingen som tas opp i dette spørsmålet.

Kapasiteten i jernbanenettet i Østlandsområdet er på kapasitetsgrensen, og det er vanskelig å presse inn flere tog på den eksisterende infrastrukturen. I Nasjonal transportplan 2018–2029 ligger det inne kraftig vekst i bevilgninger til jernbaneinvesteringer. Mange

prosjekt som har vært omtalt tidligere blir nå foreslått gjennomført og finansiert. Selv med en kraftig vekst i bevilgninger tar det tid å gjennomføre så store prosjekter. Det er derfor viktig at vi jobber målrettet med å realisere de planene som foreligger innenfor den tidsramme og de kostnader Stortinget har sluttet seg til gjennom behandlingen av NTP.

Åpning av Follobanen vil redusere reisetiden mellom Oslo og Ski til om lag 11 minutter når tunnelen åpner i 2021. Dette gir en reisetid mellom f.eks. Oslo og Ås på 16 minutter, mens den samme reisen i dag tar 28 minutter. En tilsvarende reisetidsreduksjon kommer alle reisende mellom Oslo og stasjonene sør for Ski til gode.

Uavhengig av utbyggingsprosjektene vurderer Jernbanedirektoratet hvilke forbedringer i togtilbudet det er mulig å innføre på kort sikt, uten at det går ut over punktlighet og regularitet i togtrafikken. Direktoratet ser spesielt på hvilke muligheter vi har for å øke kapasiteten ved å sette inn dobbeltdekkere som innsattog i rushtiden, og om InterCity-togene på strekningen Oslo–Halden kan stoppe på Ås utenom rushtiden.

SPØRSMÅL NR. 1535**Innlevert 30. august 2017 av stortingsrepresentant Snorre Serigstad Valen****Besvart 6. september 2017 av statsminister Erna Solberg****Spørsmål:**

«Jeg viser til statsministerens uttalelser til NRK om innvandrings- og integreringsministerens reise til bydelen Rinkeby i Sverige 29. august 2017. Med på turen, som tydelig er et valgkampstunt, har statsråden embetsverk fra departementet, selv om det er klart og tydelig at embetsverk ikke skal jobbe for partienes valgkamp.

Hvor mange penger bruker statsrådens departement og den norske ambassaden på å tilrettelegge valgkampstunt fra statsråden, og er dette innenfor regelverket?»

BEGRUNNELSE:

Statsministeren uttaler følgende til NRK, 29. august 2017:

– Det er ingen tvil om at når en statsråd reiser en uke før valget, er det også for å illustrere deler av politikken man står for, sier statsminister Erna Solberg om Sylvi Listhaugs reise til Sverige. Selv avviser Listhaug at turen er et valgkampstunt.

Svar:

Vi har gode tradisjoner for å håndtere rollefordelingen mellom politisk ledelse og embetsverk. Statsrådenes

bruk av embetsverket i departementene er en problemstilling som jevnlig blir reist, særlig i tiden før og etter valg.

Daværende statsminister Jens Stoltenberg besvarte i 2009 både spørsmål fra Fremskrittspartiet stortingsgruppe og stortingsrepresentant Per-Kristian Foss om dette temaet. Brevene er publisert på regjeringen.no og stortinget.no. Se https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/ud/vedlegg/brev/brev_fm_smk091_126.pdf og <https://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Sporsmal/Skrift.lige-sporsmal-og-svar/Skriftlig-sporsmal/?qid=44720>

I sitt brev til Fremskrittspartiets stortingsgruppe av 26. november 2009 viser Stoltenberg bl.a. til:

«Det er grunnleggende krav til embetsverket i departementene at dette skal være partipolitisk nøytralt og utvise faglig integritet samtidig som det skal utvise lojalitet overfor den til enhver tid sittende politiske ledelse.

Statsrådene har en dobbeltfunksjon ved at de både er departementssjefer og partipolitikere. Embetsverket skal bistå statsrådene i deres egenskap som departementssjefer. Å bistå statsrådene i deres egenskaper som partipolitikere må derimot oppfattes som utenfor embetsverkets ansvar og oppgaver. En klar grense kan trekkes i forhold til statsrådenes behov for bistand til å gjennomføre utadrettet agitasjon og valgkamp, jf. St. meld. nr. 11 (2000-2001), pkt. 2.3.

Også når en statsråd er på en reise til eller tilstede på et valgkamparrangement er statsråden departementssjef. Personer fra embetsverket må derfor kunne bistå statsrådene i deres egenskap av departementssjef i slike situasjoner. Dette kan for eksempel være å holde løpende kontakt med departementet slik at statsråden kan håndtere saker som haster eller å bistå statsråden med pressehåndtering. I mange tilfeller vil en statsråds reise ha et kombinert formål, slik at vedkommende på samme reise både deltar på valgkamparrangement og ett eller flere besøk eller arrangementer som gjelder statsrådens faglige ansvarsområde. Embetsverket må kunne bistå statsråden i tilretteleggelsen av og gjennomføringen av besøk og arrangementer som hører under statsrådens faglige ansvarsområde.

Det vil variere i hvilken grad statsrådene har behov for bistand fra embetsverket i forbindelse med deres reiser til og tilstedeværelse på valgkamparrangementer. Departementene har ulike behov for å kunne være i løpende kontakt med statsråden når denne er på reiser. Tilsvarende vil behovet for bistand til pressehåndtering kunne være avhengig av de til enhver tid pågående mediasaker som gjelder statsrådens ansvarsområde. Det vil derfor være opp til hver enkelt statsråd å utvise et skjønn når det gjelder hvilken bistand vedkommende i slike situasjoner har behov for. På den ene side må statsråden ivareta sin oppgave som departementssjef også i perioder hvor det pågår valgkamp, men på den

annen side må statsråden sørge for å ikke misbruke embetsverket i en partipolitisk sammenheng.

Det hører under hver enkelt statsråd å svare for den virksomhet som har foregått i deres eget departement.»

Jeg slutter meg til det som fremføres i dette brevet. Til den konkrete saken opplyser statsråd Sylvi Listhaug følgende:

«Reisen kostet totalt kr 40 300 og inkluderer reise, transport og bevertning for statsråden og politisk rådgiver, medfølgende embetsverk og representanter fra ambassaden.

Jeg har i lengre tid ønsket å besøke land med stor innvandring og med ulike integreringsutfordringer. På senhøsten 2016 og nyåret 2017 planla jeg besøk til England og til Sverige. Hensikten med besøkene var å gjøre meg nærmere kjent med utfordringene både med hensyn til levekår og kriminalitetsutvikling og tiltakene som er iverksatt i utsatte områder. Ikke minst er det aktuelt i forbindelse med Grønlandssatsingen i Oslo der IMDi, politiet og kommunen samarbeider om ulike tiltak. Besøket til England ble avlyst og planene om å besøke Sverige ble utsatt.

Da jeg kom tilbake fra permisjon tok jeg opp igjen ønske om slikt besøk. Temaet og problemstillingene var i mellomtiden blitt ytterligere aktualisert.

Den konkrete planleggingen av besøket til Sverige i august, startet i midten av juli og ble gjort i tett samarbeid med embetsverk og ambassaden i Sverige, slik det ordinært gjøres ved slike besøk. Formålet med reisen var å lære om kriminalitetsforebyggende og integreringsfremmende tiltak. En slik reise for meg som statsråd og departementets embetsverk til et naboland for å lære, er relevant selv om reisen tidsmessig skjer i tiden før et valg.

Jeg vurderer at reisen til Sverige er innenfor regelverket.»

SPØRSMÅL NR. 1536**Innlevert 30. august 2017 av stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete****Besvart 6. september 2017 av utenriksminister Børge Brende****Spørsmål:**

«Når vil meldinga bli lagt fram?»

GRUNNGJEVING:

Eg viser til Meld. St. 36 (2015-2016), Innst. 54 S (2016-2017) vedtak 58 “Stortinget ber regjeringen vurdere å legge frem eksportkontrollmeldingen senest i løpet av andre kvartal etter at eksportåret er gjennomført, hvis dette er praktisk gjennomførbart”. Meldinga har framleis ikkje kome.

I 2016 kom meldinga i andre kvartal og SSB har allereie publisert eksporttall for 2016.

Svar:

Meldinga om eksport av forsvarsmateriell frå Noreg i 2016, eksportkontroll og internasjonalt ikkje-sprei-

ingssamarbeid skal leggjast fram for Stortinget i oktober. Utenriksdepartementet har som mål å vere mest mogleg open om norsk eksport av forsvarsmateriell, og meldinga vil gi omfattande informasjon om den faktiske eksporten i 2016.

Meldinga vil ha same struktur som før og informere om utførselen av relatert teknologi, tenester for militære føremål, overføring av produksjonsrettar og formidling. Meldinga vil òg gi innsyn i avslag på søknader om eksportlisens, utførsel av handvåpen frå Noreg og forsvarsstyresmakta sin bruk av eige materiell i utlandet, og dessutan om utførsel av fleirbruksvarer til militære sluttbrukarar og utførsel av utstyr for bruk i humanitære mineryddingsaksjonar.

Meldinga vil gi ein grundig omtale av regelverket for den strategiske eksportkontrollen og for gjennomføringa av sanksjonar, våpenembargo og restriktive tiltak, og dessutan ein omtale av måten retningslinjene til departementet vert praktiserte på og av det omfattande multilaterale samarbeidet om eksportkontroll.

SPØRSMÅL NR. 1537**Innlevert 30. august 2017 av stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete****Besvart 6. september 2017 av forsvarsminister Ine M. Eriksen Søreide****Spørsmål:**

«Er innkjøpa og lagera av ammunisjon til det norske forsvaret redusert dei seinare åra og kva er i så fall årsaka til det?»

GRUNNGJEVING:

Nettstaden Aldrimer.no skriv i dag at dei frå sikre kjelder har fått informasjon om at det knapt er kjøpt inn ammunisjon til Forsvaret dei siste åra og at det er svært lite ammunisjon på lager. Dette er i så fall kritisk dersom det skulle oppstå ein situasjon der ammunisjon må brukast.

Svar:

Forsvaret har mange ulike typar ammunisjon med ulike beredskapskrav. Konkrete behaldningstal og ledetider for leveransar av ammunisjon er gradert informasjon. For dei fleste ammunisjonstypene er behaldningane lik eller høgre enn beredskapsbehovet. Beredskapslagra har auka dei siste åra. For nokre ammunisjonstypar er behaldningane lågare enn ønskeleg. Dette kan skuldast prioriteringar som er gjort, tekniske problem, midlertidige leveranseproblem eller at ammunisjon ikkje kan skaffast. Dette er vi i gong med å rette opp. Eit eiga prosjekt er starta for å auke beredskapslagra for enkelte ammunisjonstypar. Over lang tid har Forsvaret sin beredskap og klartider ikkje vore tilstrekkelig prioritert. Regjeringa har og vil betre tilgjenge, reaksjonsevna og uthald til dei militære styrkane ved å redusere

manglar i beredskapsbeholdningane og etterslepet på vedlikehald. Dette gjeld også lagra av ammunisjon. I 2017-budsjettet blei Forsvaret tilført over 700 mill. kroner for å redusere etterslepet, og ytterligare over 200 mill. kroner for å etablere eit bærekraftig vedlikehaldsnivå. I langtidsplanen for Forsvaret er det sett

av 2,5 milliardar kroner til føremålet, i tråd med planen i forsvarssjefen sitt fagmilitære råd. For å lykkast med å auke aktivitetane og at dei nye investeringane får effekt, må vi byggje opp att grunnmuren gjennom å fylle opp manglane i beredskapsbeholdningane. Dette er Forsvaret i full gong med.

SPØRSMÅL NR. 1538

Innlevert 31. august 2017 av stortingsrepresentant Hans Fredrik Grøvan

Besvart 6. september 2017 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Hva vil statsråden gjøre for å hindre at Telenor kutter bredbåndstilbudet før nytt alternativ, som er reelt godt nok og til tilsvarende pris, er på plass?»

BEGRUNNELSE:

I flere avisoppslag fra Sogn og Fjordane, senest i Firdaposten med reportasje fra Nordalsfjorden, er jeg gjort kjent med at Telenor tar bort bredbåndstilgangen til enkelte grender. Enkelte steder har kommune og lokalbefolkning fått erstattet med fiber til høy egeninnsats og med tilskudd fra bredbåndsmidlene, men for flere er det ikke kommet på plass en slik ordning. Telenor viser til at 4G-dekningen har blitt så god at brukerne nå kan benytte mobilt bredbånd. Innbyggerne på sin side hevder at mobildekningen er dårlig, og at man derfor ikke kan benytte den ordningen.

Det er viktig å ha likeverdige tjenester i hele landet, og internett er en infrastruktur som er svært viktig både for å næringsliv og enkeltmennesker.

Svar:

Jeg er enig med representanten i at internett er en infrastruktur som er svært viktig både for næringsliv og for enkeltmennesker. Norge har i dag god mobil- og bredbånddekning sammenliknet med mange av våre naboland. Nær 100 prosent av innbyggerne har et grunnleggende bredbåndstilbud enten i form av fast eller mobilt bredbånd. Fire av fem husstander har tilbud om bredbånd med 100 Mbit/s eller mer. Dekningen for mobilt bredbånd (4G/LTE) er nå på over 99 prosent av husstandene og på rundt 90 prosent av landarealet.

Selv om tilbudet for en stor del er godt, betyr ikke det at vi skal slå oss til ro med dagens situasjon. Befolkningens behov for datahastighet og tilgjengelighet øker etter hvert som nye tjenester utvikles og bruksmønstrene endrer seg. Det som ble oppfattet som ”bredt” bredbånd for bare noen år siden, vil i dag av mange oppfattes som smalt.

Regjeringen har satt som mål at 90 prosent av befolkningen skal ha tilbud om bredbånd med minimum 100 Mbit/s innen 2020. På lang sikt skal alle ha tilbud om høyhastighets bredbånd. I tillegg skal det være god mobildekning der folk bor, jobber og ferdes. Det er videre satt som mål at vi skal ha sikre og robuste elektronisk kommunikasjonsnett (ekomnett).

Regjeringens viktigste rolle innenfor sektoren er å skape gode rammevilkår slik at ekombransjen fortsetter å investere i alle deler av landet. Dette vil skje gjennom å legge til rette for effektiv konkurranse gjennom den sektorspesifikke reguleringen samt å bidra til kostnadseffektiv utbygging blant annet ved å fjerne unødige hindringer. Regjeringen har sendt på høring utkast til lov om tilrettelegging for utbygging av høyhastighetsnett for elektronisk kommunikasjon (bredbåndsutbyggingsloven). En eventuell innføring av en slik lov vil bidra til mer samordning og gjenbruk av eksisterende infrastruktur og dermed bidra til mer utbygging for hver krone som investeres. Regjeringen har også sendt på høring forslag til nye regler for ledninger i veinettet. Gravekostnadene utgjør gjerne 70–80 prosent av kostnadene for fremføring av bredbånd. Innføring av de foreslåtte regelendringene vil gjøre det enklere og rimeligere å fremføre bredbånd i veigrunn, og kan derfor bidra til at flere lokalsamfunn og virksomheter raskere får et bedre bredbåndstilbud.

Utbygging av god mobildekning med høy datakapasitet forutsetter tilgang til radiofrekvenser. Regjeringen jobber kontinuerlig med å sørge for tilstrekkelig med frekvenser til mobilt bredbånd. Blant annet har

regjeringen besluttet at 700 MHz-båndet skal tas i bruk til mobile tjenester.

Videre bidrar staten til bredbåndsutbygging i områder der det er ulønnsomt for ekombransjen å bygge, gjennom forvaltning av tilskuddsmidlene som Stortinget har bevilget. Nasjonal kommunikasjonsmyndighet tildeler statlige bredbåndsmidler til kommuner gjennom en søknadsbasert ordning. I år skal det tildeles statlig støtte for ca. 138,5 mill. kroner over denne ordningen. Dette tilskuddet vil utløse ytterligere private investeringer og lokale bidrag.

Bransjen gjør sin del av jobben. I fjor investerte ekomtilbyderne til sammen 10,7 milliarder kroner i ekomnett og -tjenester. Dette utgjør 32 prosent av totalomsetningen i ekombransjen, noe som jeg mener er en høy andel. Disse investeringene gjør at folk og næringsliv får tilbud om stadig bedre mobil- og bredbåndstjenester de fleste steder

I begrunnelsen for spørsmålet vises det til avisoppslag fra Sogn og Fjordane hvor det fremgår at Telenor legger ned bredbåndstilbud til enkelte grender. Enkelte steder er det blitt etablert fibertilbud som alternativ, mens andre steder har Telenor vist til at 4G-dekningen er blitt så god at brukerne nå kan benytte mobilt bredbånd. Innbyggerne på sin side hevder at mobildekningen er dårlig, og at man derfor ikke kan benytte den ordningen.

Det gode bredbåndstilbudet vi har for landet sett under ett er et resultat av en markedsbasert og teknologinøytral bredbåndspolitik. Det er de kommersielle aktørene som i hovedsak beslutter hvor det skal bygges ut, det er fri etablering og tilbyderne har også anledning til å legge ned bredbåndstilbud dersom det ikke bærer seg økonomisk. Dette gjelder selvsagt også Telenor. Staten har ikke pålagt verken Telenor eller noen annen tilbyder leveringsplikt på bredbånd. Jeg kan som statsråd derfor ikke i konkrete saker som denne pålegge Telenor å opprettholde et bredbåndstilbud som selskapet ikke finner det forsvarlig lønnsomt å opprettholde. Jeg vil i denne sammenheng for ordens skyld også minne om at selv om staten er deleier i Telenor, så skal selskapet drives på forretningsmessig grunnlag og med sikte på å levere konkurransemessig avkastning, jf. Meld. St. 27 (2013–2014) Et mangfoldig og verdiskapende eierskap. Dette betyr at formålet med statens deleierskap i Telenor ikke er å utøve sektorpolitikk, og det er fra statens side derfor heller ikke aktuelt å instruere eller pålegge Telenor å tilby bestemte produkter eller foreta bestemte investeringer. Telenor skal basere sitt tjenestetilbud og sine investeringsbeslutninger på kommersielle markedsmessige vurderinger.

Slik bredbåndspolitikken er innrettet, og innenfor gjeldende regelverk, vil det derfor i sjeldne tilfeller kunne skje at sluttbrukere mister det tilbudet de har og at de dermed må velge en annen bredbåndsteknologi eller i verste fall blir stående uten et tilbud. Jeg vil understreke at den siste dekningsundersøkelsen gjen-

nomført for norske myndigheter (2016) indikerer at det er et relativt lavt antall husstander (anslagsvis under 1000 husstander i hele landet) som står helt uten et grunnleggende bredbåndstilbud (minimum 4 Mbit/s). Samtidig er jeg opptatt av at alle må ha et tilbud. Det blir stadig vanskeligere – om ikke umulig – å delta i samfunnet uten tilgang til internett. Dette gjelder selvsagt ikke bare i Norge. Enkelte land har innført eller vurderer å innføre leveringsplikt på bredbånd, og dette er også vurdert i Norge. Jeg viser i denne sammenheng til Meld. St. 27 (2015-2016) Digital Agenda for Norge. Her fremgår det at regjeringen har vurdert innføring av leveringsplikt på bredbånd og konkludert med at det i dagens marked (det vil si i 2016) ikke er behov for slik leveringsplikt. Et tungtveiende argument i vurderingen var at en slik leveringsplikt på daværende tidspunkt trolig kunne bidra til å redusere investeringsviljen til kommersielle utbyggere. Stortinget hadde ingen merknader til dette ved behandling av meldingen.

Dersom det viser seg at den etablerte støtteordningen ikke er tilstrekkelig til å tette hullene i bredbånddekningen på permanent basis, vil jeg ta initiativ til at regjeringen vurderer andre tiltak for å sikre alle et tilstrekkelig godt bredbåndstilbud. Ett av de tiltakene som da bør vurderes er innføring av leveringsplikt på bredbånd.

SPØRSMÅL NR. 1539**Innlevert 31. august 2017 av stortingsrepresentant Hans Fredrik Grøvan****Besvart 14. september 2017 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Hvordan vi definerer standard bilstørrelse har betydning for den infrastrukturen vi bygger, eksempelvis ferger, vegbredde og parkeringsanlegg. Siden 70-tallet da standarden ble satt, har gjennomsnittlig størrelse økt delvis på grunn av stadig økende krav til sikkerhet. Det har konsekvenser bl.a. knyttet til ferger og parkeringsanlegg.

Vil samferdselsministeren ta initiativ til å få oppdatert standarden slik at vi for fremtiden bygger infrastruktur som er tilpasset de personbilene som er i salg i dag?»

Svar:

Dimensjonerende kjøretøyer fremgår av vegnormalene. Det gjelder bl.a. for personbil, buss, semitrailer osv. Dimensjonerende kjøretøy har bl.a. betydning for vegbredder, vegkryss, avkjørsler, parkeringsplasser, ferjedekk mm. Spørsmålet her gjelder personbiler. Størrelsen lagt til grunn som dimensjonerende kjøretøy for personbiler har blitt endret enkelte ganger opp gjennom årene.

Dimensjonerende bredde for personbil i vegnormalene er i dag 1,8 m i bredde. Gjennomsnittlig bredde på personbiler, inkl. varebiler og kombibiler, er 1,77 m. 35 pst. av personbilene i Norge er bredere enn 1,8

m. Normal bredde på en vinkelrett parkeringslomme er 2,5 m, det vil si 1,8 m bilbredde og 0,7 m rom for å stige ut og inn på én side. På ferjedekk brukes 1,85 m bilbredde og 60 cm på hver side til bil, skott og annet hinder, og fri passasje ut av ferjedekket. Dette er i nye kontrakter. Før var kravet 60 cm på én side og fri passasje. Ferjene styres gjennom kontraktene.

Når det gjelder vegnormalene for parkeringsanlegg kan det argumenteres at dagens dimensjonerende bredde for personbil er noe i underkant i forhold til gjennomsnittlig bredde på dagens personbiler. I tillegg bygges det av og til enda smalere enn vegnormalene tilsier for å redusere kostnader, og for å etablere flere parkeringsplasser. For øvrig må det presiseres at parkeringsanlegg ofte er i privat eie. Statens vegvesen har ikke lovhjemmel til å sette krav til private anlegg. Vegnormalene gjelder kun for offentlige veger og anlegg.

Vegdirektoratet gjennomfører nå et større utredningsarbeid bl.a. for å se nærmere på hvordan dagens kjøretøypark samsvarer med vegutformingen. Jeg mener det er grunnleggende viktig at utformingen av vegsystemet samsvarer med bilparken. Samferdselsdepartementet vil følge opp det videre arbeidet i etaten og legger stor vekt på at offentlige veganlegg får en mest mulig tjenlig utforming. Min erfaring er også at private utbyggere gjerne følger etter dersom det offentlige regelverket er klart og tydelig, f.eks. ved dimensjonering av parkeringsanlegg.

SPØRSMÅL NR. 1540**Innlevert 31. august 2017 av stortingsrepresentant Jenny Klinge****Besvart 6. september 2017 av justis- og beredskapsminister Per-Willy Amundsen****Spørsmål:**

«Hvor og av hvem skal vedlikeholdet på de nye redningshelikoptrene utføres, er norske aktører med i bildet og eventuelt hvorfor ikke?»

Svar:

Det daglige vedlikeholdet av de nye redningshelikoptrene skal, som med dagens Sea King-helikoptre, utføres på redningshelikopterbasene i Norge av personell fra Forsvaret.

Tyngre / større vedlikehold av helikoptrene (skrogene) er det helikopterleverandøren Leonardo Helicopters MW (LH) som er ansvarlig for, og også dette

vedlikeholdet skal utføres på redningshelikopterbase-
ne. Arbeidet skjer i regi av LH, med norsk og uten-
landsk personell.

LH benytter norske underleverandører, blant annet
Aerospace Industrial Maintenance Norway SF (AIM
– tidligere Luftforsvarets Hovedverksted) på Kjeller,
i forbindelse med utførelse av tyngre vedlikehold og
deleforsyning. I tillegg skal Kongsberg Defence &

Aerospace AS stå for overhaling av tyngre hovedkom-
ponenter (drivverk).

LH har valgt sine underleverandører av vedlike-
hold uten føringer fra Justis- og beredskapsdepar-
tementet, noe det heller ikke er anledning til iht. re-
gelverket for offentlige anskaffelser. Av den grunn vil
også vedlikehold av enkelte andre komponenter kunne
foregå utenlands.

SPØRSMÅL NR. 1541

Innlevert 31. august 2017 av stortingsrepresentant Dag Terje Andersen

Besvart 8. september 2017 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie

Spørsmål:

«Hvor mange av «de om lag 94 kriminelle aktørene»
som omtales i regjeringens reviderte strategi mot ar-
beidslivskriminalitet er per dags dato siktet eller har
blitt domfelt?»

BEGRUNNELSE:

Regjeringen viser til at etatene har gjennomført felles
kontroller i om lag 3 200 virksomheter og skriver i
sin reviderte strategi mot arbeidslivskriminalitet at de
«regner med at om lag 94 kriminelle aktører er satt ut
av spill» som følge av disse felles kontrollene.

Svar:

Spørsmålene representanten Andersen stiller om an-
tall siktelser og domfellelser hører inn under Justis- og
beredskapsministerens ansvarsområde. Svaret her er
således utarbeidet i samarbeid med justis- og bered-
skapsministeren.

I Arbeidstilsynet, Arbeids- og velferdsetaten,
Skatteetaten og politiets felles årsrapport om etate-
nes samarbeid og innsats mot arbeidslivskriminalitet,
har etatene forsøkt å angi noen tallfestede resultater
fra samarbeidet mot arbeidslivskriminalitet, basert på
blant annet rapportering fra de a-krimsentrene som er
blitt etablert. For 2016 rapporterte a-krimsentrene at de
mener å ha identifisert 254 nettverk/saker, og at 94 ak-
tører var satt ute av stand til å fortsette sin virksomhet
eller hadde fått sin kapasitet redusert. Dette kan være
saker det fortsatt jobbes med, enten ved a-krimsentrene

eller at de er overført til politiet og/eller kontrolletatene
for videre oppfølging.

A-krimsentrene opplyser videre at det er mange
ulike virkemidler og sanksjoner som bidrar til å reduse-
re kapasiteten til de kriminelle aktørene, for eksempel
stansingsvedtak, utvisninger, bortvisninger, konkurser,
pågrepser, ransaking og beslag. Etatenes erfaring er
at det ofte er summen av de ulike virkemidler og sank-
sjoner som best kan bidra til resultater.

Justis- og beredskapsdepartementet får opplyst fra
Politidirektoratet at det kreves en manuell gjennom-
gang i hvert enkelt politidistrikt av de konkrete perso-
nene og sakene som er under etterforskning som følge
av a-krimsentrenes arbeid, for å undersøke hvor mange
som nå har status som siktet eller domfelt. Dette vil
dessverre ikke være mulig å få til innen tidsfristen for
besvarelse til Stortinget.

For regjeringen er det viktig med en effektiv og
hensiktsmessig sanksjonering av lovbrudd som av-
dekkes gjennom etatenes samarbeid mot arbeidslivs-
kriminalitet. Her må de enkelte etatenes ressurser og
sanksjonsmuligheter ses i sammenheng og utnyttes på
best mulig måte. Det må i hver enkelt sak, og mot hver
kriminell aktør, vurderes hva som er de mest målrette-
de sanksjonene for å stanse den kriminelle aktiviteten.

SPØRSMÅL NR. 1542**Innlevert 31. august 2017 av stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes****Besvart 6. september 2017 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Hvordan sikrer statsråden at de kontrakter som blir inngått av departementet og/eller dets underliggende etater rent faktisk blir overholdt i henhold til kontraktens avtalte betingelser?»

BEGRUNNELSE:

Undertegnede var den 31. august d.å. med Norsk Sjømannsforbund på en inspeksjon om bord på fartøyet NSO Crusader i Tromsø. Dette fartøyet operer langs norskekysten på en kontrakt fra Kystverket.

Sjømannsforbundet har tidligere avdekket at dette fartøyet som går på NOR flagg ikke hadde lønns- og arbeidsbetingelser etter gjeldende lovverk. På inspeksjonen 31. august i år var resultatet dessverre det samme. Deler av mannskapet er ikke lønnet etter gjeldende norske tariffbestemmelser. Dette til tross for at Kystverket i sin kontrakt med rederiet har forutsatt at dette skal være i orden.

Spørsmålet man derfor stiller seg er hvordan regjeringen rent faktisk sikrer og eventuelt kontrollerer at man får det produktet man betaler for når man har inngått en kontrakt. Regjeringen og deres underliggende etater bruker felleskapets midler når man kjøper varer og tjenester fra private aktører. Det burde derfor etter spørsmålsstillerens mening foreligge gode rutiner for etterprøving og kontroll av dette.

Undertegnede håper derfor statsråden kan redegjøre for nettopp dette i sin besvarelse, slik av vi alle kan være trygge på at offentlige penger blir forvaltet på en forsvarlig og god måte både nå og i fremtiden.

Svar:

For Regjeringen er det viktig å sikre at lønns- og arbeidsvilkår overholdes etter gjeldende lovverk og i henhold til inngåtte avtaler.

Storingsrepresentantens spørsmål stilles på bakgrunn av uttalelser fra Norsk Sjømannsforbund om lønns- og arbeidsbetingelser på fartøy med kontrakt med Kystverket.

På generelt grunnlag vil jeg si at Kystverket har rutiner for inngåelse og oppfølging av kontrakter. Kystverket har krav til lønns- og arbeidsbetingelser i tråd med gjeldende tariffbestemmelser for alle tjenestekontrakter, og gjennomfører risikobaserte tilsyn med sine leverandører. Egne rutiner for kontroller er utviklet i tråd med anbefalinger og maler fra Direktoratet for forvaltning og IKT (DIFI). Kystverket tar arbeidet med sosial dumping alvorlig, og har blant annet inngått avtale om oppfølging av sosiale- og miljøkrav i leverandørkjeden. Etaten har utarbeidet og etterlever egne kvalitetsdokumenter om forebygging av sosial dumping. Disse kvalitetsdokumentene ligger til grunn for inngåelse av alle kontrakter med eksterne tjenesteleverandører.

Når det gjelder den konkrete saken har Kystverket iverksatt egen undersøkelse om tilstanden på fartøyet som Sjømannsforbundet hevder ikke etterlever gjeldende tariffbestemmelser for NOR flaggede skip. I første rekke innebærer dette at Kystverket har oversendt krav om egenrapportering om lønns- og arbeidsvilkår. Dette er første steg i å etterprøve påstanden om avvik/brudd på regelverket. Når egenrapporteringen er mottatt, vil denne oversendes en nøytral tredjepart for vurdering opp mot de aktuelle tariffbestemmelser.

SPØRSMÅL NR. 1543**Innlevert 1. september 2017 av stortingsrepresentant Ruth Grung****Besvart 12. september 2017 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Frisørbransjen er opptatt av et seriøst arbeidsliv og konkurranse på like vilkår. Frisørbransjen har i alle år

tolket forskriftene om hygienekrav i ”frisørforskriften” som at det skal være innlagt vann og vask for kunder og frisører. Dette kravet fravikes nå av enkelte aktører

i frisørmarkedet. Dette har både økonomiske og helsemessige konsekvenser.

Hvordan skal forskriftene forstås og hvordan sørger regjeringen for at den blir håndhevet?»

BEGRUNNELSE:

Vann og vask er svært dyrt å installere. Formålet med forskriftene om hygienekrav i "frisørforskriften" er å sikre tilfredsstillende hygieniske forhold og hindre smitte/sykdommer. Forskriftene ble senest endret i 2012.

Frisørbransjen frykter at befolkningen skal stille spørsmål ved hygienien i salongene og et negativt omdømme for frisørbransjen.

NHO Handel har ikke undersøkt i hele landet men opplever det som utfordrende at kommunene ikke fører tilsyn med loven. Forskriftene pålegger både melding og internkontroll i tillegg til at den pålegger faktiske gjøremål og innretninger.

NHO Handel fikk klart svar fra Helsedirektoratet i februar 2017 og det samme fra Folkehelseinstituttet om faren for smitte dersom det ikke var gode muligheter for håndvask og vask av utstyr slik det er beskrevet i forskriftene.

Svar:

Forskrift 6. mai 1998 nr. 581 om hygienekrav for frisør-, hudpleie-, tatoverings- og hulltakingsvirksomhet mv. har til formål å sikre tilfredsstillende hygieniske forhold og forebygge overføring av smittsomme sykdommer i virksomhetene som omfattes av forskriften, herunder frisørvirksomhet. Forskriften stiller krav om at lokaler som benyttes til frisørvirksomhet skal meldes til kommunen før lokalene tas i bruk. Lokalene skal være utformet, innredet og utstyrt slik at rengjøring, desinfeksjon eller sterilisering, og oppbevaring av utstyr kan skje på en hygienisk tilfredsstillende måte for å forebygge overføring av smittsomme sykdommer. Videre stilles det krav om at utstyr som benyttes i frisørvirksomhet skal være rengjort.

I skriftlig uttalelse tidligere i år har Helsedirektoratet i samarbeid med Folkehelseinstituttet tolket forskriftens krav om hygienisk tilfredsstillende virksomhet og rengjøring av utstyr som påbud om innlagt vann og tilstrekkelig antall vaskeservanter for rengjøring av frisørutstyr og frisørenes hender. Et slikt påbud gjelder uavhengig av om vask av kundens hår i det enkelte tilfelle anses nødvendig eller ikke. Hva som er tilstrekkelig antall vaskeservanter, vil avhenge av virksomhetens størrelse og innredning mv. Folkehelseinstituttet har opplyst at vann alene ikke vil ha tilstrekkelig desinfiserende effekt på lus o.l. som måtte finnes i kammer,

børster og annet utstyr. Dette forutsetter desinfisering av utstyret.

Jeg er enig i vurderingen fra Helsedirektoratet og Folkehelseinstituttet. En del av regelverket innen miljørettet helsevern, herunder den aktuelle forskriften som regulerer frisørvirksomheter, er generelt utformet med såkalte funksjonskrav. Dette innebærer at regelverkets detaljer ofte overlates til faglige normer, veiledere og lokal, forsvarlig skjønnsutøvelse.

Frisørbransjen har i alle år innfortolket et krav om innlagt vann og vask i forskriften, men enkelte nye frisørvirksomheter ser annerledes på dette. Slik jeg kjenner til det har det vokst frem et nytt konsept, der frisørvirksomheter etablerer seg i kjøpesentre, ikke tilbyr kundene hårvask eller farging av hår, og benytter felles kundetoalett til vask av utstyr og frisørenes hender. Frisørvirksomheter uten innlagt vann og vask vil innebære økt smitterisiko. Å benytte felles kundetoalett til rengjøring av virksomhetens utstyr kan ikke være forsvarlig, da både dørhåndtak, vask og andre innretninger på slike toalett ofte er kontaminert med bakterier.

I samsvar med Helsedirektoratets og Folkehelseinstituttets tolkning har bransjen til nå tolket forskriften slik at det kreves innlagt vann og vask. At bransjen allerede har innfortolket et slikt krav i forskriften kan være en grunn til man ikke tidligere har sett behov for at detaljkrav om innlagt vask og vann fastsettes direkte i forskriften. Departementet vil i samarbeid med Helsedirektoratet og Folkehelseinstituttet vurdere om det er behov for regelverksendringer for å formelt tydeliggjøre kravet.

Kommunen fører tilsyn med at forskriftens bestemmelser overholdes. Kommunens tilsynsvirksomhet skal prioriteres etter en helhetlig vurdering av helse- og smitterisiko. I 2016 utga Helsedirektoratet en oppdatert veileder for kommunens tilsyn med miljørettet helsevern. Veilederen er tenkt revidert ved jevne mellomrom og Fylkesmennene skal bidra til implementeringen. Videre arbeider departementet med utvikling av hjemler for å gi kommunen mulighet til å anvende overtredelsesgebyr som reaksjonsmiddel i sin tilsynsvirksomhet innen miljørettet helsevern. Dette vil kunne bidra til en mer effektiv håndheving og dermed bedre etterlevelse av regelverket innen miljørettet helsevern.

I de periodiske folkehelsemeldingene gir regjeringen signaler for folkehelsearbeidet. Både Helsedirektoratet og Folkehelseinstituttet skal etter folkehelseloven blant annet følge med på de forhold som påvirker folkehelsen. Folkehelseinstituttet og Helsedirektoratet arbeider nå med en kartlegging av kommunens kompetanse innen miljørettet helsevern for på en bedre måte kunne ivareta sine rådgivningsoppgaver. Som utgangspunkt gir disse forholdene samlet et godt grunnlag for håndheving og etterlevelse av regelverket innen miljørettet helsevern, herunder hygienekrav til frisørvirksomheter.

SPØRSMÅL NR. 1544**Innlevert 1. september 2017 av stortingsrepresentant Ruth Grung****Besvart 12. september 2017 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Helsedirektoratet har nå begynt å fatte vedtak i klage- ne fra de mange ungdommene som i god tro har satsset på psykolog utdanning i Ungarn. Men vedtakene er gjort på bakgrunn av utdatert og ugyldige fagbeskrivelser. Dette kom frem i brev fra Universitetet i Ungarn før klagen ble behandlet. Helsedirektoratet har dermed vurdert mulige kompenseringstiltak på feilaktig grunnlag.

Når og hvordan vil helseministeren sørge for at alle de unge med utdanning fra Ungarn og Polen får en rettmessig behandling?»

BEGRUNNELSE:

Flere hundre norske ungdommer har i god tro investert tid og penger på å utdanne seg til psykolog i Polen. I mange år har de fått mulighet til lisens i Norge for å kvalifisere seg til kliniske psykologer.

For 1,5 år siden ble det plutselig og uten forvarsel slutt på denne praksisen. Like lenge har flere titalls unge nyutdannede ventet på å få sine klager behandlet. Noen er under lisens, andre var på vei til å få lisens. De er spredt rundt i hele landet. Det er stort behov for psykologer i Norge.

I et brev i sommer fra ELTE (Universitetet i Ungarn) til Helsedirektoratet kommer det frem at informasjonen om ELTE-utdanningen som Helsedirektoratet har basert seg på, er utdatert og ugyldig dokumentasjon. De kritiserer også Helsedirektoratets fremgangsmåte i arbeidet med de faglige vurderingene.

Studentene er selv ansvarlig for å sende riktig dokumentasjon, men så lenge det hadde gitt godkjenning tidligere så ble det ikke tatt initiativ til å kvalitetssikre dokumentasjonen.

Brevet fra ELTE om at fagbeskrivelsene var utdaterte og ugyldige ble mottatt av Helsedirektoratet før de begynte å sende ut svar på klagen.

Helsedirektoratet har valgt å fatte vedtak på bakgrunn av tidligere innsendt dokumentasjon som de viste var utdatert og ugyldig.

Det er mange skjebner som venter på en faglig korrekt og etterprøvbar konklusjon. I mange måter har man ventet på en konstruktiv løsning.

Svar:

Som jeg har gjort klart i tidligere svar på skriftlige spørsmål fra representanten Grung om samme sak, er det nødvendig at Helsedirektoratet gjør endringer når det viser seg at eksisterende praksis vedrørende godkjenning av helsepersonell har vært feilaktig.

Det er riktig som representanten viser til at studenter med psykologutdanning fra ELTE tidligere har fått lisens og dermed hatt muligheten til å kunne kvalifisere til norsk autorisasjon som psykolog. Dette har forekommet siden 2013, og det er i underkant av førti studenter som fikk en slik lisens fram til denne praksisen ble endret i 2016.

Representanten Grung mener at Helsedirektoratet har fattet vedtak på bakgrunn av utdatert og ugyldig dokumentasjon fra universitet i Ungarn og etterspør en rettmessig behandling av de berørte studentene.

Jeg er kjent med at det foreligger brev fra det aktuelle universitetet til Helsedirektoratet vedrørende ugyldige fagbeskrivelser. Som representanten påpeker er det søkere som selv har ansvar for at riktig dokumentasjon er vedlagt søknader og eventuelle klager. Direktoratet opplyser at en liten andel av de berørte studentene har tatt kontakt og påpekt at de har levert inn uriktig eller ugyldig dokumentasjon når de søkte om lisens. Disse har fått mulighet til å ettersende riktig dokumentasjon før klagebehandlingen startet. Den ettersendte dokumentasjonen har blitt tatt i betraktning ved direktoratets behandling av klagen. Basert på informasjon fra direktoratet kan jeg derfor vanskelig se at representantens framstilling om at direktoratets vedtak er fattet på bakgrunn av utdatert og ugyldig dokumentasjon medfører riktighet.

Det er uheldig at det har tatt lang tid å få klarhet i denne saken. Det er flere årsaker til at det har tatt tid. Det har blant annet vært tidkrevende å innhente nye faglige råd for søkerens utdanninger. Det har også vært tidkrevende å innhente nødvendig informasjon på myndighetsnivå om den ungarske reguleringen av psykologyrket. Samtidig er det viktig å erkjenne at tidsbruken i saken en sammenheng med ønskeligheten og nødvendigheten av å gi de berørte en riktig behandling.

Jeg har stor forståelse for at situasjonen har skapt usikkerhet blant de berørte, og at det er behov for å få avklart om det kan være mulig å iverksette tiltak som kan gi norsk godkjenning som psykolog. Departementet har derfor gitt Helsedirektoratet i oppdrag å se nærmere på om det er mulig å etablere og iverksette kompletterende tiltak som kan føre til at den berørte gruppen kan oppnå formell godkjenning. Direktoratet

samarbeider nå med relevante norske utdanningsinstitusjoner i vurderinger av dette.

SPØRSMÅL NR. 1545

Innlevert 1. september 2017 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 5. september 2017 av innvandrings- og integreringsminister Sylvi Listhaug

Spørsmål:

«Nå legges det kommunale asylmottaket Solbakken Asylmottak i Florø ned er det i region Vest ikke lenger kommunale asylmottak igjen.

Hvordan er dette i tråd med Stortingets vedtak om å sikre kommunale mottak og retningslinjene om at hver region skal sørge for at de kommunale skal ha en hensiktsmessig andel, og hvordan vil statsråden sørge for at regionene handler i tråd med UDIs interne rutiner og Stortingets vedtak?»

BEGRUNNELSE:

I Innstillinga til representantforslag om endring av vilkår for opprettelse og nedlegging av asylmottak (2016-2017) viser en samla komite til at UDI sine egne rutiner for avvikling av mottak (IM 2010- 039) seier at:

”Regionene rangerer egne mottak for å identifisere hvor mange og hvilke avtaler som må sies opp for å oppnå oppdragets måltall. Rangeringen skal skje etter følgende prinsipp: (...)”

I punkt 4 står følgende:

”Ulike kategorier driftsoperatører skal være representert, og kommunale driftsoperatører skal utgjøre en hensiktsmessig andel.”

Et flertall i Stortinget vedtok også i vår følgende:

”Stortinget ber regjeringen iverksette tiltak for å styrke de ideelle og kommunale driftsoperatørenes andel i asylmottaksmarkedet.”

Regiondirektøren i UDI Vest har uttalt til Firda-posten 31. august følgende:

”Vi ser heilskapleg, nasjonalt på det, og ikkje lokalt. UDI har i ein heilskapleg vurdering i stor grad skjerma dei

kommunale driftsoperatørane. Delen kommunale leverandørar etter så mange rundar med nedlegging har samla sett auka.”

Hvis Solbakken blir lagt ned er det ingen kommunale mottak i region Vest.

Svar:

Det er en rekke hensyn som skal veies opp mot hverandre når Utlendingsdirektoratet skal opprette og legge ned asylmottak. Hensynet til at det skal være en balanse mellom kommunale, ideelle og private aktører er ett av disse.

Fra utløpet av 2015 har lave asylankomster ført til et behov for å nedskalere mottaks-kapasiteten. Av asylmottakene som har blitt lagt ned finnes det mottak driftet av både private, kommunale og ideelle aktører. Nedskaleringen av mottakskapasiteten har ført til en betydelig økning i andelen asylsøkere som bor i mottak driftet av kommunale aktører.

I tillegg til at UDI i praksis har styrket de kommunale driftsoperatørenes andel av mottaksmarkedet, er instruksene til UDI om innkvartering av asylsøkere under oppdatering. Det vil her bli sikret at Stortingets føringer blir ivaretatt. Det er likevel viktig å være oppmerksom på at nedleggelse av et kommunalt mottak i seg selv ikke er et brudd på retningslinjene til UDI eller i strid med Stortingets vedtak.

Grunnet en helhetsvurdering av særlige utfordringer i Flora kommune har Justis- og beredskapsdepartementet som et unntakstilfelle gitt instruks til UDI om at driften ved Solbakken asylmottak i Florø skal videreføres. Eksisterende kriterier for opprettelse og nedleggelse av mottak påvirkes ikke av denne instruksene.

SPØRSMÅL NR. 1546**Innlevert 1. september 2017 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe****Besvart 5. september 2017 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

«Vil statsråden snarest sørge for momskompensasjon for boliger kommunene bygger til rusavhengige og psykisk syke, på lik linje med det som gjøres for bygging av boliger til personer med fysiske funksjonsnedsettelse?»

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har levert en opptrappingsplan for rus, men det hjelper lite når den store bolig mangelen for rusavhengige og psykisk syke og mangelen på tilrettelagte boliger for denne gruppen, ikke tas på alvor av regjeringen og Finansdepartementet.

Svært mange som er i behandling for rusavhengighet, har ikke bolig når de blir skrevet ut. Mange av disse trenger et tilrettelagt tilbud og oppfølging. Det haster å få på plass momskompensasjon som kan bidra til at kommunene får fortgang i utbyggingen. Det er ingen god grunn til å la dette vente til neste statsbudsjett. Finansdepartementet burde sørget for dette allerede og definert rus- og psykiatriboliger som boliger med helse- og sosialformål.

Stortingets anmodningsvedtak VII 21.06.17, Innst. 401 S (2016–2017), må følges opp snarest:

”Stortinget ber regjeringen gjennomgå forståelsen og praktiseringen av merverdiavgiftskompensasjonsregelverket for rus- og psykiatriboliger for å vurdere om det er grunnlag for å fastsette nye retningslinjer for når slike boliger kan defineres som boliger «med helse- og sosiale formål».

Svar:

Temaet som stortingsrepresentant Kjersti Toppe tar opp, dreier seg om den generelle merverdiavgiftskompensasjonsordningen for kommunesektoren og boliger. Denne problemstillingen ble både omtalt i Prop. 1 LS (2016-2017) Skatter, avgifter og toll 2017, se avsnitt 9.3.6, og Meld. St. 2 (2016-2017) Revidert nasjonalbudsjett 2017, se avsnitt 4.6. Anmodningsvedtaket, som tar opp rus- og psykiatriboliger særskilt, ble framsett i forbindelse med behandlingen av Revidert nasjonalbudsjett 2017.

Jeg kan med dette bekrefte at Stortingets anmodningsvedtak vil bli fulgt opp raskt, og at det vil bli gitt en nærmere omtale av saken i 2018-budsjettet.

SPØRSMÅL NR. 1547**Innlevert 1. september 2017 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe****Besvart 12. september 2017 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Kan statsråden gi en oversikt over hvilke tilbud som gis til spillavhengige i de ulike helseforetakene, mener statsråden tilbudet er godt, og vil statsråden sørge for at spillavhengige sikres et behandlingstilbud på lik linje med behandlingstilbud til rusavhengige?»

BEGRUNNELSE:

Undertegnede har mottatt henvendelse fra pårørende som viser til et manglende behandlingstilbud for spillavhengighet. Henvendelsen gjelder Finnmark. Det er viktig å få en god oversikt over behandlingstilbudet for spillavhengige i hele landet. Med bakgrunn i dette kan det treffes tiltak for å bygge ut behandlingstilbudet. Spillavhengighet er et stort samfunnsproblem og problem for de avhengige og deres familier. Det må sikres et behandlingstilbud på linje med andre avhen-

gighetsproblematikker og spillavhengige må møtes i helsevesenet med samme alvor.

Svar:

Jeg er enig med representanten Toppe i at spilleavhengighet er et alvorlig problem for de som rammes, både for den enkelte og deres nærmeste. Det som gjør dette området utfordrende er at spill (både pengespill og dataspill) for de fleste mennesker i alle aldre er en positiv aktivitet som brukes til rekreasjon og avkobling. For noen utvikler dessverre en uskyldig lidenskap seg til å bli en avhengighet som kan få alvorlige konsekvenser dersom man ikke får hjelp tidnok. Også på dette området er det således helt avgjørende med god forebyggende innsats og at det er lav terskel for å ta kontakt med, og få hjelp fra, hjelpeapparatet.

I en undersøkelse fra Institutt for samfunnspsykologi ved Universitetet i Bergen ("Omfang av penge- og dataspillproblemer i Norge 2015"), utført på oppdrag fra Lotteri- og stiftelsestilsynet, ble 7.7 prosent av befolkningen kategorisert som lavrisikospillere, 2.3 prosent som moderate risikospillere og 0.9 prosent som problemspillere. Det vises i rapporten til at det ikke er funnet noen endring sammenliknet med den forrige befolkningsundersøkelsen fra 2013. Sammenliknet med internasjonale studier om utbredelse er problemomfanget i Norge relativt lavt, ifølge rapporten, og omtrent på samme nivå som våre nordiske naboland.

Både den kommunale helse- og omsorgstjenesten og spesialisthelsetjenesten har ansvar for å gi et tilbud om behandling og oppfølging til personer med spilleproblemer. I tillegg ytes tjenester fra både lavterskeltiltak og frivillige hjelpetiltak. Kommunene har et særlig ansvar for forebygging og for å ivareta avhengighetstilstander eller psykiske helseproblemer som forventes å bli milde eller kortvarige. Kommunene har også et særlig ansvar for å ivareta informasjonsarbeid rettet mot barn og unge, voksne og pårørende. Hovedvekten av behandlingstilbudet ligger til spesialisthelsetjenesten. Personer som har et problematisk forhold til pengespill, og som har behov for hjelp for sine spilleproblemer, har rett til helsehjelp etter pasient- og brukerrettighetsloven §§ 2-1a og 2-1b. Spesialisthelsetjenesten har et oppfølgingsansvar i de tilfeller hvor problemene utvikler seg til å bli mer langvarige eller alvorlige. Spilleavhengighet inngår i den nasjonale faglige retningslinjen for tverrfaglig spesialisert behandling av rusproblemer.

På forespørsel fra departementet har de regionale helseforetakene redegjort for sine behandlingstilbud. Det fremgår av tilbakemeldingene at det finnes tilbud i alle regioner (RHF) og at disse tilbudene vurderes å ivareta behovet. Det blir imidlertid påpekt at tilbudene kanskje ikke er godt nok kjent i befolkningen. Tall fra Danmark viser at mange med spillavhengighet ikke

søker og får hjelp, noe en kan anta er overførbart til norske forhold. I hovedsak er det poliklinikker og institusjoner innenfor tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB) i spesialisthelsetjenesten som gir et behandlingstilbud. Noen psykiatriske poliklinikker har også tilbud. Henvisning skjer i hovedsak via fastlege eller også NAV når det gjelder TSB.

I følge Helsedirektoratet viser tall fra spesialisthelsetjenesten at et økende antall voksne (18 år eller eldre) har vært i behandling for pengespillavhengighet i perioden 2011 til 2016, mens antall personer under 18 år i behandling har vært forholdsvis stabilt. Direktoratet opplyser at i underkant av 1000 pasienter får behandling for spilleproblemer i løpet av et år. De aller fleste mottar poliklinisk behandling, i hovedsak i form av kognitiv atferdsterapi og motiverende intervju. Pasienter som tilbys døgnbehandling har som oftest spilleproblemer som en sekundærdiagnose.

Kompetansesenter Rus – region Øst (KoRus-Øst) er av Helsedirektoratet blitt tildelt spilleavhengighet som nasjonal funksjon. Senteret er nå i sluttfasen av en rapport om behandlingssituasjonen for barn, unge og voksne med spilleavhengighet og vil gi en gjennomgang av behandlingsmetoder og behandlingssteder i helseforetakene, herunder ulike lavterskeltilbud. De foreløpige resultatene viser at det finnes behandlingstilbud for spilleproblemer (både pengespill og dataspill) i alle helseregioner og at det samlet sett er et variert spekter av tilbud om informasjon, forebygging og behandling, og at mange ulike behov kan ivaretas. Den ferdige rapporten ventes å foreligge i løpet av september.

Som representanten Toppe er kjent med er arbeidet med forebygging og behandling av spilleproblemer forankret i Handlingsplan mot spilleproblemer (2016-2018). Målsettingene er også omtalt i Opptappingsplan for rusfeltet (2016-2020) og Meld. St. 19 (2014-2015) Folkehelsemeldingen – Mestring og muligheter. Den foreløpig siste handlingsplanen mot spilleproblemer (2016-2018) er utarbeidet i samarbeid mellom Lotteritilsynet, Medietilsynet og Helsedirektoratet. Tiltakene i denne planen bygger videre på det omfattende arbeidet som de senere årene har vært rettet mot forebygging og behandling for spilleproblemer.

Flere ordninger og tiltak er viktige i arbeidet rettet mot forebygging og behandling. Blant annet er Hjelpelinjen en etablert og permanent ordning, som nå evalueres med tanke på videreutvikling. Det er også satt i gang en chatte-tjeneste på Internett for tidlig og lett tilgjengelig hjelp til personer med spilleproblemer (<https://spillsnakk.no/>). Videre er Nasjonalt opplæringsprogram om pengespillavhengighet og problemskapende dataspilling landsdekkende, og tilbys aktuelle grupper av fagpersoner. Lavterskeltilbudet Fjernbasert behandling for spilleavhengige benyttes av stadig flere pasienter, og skal nå evalueres.

Når det gjelder situasjonen i Helse Nord, som representanten Toppe viser til, opplyser regionen at alle helseforetak har etablert behandlingstilbud innen tværfaglig spesialisert behandling som inkluderer tilbud til spilleavhengige. Samtidig opplyses det om at det er noe variasjon i tilbudet mellom DPS-ene. På bakgrunn av dette har foretaket gitt Universitetssykehuset i Nord-Norge (UNN) et regionalt oppdrag om å ivareta pasienter med spilleavhengighet i Helse Nord. Dette gjelder både behandling og veiledning til behandlere i øvrig hjelpeapparat. Tilbudet opplyses p.t. å ha kort ventetid og tilnærmet ingen fristbrudd.

Med bakgrunn i overnevnte oppfatter jeg at det gjøres mye godt arbeid i den norske helsesektoren med

å forebygge spilleproblemer og gi hjelp og støtte til de som har et utviklet et spilleproblem. Samtidig tyder kunnskapen vi nå har fått på dette området at det er et potensial for å nå ut med informasjon og hjelp til flere. Det ser også ut til å være, på dette som på andre områder i helsetjenesten, variasjoner i tilbudet som tjenesteyterne på ulike nivåer har et ansvar for å vurdere opp mot bl.a. nasjonale faglige anbefalinger om behandling. Jeg forutsetter at kommunene og spesialisthelsetjenesten følger med på utviklingen i hjelpebehov, ny kunnskap og forskning på området og at de tilpasser tilbudene i takt med endringene.

SPØRSMÅL NR. 1548

Innlevert 1. september 2017 av stortingsrepresentant Christian Tynning Bjørnø

Besvart 12. september 2017 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

«Hva vil statsråden gjøre for å hindre at DuVerden får en uforutsigbar finansieringssituasjon på grunn av nok et mulig kutt i den statlige finansieringen av senteret?»

BEGRUNNELSE:

I inneværende år fikk vitensenteret DuVerden i Porsgrunn et kutt i den statlige finansieringen. I juni d.å. mottok DuVerden nok et brev der det varsles om et mulig nytt kutt i tilskuddet for neste år. DuVerden bedriver allerede i dag høy aktivitet med knappe driftsmidler. Et mulig nytt kutt i det statlige tilskuddet vil derfor være dramatisk for DuVerden. I brevet fra Forskningsrådet argumenteres det med at den eksterne, kommunale og fylkeskommunale finansieringen må bli høyere for at den statlige finansieringen skal opprettholdes. Det vises i den sammenheng til at det nå er definert et krav om at kommunen/fylket må bidra med minst 20 pst. Da DuVerden åpnet i 2013 bidro Porsgrunn kommune med 15 millioner, Telemark fylkeskommune med 5 millioner og Telemark Utviklingsfond med 3 millioner kroner. Det regionale og lokale bidraget har med andre ord vært betydelig og avgjørende for vitensenterets etablering. Lokale myndigheter bidrar også hvert år med driftsmidler til vitensenteret. DuVerden er et relativt sett lite vitensenter, med et mindre nedslagsfelt (både når det gjelder besøkende og samarbeidspartne-

re) enn de større sentrene i de store byene. Den statlige finansieringen er derfor ekstra viktig for å kunne utvikle DuVerden for framtida.

Svar:

Vitensenterprogrammet har som hovedmål å øke interessen for og rekrutteringen til realfag blant barn, unge og allmenheten generelt. Sentrene er populærvitenskapelige opplevelses- og læringscentre for teknologi, naturvitenskap og matematikk, der de besøkende lærer ved å eksperimentere. Denne regjeringen har gjennom strategien "Tett på realfag" (2015-2019) satt i gang en omfattende satsing på realfag. De regionale vitensentrene er sentrale for å nå strategiens mål og løfte realfagene i skolen. Regjeringen har blant annet opprettet talentsentre ved fire av vitensentrene. Disse gir et populært tilbud til barn og unge med høyt læringspotensial i realfag. DuVerden i Porsgrunn er et unikt opplevelsessenter tuftet på regionens lange sjøfarts- og industrihistorie. Senteret bidrar til å øke barn og unges interesse og kunnskap om realfag og historie. Dette vil igjen bidra til å styrke deres tilhørighet til regionen. Vitensenterprogrammet ble opprettet i 2003, og finansierer i dag 10 vitensentre. Forskningsrådet er satt til å forvalte midlene fra Kunnskapsdepartementet, med grunnlag i kriteriene for driftsstøtte. Forskningsrådet har nedsatt et eget programstyre for vitensenterprogrammet. Rammen for tildeling til hvert senter fastset-

tes årlig, med bakgrunn i årsrapporter, regnskaps- og nøkkeltall, og årlige høringsmøter. Høringsmøtene inkluderer dialog om det faglige arbeidet til vitensentrene. Programstyret etterspør tilleggsinformasjon fra de enkelte sentrene dersom det er behov. I 2016 ba Forskningsrådet om tilleggsinformasjon og hadde en dialog spesielt med vitensenteret DuVerden. Bakgrunnen for dette var at DuVerden hadde et lavere aktivitetsnivå målt i antall ansatte, størrelse og besøkstall sammenlignet med de andre vitensentrene. DuVerden hadde dermed høyest støtte per ansatt og per besøkende. I 2015 finansierte Vitensenterprogrammet 51 prosent av de totale inntektene til DuVerden. I følge Forskningsrådets retningslinjer for tildeling av driftsmidler til de regionale vitensentrene skal maksimum 35 prosent av vitensenterets totale inntekt dekkes av tilskudd fra staten. Forskningsrådet hadde et møte med DuVerden i februar 2017 hvor senterets planer for å ivareta kriteriene for driftsstøtte ble diskutert. Det ble

lagt spesielt vekt på senterets muligheter for å øke den regionale forankringen i form av økonomiske bidrag fra kommune, fylkeskommune og næringslivet. I juni 2017 behandlet programstyret vitensentrenes årsrapporter, regnskap og nøkkeltall for 2016. I etterkant av møtet ble det sendt en anmodning om tilleggsinformasjon fra DuVerden. Programstyret ba senteret vurdere muligheten for å øke inntekter fra kommune, fylkeskommune og næringslivet, slik at de kan øke antall ansatte og aktiviteten på senteret generelt. Svaret fra DuVerden vil bli tatt med i betraktning ved fordeling av driftsstøtten for 2018, sammen med øvrig rapportering for perioden.

Fordeling av midler for 2018 blir vedtatt i programstyremøte i november 2017. For å sikre forutsigbarhet i driften til vitensentrene er det fra og med 2018 satt en ramme for hvor stor reduksjon et senter kan risikere å få fra et år til et annet på 15 prosent av foregående års bevilgning.

SPØRSMÅL NR. 1549

Innlevert 1. september 2017 av stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen

Besvart 11. september 2017 av justis- og beredskapsminister Per-Willy Amundsen

Spørsmål:

«Kan statsråden framlegge årlige leiekostnader inkl. areal og leieperiode for politiets nye lokaler i Tønsberg, som skal stå ferdig i første kvartal 2018?»

BEGRUNNELSE:

En konsekvens av Nærpolitireformen er at det blir samlet mange politibyråkrater i de nye hovedkontorene. Denne sentraliseringen medfører behov for mer areal. Politidistrikt Sør-Øst skal samles i et hovedkontor i Tønsberg. Politiet har inngått leiekontrakt om leie av et nytt tilbygg på 5 etasjer som er under oppføring. Leiekontrakten er signert den 6. og 7. april 2017.

Ordfører i Tokke kommune, Jarand Felland, har bedt om innsyn i leiekontrakten for Sør-Øst Politidistrikts nye lokaler i Tønsberg. Felland fikk til slutt innsyn i en sladdet leiekontrakt. I den sladda versjonen går det ikke fram hvor mye politiet må betale i leie, hvor stort areal politiet leier eller hvor mange år leiekontrakten strekker seg over. Politiet har med andre ord tatt ut de mest sentrale opplysningene fra leiekontrakten.

Da den nye Offentleglova ble vedtatt i 2006 var formålet å legge til rette for enda mer innsyn i offentlige dokument. Særlig viktig er det med innsyn i dokument som viser hvordan offentlig bruk av skattepenger skjer.

Svar:

Jeg mener det er viktig at samfunnet gis informasjon om offentlige virksomheters bruk av skattepenger, herunder ressursbruken i politiet. Samtidig er det viktig å anvende regelverket på riktig måte.

Jeg er kjent med at det foreligger en klage på avslag om fullt innsyn i leiekontrakten fra Tokke kommune, og at den for tiden er til behandling. Jeg finner det derfor ikke riktig å gå inn i denne saken ettersom den er til behandling i underliggende virksomhet. Klagen må behandles på ordinært vis og jeg har tillit til at saken behandles på en forsvarlig måte.

SPØRSMÅL NR. 1550**Innlevert 1. september 2017 av stortingsrepresentant Trond Giske****Besvart 7. september 2017 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Vil statsråden vurdere å endre investeringstilskuddet slik at også oppussing av sykehjemsplasser vil få tilskudd, og vil han klargjøre regelverket for de kommunene som nå setter byggeplaner på vent?»

BEGRUNNELSE:

Regjeringens endring av investeringstilskuddet for sykehjemsplasser har møtt stor motstand i kommune-Norge. Som Marit Bjerkås i Rennebu sier; når Høyre og FrP-regjeringen nå gjør det vanskeligere å pusse opp sykehus, er det vondt å være kommunepolitiker. Det hersker også usikkerhet om hva man faktisk vil få støtte til etter ulik ordbruk fra statsråden.

Å bygge eller pusse opp sykehjem er den største og tyngste investeringen for veldig mange kommuner, det er snakk om så store kostnader at staten må være med å bidra. Krav til bad på hvert rom, takheiser og andre teknologiske løsninger for å gjøre alderdommen tryggere og bedre har sin pris.

Morgendagens omsorg byr på andre utfordringer enn de vi har i helsesektoren pr i dag, noe som i hovedsak begrunnes i en kraftig økning i antall eldre. En større andel pleietrengende eldre samtidig som en mindre andel av befolkningen vil være i arbeidsaktiv alder krever nye løsninger og endringer i omsorgssektoren.

Svar:

Regjeringen foreslo i statsbudsjettet for 2017 en omlegging av investeringstilskuddet fra 2021 til kun å omfatte plasser som gir netto tilvekst. Regjeringen foreslo også en overgangsordning på fire år hvor deler av tilskuddet kan benyttes til renovering og utskifting. Dette sluttet Stortinget seg til i budsjettbehandlingen før jul.

Regjeringen har i de siste fire årene prioritert en høyere sats og en høyere ramme for investeringstilskudd enn hva tidligere regjeringer har gjort, og det har vært en høy aktivitet fra kommunenes side de siste 3,5 årene. Mange og uhensiktsmessige plasser er byttet ut og renovert gjennom handlingsplanen for eldreomsorgen som gjaldt for perioden 1997-2003 og gjennom investeringstilskuddet til heldøgns omsorgsplasser innført i 2008. Dette har bidratt til å heve kvaliteten på tilbudet i kommunene.

I årene framover blir det viktig å få flere heldøgns omsorgsplasser for å møte den store økningen i antallet brukere som vil komme fram mot 2030. Etter at overgangsperioden er over mener jeg derfor det er viktigst at nasjonale virkemidler stimulerer til at det bygges flere plasser. Fra 2021 må kommunene bruke de ordinære rammene til oppgraderinger slik det også er lagt opp til gjennom inntektssystemet.

Reglene for hva som får tilskudd er klare. I 2017 er 20 pst. av tilskuddet øremerket netto tilvekst. Øvrig ramme kan også nyttes til renovering og utskifting. Tilsvarende satser for årene 2018-2020 er på henholdsvis 40 pst., 60 pst. og 80 pst. Det er Husbanken som forvalter investeringstilskuddet. Husbanken har tydelige retningslinjer for tilskuddet hvor krav til plasser og bygg framgår. Husbanken har også utviklet veileder for søknadsprosessen og bruken av investeringstilskudd. Husbanken er i tillegg behjelpelig med spørsmål fra kommunene.

SPØRSMÅL NR. 1551**Innlevert 4. september 2017 av stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes****Besvart 11. september 2017 av fiskeriminister Per Sandberg****Spørsmål:**

«Både i Fiskeribladet, VG og Dagbladet fremkommer det svært alvorlige påstander om at en oppdrettslobbyist har fått bakkanaler inn til statsråden.

Kan statsråden fullt og helt garantere at ingen lobbyister eller aktører som ønsker å påvirke statsråden er gitt, eller forsøkt gitt, privat(e) e-postadresse(r) for å nå statsråden eller andre i politisk ledelse?»

Svar:

Jeg har ingenting å skjule i denne saken. Det er ingen hemmelig bakkanal inn til verken meg eller andre i min politiske stab.

Jeg vil også igjen presisere at e-poster skal journalføres uavhengig av om det er benyttet en privat e-postadresse eller en offisiell. E-post vil derfor, uavhengig av mottakeradresse, ikke representere en kanal inn til statsråden som er skjult fra offentligheten.

BEGRUNNELSE:

Fiskeribladet skriver at Fiskeriminister Per Sandberg (Frp) ga i fjor sin private epostadresse til kommunikasjons sjefen i NSL.

SPØRSMÅL NR. 1552**Innlevert 4. september 2017 av stortingsrepresentant Kjell-Idar Juvik****Besvart 12. september 2017 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«I regjeringsplattformen fremgår at regjeringen vil styrke tilbudet om behandlingsreiser og gjøre tilbudet tilgjengelig for flere pasientgrupper. Jeg er kjent med at mange pasienter er på ventelista da reisen til Tyrkia er avlyst. Hvordan kan en beslutning som denne bli tatt uten et politisk vedtak, når så mange pasienter blir rammet av dette og vem har OUS rådført seg med.

Hvordan stiller helseministeren seg til denne avgjørelsen og hva vil han gjøre for å gi alle et tilbud i 2017?»

siteten. Tilbudet kom på statsbudsjettet i 1984 og ble permanent i 1997.

Ordningen med behandlingsreiser finansieres ved et statlig tilskudd som vedtas av Stortinget i det årlige statsbudsjettet. Helse- og omsorgsdepartementet har det overordnede ansvar for ordningen. Ansvaret for å behandle søknader om behandlingsreiser er delegert til Oslo universitetssykehus HF, seksjon for behandlingsreiser.

Jeg er blitt kontaktet av flere pasienter som er misfornøyd med at tilbudet er kraftig redusert da man kansellerer reiser til Tyrkia i år.

Behandlingssenteret Balçova Termal i Izmir, Tyrkia, har behandlet norske revmatikere siden mars 1992. I løpet av 24 år har de opparbeidet en enorm kompetanse i fysikalsk behandling av revmatiske sykdommer. Balçova Termal er den behandlingsinstitusjonen i utlandet med størst kapasitet. Så denne kanselleringen har ført til at det har gått tapt ca. 880 plasser årlig.

Begrunnelsen for kanselleringen ble oppgitt å være terroraksjonene som var i Tyrkia i 2016 samt bilbommen som gikk av i Izmir i januar i år.

BEGRUNNELSE:

Behandlingsreiser til utlandet er i dag en tilskuddsordning med egen post på statsbudsjettet, kap. 733 post 70. Offentlig finansierte behandlingsreiser startet med en prøveordning for pasienter med revmatoid artritt og psoriasis i 1976. Formålet var å tilby et alternativ til behandling i Norge, samt å øke behandlingsskapa-

408 pasienter stod uten tilbud etter kanselleringen. I slutten av februar ble det opplyst om at OUS hadde fremskaffet 193 ekstra plasser for vårsesongen. Etter dette var det da 215 pasienter som stod uten tilbud i vårhalvåret. OUS, seksjon for behandlingsreiser har bekreftet at de ikke vil klare å fremskaffe det antall plasser i år som er gått tapt, etter kansellering av behandlingsreiser til Balçova Termal. For høstsesongen står det ca. 1160 pasienter på venteliste. Helsedepartementet skal ha oversikt over hvor mange pasienter som er blitt rammet av denne avgjørelsen.

En konsekvens av denne kanselleringen kan være at flere av de pasientene som har mistet tilbudet dette året, jeg er kontaktet av flere pasienter, og de viser til at flere vil havne ut i langtidssykemelding om det ikke blir gitt tilbud til alle.

Svar:

Helse Sør-Øst ved Oslo universitetssykehus HF (OUS) er tillagt det faglige og administrative ansvaret for ordningen med Behandlingsreiser til utlandet. Dette innebærer at OUS har ansvaret for organisering og håndtering av ordningen og har som følge av dette ansvar både for det faglige innholdet og for sikkerheten for pasienter og ansatte.

OUS har opplyst at de ble bekymret for sikkerhets-situasjonen for pasienter og ansatte som følge av den situasjonen som oppsto i forbindelse med forsøket på statskupp i Tyrkia i august 2016. På den tiden hadde OUS både pasienter og ansatte i Tyrkia. OUS kontaktet Helse Sør-Øst RHF om dette i eget brev i august 2016. Sesongen 2016 ble gjennomført uten endringer, men med kontinuerlig vurdering av sikkerheten også i samarbeid med det norske helsepersonellet som utover høsten befant seg i Tyrkia.

I begynnelsen av 2017 endret situasjonen seg og spisset seg til som følge av attentater som i ett tilfelle

skjedde relativt nær et av behandlingssentrene. OUS oppfattet derfor sikkerhetssituasjonen som skjerpet og med det ansvar som er tillagt OUS både for pasienter og ansatte, valgte OUS å avslutte aktiviteten i Tyrkia umiddelbart. OUS har hele tiden vurdert situasjonen også ut fra de reiseråd og den reiseinformasjon som har vært tilgjengelig på UD's hjemmesider og som også henviser videre til andre lands reiseråd som til dels har vært ytterligere skjerpet. UD's reiseråd ble i tillegg skjerpet ved den siste oppdateringen i begynnelsen av 2017. OUS var derfor i januar 2017 av den oppfatning at når man så på hendelsene i Tyrkia under ett var det en betydelig risiko for uroligheter og flere terrorangrep, også i nærheten av de behandlingsstedene OUS benyttet. Ut fra en føre-var-tilnærming mente OUS at aktiviteten i Tyrkia måtte avsluttes umiddelbart.

OUS holdt Helse Sør-Øst RHF orientert om vurderingene, de mulige konsekvensene og den endelige beslutningen om avvikling.

Jeg ble tidlig orientert om at OUS hadde besluttet å avslutte aktiviteten i Tyrkia innenfor ordningen med behandlingsreiser. Jeg tok beslutningen til etterretning, men var opptatt av at OUS var i en prosess for å erstatte tilbudet med nye tilbud andre steder. Det var viktig for meg at pasientene ikke ble unødig skadelidende og at det raskt ble vurdert alternativer. Jeg ble senere orientert om at OUS var i en prosess med å hurtig anskaffe plasser som erstatning for de kansellerte plassene i Tyrkia. Anskaffelsen skulle skje iht. regelverket for offentlige anskaffelser.

OUS opplyser at det var i alt 940 pasienter som i 2017 var tiltenkt behandlingsreise til Tyrkia. OUS har nå gjennomført dekningsanskaffelser iht. regelverket for offentlige anskaffelser. Pr 1. september har man fremskaffet 518 behandlingsplasser. Det betyr at ca. 420 pasienter som var tiltenkt behandlingsreise til Tyrkia ikke får reist på behandlingsreise i 2017. Det forventes at antall behandlingsplasser i 2018 vil være det samme som når man hadde kontraktene med Tyrkia.

SPØRSMÅL NR. 1553

Innlevert 4. september 2017 av stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn

Besvart 6. september 2017 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Vil Regjeringa setje i bestilling KS2-rapport for Stad Skipstunnel raskast råd, slik at sak om byggestart kan leggast fram for Stortinget våren 2018?»

GRUNNGJEVING:

Stortinget sette i Nasjonal Transportplan 2018-29 av midlar til å fullfinansiere Stad Skipstunnel i planpe-

rioden, med 1,5 mrd. NOK i oppstartsløyving i første fireårsperiode.

Regjeringa kan ut frå dette etter gjeldande regelverk for store investeringsprosjekt straks setje i bestilling den såkalla KS2-rapporten (Kvalitetssikring av styringsunderlag og kostnadsoverslag før framlegging av sak om endeleg investeringsavgjerd i Stortinget). Dette har pr. i dag enno ikkje skjedd, etter det underteikna er kjent med. Dersom prosjektet skal ha byggestart som førespeglar i 2019, må ein slik KS2-rapport setjast i bestilling straks.

Svar:

Finansdepartementet, Samferdselsdepartementet, Kystverket og ekstern KS2-konsulent skal ha møte om start av arbeidet med KS2-rapport for Stad skipstunnel no i september. Dette inneber at vi er i rute.

Byggestart av Stad skipstunnel er i første fireårsperiode. Framlegg av prosjektet for Stortinget vil naturleg nok vere ein del av dei årlege budsjettforslag.

SPØRSMÅL NR. 1554

Innlevert 4. september 2017 av stortingsrepresentant Snorre Serigstad Valen

Besvart 15. september 2017 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«I disse dager får mange brev i posten med vedtak om refusjon gjennom bidragsordningen for legemidler på hvit resept. For mange er det snakk om tusenvis av kroner fordi de får dekket 90 prosent av kostnadene over 1 825 kroner. I brevet opplyses det at regjeringen foreslår å fjerne denne støtten fra 2018.

Hvor mange mennesker mottar slik støtte i dag, hvilke av legemidlene overføres til blå resept og hvor mye får hvor mange mennesker i støtte (ber om en tabell i intervaller på 1 000 kroner)?»

BEGRUNNELSE:

I Legeforeningens høringsuttalelse til regelendringen der regjeringen foreslår å kutte i ordningen sier de følgende:

- ”• Vi mener at forslagene vil kunne føre til en svekkelse av pasientrettigheter og begrensning av behandlingstilbudet sammenlignet med dagens nivå.
- Innføring av metodevurderinger og overføring av finansieringsansvar for visse legemidler fra folketrygden til RHFene kan videre bidra til en økt uheldig, maktkonsentrasjon og mindre åpenhet i beslutningsprosessene.
- Legeforeningen mener konsekvensene av forslagene er mangelfullt utredet.”

Svar:

Stortinget har, jf. Innst. 57 S (2016-2017), sluttet seg til forslagene i Prioriteringsmeldingen (Meld. St. 34 (2015-2016)). Meldingen slår fast at vurderinger av nytte, ressursbruk og alvorlighet skal ligge til grunn for prioriteringsbeslutninger, for legemidler som ellers i helsetjenesten.

Bidragsordningen for legemidler, jf. folketrygdloven § 5-22, innebærer at folketrygden yter stønad til legemidler der verken alvorlighet, nytte eller ressursbruk er vurdert. En videreføring av bidragsordningen vil derfor kunne undergrave intensjonen med blåreseptordningen. Ordningen ble foreslått avvirket i forslaget til endringer i regelverket for folketrygdens finansiering av legemidler.

En kartlegging utført av Helsedirektoratet i 2016 viser at det trolig er få av legemidlene som det i dag gis bidrag til, som oppfyller prinsippene for prioritering og som er aktuelle for blåreseptdekning. Mange av de som mottar bidrag for legemidler har allerede søkt og fått avslag om individuell stønad på blå resept for de samme legemidlene, blant annet på grunn av manglende effektdokumentasjon.

Gjennom høringen er det kommet frem at flere er bekymret for at en fullstendig avvikling av ordningen fra 1. januar 2018, ville føre til at mange pasienter som i dag får dekket sine kostnader gjennom bidragsordningen, måtte dekke kostnadene selv. Ut fra høringsinnspillene og andre tilbakemeldinger ser jeg derfor at det kan være behov for en mer gradvis avvikling av ordningen. Jeg vil derfor se nærmere på hvordan ordningen kan innrettes for å ivareta brukere som allerede

får bidrag, og som ikke vil få behandlingen dekket av andre finansieringsordninger etter endringene i blåreseptordningen.

Endringene i regelverket vil medføre at finansieringsansvaret for noen legemidler flyttes til sykehusene. Noen av de dyreste legemidlene det ble gitt bidrag til i 2016, er kreftlegemidler der finansieringsansvaret nå er overført til helseforetakene. Det er også en del legemidler som brukes utenfor godkjent indikasjon, på tilstander der spesialisthelsetjenesten har behandlingsansvaret. Med det nye regelverket legges det opp til at finansieringsansvaret skal følge behandlingsansvaret. De regionale helseforetakene og sykehusene beslutter hvilke legemidler som skal finansieres innenfor sitt behandlingsansvar. Legemidler der finansieringsansvaret ligger i helseforetakene skal ikke dekkes av folketrygden, heller ikke dersom det er besluttet at behandlingen ikke skal finansieres av sykehusene.

Videre vil noen pasienter kunne få individuell stønad etter de nye reglene, blant annet som følge av at det åpnes for alle alvorlige sykdommer. Det generelle kravet på individuell stønad om at behandlingen skulle være instituert av spesialist, ble fjernet 1. september 2016. Dette gjør at flere vil kunne få innvilget individuell stønad for enkelte legemidler med høy bidragsdekning. For noen av legemidlene vil det være aktuelt å foreta en metodevurdering, som eventuelt kan føre til refusjon etter blåreseptregelverket.

Helsedirektoratet har også hentet ut ferske tall som viser at det i perioden juli 2016-juni 2017 ble utbetalt bidrag til totalt 3508 unike personer. Av disse fikk rundt halvparten utbetalt mellom 0 og 3000 kroner, hvorav 582 fikk under 1000 kroner utbetalt. Tallene viser også at det er enkeltindivider som har fått utbetalt opp mot flere hundre tusen kroner i bidrag. Jeg vil be Helsedirektoratet se nærmere på hva som ligger bak disse tallene.

Vedlagt følger tabell som viser antall unike personer som har fått utbetalt bidrag i 1000-kronersintervaller.

1000 kroners- intervall (fra X kr til neste 1000)	Antall personer		
		39 000	16
		40 000	4
		41 000	5
		42 000	17
		43 000	2
		44 000	5
		45 000	1
		46 000	7
		48 000	3
		49 000	2
		50 000	3
		51 000	3
		53 000	2
		54 000	1
		55 000	3
		56 000	1
		57 000	2
		58 000	1
		62 000	1
		63 000	1
		73 000	1
		74 000	1
		76 000	3
		77 000	2
		78 000	1
		79 000	2
		83 000	1
		85 000	1
		86 000	1
		88 000	1
		89 000	1
		90 000	1
		91 000	1
		93 000	1
		102 000	1
		110 000	1
		130 000	1
		132 000	1
		133 000	1
		142 000	1
		144 000	1
		146 000	1
0	582		
1 000	584		
2 000	555		
3 000	357		
4 000	216		
5 000	175		
6 000	104		
7 000	80		
8 000	100		
9 000	62		
10 000	55		
11 000	61		
12 000	37		
13 000	98		
14 000	26		
15 000	30		
16 000	14		
17 000	19		
18 000	21		
19 000	5		
20 000	24		
21 000	11		
22 000	19		
23 000	8		
24 000	10		
25 000	15		
26 000	16		
27 000	31		
28 000	4		
29 000	14		
30 000	6		
31 000	2		
32 000	9		
33 000	6		
34 000	4		
35 000	21		
36 000	5		
37 000	3		
38 000	1		

153 000	1
166 000	1
173 000	1
180 000	1
188 000	1
200 000	1
234 000	1
249 000	1
313 000	1
346 000	1
352 000	1
533 000	1
Totalsum	3 508

SPØRSMÅL NR. 1555**Innlevert 4. september 2017 av stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen****Besvart 11. september 2017 av kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

«Jeg viser til tidligere skriftlige spørsmål vedr. Marienlyst-saken i Drammen og kommuneplanens arealdel for Drammen kommune. Drammen kommune sendte 24.04.17 et brev til departementet om saken hvor kommunen med bakgrunn i uttalelsen fra Sivilombudsmannen ønsker veiledning om hvordan kravene til KU er å forstå.

Kan statsråden opplyse om grunnen til at departementet ikke har besvart henvendelsen og om når svar kan forventes, jfr. forvaltningslovens § 11 a?»

BEGRUNNELSE:

Drammen bystyre fattet den 28.03.17, sak 0046/17, slikt vedtak:

”Bystyret ber seg forelagt en sak som vurderer når konsekvensutredning bør foreligge i planprosessen, i tråd med kontrollutvalgets vedtakspunkt”.

Byplansjefen har fulgt dette opp og sendt et brev dat. 24.04.17 til Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

Videre vises til mitt skriftlige spørsmål nr. 1086 til statsråd Sanner. I sitt svar 16.05.17 har statsråden bl.a. anført:

”Til orientering viser jeg til at Drammen kommune 24.04.17 har sendt et brev til departementet om saken. Med bakgrunn i uttalelsen fra Sivilombudsmannen ønsker kommunen veiledning om hvordan kravene til KU er å forstå. Departementet vil følge opp denne henvendelsen og gi nærmere avklaring av kravene kommunen må følge.”

Det er nå gått over 4 måneder siden henvendelsen fra kommunen ble sendt, men saken er ennå ikke besvart av departementet. Departementets svar er av betydning utover kommunens interessesfære.

Svar:

Departementet har gitt svar på henvendelsen fra kommunen i brev av 4. september 2017.

I brevet til kommunen har departementet lagt til grunn at kommuneplanens arealdel for Drammen fra 2015 er gyldig og rettskraftig.

SPØRSMÅL NR. 1556**Innlevert 5. september 2017 av stortingsrepresentant Ketil Kjenseth****Besvart 12. september 2017 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Vil statsråden gripe inn overfor Helse Sør-Øst og sørge for at Lillehammer psykologsenter får videreført sine driftsavtaler med Helse Sør-Øst for fire avtalehjemler for psykolog fra 2018 og hindre et kutt på to hjemler?»

BEGRUNNELSE:

Regjeringen med støtte fra Venstre og Krf har prioritert psykisk helse høyt de siste fire årene. Den gyldne regel om høyere vekst i psykisk helse og rus enn i somatikk er gjeninnført, Fritt behandlingsvalg har startet med rus og psykiatripasienter før somatikk, psykologer har fått henvisningsrett og fra 2020 blir det lovfestet plikt for kommuner å ha kommunepsykolog. For å nevne noe.

Regjeringen, ved kunnskapsministeren og helse- og omsorgsministeren gikk også ut i VG 18. juni og proklamerte at de vil styrke innsatsen mot selvmord blant unge, etter at blant annet Trondheim og Lillehammer på sen vinteren og våren hadde flere selvmord enn vanlig blant ungdom. Dette er både viktig og riktig.

Likevel ser vi en bekymringsfull utvikling i helseforetakene, som ikke vil følge Regjeringen og Stortingets tydelige prioriteringer knyttet til både å øke kapasiteten og styrke kvaliteten på tilbudet innen psykisk helsevern i sykehusene – og som samtidig setter hjemler blant private avtalespesialister på vent. Særlig bekymringsfullt er det at ventetidene for barn og unge som trenger behandling, snarere går opp enn ned.

Lillehammer var en av byene som i vår ble rammet av et større antall selvmord og selvmordsforsøk blant unge enn vanlig. Flere var eller har vært elever ved Lillehammer videregående skole. Det kan være en såkalt tilfeldig «opphopning» - at det skjedde oftere enn vanlig i vår. Årsaken vet vi for lite om. Det vi vet, er at behovet for noen å snakke med øker for pårørende, for venner og bekjente. I Lillehammer er situasjonen nå at det gjelder mange flere over en unormalt kort periode. Som vil vedvare noe tid framover.

De har en mengde spørsmål og ikke sjelden breider de seg selv. I tillegg er det en skole med flere hundre ansatte, som er satt i en situasjon uten om det vanlige. De har en god leder, men det er ikke mange faglige ressurser å spille på – hverken i kommunen, fylkeskommunen eller i Sykehuset Innlandet når slike unormale situasjoner oppstår. Heldigvis er Lillehammer kommune en av kommunene som har benyttet

seg av statens økte tilskudd til å ansette psykolog – i 2016. Dette bra, men indikerer også at kommunen er i en oppbyggingsfase når det gjelder lavterskel, psykisk helsetilbud og at det vil ta tid å bygge opp kapasitet.

Det er også verdt å minne om at det ble rullet opp en store overgrepssak i Sør-Gudbrandsdalen i 2013 og 2014. En ung man ble dømt for overgrep og krenkelser mot 45 unge jenter. Det har skapt store mentale sår som det må tid og samtaler til for å gro.

Med dette som bakteppe, er det med stor undring jeg leser i avisa Gudbrandsdølen 1. september at Helse Sørøst vil fryse to avtalehjemler for psykolog ved Lillehammer Psykologsenter fra 2018. Det betyr at ventetiden der kan øke opp mot 18 måneder. Dette er ikke tiden for kutt inne psykisk helse i Lillehammer og Gudbrandsdalen, tvert imot. Det er tid for å handle. Helse Sørøst må sørge for tiltak for å rekruttere flere psykologer og få ned ventetidene – ikke fryse hjemler og øke ventetidene til det uholdbare.

Svar:

På bakgrunn av spørsmålet fra representanten Kjenseth, har jeg innhentet orientering fra Helse Sør-Øst RHF.

Helse Sør-Øst RHF viser til årlig melding 2016 der det går fram at helseregionen har oppfylt kravet om å prioritere psykisk helsevern for voksne og tverrfaglig spesialisert rusbehandling, men at det fortsatt er utfordringer, særlig innen tjenestområdet barne- og ungdomspsykiatri. Dette området vil derfor ha særskilt oppmerksomhet fra ledelsen med sikte på å oppnå målene som er satt.

Helse Sør-Øst RHF oppgir at de har vektlagt arbeidet med forebygging av selvmord bredt i tjenesten, både innen somatikk, psykisk helsevern barn og unge, samt voksne. Tilsvarende er det lagt vekt på god oppfølging av familie og berørte ved selvmordsforsøk eller selvmord. Som et ledd i dette har Helse Sør-Øst RHF sørget for ekstra innsats gjennom å styrke det traume- og selvmordsforebyggende arbeidet i regi av RVTS-Øst (regionalt vold, traume og selvmordsforebyggende senter). RVTS-Øst gir tjenester til både spesialisthelsetjenesten og kommuner og er et viktig bidrag på dette området i helseregionen.

Det er 970 spesialister med avtalehjemmel i Helse-region Sør-Øst. De står for en stor del av den polikliniske virksomheten i regionen og er et viktig supplement til pasienttilbudet som gis i sykehusene. Avtalespesialistene arbeider innen flere ulike fagområder. I løpet av

året har Helse Sør-Øst RHF videreført rundt 40 avtalehjemler der avtalespesialisten har gått av med pensjon eller har sluttet av helsemessige årsaker. I tillegg er det under utlysning flere nye hjemler. Helse Sør-Øst RHF vil ha dialog både med Den norske Legeforening og Norsk Psykologforening i forbindelse med ferdigstilnelsen av ny plan for avtalespesialistområdet.

Helse Sør-Øst RHF har som overordnet mål å redusere ventetidene i regionen og avtalespesialistene er viktig i dette arbeidet. Den samlede ventetiden innen psykisk helsevern har vist en positiv utvikling gjennom de siste årene og Helse Sør-Øst RHF viser til at de nå ligger under Regjeringens styringsmål. De viser til at ventetiden for pasienter som har fått behandling ved Lillehammer DPS siden 2015 har vært på rundt 30 dager, med små variasjoner i perioden. Dette er under det nasjonale kravet på 60 dager.

Sykehuset Innlandet HF har ekstra oppmerksomhet på situasjonen på Lillehammer, blant annet gjennom tett samarbeid med primærhelsetjeneste, kommune og skole. Lillehammer DPS er blant de behandlingseenhetene som har kortest ventetider i Sykehuset Innlandet.

Det går fram at Lillehammer DPS er blant de behandlingseenhetene som har kortest ventetider i Sykehuset Innlandet HF.

Helse Sør-Øst RHF viser til at det ikke er riktig at de har besluttet ikke å videreføre to psykologhjemler på Lillehammer, men det er korrekt at avtalene er frosset inntil videre. Det skyldes i første rekke en bekymring fra Sykehuset Innlandet HF om at de er sårbare når det gjelder å rekruttere spesialister innen psykisk helsevern, og bekymring for at de skal miste erfarne spesialister fra små og sårbare miljøer i eget helseforetak til avtalehjemler.

Helse Sør-Øst RHF har i oppgave å tilrettelegge for at helseforetak og avtalespesialister utfyller hverandre og samarbeider godt. Dette er nylig formalisert i reforhandlet rammeavtale mellom de regionale helseforetakene, Norsk Psykologforening og Den norske Legeforening. Partene forutsetter aktivt og løpende samarbeid mellom avtalespesialistene, regionale helseforetak og helseforetakene.

Helse Sør-Øst RHF viser til at de må se helhetlig på problemstillingen slik at både Sykehuset Innlandet HF får mulighet til å ivareta lovpålagte oppgaver, samtidig som de sørger for en forutsigbarhet for avtalespesialistene. Helse Sør-Øst RHF oppgir at de vil ha dialog med Sykehuset Innlandet HF om deres bekymring for rekruttering av spesialister til helseforetaket, før de tar endelig stilling til hva som skal skje med de to avtalehjemlene.

SPØRSMÅL NR. 1557

Innlevert 6. september 2017 av stortingsrepresentant Kjell-Idar Juvik

Besvart 15. september 2017 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

«Vil finansministeren i forbindelse med kommende års statsbudsjettframlegg bidra å redegjøre for alle økonomiske virkninger for staten ved omleggingen fra årsavgift til avgift på trafikkforsikringsavgift og vil finansministeren redegjøre for hvordan statens tapte inntekter og økte utgifter finansieres?»

BEGRUNNELSE:

Det økonomiske bildet når det gjelder omleggingen av årsavgiften på motorkjøretøyer til en avgift på trafikkforsikringer framstår som uklart. Videre er det vanskelig å finne informasjon om hvordan statens utgifter til nyordningen er tenkt finansiert.

Når det gjelder provenytapet så gir statsråden i sitt svar til meg uttrykk for at det vil ligge på 825 mill. kroner pr år. Det vil si vel 3,2 mrd. over en fireårs periode. I høringsnotatet fra desember 2014 heter det at provenytapet kunne bli ca. 5 mrd. første året med trafikkforsikringsavgift. Dette tapet er ikke nevnt i noen annen sammenheng senere. Det bør redegjøres nærmere for dette.

Når det gjelder driftskostnadene er det basert på tall fra høringsuttalelsen fra Finans Norge fra 2015. Det må redegjøres for hva som i 2018 vil være de faktiske driftskostnadene. I denne forbindelse nevnes det at antall terminer nå ser ut til å være redusert fra månedlige terminer til kvartalsvise terminer for å redusere kostnadene. Dette vil angivelig gi forsikringsbransjen en rentegevinst på 30 – 40 mill. kroner. Samtidig er det et faktum at antall terminer kan gå ut over fleksibiliteten i ordningen. Økt fleksibilitet har vært ett av hoved-

argumentene for omleggingen fra årsavgift til avgift på trafikksikringer.

Forsikringssekskapenes driftsutgifter til ordningen med avgift på trafikksikringer må finansieres. Hvordan er disse utgiftene tenkt finansiert?

Dessuten vil det påløpe engangsutgifter hos forsikringssekskapene for å ta seg av innkrevingen av en avgift på trafikksikringer bl.a. til tilpasning av IKT-systemene. Dette er utgifter som Staten må dekke på en eller annen måte og spørsmålet er hvordan dette er tenkt finansiert.

I svaret fra Finansministeren er det tatt inn et begrep «unntattelsesgebyr». Det er kjent at Finansdepartementet har hatt et notat på høring om å innføre tvangsmulkt på ubetalte avgifter på trafikksikringer. En slik innføring har møtt på motforestillinger slik ordningen er tenkt utformet i hht. høringsnotatet fra tunge aktører som Justisdepartementet og Skatteetaten.

Svar:

Storingsrepresentant Juvik mener det økonomiske bildet ved omleggingen fra årsavgift til trafikksikringsavgift er uklart og etterlyser redegjørelse for

økonomiske konsekvenser i forbindelse med budsjettforslaget for 2018. Jeg viser til at Stortinget er opplyst om de økonomiske konsekvensene ved omleggingen i Prop. 1 LS (2016-2017) Skatter, avgifter og toll 2017. Videre ble det redegjort for de økonomiske konsekvenser ved omleggingen i svar på skriftlig spørsmål 1182 fra storingsrepresentant Juvik. Jeg kan også informere om at budsjettkonsekvenser for 2018 som følge av omleggingen vil bli presentert i budsjettet for 2018. Forslagene vil inngå i det samlede budsjettopplegget som legges frem når budsjettet presenteres 12. oktober.

Formålet med omleggingen fra årsavgift til trafikksikringsavgift er først og fremst å gjøre det enklere og mer fleksibelt for bileierne. Samtidig er det en positiv effekt at avgiftsadministrasjonen forenkles og effektiviseres. En erstatning av årsavgiften med en avgift på ansvarsforsikringen vil ha flere fordeler for bileierne. Avgiften vil bli inkludert i forsikringspremien, slik at bileierne etter en omlegging vil kunne forholde seg til én faktura. Omleggingen gir mer fleksibilitet både ved at forsikringsavgiften tilpasses den tiden kjøretøyet er forsikret, og ved at bileierne om ønskelig kan fordele avgiftsbelastningen over hele året dersom de velger å betale forsikringspremien i flere terminer, for eksempel månedlig.

SPØRSMÅL NR. 1558

Innlevert 6. september 2017 av storingsrepresentant Anniken Huitfeldt

Besvart 11. september 2017 av forsvarsminister Ine M. Eriksen Søreide

Spørsmål:

«Hvilke konkrete endringer har Storbritannia og Nederland gjennomført for i større grad å utføre tungt vedlikehold på sine nye F-35-kampfly nasjonalt, altså ikke hos italienske FACO, og hvilket handlingsrom har norske myndigheter for av hensyn til nasjonal beredskap i større grad å foreta tungt F-35-vedlikehold for våre kampfly i Norge?»

BEGRUNNELSE:

Den sikkerhetspolitiske situasjonen har endret seg etter Stortingets behandling av Innst. 388 S (2011–2012), jf. Prop. 73 S (2011–2012) med påfølgende innskjerping av våre nasjonale beredskapskrav.

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 7. september 2017 med spørsmål fra storingsrepresentant Anniken Huitfeldt om hvilke konkrete endringer Storbritannia og Nederland har gjennomført, for i større grad å utføre tungt vedlikehold på sine nye F-35-kampfly nasjonalt og altså ikke hos italienske FACO. Videre spør Huitfeldt hvilket handlingsrom norske myndigheter har for av hensyn til nasjonal beredskap og i større grad å foreta tungt F-35-vedlikehold for våre kampfly i Norge.

Da F-35 ble valgt som nytt kampfly i 2008, var dette begrunnet med at det best tilfredsstilte kravene til operativ og teknisk ytelse, samt at det ble vurdert å ha de laveste investerings- og levetidskostnadene. En viktig faktor for å oppnå dette var at anskaffelsen blir gjort gjennom et flernasjonalt partnerskap som etablerer en felles, global løsning for drift og vedlikehold av flyene.

I det flernasjonale F-35-partnerskapet er det lagt til grunn et to-nivå-vedlikeholdskonsept. Skillet går mellom hva Luftforsvaret skal ivareta på brukernivå og hva partnerskapet gjennom felles industriløsninger skal ivareta på vegne av hvert enkelt partnerland. Dette innebærer at det etableres felles vedlikeholdskapasitet i partnerskapets regi for vedlikehold på depotnivå og oppgraderinger av F-35. Denne kapasiteten dimensjoneres for å ivareta partnerskapets behov i fred, krise og krig, der industrien iht. partnerskapsavtalen må konkurrere seg til oppdrag. På denne måten oppnås gode og kostnadseffektive løsninger.

I Prop. 73 S (2011-2012) redegjorde Regjeringen Stoltenberg II for planene knyttet til logistikk og vedlikehold av F-35. I denne proposisjonen fremgår blant annet følgende: «Logistikk på brukernivå regnes som kjernevirksomhet for Forsvaret, og skal i utgangspunktet ivaretas av personell tilsatt i Forsvaret. Tyngre vedlikehold på depotnivå vil for F-35 bli gjennomført av industrien gjennom den flernasjonale løsningen [...] Forsvaret skal i høyest mulig grad tilrettelegge for og utnytte effekten av flernasjonalt samarbeid innenfor logistikkstøtte for de nye kampflyene.» Et samlet storting ga gjennom sin behandling av Innst. 388 S (2011-2012) sin tilslutning til denne vedlikeholdsløsningen. Komiteen viste til at «...et justert operasjonsmønster, økt bruk av simulatorentrening og en nasjonal logistikk-løsning som, sammen med en utstrakt bruk av flernasjonalt samarbeid, kosteffektivt skal ivareta Norges behov, har resultert i en oppdatert antallsvurdering som viser et behov for 48 operative fly pluss fire fly for treningsformål». Komiteen sa videre at den «er kjent med at nytt kampfly, taktisk transportfly og maritime helikoptre har ytelsesbaserte logistikk-løsninger, som innebærer at en større del av forsyningskjeden og deler av vedlikeholdet gjennomføres i regi av leverandør eller partnerskap inngått i forbindelse med anskaffelsen av systemet. Komiteen støtter at de mulighetene som ligger i å samarbeide med eksterne aktører, herunder industrien og forsvarssektoren i andre land, utnyttes i størst mulig grad for å gi tilstrekkelig operativ evne og kostnadseffektiv drift.» Det er for øvrig ikke noe nytt at Forsvaret benytter verkstedkapasitet lokalisert utenlands. Gjennom levetiden til F-16 har både tyngre vedlikehold og modifikasjonsprogrammer vært gjennomført i bl.a. Nederland og Belgia.

I tråd med det overordnede drifts- og vedlikeholdskonseptet for F-35, er Italia ved FACO valgt som hovedleverandør for skrogvedlikehold og modifikasjoner av F-35 på depotnivå i Europa. FACO vil være tilgjengelig for skrogvedlikehold for alle nasjoner som bruker F-35 i Europa.

Eventuell underkapasitet ved FACO skal dekkes gjennom den kapasitet Storbritannia etablerer primært for å dekke egne nasjonale krav. Tilsvarende er Norge gjennom AIM, sammen med Tyrkia og Nederland, valgt som leverandør av motorvedlikehold til F-35 på

depotnivå. AIM har her fått tildelt en stor og viktig oppgave, noe som er muliggjort gjennom aktiv støtte fra regjeringen.

Noen nasjoner har av ulike årsaker valgt å etablere nasjonale kapasiteter utover vanlig brukervedlikehold. Forsvarsdepartementet er kjent med at Nederland og Storbritannia helt eller delvis selv etablerer kapasitet for depotnivåvedlikehold for å dekke egne nasjonale krav. Hvilket nasjonale disse nasjonene har for kravene er ikke kjent for Forsvarsdepartementet.

Nederland har valgt å etablere en nasjonal vedlikeholdskapasitet utover brukernivå. Dette er et unikt krav de selv skal finansiere. For det tunge vedlikeholdet av F-35 vil også Nederland benytte seg av fellesløsningen gjennom FACO i Italia. Hvilke arbeidsoppgaver nederlenderne skal utføre selv, og hvilke som skal utføres som del av fellesløsningen, er etter det vi kjenner til ennå ikke avklart.

Storbritannia har valgt ut deler av vedlikeholdsløsningen for F-35 som nasjonalt unik og vil etablere og finansiere depotnivåkapasitet for å gjennomføre disse nasjonalt. Der den globale løsningen tilfredsstillende Storbritannias krav, vil de benytte seg av denne. Hvilke oppgaver de vil gjennomføre nasjonalt er ikke offentlig informasjon.

Dette innebærer at selv om begge disse nasjonene vil utføre vedlikeholdsoppdrag utover brukernivå i egen regi, og dermed ikke som del av partnerskapets felles vedlikeholdsløsning, vil begge nasjonene også benytte seg av vedlikeholdskapasitet på depotnivå innenfor både skrog og motor, utført i andre land. For eksempel er det forventet at motorer som har vært i britisk bruk vil bli vedlikeholdt i det norske motordepotet i regi av AIM og at modifikasjoner på nederlandske fly gjennomføres på FACO i Italia.

Dersom en nasjon ønsker å etablere egne kapasiteter, av beredskaps- eller andre hensyn, må de selv betale kostnaden både for å investere i etableringen og å opprettholde en slik kapasitet gjennom levetiden for F-35. En slik nasjonal kapasitet kan ikke påregne å få oppdrag fra andre partnerland, kun volum tilknyttet egen flyflåte og aktivitet.

Forsvarsdepartementet har ikke vurdert det til å være nødvendig eller økonomisk ønskelig å bruke ressurser på å etablere egne nasjonale løsninger der det finnes fellesskapsløsninger som fullt ut dekker våre krav, inkludert nasjonale beredskapsbehov. Dette er den samme vurderingen som den forrige regjeringen la til grunn i Prop. 73 S (2011-2012), og som Stortinget sluttet seg enstemmig til. Dersom norsk industri kan levere kostnadseffektive løsninger i F-35s levetid, vil Forsvarsdepartementet vurdere dette ut i fra et helhetlig perspektiv. Norske myndigheter arbeider aktivt for at norsk industri skal vinne innpass i konkurranse om vedlikeholdsoppdrag innenfor rammen av partnerskapets vedlikeholdsløsning.

SPØRSMÅL NR. 1559**Innlevert 6. september 2017 av stortingsrepresentant André N. Skjelstad****Besvart 14. september 2017 av klima- og miljøminister Vidar Helgesen****Spørsmål:**

«Bedriften Norfrakalk på Verdal slipper ut kvikksølv. Hvordan vil klima- og miljøministeren sørge for at Norge når målet om nullutslipp av kvikksølv innen 2020?»

BEGRUNNELSE:

Franzefoss Minerals, har to bedrifter i Verdal som driver med kalkutvinning og brenning av kalk (Verdal-skalk og Norfrakalk). Verdal Venstre og andre organisasjoner som Naturvernforbundet, er bekymret for blant annet kvikksølvutslippet fra brenningsovnene til Norfrakalk. Riktignok har de tillatelse til å slippe ut opp til 6kg i året, og de holder seg innen for grensene. Nå er det jo slik at vi skal ha null utslipp av kvikksølv innen 2020.

Se lenke: <https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/kilde/md/rap/2005/0003/ddd/pdf/242927-handlingsplan-kvikksolv.pdf>

Svar:

Kvikksølv er en prioritert miljøgift som omfattes av det nasjonale målet om at bruk og utslipp av disse stoffene kontinuerlig skal reduseres, med intensjon om å

stanse utslippene innen 2020. Norge innførte et generelt kvikksølvforbud i 2008.

Kvikksølvutslippene i Norge har blitt sterkt redusert de siste 20-30 årene. Mens de samlede utslippene til luft, vann og jord var ca. seks tonn i 1985, var de ca. 0,6 tonn i 2015. Utslippene har ligget på omtrent samme nivå i over ti år, men viser nå en nedadgående trend. Mye av kvikksølvforurensningen i Norge skyldes langtransportert forurensning fra andre land. Norge har derfor vært aktive i arbeidet med å få fram den globale Minamata-konvensjonen for kvikksølv som trådte i kraft 16. august i år. Minamata-konvensjonen er avgjørende for å få redusert de globale kvikksølvutslippene og dermed langtransportert kvikksølvforurensning til Norge.

Det viktigste virkemidlet for å redusere utslippene av kvikksølv ytterligere, er utslippskrav i tillatelser etter forurensningsloven. All industri i Norge som slipper ut kvikksølv følges tett opp fra miljømyndighetene, både ved tilsyn og årlig gjennomgang av virksomhetens egenrapportering. Kvikksølvutslippene fra Norfrakalks ovner har de siste årene ligget på 1-3 kg/år, og dette omfatter både prosessutslipp fra kalksteinen og fra spillolje. Målinger av spilloljen som importeres av Norfrakalk viser ifølge virksomheten svært lite innhold av kvikksølv, av og til under deteksjonsgrensen. Det resterende kommer fra råvaren. Utslippstillatelse skal snart revideres, og Miljødirektoratet vil da også vurdere utslippsgrensen for kvikksølv.

SPØRSMÅL NR. 1560**Innlevert 6. september 2017 av stortingsrepresentant André N. Skjelstad****Besvart 14. september 2017 av klima- og miljøminister Vidar Helgesen****Spørsmål:**

«Er det mulig å differensiere renovasjonsavgiften slik at man ikke betaler hytterrenovasjon om man allerede betaler hjemmerenovasjon i samme kommune som hytten ligger i?»

BEGRUNNELSE:

Flere hytteeiere opplever det som urettferdig å skulle betale to sett med renovasjonsavgifter, spesielt gjelder dette der de har hytte i samme kommune som de er bosatt i.

Svar:

Det er riktig at det ikke er anledning til å fastsette lavere avfallsgebyr for hytteeiere som har fast bosted i kommunen, enn for hytteeiere som har fast bosted i andre kommuner.

Kommunen har en plikt til å samle inn husholdningsavfall. For denne tjenesten skal kommunen ta et gebyr som fullt ut dekker kostnadene kommunen har

til innsamling og behandling av avfallet (selvkost). Kommunen kan fastsette differensierte gebyrer. For eksempel kan hytteeiendommer få lavere gebyrer enn fastboende fordi det er færre kostnader forbundet med avfallshåndteringen fra disse. En eventuell differensiering av gebyrene må imidlertid være begrunnet med at det er objektive forskjeller ved denne typen eiendom, som for eksempel at det oppstår mindre avfall. Det er ikke anledning til å fritta bestemte brukergrupper.

SPØRSMÅL NR. 1561

Innlevert 11. september 2017 av stortingsrepresentant Geir Pollestad

Besvart 18. september 2017 av næringsminister Monica Mæland

Spørsmål:

«Hva er status for etableringen av Fornybar AS og hva er gjort med saken siden 2015?»

BEGRUNNELSE:

Det har vært mye oppmerksomhet rundt Fornybar AS. I et oppslag i Stavanger Aftenblad 7. september kommer det frem at det meste er i det blå i saken og departementet vil ikke si noe om prosessen.

Det er også bekymring for de signaler som er gitt om selskapets utforming og mandat.

Svar:

Stortinget vedtok 2. desember 2015, i forbindelse med statsbudsjettet for 2016, anmodningsvedtak nr. 69 (2015), jf. Innst. 2 S (2015-2016):

”Stortinget ber regjeringen forberede opprettelse av Fornybar AS «Greenfund»). Fondet skal sammen med private kunne investere i selskaper som utvikler og benytter grønn teknologi, herunder for eksempel fornybar energi, hydrogen, energilagring, transportløsninger med lave klimetrykk, reduksjon, fjerning, transport og lagring av CO₂, energieffektive industriprosesser, og innrettet slik at selskapet forventes å gi markedsmessig avkastning over tid. Stortinget ber regjeringen utrede hvordan et slikt selskap kan operasjonaliseres når det gjelder investeringsmandat, organisering, budsjettering og om det vil virke utløsende på denne typen investeringer i lys av eksisterende virkemidler, samt om slike investeringer bør begrenses til Norge eller ha globalt mandat, og

komme tilbake i revidert nasjonalbudsjett 2016. Det tas sikte på at fondet over tid får en forvaltningskapital på 20 mrd. kroner.”

Det ble første gang redegjort for arbeidet med å opprette et nytt investeringsselskap i Prop. 122 S (2015–2016) Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2016. Etter det arbeidet regjeringen videre med rammene for selskapet basert på vurderingene som ble lagt frem der og Stortingets anmodning. Som en del av arbeidet ble det gjennomført en utredning av hvor selskapets hovedkontor bør lokaliseres.

Under behandlingen av statsbudsjettet for 2017 ble Stortinget forelagt forslag til investeringsmandat, organisering og budsjettering av selskapet, jf. omtale og forslag i Olje- og energidepartementets budsjettproposisjon, Prop. 1 S (2016-2017). Det ble også bevilget 25 mill. kroner til drift og etablering av det nye investeringsselskapet i statsbudsjettet for 2017. Våren 2017 ble det besluttet at selskapets hovedkontor skal lokaliseres i Stavangerregionen. Nærings- og fiskeridepartementet overtok også ansvaret for den videre etableringen av selskapet og det ble gitt en tilbakemelding til Stortinget om arbeidet, jf. omtale i Prop. 129 S (2016–2017) Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2017.

Departementet arbeider nå med opprettelsen av selskapet i tråd med hva som tidligere er meddelt Stortinget. Regjeringen vil komme tilbake til etableringen av det nye investeringsselskapet i forslaget til statsbudsjettet for 2018.

SPØRSMÅL NR. 1562**Innlevert 8. september 2017 av stortingsrepresentant Jenny Klinge****Besvart 18. september 2017 av justis- og beredskapsminister Per-Willy Amundsen****Spørsmål:**

«21. juni vedtok Stortinget revidert nasjonalbudsjett. 23. juni gikk det ut eit oppdragsbrev om overføring av politiet sine rekneskapstenester til Direktoratet for økonomistyring.

Kan justisministeren gjere greie for kvifor han ikkje - under handsaminga av revidert nasjonalbudsjett - informerte Stortinget om dei moglege planane om å flytte rekneskapsoppgåvene til løns- og rekneskaps-senteret i Kristiansund til Trondheim?»

BEGRUNNELSE:

Det er ikkje lenge sidan regjeringa lova at politiet sitt løns- og rekneskaps-senter skulle leggjast til Kristiansund og få 70 stillingar. Dette vart så redusert til 50, fordi regjeringa bestemte at Direktoratet for økonomistyring (DFØ) skulle ta over nokre av oppgåvene på lønsområdet. Til gjengjeld skulle Kristiansund få 20 stillingar til skattekontoret.

I går kom det fram i avisa Tidens Krav at rekneskapsoppgåvene som skulle til Kristiansund kan bli gitt til Trondheim. I offentlig elektronisk postjournal ligg det eit oppdragsbrev datert 23.06.17 om «overføring av politiets regnskapstjenester til Direktoratet for økonomistyring» (DFØ). I revidert nasjonalbudsjett som vart vedtatt to dagar før låg det framleis inne millionar til løns- og rekneskaps-senteret i Kristiansund, og verken justiskomiteen eller Stortinget fekk opplysningar om at rekneskapsoppgåvene kanskje ikkje skulle leggjast til Kristiansund.

Svar:

Jeg kan ikke se at innholdet i oppdragsbrevet som representanten viser til har bevilgningsmessige konsekvenser for 2017. Etablering av 70 nye statlige arbeidsplasser i Kristiansund, herunder 50 i politiet, står fortsatt fast.

Det har i lys av ovennevnte ikke vært naturlig å omtale oppdraget i forbindelse med regjeringens forslag til revidert nasjonalbudsjett 2017.

SPØRSMÅL NR. 1563**Innlevert 8. september 2017 av stortingsrepresentant Jenny Klinge****Besvart 18. september 2017 av justis- og beredskapsminister Per-Willy Amundsen****Spørsmål:**

«Kan statsråden gjere greie for kva dei 50 politifaglege stillingane han har lova Kristiansund kjem til å innehalde i praksis av oppgåver, og når desse skal vera på plass?»

BEGRUNNELSE:

Regjeringa lova først at politiet sitt løns- og rekneskaps-senter skulle leggjast til Kristiansund og få 70 stillingar. Dette vart så redusert til 50, fordi regjeringa bestemte at Direktoratet for økonomistyring (DFØ) skulle ta over nokre av oppgåvene på lønsområdet. Til

gjengjeld skulle Kristiansund få 20 stillingar til skattekontoret. I går kom det fram i Tidens Krav at rekneskapsoppgåvene som skulle til Kristiansund kan bli gitt til Trondheim, men justisministeren lovar at det framleis skal vera 50 politifaglege stillingar i Kristiansund. Justisministeren bør avklare dette snarast.

Svar:

Politidirektoratet (POD) og Direktoratet for økonomistyring (DFØ) har i oppdragsbrev datert 23. juni 2017 blitt bedt om å vurdere hva som er den mest effektive arbeidsdelingen på regnskapsområdet for staten samlet sett, målt i årsverk.

Dersom den kommende tjenesteavtalen mellom politiet og DFØ tilsier at det vil være behov for færre regnskapsmedarbeidere i Kristiansund, må POD legge til rette for andre tiltak for å ivareta de ansatte på en god måte. POD skal samtidig sørge for at det opprettholdes

50 statlige arbeidsplasser i politiet i Kristiansund. Det er for tidlig å si hvilke tiltak som kan være aktuelle, men jeg er helt trygg på at politiet har oppgaver som kan utføres i Kristiansund.

SPØRSMÅL NR. 1564

Innlevert 8. september 2017 av stortingsrepresentant Heidi Greni

Besvart 15. september 2017 av landbruks- og matminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

«Mattilsynet har meddelt eieren av gården Nygården i Ørland at dagens dispensasjon fra støykravene for å drive husdyrhold fra dagens driftsbygninger, ikke vil bli videreført etter 2017.

Vil landbruksministeren bidra til en løsning i saken knyttet til videreføring av melkeproduksjonen på Gården Nygården gjennom at driftsbygningen flyttes vekk fra umiddelbar nærhet til hovedinnkjøring/hovedvakta til Ørland Flystasjon?»

na beite ikkje er tilgjengelig kan det alternativt nyttast luftegard.

Mattilsynet har i svar på dispensasjonssøknaden både for 2016 og 2017 uttalt at i saker som denne, der garden er omkransa av vegar slik at det er vanskeleg å få dyra på beite, har tilsynet ikkje praksis for å gi varig dispensasjon frå mosjonskravet.

For øvrig viser eg til mitt svar av 4. september 2017 om same sak.

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til landbruks- og matministerens svar av 4.9. på mitt spørsmål om å bidra til løsning i saken om flytting av driftsbygningene på Nygården til en støysikker del av eiendommen. Statsråden går ikke inn i saken, men henviser til svar fra Forsvarsministeren. Min begrunnelse for å ta saken opp med landbruks- og matministeren er Mattilsynets krav til videre husdyrhold. Forsvarsministeren går i sine svar ikke inn på Mattilsynets restriksjoner for videre melkeproduksjon knyttet til dagens driftsbygninger. På grunn av den fastlåste situasjonen ber jeg igjen landbruksministeren om å gå inn i saken med sikte på å finne løsninger som muliggjør videreføring av husdyrhold på Nygården.

Svar:

Etter det eg har fått opplyst frå Mattilsynet, har dei ikkje fatta noko vedtak knytt til støykrav for denne garden. Derimot har Mattilsynet for beitesesongane 2014, 2016 og 2017 etter søknad gitt dispensasjon frå regelverket om mosjon for storfe. Dette regelverket krev at storfe skal på beite om sommaren, men der eig-

SPØRSMÅL NR. 1565**Innlevert 8. september 2017 av stortingsrepresentant Geir Pollestad****Besvart 19. september 2017 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Er statsråden fornøyd med at regjeringens bompengereform gir dyrere bompenger i Haugalandspakken for lokalbefolkningen og lokalt næringsliv?»

BEGRUNNELSE:

Det vises til omtale av saken i Haugesunds avis 5. september.

Svar:

Regjeringen jobber for å redusere bompengandelen i veiprojekter. Vedtak gjort under dagens flertall vil redusere bompengebelastningen for bilister med ca. 12 milliarder kroner sammenlignet med politikken som ble ført da representanten Pollestad deltok i Stoltenberg II regjeringen. Bompengereformen innebærer endringer i organisering og økte statlige bevilgninger. I sum vil det bidra til lavere bompengenivå, ikke høyere slik representanten Pollestad gir inntrykk av.

Stortinget sluttet seg til regjeringens forslag til endringer av takst- og rabattstrukturen for bompengeprojekter i forbindelse med behandlingen av statsbudsjettet for 2016, jf. Prop. 1 S Tillegg 2 (2015-2016) og Innst. 13 S (2015-2016). I den nye strukturen legges det opp til en standardisering av rabatter og fjerning av lokale særordninger. Omleggingen vil innebære en betydelig forenkling, både for trafikantene som i dag må forholde seg til ulike systemer, og i bakenforliggende IKT-systemer. Det gir reduserte administrasjonskostnader, og derved rom for redusert bompengebelastning. En endring slik at man ikke må forhåndsbetale store summer for å oppnå rabatt vil også være langt mer sosialt rettferdig.

La meg minne representanten Pollestad om at for projekter der bompenginnkrevningen er startet opp, slik som for Haugalandspakken, er omlegging til ny struktur frivillig. Dette innebærer at det er opp til berørte kommuner og fylkeskommuner å avgjøre om det skal legges om til ny takst- og rabattstruktur eller ikke. Ved en eventuell revisjon av eksisterende bompengeprojekter forutsettes det imidlertid at rabattene fastsettes i tråd med den nye takst- og rabattstrukturen.

Utgangspunktet for omleggingen er at de samlede bompenginntektene ikke skal endres og med tilskuddet vil bilistene samlet sett komme bedre ut. Det lokale bomselskapet sammen med Vegvesenet må gjøre

en jobb hvor man ser på helheten med rabatter, takster og passeringstak for å sikre at ingen gruppe og/eller bransje skal komme vesentlig dårligere ut enn i dag. Samferdselsdepartementet har lagt til grunn at det for eksisterende bompengeprojekter kan utvises en betydelig grad av skjønn knyttet til bruken av passeringstak for å skjerme lokale trafikanter. Det ble ikke nevnt i omtaler i lokalt media. Passeringstak innebærer at bilistene ikke betaler for mer enn et fastsatt antall turer i måneden. Et fornuftig utformet passeringstak vil skjerme storbrukerne i betydelig større grad enn en stor rabatt som forutsetter at bilisten til enhver tid kan betale et større beløp i forskudd til bompengeselskapet.

Haugalandspakken omfattes av tilskuddsordningen for reduserte bompenger utenfor byområdene, jf. Prop. 1 S (2016-2017) og Innst. 13 S (2016-2017). Målet med denne ordningen er å redusere takstene med minimum 10 prosent i gjennomsnitt i de prosjektene som omfattes av ordningen. Tilskuddet er videre ment å motivere bompengeselskapene til å gjennomføre bompengereformen. Ordningen innebærer at Haugalandspakken kan få 19 mill. 2017-kr i årlig tilskudd til å redusere bompengetakstene dersom det legges om til ny takst- og rabattstruktur og bompengeselskapet slutter seg til et av de fem nye, regionale bompengeselskaper.

SPØRSMÅL NR. 1566**Innlevert 8. september 2017 av stortingsrepresentant Åsmund Aukrust****Besvart 14. september 2017 av innvandrings- og integreringsminister Sylvi Listhaug****Spørsmål:**

«Er det - eller har det på noe tidspunkt - vært kontakt mellom statsråd Sylvi Listhaug, eller andre i hennes politiske ledelse, med facebook-gruppen «Sylvi Listhaug som statsminister for Nasjonen Norge»?»

BEGRUNNELSE:

Netthets er stort problem, og hindrer mennesker fra å delta i offentligheten. Regjeringen har under ledelse av statsminister Erna Solberg og statsråd Solveig Horne tatt initiativ til en kampanje mot netthets og hatefulle ytringer.

Gruppen som er gjengitt ovenfor har over 12 000 medlemmer, og et svært høyt aktivitetsnivå. Mesteparten av innleggene som deles er grov rasistisk hets og trusler rettet mot andre politikere, spesielt ledende personer i Arbeiderpartiet.

Gruppen som «Sylvi Listhaug som statsminister for Nasjonen Norge», bærer statsrådets navn. Det meste aktiviteten i gruppa er knyttet til utspill statsråden har.

I tillegg til hetsende og sjikanerende kommentarer er det på siden en rekke reklameplakater for Framskrittspartiet og oppfordringer om å melde seg inn i partiet. Jeg ønsker derfor informasjon om det har vært kontakt mellom politiske ledelse i Justis- og beredskapsdepartementet og medlemmer av gruppen om aktiviteten i gruppa.

Svar:

Nei, det har ikke vært kontakt mellom meg, eller andre i min politiske ledelse, og Facebook-gruppen «Sylvi Listhaug som statsminister for Nasjonen Norge».

Jeg tar fullstendig avstand fra hetsende og sjikanerende kommentarer, og har ved flere anledninger tatt oppgjør med dette, også på Facebook.

SPØRSMÅL NR. 1567**Innlevert 11. september 2017 av stortingsrepresentant Ruth Grung****Besvart 18. september 2017 av næringsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

«Frisørbransjen reagerer på at staten gjennom Innovasjon Norge, NAV og IMDI gir støtte til nyetablering som oppfattes som konkurransevridende i en tidels overetablert bransje. Frisørbransjen er positiv til at arbeidssøkende og innvandrere skal komme i arbeid, men innovasjonstiltak må komme hele næringen til gode.

Hvordan sikrer regjeringen at offentlig støtte ikke bidrar til å undergrave seriøse frisørbedrifter som blant annet tar ansvar for lærlinger i en overetablert bransje med fra før lave marginer?»

BEGRUNNELSE:

På NHO møte arrangert i Bergen kom det frem at NFVB (Norske Frisør- og Velværebedrifter) reagerte på at Innovasjon Norge i flere omganger har gitt støtte til teknologisk utvikling til blant annet plattformer for oversikt over ventetid i salonger. Slike løsninger finnes allerede og tilfører ikke bransjen noe nytt. Frisørbransjen opplever dette som statlig støtte til enkeltaktører og dermed potensielt konkurransevridende. NFVB stiller spørsmål om slik støtte er riktig bruk av offentlige penger og om de er i tråd med mål og retningslinjer for Innovasjon Norge. Frisørbransjen mener at det offentlige bør gi støtte til utvikling av teknologi og forretningsløsninger som kommer hele bransjen til gode. Innovasjon Norge har ikke ville gi informasjon om omfanget av støtten til frisørbedrifter.

Frisørbransjen registrerer en type nyetablering med ulik statlig støtte, i ofte mettede, urbane markeder, samtidig som kvalitetssikringen av selve frisørfaget ofte er mangelfull. Frisørbransjen frykter både konsekvenser for bransjens omdømme og fremtidig rekruttering av lærlinger. I tillegg til Innovasjon Norge har NAV en ordning med at man kan beholde dagpenger i inntil 12 måneder under etablering av egen virksomhet og NAV/IMDI har en tilskuddsordning til etablererveiledning for innvandrere og av ”alle fattige grupper”.

Totalt sett blir det mye offentlig støtte til nyetablering i en bransje som i utgangspunktet har små marginer, der de seriøse bedriftene som både følger hygiene forskrifter og tar ansvar for å gi opplæring til lærlinger, blir hardt presset på pris. Presset blir forsterket ved at det offentlige i svært liten grad følger opp med tilsyn.

Vil også presisere at frisørbransjen alltid har vært kjent for å være raus med å gi ungdom som sliter muligheter til å prøve seg og stiller mer enn gjerne opp for å bidra til at innvandrere får opplæring og blir kvalifisert til å drive salonger i henhold til dagens krav til fag og virksomhet.

Svar:

I perioden fra 1. januar 2015 til medio september 2017 opplyser Innovasjon Norge at de har gitt etablerertil-

skudd til to prosjekter i frisørbransjen. Til sammen har disse to prosjektene mottatt 995 000 kroner i etablerertilskudd i 2015 og 2016.

For etablerertilskuddsordningen hvor Innovasjon Norge har gjort tildelinger til frisørbransjen, opplyser Innovasjon Norge at formålet har vært å bidra til å få frem flere gode gründere. Ordningen skal kunne gis til bedrifter i tidlig fase; i etablerings-, utviklings- eller markedsintroduksjonsfasene. Innovasjon Norge kan delta i utviklingsprosjekter rettet mot nye konsepter, utstyrsutvikling, systemutvikling mv. som frisørbransjen kan nyttiggjøre seg. I hvilken grad enkeltprosjekter har møtt disse kriteriene er vurderinger som det ligger til Innovasjon Norge å gjøre.

Departementet legger føringer for tilskuddsordningene i Innovasjon Norge gjennom departementets oppdragsbrev og regelverkene for ordningene. Enkelttildelinger vedtas av Innovasjon Norge på selvstendig grunnlag, og departementet forelegges ikke og kan heller ikke overprøve slike vedtak.

Jeg merker meg synspunkter som kommer fra Innovasjon Norges kunder og søkere. Jeg vil derfor ha en dialog med selskapet om det kan være kriterier for tildeling av støtte som kan virke uheldig konkurransevridende.

SPØRSMÅL NR. 1568

Innlevert 14. september 2017 av stortingsrepresentant Abid Q. Raja

Besvart 25. september 2017 av justis- og beredskapsminister Per-Willy Amundsen

Spørsmål:

«Kan statsråden gjøre rede for og forklare premissene for Justisdepartementets rapport om støy fra det planlagte beredskapssenteret på Taraldrud?»

BEGRUNNELSE:

Det vises til at aksjonsgruppa mot støy fra det nye beredskapssenteret på Taraldrud har fått avslag på innsyn i underlagsmaterialet for vurderingen om støygrenser knyttet til anlegget. Undertegnede mener at denne informasjonen er relevant for det parlamentariske arbeidet i saken.

Svar:

Justis- og beredskapsdepartementet har i forprosjekteringen for nytt nasjonalt beredskapssenter lagt til grunn gjeldende statlige retningslinjer for behandling av støy ved arealplanlegging (T-1442), med tilhørende veileder. Det foreligger flere konsekvensutredninger for prosjektet som omhandler støy. Disse er publisert her:

<https://nettsteder.regjeringen.no/beredskapssenter/dokumenter/>

Konkret henvises det til vedlegg 10, 11-1 og 11-2. Det er gjort nærmere rede for premissene i den enkelte rapport. Til vedlegg 11-2 vil jeg bemerke at Kommunal- og moderniseringsdepartementet i den vedtatte

reguleringsplanen har tatt inn en særskilt reguleringsbestemmelse som sikrer at støynivåene som fremkommer av de reviderte støykartene for skytestøy ikke skal overskrides. Departementet, prosjektet og politiet har ikke gitt føringer for støyrapportene utover inputverdier som: helikoptertype, helikoptertraseer, våpentyper og mengde skudd per våpentype, utformingen av det prosjekterte anlegget mv. Beregningsmetoden benyttet for skytestøy er gjeldende nordisk beregningsmetode for skytestøy, Shooting ranges: Prediction of noise (NT ACOU 099) Nordtest, 1997. For flashbangs og sprengstoff er det tatt utgangspunkt i målte verdier av de aktuelle typene lydkilder under øvelser hos beredskapstroppen. Deretter er det beregnet lydeffekten av disse lydkildene. Utbredelsen av støy er deretter beregnet med Nordisk metode for beregning av industristøy for maksimalt støynivå. Støy fra Helikoptertjenesten er beregnet av SINTEF med beregningsverktøyet NOR-TIM. På bakgrunn av presseoppslag den senere tid vil jeg presisere at det er helikoptertypen AW169 – dvs. de nye politihelikoptrene - som er lagt til grunn for konsekvensutredningen av helikopterstøy. Beregningene

er gjennomført i samsvar med gjeldende metodikk, og utført av fagmiljøer med høy kompetanse og lang erfaring på området. Det er lagt betydelig vekt på å redusere usikkerhet ved beregningene, og «worst case» er lagt til grunn for alle beregninger. Støyberegningene vil i tillegg bli oppdatert i forbindelse med detaljprosjekteringen av anlegget, og deretter jevnlig som en del av miljøoppfølgingsplanen. Det vil også bli gjennomført støymålinger for å kontrollere at støynivåene er i samsvar med det som er beregnet. For å sette saken i et perspektiv vil jeg avslutningsvis vise til en rapport Plan Urban har utarbeidet på oppdrag fra Oslo kommune: <http://planurban.no/wp-content/uploads/files/483.pdf>. På side 30 kan man lese følgende:

«Ca. 50 000 personer bor innenfor gul støysone og ytterligere 12 000 personer bor i rød støysone i Gro Ruddalen. Til sammen utgjør dette mer enn 50 % av Gro Ruddalens befolkning». Tilsvarende knyttet til politiets nasjonale beredskapssenter er altså at ingen personer bor innenfor hverken gul eller rød støysone.

SPØRSMÅL NR. 1569

Innlevert 15. september 2017 av stortingsrepresentant Sverre Myrli

Besvart 21. september 2017 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Hva er status i arbeidet med å få på plass en raske jernbaneforbindelse mellom Oslo og Stockholm, hvordan vurderer samferdselsministeren situasjonen og hvordan jobber Samferdselsdepartementet og dets underliggende etater med spørsmålet?»

Svar:

Oslo, Stockholm og strekningen mellom de to byene er hjem til nesten 3,4 millioner mennesker. Transportbehovet er stort, både underveis og mellom de to hovedstedene. Blant annet gjennomføres det ca. 1,3 millioner flyreiser mellom Oslo og Stockholm hvert år. Det er også en utstrakt grad av pendling mellom kommuner, fylker og over grensen, og næringsliv og arbeidsmarked er sterkt integrert.

Jernbaneforbindelsen mellom Oslo og Stockholm går over Kongsvingerbanen og Grensebanen i Norge, og Värmlandsbanan og Västra stambanan i Sverige.

Persontogtrafikken kjøres av det svenske togselskapet SJ, og er med fem daglige avganger den mest trafikkerte internasjonale persontogforbindelsen i Norge. I tillegg til persontogtrafikk er strekningen også viktig for godstransporten, spesielt godstrafikken mellom Alnabru og Narvik.

Flaskehalser og andre begrensninger i infrastrukturen er i dag begrensende for muligheten av videreutvikling av transporttilbudet langs strekningen. For å identifisere kapasitetsbrister og finne overordnede løsninger, har det svenske Trafikverket satt i gang en åtgärdsvalsstudie for Stockholm – Oslo. Utredningen tilsvarende i stor grad det vi i Norge kaller konseptvalgutredning. Både Jernbanedirektoratet og Statens vegvesen er representert fra norsk side i styringsgruppen for den svenske utredningen. Den endelige rapporten forventes ferdigstilt i løpet av høsten 2017.

I Meld. St. 33 (2016-2017) Nasjonal transportplan 2018-2029, varslet regjeringen at det skal settes i gang en konseptvalgutredning for Kongsvingerbanen. Den grensekryssende trafikken vil være et viktig element inn i denne utredningen, og konseptvalgutredningen

vil bidra som grunnlag til de prioriteringer regjeringen og Stortinget skal gjøre ved fremtidige rullinger av Nasjonal transportplan.

Norge og Sverige har lang og god tradisjon for omfattende og gjensidig berikende samarbeid, også på transport- og infrastrukturområdet. Grensekryssende

infrastruktur er viktig for videre utvikling av det bilaterale samarbeidet mellom Norge og Sverige, og de to landene er enige om å fortsette samarbeidet om grensekryssende infrastrukturutvikling på veg- og jernbanelområdet.

SPØRSMÅL NR. 1570

Innlevert 15. september 2017 av stortingsrepresentant Sverre Myrli

Besvart 6. oktober 2017 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Ifølge representanter fra de ansattes organisasjoner tar ikke lenger Akershus universitetssykehus (Ahus) inn lærlinger i helsefagarbeiderfaget, til tross for at behovet for læreplasser i faget er stort.

Medfører dette riktighet, og hvordan vurderer i så fall helse- og omsorgsministeren situasjonen opp mot målsettingene i «Samfunnskontrakt for flere læreplasser»?»

Svar:

Regjeringen har blant annet gjennom Meld. St. 26 (2014-2015) Fremtidens primærhelsetjeneste – nærhet og helhet og Meld. St. 11 (2015-2016) Nasjonal helse- og sykehusplan pekt på at vi står vi overfor endrede personell- og kompetansebehov i helse- og omsorgstjenesten. Helsefagarbeidere er en viktig personellgruppe både innen primærhelsetjenesten og i spesialisthelsetjenesten. Denne personellgruppen gis også en særskilt oppmerksomhet i Regjeringens plan for rekruttering, kompetanse og fagutvikling i de kommunale helse- og omsorgstjenestene, Kompetanseløft 2020, som inneholder en rekke tiltak for å styrke og øke kompetansen.

I spesialisthelsetjenesten arbeides det systematisk for å sikre tilgang på ulike personellgrupper, inkludert helsefagarbeidere. Det har blitt stilt styringskrav til de regionale helseforetakene om å sikre flere lærlingplasser generelt sett i spesialisthelsetjenesten. Helseforetakene har fulgt dette opp både i egen virksomhet og ved å stille krav til leverandører. Departementets seneste innhentede tall viste at det i perioden 2011 til 2015 var en økning i antall lærlingplasser på ca. 65 prosent. Dette gjaldt lærlingplasser samlet sett.

Behovene for ulike helsetjenester er som kjent i endring, noe som blant annet er belyst i Meld. St. 11

(2015-2016) Nasjonal helse- og sykehusplan. De regionale helseforetakene arbeider med strategier og planer for å sikre tilgang på tilstrekkelig helsepersonell og riktig kompetanse. I fremtidens helsetjeneste er det behov for å arbeide annerledes og benytte tilgjengelig kompetanse på best mulig måte.

Helse Sør-Øst RHF har informert departementet om at når det gjelder Akershus universitetssykehus HF (Ahus) konkret, så har de gjennom de siste årene hatt to kull med til sammen 14 lærlinger i helsefagarbeiderfaget. De siste to årene har det ikke vært ansatt nye lærlinger ved helseforetaket.

For fortsatt å bidra til utdanningsløpet for helsefagarbeidere, og i og med at de fleste lærlingene er ansatt i den kommunale helse- og omsorgstjenesten, så har Ahus styrket sitt samarbeid med kommunene om tilrettelegging av praksisperioder ved sykehuset. Dette har blitt tatt godt i mot av de samarbeidende kommunene som har behov for praksis fra spesialisthelsetjenesten for sine lærlinger. For den enkelte lærling gir dette kunnskap om spesialisthelsetjenesten, samtidig som samarbeid og samhandling mellom sykehus og kommune styrkes.

Regjeringen og partene i arbeidslivet har som representanten Myrli peker på, signert en ny Samfunnskontrakt for flere læreplasser. Målet med den nye samfunnskontrakten er å sørge for at alle kvalifiserte elever som ønsker det, skal få tilbud om læreplass. Partene i den nye samfunnskontrakten forplikter seg til å møtes årlig for å diskutere status og videre tiltak. I tillegg skal det etableres en nasjonal ressursgruppe. Et annet viktig grep er mer lokal innsats i arbeidet med å skaffe læreplasser.

Samfunnskontrakten bygger på trepartssamarbeidet og at fagopplæringen har en sentral plass i det organiserte arbeidslivet. Dette er en viktig forutsetning for en felles innsats gjennom samfunnskontrakten. Partene er enige om å konsentrere innsatsen om å jobbe aktivt

for at flere søkere skal få læreplass gjennom å rekruttere flere bedrifter og virksomheter til lærlingordningen.

Jeg er opptatt av at helse- og omsorgssektoren skal ta sitt ansvar for å tilrettelegge for nye lærlingplasser, både i egen virksomhet og gjennom å benytte sin innkjøpsmakt til å sette krav om bruk av lærlinger hos private leverandører. Det er også mitt hovedinntrykk at spesialisthelsetjenesten bidrar til dette. Jeg forventer at de tar sitt generelle ansvar knyttet til bruk av lærlinger, og at de understøtter andre deler av helsetjenestens bruk av lærlinger innen helsefagarbeid. Jeg mener at det er naturlig å ha helsefagarbeidere i alle norske sykehus, og at sykehusene skal ha lærlingplasser innen helsefagarbeiderfaget. Spesialisthelsetjenesten har bruk for denne personellgruppen i fremtiden og må ta et ansvar for utdanningskapasiteten gjennom å stille med lærlingplasser. Jeg vil vurdere hvorvidt det er be-

hov for å styringsmessig understøtte dette budskapet fra min side.

Jeg vil løfte frem Helse Stavanger HF, Stavanger Universitetssykehus (SUS) som over mange år har satt betydelig på helsefagarbeiderlærlinger. I 2007 gikk de enda et nytt skritt med å etablere eget opplæringskontor for helsefagarbeidere. Dette har forsterket arbeidet og ikke minst også løftet lærlingeordningen ved sykehuset ytterligere. Flere helseforetak, blant annet Helse Bergen HF og helseforetak i Helse Nord kommer til å etablere opplæringskontor for lærlinger.

Jeg vil avslutningsvis understreke at mangel på læreplasser er en stor utfordring for det norske samfunnet. Helse- og omsorgstjenesten, som representerer store arbeidsplasser i samfunnet, må ta et ansvar også på dette området.

SPØRSMÅL NR. 1571

Innlevert 15. september 2017 av stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen

Besvart 25. september 2017 av justis- og beredskapsminister Per-Willy Amundsen

Spørsmål:

«I politidistriktene slutføres nå arbeidet med organisering av de geografiske og funksjonelle enhetene, inkludert bemanning fordelt på disse.

Kan statsråden redegjøre for hvilke datoer bemanning ligger klar i de ulike politidistriktene?»

Svar:

Geografiske driftsenheter har ansvar for politioppgavene innenfor et geografisk område, mens de funksjonelle enhetene har fagansvar innenfor konkrete fagområder og skal støtte de geografiske driftsenhetene med rådgivning, spesialistkompetanse m.v.

Det er den enkelte politimester som har ansvaret for bemanningen av enhetene i politi-distriktet. Iverksettelsen av den geografiske strukturen er fremdeles under planlegging, men det legges opp til at alle distriktene skal settes suksessivt i drift i perioden fra 1. februar til 1. juni 2018. I Oslo politidistrikt er både den funksjonelle og geografiske strukturen iverksatt, og har derfor kommet lengre enn de øvrige politidistriktene i endelig avklaring av bemanningen. For de øvrige politidistriktene er beslutning om detaljene i geografisk

struktur klar i syv av elleve distrikt. De siste fire skal være ferdig i løpet av oktober 2017.

De funksjonelle driftsenhetene er i hovedsak iverksatt i alle politidistriktene. Noen av politidistriktene har utsatt oppstarten av deler av de funksjonelle enhetene på grunn av bygging av nye lokaler og av kapasitets-hensyn i personalløpet. Disse gjelder Innlandet, Vest og Sør-Øst politidistrikt. De funksjonelle enhetene i disse politidistriktene er ikke bemannet fullt ut og vil avklares i forbindelse med bemanningen av den geografiske strukturen.

SPØRSMÅL NR. 1572**Innlevert 15. september 2017 av stortingsrepresentant Heikki Eidsvoll Holmås****Besvart 25. september 2017 av næringsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

«Amnesty rapporterer om etnisk rensing av den muslimske rohingaminoriteten i Myanmar. Regjeringen har i lang tid jobbet for norsk næringsliv i landet, herunder Telenor, der næringsministeren utøver eierstyring.

Hva gjør næringsministeren og utenriksministeren overfor norske bedrifter med aktivitet i Myanmar for å hindre at disse medvirker til menneskerettighetsbrudd mot den muslimske Rohingaminoriteten?»

Svar:

Regjeringen er meget bekymret over utviklingen i Rakhine og situasjonen for rohingya-minoriteten i Myanmar. Ifølge FN har opptil 700 000 personer flyktet over grensen til Bangladesh. Utenriksdepartementet og ambassaden i Yangon følger situasjonen tett. Utenriksministeren har tatt opp situasjonen med myanmarske myndigheter og bedt om at regjeringen og sikkerhetsstyrkene beskytter sivilbefolkningen, gir humanitær

bistand full tilgang og sørger for at flyktningene kan returnere raskt. Senest 9. september ble Myanmars ambassadør innkalt til et møte i Utenriksdepartementet. Norge har de siste ukene bevilget 30 millioner kroner i humanitær bistand til Rakhine, noe som kommer i tillegg til midler som er bevilget tidligere i 2017.

Regjeringen forventer at norske bedrifter skal være blant de fremste i å utøve samfunnsansvar og på den måten bidra til å skape anstendige arbeidsvilkår, ta vare på miljøet og bekjempe korrupsjon. Dette er noe både utenriksministeren og jeg er tydelige på i vår kontakt med norske bedrifter i utlandet. Vi legger til grunn at norske bedrifter ikke medvirker til menneskerettighetsbrudd i land hvor de er til stede.

Norske myndigheter har tett dialog med norske selskaper som er til stede i områder med en utfordrende menneskerettighetssituasjon. Den norske ambassaden i Yangon fungerer som kontaktpunkt for norske aktører i Myanmar, og pleier kontakt med og bistår bedriftene ved behov. Norge har i Myanmar også bidratt til etableringen av et lokalt, uavhengig veiledningssenter for næringslivets samfunnsansvar.

SPØRSMÅL NR. 1573**Innlevert 15. september 2017 av stortingsrepresentant Heikki Eidsvoll Holmås****Besvart 22. september 2017 av klima- og miljøminister Vidar Helgesen****Spørsmål:**

«28. august offentliggjorde statsministeren at det ikke ville bli gitt konsesjon til to søknader om utbygging av ulike deler av Øystevassdraget. Det ble ikke foreslått vern av vassdraget, slik SV har foreslått på Stortinget. Samme dag skrev likevel Vidar Helgesen på Twitter: ”Regjeringen går for fullt vern av Øystese. Et av de siste urørte vassdrag sikres for naturmangfold og friluftsliv.”

Var statsrådets Twitter-melding feil, eller har regjeringen vedtatt å sette i gang prosess med sikte på å verne vassdraget?»

Svar:

Jeg er positiv til at Olje- og energidepartementet valgte å avslå søknadene om kraftutbygging i Øystesevassdraget slik at de særskilte kvalitetene i Øystesevassdraget knyttet til landskap, friluftsliv og naturmangfold tas vare på. Etter en grundig og helhetlig konsesjonsbehandling kom Olje- og energidepartementet frem til at fordelene ikke oversteg ulempene. De samlede ulempene for landskap og friluftsliv ville være betydelige. I tillegg viste omfattende kartlegging av naturmangfoldet at det er dokumentert truede og nær truede mose- og lavarter i den nedre delen av Øystesevassdraget. De konkrete utbyggingsplanene ville bidra til en forringelse av disse kvalitetene.

Den aktuelle Twitter-meldingen skal derfor ikke tolkes som at det med denne aktuelle beslutningen er satt i gang en egen prosess med sikte på å verne vassdraget. Det stemmer som representanten skriver, at det ikke ble foreslått vern av vassdraget ved behandlingen av disse søknadene. Å verne et vassdrag gjennom Verneplan for vassdrag er en annen prosess. Men, avslat-

gene sikrer at friluftslivet, landskapet og naturmangfoldet i den øvre og nedre delen av Øystesevassdraget ikke blir berørt av de to planlagte utbyggingene. Selv om vi ikke nå har startet en egen prosess med sikte på å verne vassdraget, vil altså viktige verdier likevel bli bevart.

SPØRSMÅL NR. 1574

Innlevert 18. september 2017 av stortingsrepresentant Kjell-Idar Juvik

Besvart 22. september 2017 av klima- og miljøminister Vidar Helgesen

Spørsmål:

«I Hemnes Kommune i Nordland har to bønder i sommer fått skade og den ene drept storfe på beite. SNO konkluderer i begge tilfeller at det ikke har vært bjørn som har forårsaket dette, selv om lokal rovviltkontakt har konkludert med det motsatte. Dette har stor betydning for både tilliten til lokale aktører og systemet.

Er ministeren fornøyd med måten denne saken er håndtert på og hva vil du gjøre for å unngå en slik håndtering i fremtiden?»

BEGRUNNELSE:

I juli ble det meldt inn skader fra to forskjellige gårdsbruk i Hemnes med 1-2 ukers mellomrom om skade på storfe.

Den ene hendelsen skjedde medio juli og her ble en kvige sterkt skadet og rovviltkontakten konkluderte med at dette var skader påført av bjørn.

I nabobygda Finneidfjord på gårdsbruket i Svalenget ble det i slutten av juli funnet ei ku sterkt skadet på utmarksbeite, i tillegg var to dyr til kommet bort. Denne kua måtte avlives og det ble også på denne fastslått av lokal rovviltkontakt at dette var skader av bjørn. De to bortkomne dyrene ble funnet omkommet etter noen uker utenfor et stup.

I begge disse tilfeller har SNO konkludert at dette ikke var bjørneskader basert på bilder, på tross av rovviltkontaktens konklusjoner.

Konklusjonen er at den ene kua som overlevde hadde blitt påført mekanisk skade og den i Svalenget hadde skader etter slag/fall.

Alle mine opplysninger er basert på samtale med bonden i Svalenget og media oppslag om saken. (NRK Nordland, Rana Blad og Avisa Hemnes.)

Som du sikkert forstår har dette skapt mye støy og er meget uheldig for omdømme til forvaltningen. I tillegg er dette store belastninger for bøndene som vil kunne påføres store økonomiske tap og i tillegg ikke blir trodd om hendelsene. Dette er også en stor belastning for lokal rovviltkontakt som har fastslått årsak, og ikke får medhold i SNO.

Som politiker mener jeg det er en meget uheldig måte disse sakene er håndtert på og ber om at du ser på hva som er skjedd i saken, og ser på om rutiner er fulgt og om det er behov for å endre på rutiner for fremtiden slik at man kan unngå slike hendelser. Det er viktig at man gjør det man kan for å øke tilliten til forvaltningen.

Svar:

Statens naturoppsyn (SNO) har et svært solid system for skadedokumentasjon. SNO undersøker kadaver som meldes inn til SNO med mistanke om rovviltskade. SNO har lang erfaring med skadedokumentasjon, og rovviltkontaktene gis grundig intern opplæring blant annet med årlige samlinger for å gå gjennom instruksjer og dele erfaringer. Regionalt rovviltansvarlig kvalitetssikrer alle undersøkelser og trekker den endelige konklusjonen. I vanskelige saker sendes sakene til den gruppen av regionalt rovviltansvarlige som har mest erfaring. Dette mener jeg er et meget godt system som bidrar til at vi får riktige avgjørelser i de aller fleste sakene.

I mange tilfeller er det vanskelig å avgjøre eksakt hva skader på bufe skyldes. Bjørneskader på storfe er relativt sjeldent, og mistanke om slike skader skal alltid vurderes av flere før det trekkes en konklusjon. I sakene fra Hemnes kommune gikk lokal rovviltkontakt ut med en konklusjon før en slik endelig vurdering var

gjort. Dette har nok bidratt til at saken har fått negativ oppmerksomhet. Når det senere er konkludert med at de påviste skadene ikke skyldes bjørneangrep, er dette etter en vurdering av noen av våre mest erfarne rovvilt-kontakter i Nord-Trøndelag, Hedmark og Oppland, der de har mest erfaring med bjørneskader, også på storfe. Jeg har derfor stor tillit til at resultatet man kom til

er det korrekte, og at hendelsesforløpet i denne saken ikke er et tegn på at systemet ikke fungerer.

Jeg har også fått opplyst at man i ettertid har konstatert at det ikke er innmeldt eller påvist skader forårsaket av bjørn på sau eller andre beitedyr i området, og at det heller ikke er mottatt meldinger om observasjoner, spor eller sportegn etter bjørn i Hemnes eller regionen for øvrig.

SPØRSMÅL NR. 1575

Innlevert 19. september 2017 av stortingsrepresentant Morten Wold

Besvart 4. oktober 2017 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Vil statsråden ta grep for å sikre fortgang i sluttbehandling av Freestyle Libre og andre aktuelle diabeteshjelpemidler og kan statsråden garantere at alle med diabetes 1, spesielt barn, sikres tilgang til disse hjelpemidlene på blåresept innen utgangen av 2017?»

BEGRUNNELSE:

Diabetes er en av vår tids store folkesykdommer og man antar at ca. 350.000 mennesker i Norge har sykdommen.

Hvert år rammes mellom 6000 og 7000 personer og tallet er stigende.

Det finnes 2 typer diabetes; 600 får diagnosen type 1-diabetes, hvorav om lag 300 barn under 15 år. Resten blir rammet av type 2-diabetes. På verdensbasis regner man med at 246 millioner mennesker har diabetes. Prognosene tyder på at dette tallet vil være fordoblet innen 2025.

Blir ikke diabetes oppdaget i tide eller regulert godt nok kan det oppstå alvorlige komplikasjoner i flere av kroppens organer. Norge har som overordnet mål å redusere for tidlig død av blant annet hjerte- og karsykdommer og diabetes med 25 prosent innen 2025.

Flere type 1-diabetikere, deriblant barn, har blant annet problemer med regulering av blodsukkeret og er derfor avhengig av å kontrollmåle flere ganger pr. dag. For noen av dem kan svingninger i blodsukkerverdier gi store komplikasjoner og i verste fall dødelig utgang.

Målingene gjøres i dag i hovedsak gjennom et stikk i fingeren og ved bruk av stix og måleapparat, men i løpet av de siste årene har det kommet nye hjelpemidler på markedet som gjør livet lettere for diabetikere. Free

Style Libre er ett av dem. En sensor festes på armen, og måler blodsukker verdien i kroppen. Gjennom en liten digital avleser kan man når som helst lese av blodsukker verdiene.

Den lager grafer over gjennomsnittlig verdi pr. dag/uke m.m., men viktigst av alt, ifølge Diabetesforeningen, er at den viser om blodsukkeret er på vei opp, ned eller er stabilt. Tre av fire barn bruker allerede Freestyle Libre, mens ett av fire barn ikke har råd til det. Slik skal det ikke være. Alle skal ha lik tilgang.

Disse moderne hjelpemidlene kan gi en ny hverdag – ikke minst psykisk sett - for mange mennesker. Det har Sverige, Finland, Danmark, Frankrike, Tyskland, Belgia, Østerrike, Sveits, Italia, Japan og Canada anerkjent gjennom å godkjenne produktet og ta det inn i refusjonsordningen.

Her i Norge har produktet vært gjennom alle nødvendige vurderingsorgan og venter bare på et klarsignal fra de regionale helseforetakene og Beslutningsforum.

Svar:

Jeg viser til mitt tidligere svar på spørsmål nr. 1473 til skriftlig besvarelse fra stortingsrepresentant Kjetil Kjenseth.

Kontinuerlige glukosemålere (CGM) finansieres i dag av helseforetakene. FreeStyle Libre ligger tett opp til metoder i denne kategorien. Hver enkelt pasient som utstyres med CGM får dette basert på sitt sykdomsbilde og dette behøvsprøves i hvert enkelt tilfelle.

Metoder som skal brukes i og finansieres av spesialisthelsetjenesten vil bli vurdert til metodevurdering i system for Nye metoder.

For FreeStyle Libre har man utarbeidet en metodevurderingsrapport som ble forelagt Bestillerforum RHF i system for Nye metoder den 21. august 2017. Bestillerforum RHF har ferdigbehandlet rapporten. Rapporten skal nå vurderes av fagdirektørene og tjene som beslutningsgrunnlag for de regionale helseforetakene i Beslutningsforum for Nye metoder, for en eventuell innføring av metoden.

Metodevurderingen og saksforberedelsen skal danne et kunnskapsbasert beslutningsgrunnlag for om og eventuelt for hvilke pasientgrupper, herunder barn, metoden skal tilbys. Gjennom Nye Metoder sikrer man

at beslutningen baseres på prinsippene for prioritering som Stortinget har sluttet seg til.

Denne prosessen og systemet for Nye Metoder har som formål å sikre likeverdig tilgang til nye metoder på tvers av ulike pasientgrupper. Dette gjelder for alle metoder, også for kontinuerlige glukosemålere som brukes i spesialisthelsetjenesten.

Jeg legger til grunn at de regionale helseforetakene vil prioritere videre behandling av denne saken, og også vil se nærmere på andre metoder i som går inn i kategorien CGM.

SPØRSMÅL NR. 1576

Innlevert 19. september 2017 av stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg

Besvart 27. september 2017 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Det statlige bidraget til ny firefeltsvei mellom Hove og Ålgård er utsatt til etter 2024.

Er det i lys av dagens utfordrende trafikksituasjon aktuelt for statsråden å fremskynde det statlige bidraget for å sikre at byggingen kommer i gang i 2019 som opprinnelig planlagt?»

BEGRUNNELSE:

I sommer ble byggingen av firefeltsvei på E39 på strekningen mellom Sandved og Hove fullført, i tråd med forrige NTP vedtatt av den rødgrønne regjeringen. Dette var et viktig prosjekt å få på plass for å bedre framkommeligheten, særlig for de mange som pendler nordover fra kommunene Sandnes og Gjesdal. Den nye firefeltsveien har ført til bedre trafikkflyt, særlig nordover om morgenen. Men trafikken sørover på ettermiddagen har imidlertid i liten grad bedret seg, problemene er flyttet sørover til Bogafjell. I tillegg er det fortsatt store trafikale problemer gjennom Ålgård på fredager og søndager i forbindelse med helgeutfarten. Dette kunne vi sist lese om i Stavanger Aftenblad denne helgen, hvor stor helgeutfart kombinert med mange besøkende i Kongeparken skapte store trafikale problemer. Detaljreguleringsplanen for strekningen vil sannsynligvis bli vedtatt i 2018, og Statens vegvesen har tidligere uttalt at de er klare for å gå i gang med prosjektet i 2019 dersom finansieringen kommer på plass. Samferdselsministeren har tidligere uttalt til media at

han ønsket å gå direkte i gang med byggingen av firefeltsveien til Ålgård etter at strekningen Sandved-Hove ble ferdigstilt. Dette ble dessverre ikke fulgt opp av samferdselsminister i gjeldende NTP, hvor han istedenfor å følge opp den rødgrønne regjeringens NTP, valgte å utsette det statlige bidraget til etter 2024.

Svar:

E39 Ålgård – Hove er en viktig del av hele E39-strekningen mellom Stavanger og Kristiansand. Fra Ålgård og videre sørover til Kristiansand skal E39 bygges ut av Nye Veier AS. I henhold til Nasjonal Transportplan og Nye Veiers planer vil hele denne strekningen stå ferdig i ca. 2027, ca. ti år fra nå. Det er store prosjekter og store positive effekter vi har foran oss.

Jeg merket meg at daværende transportpolitisk talsperson i Arbeiderpartiet i 2015 mente man burde bygge Ålgårdbanen før man påbegynte firefelts motorvei til Kristiansand. Dagens regjering har langt mer offensive planer for E39. Under Arbeiderpartiet ble store deler av veien omtalt som en mulig tofeltsvei med midtdeler. Dagens regjering planlegger firefelts motorvei.

Når det gjelder strekningen Ålgård-Hove er jeg positiv til godt samarbeid med lokalpolitikere for å finne løsninger for tidlig oppstart av bygging. I forbindelse med Stortingets behandling av Meld. St. 33 (2016-2017) Nasjonal transportplan 2018-2029 viser et flertall i transport- og kommunikasjonskomiteen til enighet om Bypakke Nord-Jæren og peker på muligheten for tidligere byggestart ved at det gis anledning til

forskuttering/låneopptak til prosjektet allerede i første planperiode. Jeg stiller meg i utgangspunktet positiv til en slik forsering forutsatt at tilstrekkelige avklaringer foreligger. Jeg legger til grunn at det i så fall må skje innenfor føringene om porteføljestyling i Prop. 47 S (2016-2017) om Bypakke Nord-Jæren og byvekstavtalen.

I følge Statens vegvesen pågår arbeid med reguleringsplan for prosjektet med sikte på planvedtak i 2018. Før et eventuelt opplegg for forsering av prosjektet kan legges fram for Stortinget, må det dessuten foreligge lokalpolitisk tilslutning til finansiering av en slik forsering gjennom Bypakke Nord-Jæren. I tillegg skal det gjennomføres en ekstern kvalitetssikring av blant annet kostnadsanslaget.

SPØRSMÅL NR. 1577

Innlevert 19. september 2017 av stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg

Besvart 28. september 2017 av kunnskapsminister Henrik Asheim

Spørsmål:

«Vil statsråden igangsette en utredning for å få etablert et medisinstudium ved Universitetet i Stavanger?»

BEGRUNNELSE:

Før valget var det bred enighet om å øke tilbudet av studieplasser til utdanningen av leger. Miljøet i Stavanger, med Stavanger Universitetssykehus, UiS og IRIS lokalisert på Ullandhaug, gir optimale forhold for å utvikle et medisinstudium. Det pågår nå et spennende arbeid med HelseCampusUllandhaug. Dette skal være navet i en kompetanseklynge med mål om å bli landets fremste arena innen simuleringsbasert undervisning og trening, akuttmedisinsk- og forebyggende behandling, og helseteknologiske innovasjoner. Det var også bred enighet om at riktig sted å starte var å tilrettelegge for at en kan fullføre utdanningen i Stavanger, ikke ulikt prosessen når en sist opprettet nye medisinstudium i Norge. Stortingsrepresentant fra Høyre, Sveinung Stensland, utalte til Rogalands Avis at:

«Vi vil at UiS skal være et sted hvor de som har tatt medisinsk utdanning i utlandet, kan fullføre den i Stavanger.»

Første skritt er å utrede muligheten for å etablere medisinstudium ved UiS.

Svar:

Jeg er kjent med at Helse Stavanger HF har signalisert at de kan ha kapasitet til å bidra i å utdanne leger ved Stavanger universitetssjukehus. Videre er jeg også

kjent med at helseforetaket og Universitetet i Stavanger (UiS) har vært i dialog om mulige synergieffekter ved framtidig samlokalisering på Ullandhaug.

Regjeringen har lagt til grunn at det er behov for mer samarbeid, arbeidsdeling og faglig konsentrasjon i universitets- og høyskolesektoren, og Stortinget har gitt sin tilslutning til dette. Målet er å skape mer robuste fagmiljøer og heve kvaliteten på utdanningene. Også innenfor medisinstudiet er det derfor mest nærliggende å bygge videre på de fagmiljøer som allerede finnes.

Mange av våre leger utdanner seg i utlandet. Nasjonal selvforsyning av leger er ikke et mål i seg selv. Ulike former for internasjonalisering er bra for kvaliteten i utdanningene og for kandidatene som skal inn i arbeidsmarkedet. Slik kan Norge lære av god praksis i andre land, og omvendt.

En eventuell oppbygging av en medisinstudium ved UiS vil være svært kostnadskreven, både når det gjelder kompetanse, infrastruktur og utstyr. Et spørsmål vil være om en eventuell medisinstudium ved UiS kan føre til en bedre og mer effektiv bruk av ressursene enn slik det er i dag. Dersom det skulle komme en velbegrunnet og godt forankret søknad om medisinstudium ved UiS, vil jeg gi den en grundig vurdering. Et slikt tiltak vil deretter måtte vurderes i budsjettprosessene i regjeringen, herunder om det vil kunne fortrenge andre satsinger på kompetanse i helse- og omsorgstjenestene.

SPØRSMÅL NR. 1578**Innlevert 20. september 2017 av stortingsrepresentant Karin Andersen****Besvart 27. september 2017 av utenriksminister Børge Brende****Spørsmål:**

«Ca. 3 000 flyktninger har blitt plukket opp av libysk kystvakt etter avtale mellom Italia og Libya. Kystvakten er trent og forsterket med EU-midler, og Norge er en del av flere grenseoperasjoner.

Kan statsråden redegjøre for hvordan Norge innhenter informasjon om hvordan flyktninger blir behandlet i Libya, inkludert sikkerhetssituasjonen, hvorvidt de risikerer å bli utsatt for tortur/nedverdiggende behandling og menneskehandel?»

BEGRUNNELSE:

NTB meldte den 18. september om følgende:

”I løpet av en uke har Libyas kystvakt plukket opp over 3 000 migranter, mens 2 000 er brakt til Italia. Det går fram av medierapporter og opplysninger fra tjenestemenn. Selv om antallet som forsøker å gjennomføre den farlige reisen over havet fra Libya til Italia, har sunket markant siden midten av juli, viser tallene at ruten langt fra er stengt. Antall migranter som er blitt plukket opp av libyske myndigheter er det høyeste i løpet av en uke siden italienske og libyske myndigheter inngikk en avtale om at migranter skulle stanses av den libyske kystvakten.”

Italia og Libya har fremforhandlet en avtale som skulle stanse strømmen av migranter, flyktninger og potensielle asylsøkere til Europa. Den libyske kystvakten har gjennom EU-midler bedre utstyr og har gjennomført en mer aggressiv politikk på å stanse båter med flyktninger og bringe de tilbake til landet. Menneskerettsgrupper har rettet kraftig kritikk mot avtalen, som de mener bidrar til å forsterke overgrepene som migranter blir utsatt i Libya.

I en fersk FN-rapport går det fram at over 75 prosent av migranter i alderen 14–24 år er blitt utsatt for tvangsarbeid, seksuelle overgrep og andre former for utnyttning i forbindelse med at de har forsøkt å komme seg fra Libya til Italia sjøveien.

Svar:

Regjeringen følger utviklingen i og rundt Libya meget nøye.

Norske myndigheter er i løpende dialog med EU om felleseuropeiske tiltak knyttet til migrasjon. Vi legger stor vekt på internasjonalt samarbeid for å bidra

til at migranters grunnleggende rettigheter og sikkerhet ivaretas. Vi følger situasjonen i Libya og Middelhavet gjennom tett dialog med libyske aktører, FN, EU, Internasjonale Røde Kors og International Organization for Migration (IMO). Vi er også i kontakt med Libyas naboland, europeiske lands myndigheter, samarbeidspartnere innen Frontex-operasjonen, Interpol, UNODC og en rekke humanitære organisasjoner som er aktive i Middelhavet og Libya.

Under EUs justis- og innenriksministermøte i september understreket Norge viktigheten av å forbedre mottaksforholdene i Libya, og ønsket særlig EUs samarbeid med FNs høykommissær for flyktninger og IOM velkomment.

Norge gir omfattende støtte til Internasjonale Røde Kors, FNs utviklingsprogram (UNDP) og høykommissæren for flyktninger, som alle er aktive på bakken i Libya. I samarbeid med UNDP gir vi også stabiliseringsstøtte til Libya og betydelige midler til EU-tiltak i Libya.

For å bidra til bedre levekår i migrantenes opprinnelsesland, styrker vi samtidig innsatsen i sårbare stater og regioner sør for Sahara.

SPØRSMÅL NR. 1579**Innlevert 20. september 2017 av stortingsrepresentant Heidi Greni****Besvart 28. september 2017 av kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

«I Innst. 386 S (2016 - 2017) om endringer i kommunestrukturen, ber et flertall bestående av Ap, KrF, Sp og SV om at fylkesmannens forslag til grenseendring mellom Ski og Ås ikke gjennomføres. Flertallet sier at før eventuelt vedtak fattes, må kommunestyret og befolkningen høres, og ved konflikt bør saken behandles i Stortinget.

Vil statsråden legge dette flertallets merknader til grunn om det eventuelt igangsettes et arbeid med grenseendringer mellom kommunene Ski og Ås?»

BEGRUNNELSE:

I sin innstilling til departementet om gjennomføring av kommunereformen i Akershus, heter det at fylkesmannen mener Oppegård, Ski og Ås bør slås sammen til en kommune. Videre at en ny kommune bestående kun av Ski og Oppegård forutsetter en grensejustering mellom Ski og Ås. Fylkesmannens forslag er at en ny kommunegrense mellom Ski og Ås flyttes vestover og i sin helhet trekkes langs E 18.

I kommunal- og forvaltningskomiteens innstilling til Prop. 96 S om endringer i kommunestrukturen, Innst. 386 S (2016-2017), vises det til en henvendelse til komiteen fra Ås kommune. I henvendelsen refereres følgende kommunestyrevedtak fra 1. febr. 2017:

”Ås kommune fraråder å foreta større grenseendringer. Det ødelegger våre forutsetninger for å forbli en robust kommune og er følgelig i strid med kommunereformens målsetninger.”

Komiteens flertall, representantene fra Ap, KrF, Sp og SV, sier i en merknad at eventuell gjennomføring av en så omfattende grenseendring som skissert for Ås kommune, må betraktes som en tvangsdeling, og er et tvangstiltak på linje med tvangssammenslåing mot kommuners egne vedtak. Flertallet mener derfor at slik grensejustering ikke bør gjennomføres.

Etter inndelingslovens § 6 er ansvaret for grensejusteringer mellom kommuner lagt til Kongen. § 10 har bestemmelser om utredning, uttalelse fra berørte kommuner og innhenting av innbyggernes syn på forslaget til grenseendring.

Flertallsmerknaden i Innst. 386 S mener at fylkesmannens forslag til grenseendring ikke bør gjennomføres. Dersom forslaget likevel følges opp sier flertallet at ved siden av å følge saksbehandlingsreglene gitt i

inndelingslova, bør saken behandles i Stortinget dersom det er konflikt mellom de berørte kommuner.

Svar:

Departementet har formidlet til fylkesmennene at utredninger og vedtak om grensejusteringer skulle avvente kommunenes og Stortingets vedtak om hvilke kommuner som skal slås sammen. Grensejusteringer var derfor ikke en del av Prop. 96 S (2016–2017). Som representanten selv nevner, har Kongen myndighet til å avgjøre saker om grensejusteringer, jf. § 6 i Inndelingslova. Denne myndigheten er delegert til Kommunal- og moderniseringsdepartementet. Noen av grensejusteringene som er foreslått, gjelder kommuner som skal slå seg sammen. Det vil være hensiktsmessig at disse eventuelt iverksettes på samme tidspunkt som sammenslåingene. Departementet sendte derfor i mai et brev til alle fylkesmannsembetene, hvor vi ba om en oversikt over foreliggende initiativ om grensejusteringer i de enkelte fylkene. Fylkesmannen i Oslo og Akershus opplyste i sin tilbakemelding at både Oppegård og Ski har vedtatt at de ønsker en vurdering av grenser mellom Oppegård/Ski og Ås kommune. Ås kommune har i brev til fylkesmannen (juni 2016) uttalt at det kan være hensiktsmessig for Ås å samarbeide med nabokommunene om små grensejusteringer, men at eventuelle større justeringer må være gjenstand for et mer omfattende arbeid i etterkant av kommunereformarbeidet. Fylkesmannen har som kjent også omtalt og anbefalt en grensejustering mellom Ås og Ski kommune i sin tilrådning til departementet av 28. september 2016. Fylkesmannen anbefaler derfor at en slik grensejustering utredes. På bakgrunn av dette ga departementet 4. juli fylkesmannen i Oslo og Akershus i oppdrag å utrede konsekvensene av en grensejustering mellom Ski og Ås kommuner, som omfatter de aktuelle områdene som fylkesmannen har pekt på i sin tilrådning av 28. september 2016. Departementet har også meddelt fylkesmannen at nøyaktig hvilke områder som skal inngå i utredningen, kan avklares i samråd med kommunene. Utredningen kan også se på ulike alternativer innenfor området. Utredningen skal gi opplysninger om relevante forhold som folketall, areal, geografi, kommunikasjonsforhold, pendling, utbyggingsmønster og det kommunale tjenestetilbudet. Kommunene og andre offentlige etater forutsettes raskt å framskaffe det relevante informasjonsgrunnlaget, på fylkesmannens anmodning. Fylkesmannen skal også legge til rette for at Ski og Ås kommuner og innbyg-

gerne i de berørte områdene får anledning til å uttale seg om saken før endelig avgjørelse. Dersom fylkesmannen anbefaler en grensejustering, skal et klart og entydig forslag til ny kommunegrense foreslås overfor departementet. Fylkesmannen har hatt møte med alle

berørte kommuner om saken for å drøfte prosessen for utredning videre. Etter det jeg er kjent med, tar fylkesmannen sikte på å ha en utredning ferdig våren 2018. Jeg vil da sørge for at det eventuelt fattes vedtak så raskt som mulig etter dette.

SPØRSMÅL NR. 1580

Innlevert 20. september 2017 av stortingsrepresentant Jenny Klinge

Besvart 28. september 2017 av landbruks- og matminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

«I årets jordbruksoppgjer fekk staten gjennom framlegget sitt om å fjerne lammeslakttilskotet på kr 500 for lam med O-kvalitet. Dette fører til store økonomiske tap, særleg for dei som driv med utgangarsau av gammalnorsk rase, men også for dei som driv med andre lette rasar.

Ser statsråden no at dette ikkje er eit godt grep viss målet er inntektsgivande dyrehald i varierte naturtypar som held kulturlandskapet, og vil han vurdere å gjeninnføre tilskotet til lammeslakt av klasse O?»

GRUNNGJEVING:

Tilskotsordningar kan innrettast ulikt for å nå ulike politiske mål. Når det gjeld endringa av innretninga på lammeslakttilskotet i årets jordbruksoppgjer, fører dette til store økonomiske tap for dei som driv med lette sauerasar, som gammalnorsk spælsau. Særleg går det ut over dei som driv med utgangarsau av den gammalnorske rasen. Dette igjen fører til press på sjølve rasen, noko landbruksministeren ser ut for å ta lett på, når han uttaler til NRK Møre og Romsdal i august at det berre er å avle fram større dyr.

Senterpartiet har som eitt av våre viktigaste politiske mål å sørgje for matproduksjon i heile landet, basert på dei naturgitte føresetnadene som er i kvar landsdel og på kvar stad. Dette inneber at vi også meiner det er rett å leggje til rette for at det er økonomi i å drive med lette sauerasar. Vi meiner derimot det er feil å stimulere til målretta føring med kraftfôr på slutten av sesongen for å sikre at lamma kjem opp i klasse O+, når dyra faktisk har gått på beite. Som eit døme: I fjor var det 54 % av vel 2 000 lam på Hitra og på Smøla som kom i klasse O+ eller betre. 46 % av alle villsauslakt i dette området vil frå i år ikkje lenger tilfredsstille krava for å få slakttilskot. Bøndene i området fryktar er at fleire no

vil hive seg på trenden med å mikse inn større værar frå andre rasar for å få store nok lam som passar systemet betre. Det seier seg sjølv at dette i så fall vil forringe den gammalnorske rasen, som er ein av få sauerasar som skjøttar utmark og kystlynghei året rundt. Sjølv med gode haustbeiter med god næring vil mange lam måtte få tilleggsføring med kraftfôr på hausten for å kunne koma opp i klasse O+. Dette er i strid med det Senterpartiet meiner er rett politikk. Vi skulle ønskjer statsråden delte målet vårt om at tilskotsordninga heller la til rette for beitebruk enn for kraftfôrtilskot, samt for å ta vare på den gammelnorske rasen.

Svar:

Tilskota til sauehald har vore styrkt under denne regjeringa, for å auke produksjonen og dekkje etterspurnaden etter norsk sau og lam. Det har lukkast. Vi har no marknadsbalanse etter mange år med importbehov under tidlegare regjeringar. I tillegg er tilskot til utmarksbeite auka vesentleg, for å leggje betre til rette for auka bruk av våre store utmarksressursar. Tilskota til villsau har vore auka mest, særleg ved at villsau no får husdyrtilskot og avløyartilskot på linje med vanleg sau. Det ga, frå utbetalinga i 2015, stor auke i tilskot for villsauproducentane.

Som representanten Klinge skriv i spørsmålet, er ulike tilskotsordningar utforma for å nå ulike politiske mål. Tilskotet til lammeslakt skal bidra til auka produksjon av kjøtt med god kvalitet. WTO-regelverket set ei grense for kor mange slakt som kan få dette tilskotet. I årets jordbruks-avtale blei difor grensa for å få tilskot til lammeslakt heva frå klasse O til klasse O+. Hensikta med endringa var altså å tilpasse tilskotet til WTO-reglane, og gjere det på ein måte som stimulerer god kvalitet.

Det er riktig at, med noverande klassefordeling, missar om lag ein tredel av slakt av villsau tilskotet til

lammeslakt. Meir enn halvparten av villsauslakta får framleis lammeslakttilskotet, og om lag 15 prosent har aldri fått det. Denne endringa må sjåast i samanheng med den store auken i tilskot som har kome villsauproducentane til del under denne regjeringa. Det legg godt til rette for lønsemd for villsauproducentane og for bruken av utmarka, og er vesentleg betre enn kva som var gjeldande under den raud-grøne regjeringa.

Norske sauebønder ligg i verdstoppen i avl på mange saueraser. Ved systematisk avlsarbeid, gode beiter og eventuell delvis innkryssing av andre raser vil også fleire av dei som i dag opplev at dei ikkje får kvalitetstilskot fordi dei har slakt som har for låg klassifisering kunne oppnå dette tilskotet.

Eg minner for øvrig om at det eksisterande klassifiseringssystemet har 15 ulike klasser for kjøttfylde, samt 15 ulike klasser for fett.

Kjøttfylde er målt etter eit system som heiter EU-ROP og der kvar av dei fem bokstavane har ein pluss og ein minus i tillegg. Høgaste kvalitet ein kan oppnå på slakt er dermed E+ medan lågaste kvalitet er P-. I tillegg kjem fastsetting av fettklasse i 1-5 som også har pluss og ein minus i tillegg. Klasse O som representanten etterspør er dermed den 5 dårlegaste klassa i EUROP.

Kvalitetstilskotet inntreffer dermed på 2/3 deler av klassifiseringane. Det er berre den 1/3 med lågast klassifisering som ikkje oppnår dette ekstra tilskotet for høg kvalitet. Dersom eit kvalitetstilskot skal ha noko føre seg meiner eg at ein slik selektering på kvalitet er på eit minimum av kva ein kan forvente.

SPØRSMÅL NR. 1581

Innlevert 20. september 2017 av stortingsrepresentant **Tore Hagebakken**

Besvart 27. september 2017 av finansminister **Siv Jensen**

Spørsmål:

«Hva har finansministeren gjort for å veilede bedriftene om kontantgrensen på 40 000 kroner som ble innført 1. juli i år?»

BEGRUNNELSE:

Fra 1. juli 2017 ble det forbudt for forhandlere av gjenstander å ta imot kontantbeløp på over 40 000 kroner. Forbudet gjelder ikke bare enkeltstående kjøp av enkeltgjenstander, men også ”der oppgjøret gjennomføres i flere operasjoner”. Departementet skrev i proposisjonen til lovendringen at dette blant annet sikter til ”tilfeller som fremstår som forsøk på å omgå beløpsgrensen”.

For bedriftene som skal etterleve det nye forbudet, er det åpenbart viktig å få vite i hvilke tilfeller de må nekte å ta imot kontanter. Da finanskomiteen behandlet saken, skrev flertallet derfor at det kunne være formålstjenlig om Skattedirektoratet kunne utarbeide en veileder for bedriftene.

Svar:

Innføring av en beløpsgrense for kontantvederlag ble vurdert av Hvitvaskingslovutvalget i NOU 2015: 12 Ny lovgivning om tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering. Utvalget besto av blant andre medlemmer fra hovedorganisasjonene Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO) og Virke, som representanter for varehandelen. Utvalgets utredning ble fulgt opp av regjeringen i Prop. 76 L (2016-2017), der det ble foreslått å innføre en beløpsgrense for kontantvederlag som forhandlere av gjenstander har adgang til å motta. I proposisjonen ble blant annet følgende uttalt i merknadene til ny § 4 a i hvitvaskingsloven:

«Bestemmelsen gjelder uavhengig av om betalingen skjer i én eller flere operasjoner. Formålet er å unngå omgåelser av beløpsgrensen, for eksempel ved at betalingen for én transaksjon deles opp i flere operasjoner. En slik oppdeling vil rammes av beløpsgrensen for kontantvederlag.»

I tillegg uttalte departementet følgende:

«Departementet antar at det er nødvendig at beløpsgrensen for kontantvederlag gjelder uavhengig av om en betaling skjer på én gang eller i flere operasjoner som hver for seg er lavere enn beløpsgrensen. Departementet viser til fjerde

hvitvaskingsdirektiv artikkel 2 nr. 1 punkt 3 bokstav e om når forhandlere av gjenstander er underlagt direktivet. Departementet bemerker at dette eksempelvis er aktuelt ved avbetalingskjøp, samt i tilfeller som fremstår som forsøk på å omgå beløpsgrensen.»

Departementet orienterte Skattedirektoratet i brev 27. juni 2017 om at lovendringen trådte i kraft 1. juli 2017 og viste samtidig til at Skatteetaten skal føre kontroll med at beløpsgrensen blir overholdt. Videre ga departementet uttrykk for at Skatteetaten i tilknytning til denne kontrollopgaven også må vurdere nødven-

dig veiledning til kontrollobjektene om avgrensningen av beløpsgrensen. Skattedirektoratet arbeider med veiledning om hvordan beløpsgrensen skal praktiseres utenfor de tilfellene som er nevnt i proposisjonen. I arbeidet ser direktoratet på hvordan andre land har tolket tilsvarende bestemmelser og er i dialog med Enheten for finansiell etterretning ved Økokrim, som tidligere håndterte rapporteringer fra forhandlere av dyre gjenstander etter hvitvaskingsregelverket. Målet er at informasjonen ut til næringslivet skal være tydelig, enhetlig og ha god kvalitet.

SPØRSMÅL NR. 1582

Innlevert 21. september 2017 av stortingsrepresentant Iselin Nybø

Besvart 28. september 2017 av kunnskapsminister Henrik Asheim

Spørsmål:

«Hva er status for vedtak 674 og 675 i saken om innføring av regionale mobbeombud, og tar statsråden sikte på å realisere et «oversiktlig og tilgjengelig ombudssystem» når forslaget om å innføre lokale mobbeombud i hvert fylke eller hver region blir fremmet for Stortinget?»

BEGRUNNELSE:

Undertegnende viser til Dokument 8:55 S (2016-2017) og Innst. 289 S (2016-2017) med tilhørende føringer og vedtak. Undertegnede er som komiteen opptatt av at ombudsstrukturen for utdanningssektoren må henge sammen og være oversiktlig, ikke minst for å sikre at ombudene er enkelt tilgjengelig for elevene og lærlingene, og at tilbudet er lett å bruke og lett å forstå.

Svar:

Jeg viser til Stortingets vedtak 22. mai 2017 om at det skal iverksettes en ordning med mobbeombud, enten på fylkeskommunalt eller regionalt nivå. Formålet med ordningen skal være å bidra til at elever i større grad skal få ivaretatt sine rettigheter til et godt psykososialt miljø, samt å styrke det pågående arbeidet for å forebygge, avdekke og håndtere mobbing. I tillegg har Stortinget bedt om at regjeringen gjennomgår hele ombudsstrukturen for elever og lærlinger på ulike ut-

danningstrinn, herunder ansvarsfordeling, mandat og arbeidsgiveransvar for henholdsvis mobbeombud og elev- og lærlingombud, med mål om et oversiktlig og tilgjengelig ombudssystem.

Kunnskapsdepartementet sendte 23. august 2017 et oppdragsbrev til Utdanningsdirektoratet der direktoratet blir bedt om å komme med forslag til hvordan en slik ordning kan organiseres. Både ombudenes formelle plassering, arbeidsoppgaver, myndighetsområde og mandat inngår i oppdraget.

I det samme oppdragsbrevet blir direktoratet bedt om foreta en grenseoppgang mellom mobbeombudene og de eksisterende elev- og lærlingombudene, som får sine mandater fra det enkelte fylkesting. Departementet skriver derfor i oppdragsbrevet at avgrensningen i forhold til elev- og lærlingombudene må skje i dialog med fylkeskommunene. Målsettingen med denne gjennomgangen er å legge forholdene til rette slik at det blir et oversiktlig og tilgjengelig ombudssystem i tråd med Stortingets intensjon.

Utdanningsdirektoratet har fått en frist til 16. oktober med å svare på oppdraget.

Det er departementets intensjon at en ordning med regionale mobbeombud skal kunne iverksettes fra skolestart 2018.

SPØRSMÅL NR. 1583**Innlevert 21. september 2017 av stortingsrepresentant Ulf Leirstein****Besvart 25. september 2017 av justis- og beredskapsminister Per-Willy Amundsen****Spørsmål:**

«Vil justis- og beredskapsministeren sørge for at ingen kommer inn i Norge dersom de nekter å identifisere seg, eksempelvis ved å insistere på å ikke ta av seg nikab eller burka?»

Svar:

Når det gjennomføres grensekontroll av reisende som ønsker å passere Schengens yttergrense inn til Norge, skjer dette i henhold til reglene om grensepassering i utlendingsloven, utlendingsforskriften og grenseforordningen (Europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2016/399 om bevegelsen av personer over grenser). Jeg vil få presisere at når det er gjeninnført indre grensekontroll, får disse reglene også anvendelse så langt de passer ved passering av indre Schengen-grense inn til Norge.

Utlendingsloven § 15, annet ledd, første punktum, pålegger grensekontrollen å påse at enhver som ønsker å krysse yttergrensen er i besittelse av gyldig pass eller reisedokument. Formålet er å kunne fastslå den reisendes identitet, slik at man vet hvem som reiser inn og oppholder seg i Norge. Politidirektoratet opplyser at man for å kunne fastslå den reisendes identitet, må se

ansiktet til den reisende, slik at bildet i legitimasjonsdokumentet kan sammenliknes med ansiktet til innehaveren.

Dersom den reisende skulle nekte å oppgi sin identitet i grensekontrollen, vil det etter utlendingsloven § 15, annet ledd, annet punktum, være adgang til å visitere den reisende. Det at den reisende nekter å oppgi sin identitet behøver ikke nødvendigvis å være en aktiv handling, men også at man forholder seg passiv, taus eller liknende.

Politidirektoratet har opplyst at man legger vekt på at grensekontrollen skal gjennomføres på en måte som ivaretar hensynet til den enkelte reisendes verdighet og integritet. Hvis for eksempel en tildekket kvinne ikke ønsker å vise ansiktet i den ordinære passkontrollen, kan det legges til rette for at personen tilbys kontroll i et skjermet område av en betjent av samme kjønn.

Dersom den reisende insisterer på å ikke ta av seg nikab eller burka, slik at det ikke er mulig å gjennomføre en identitetskontroll på grensen, vil den reisende ikke fylle vilkårene for innreise til Norge. Konsekvensen av dette vil være at vedkommende avvises på grensen, med mindre man finner grunn til å visitere den reisende for å bringe identiteten på det rene.

På denne bakgrunn mener jeg dagens regelverk allerede sikrer at reisende som nekter å identifisere seg ikke kan passere yttergrensekontrollen.

SPØRSMÅL NR. 1584**Innlevert 21. september 2017 av stortingsrepresentant Ulf Leirstein****Besvart 28. september 2017 av klima- og miljøminister Vidar Helgesen****Spørsmål:**

«Mener klima- og miljøministeren Norge har kontroll på milliardene som er gitt til Brasil for å bevare regnskogen, og har noen midler blitt holdt tilbake de siste ti år?»

BEGRUNNELSE:

Ifølge Brasil-ekspert og samfunnsgeograf ved Universitetet i Oslo, Torkjell Leira, har ikke situasjonen for urfolks rettigheter og for regnskogen har vært dårligere siden diktaturet i 1985. Samtidig har Norge gitt Brasil 7,5 milliarder kroner de siste ti årene for å bevare regnskogen.

Svar:

Norge anser klima- og skogsamarbeidet med Brasil som svært vellykket. Brasils enestående resultater med å redusere avskoging i sin del av Amazonas etter 2004 har spart verden for svært store klimagassutslipp. Daværende generalsekretær i FN, Ban Ki-moon, framhevet i 2015 skogsamarbeidet mellom Brasil og Norge som et av de viktigste klimatiltak i verden.

Norges samarbeid med Brasil er basert på å betale for resultater. Det innebærer at Norge betaler Brasil for resultatene landet oppnår gjennom redusert avskoging i brasiliansk Amazonas. Utbetalinger hvert år skjer på bakgrunn av resultatene oppnådd i det foregående året. I perioden fra 2008 til 2014 leverte Brasil svært gode resultater, og Norge hadde i 2015 betalt ut hele summen vi hadde lovet, på én mrd. USD. På klimatoppmøtet i Paris i 2015 ble samarbeidet med Brasil derfor forlenget til 2020, under den samme forutsetningen om å betale for resultater.

Utviklingen de siste årene bekymrer Norge. Avskogingen gikk opp i skogåret 2015 (august 2014-juli 2015) og skogåret 2016 (august 2015- juli 2016), og det finnes politiske krefter i Brasil som arbeider for å svekke miljøstandarder og lokal- og urbefolknings rettigheter. Vi har ved flere anledninger, og i usedvanlig klare ordelag, uttrykt sterk bekymring overfor brasilianske myndigheter for denne utviklingen, samt over at avskogingen har gått opp. Dette ble tatt opp i brev til Brasils miljøverndepartement, finansdepartement, landbruksdepartement og presidentens kontor (Casa Civil), under statsministerens samtaler med President Temer i Oslo i juni, og senest i samtale med miljøminister Sarney Filho under FNs generalforsamling i New York forrige uke. Den norske reaksjonen har fått stor mediedekning både i Brasil og internasjonalt.

Utviklingen de siste årene påvirker imidlertid ikke hvordan de norske midlene forvaltes. Amazonasfondet forvalter den norske klima- og skogstøtten til Brasil. Midlene brukes på tiltak som er viktige for å holde avskogingen nede. Eksempler er å støtte tiltak som fremmer urfolks rett til sine territorier, øker myndighetenes evne til å overvåke skogen, styrker politiets bekjempelse av miljøkriminalitet og forbedrer levevilkårene til lokalbefolkningen som lever i og rundt skogen. I den nåværende situasjonen hvor avskogingen økte to år på rad og lokalsamfunns og urfolks rettigheter er under press, er dette arbeidet viktigere enn noensinne.

Klima- og skoginitiativet finansieres over det norske bistandsbudsjettet. Som med all norsk bistand, gjelder nulltoleranse for korrupsjon også i klima- og skogsamarbeidet med Brasil.

Pengene som utbetales fra Norge til Amazonasfondet forvaltes av den brasilianske utviklingsbanken BNDES, som følger strenge regler for korrupsjon og mislighold. Norge, og da særlig ambassaden i Brasilia, følger også arbeidet tett. Det har til nå ikke blitt påvist

mislighold knyttet til noen av de 88 prosjektene som har fått støtte fra Amazonasfondet siden Norge starter samarbeidet i 2008.

Til tross for at avskogingen økte to år på rad (2015 og 2016), er avskogingen i brasiliansk Amazonas fremdeles lav i et historisk perspektiv. Avskogingen det siste året ligger omkring 60 % lavere enn avskogingsnivået fra perioden før Brasil iverksatte sine reformer. Avskogingstallene for inneværende år, august 2016-juli 2017, forventes framlagt i november.

Fordi avskogingen i brasiliansk Amazonas gikk opp i skogåret 2016 forventes den norske utbetalingen til Amazonasfondet i 2017 å bli betydelig redusert sammenlignet med de foregående årene. Avskogingen er likevel under det avtalte referansenivået for utslipp fra skogen, og Brasil har dermed oppnådd resultater som Norge betaler for etter den bilaterale skogavtalen, selv om resultatene er svakere enn tidligere år. I tillegg til økt avskoging er mekanismen for beregning av utbetalinger i seg selv årsak til at utbetalingen reduseres. Utbetalingene beregnes hvert år på bakgrunn av et referansenivå. Dette referansenivået ”strammes til” hvert femte år. Utbetalingen i 2017 vil beregnes på bakgrunn av gjennomsnittlig avskoging 2006-2015, dvs. innenfor reformperioden. Referansenivået er nå godt under halvparten av det det var da samarbeidet begynte. Systemet strammes til, og det blir gradvis mer krevende å oppnå resultater som Norge betaler for etter avtalen. Dette er i tråd med den resultatbaserte modellen som våre land har blitt enige om, og som har vært fulgt siden 2008.

Norge har en tydelig og åpen dialog med Brasil om alle aspekter ved vårt klima- og skogpartnerskap. Hvis avskogingen til Brasil igjen går ned, vil den norske støtten øke i tråd med avtalen.

SPØRSMÅL NR. 1585**Innlevert 21. september 2017 av stortingsrepresentant Karin Andersen****Besvart 28. september 2017 av innvandrings- og integreringsminister Sylvi Listhaug****Spørsmål:**

«En kvinne som er returnert til Iran er i følge TV2 utsett for fullbyrding av en dom på pisking. Pisking er tortur og umenneskelig behandling, noe som i asylretten gir grunnlag for beskyttelse. I asylbehandling ble dommen hun anførte som asylgrunn ikke ansett som reell. Kvinnen har også barn og mann i Norge med lovlig opphold, der hensynet til barnet ikke er tillagt vekt ved retur av mor.

Hvilke endringen vil regjeringen gjøre for å garantere at ikke Norge sender asylsøkere tilbake til tortur?»

BEGRUNNELSE:

Jeg viser også til disse to spørsmålene jeg har stilt til regjeringen ang Norges manglende oppfølging av EUs returdirektiv, der daværende statsråd Anundsen sa at det var et arbeid på gang for å se på mekanismer for å sikre overvåkning av at returpraksis ikke medfører forfølgelse, tortur eller i verste fall henrettelse.

<https://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Sporsmal/Skriftlige-sporsmal-og-svar/Skriftlig-sporsmal/?qid=61658>

Samme spørsmålstema ble også stilt til statsråd Listhaug, som avviste behovet for en slik oppfølgingsmekanisme.

<https://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Sporsmal/Skriftlige-sporsmal-og-svar/Skriftlig-sporsmal/?qid=64265>

Svar:

Jeg vil starte med å understreke at jeg har forståelse for at folk reagerer på saksforholdet slik det er presentert i media. Utlendingsnemnda (UNE) har underrettet departementet om at de, sammen med den norske ambassaden i Teheran, nå jobber for å kartlegge hva som faktisk har skjedd og hvorfor.

På generelt grunnlag vil jeg fremheve at Utlendingsdirektoratet (UDI) og UNE ved vurderingen av om en søker fyller vilkårene for asyl i Norge, alltid foretar en individuell og grundig vurdering av søkerens anførsler. Disse sammenholdes med foreliggende landinformasjon. Dersom det er fremlagt dokumenter som bevis i saken, vil disse være sentrale og tillegges stor vekt, og dersom det er mulig vil dokumentene verifiseres. Utlendingsforvaltningen har omfattende retningslinjer for når og hvordan verifisering skal skje.

I de svært få tilfellene der det anføres at søkeren skal ha opplevd reaksjoner i hjemlandet, tar utlendingsmyndighetene dette svært seriøst og gjør aktuelle undersøkelser.

Jeg minner om at jeg etter loven ikke har anledning til å gripe inn i eller påvirke utfallet av enkeltsaker.

SPØRSMÅL NR. 1586**Innlevert 21. september 2017 av stortingsrepresentant Jenny Klinge****Besvart 25. september 2017 av innvandrings- og integreringsminister Sylvi Listhaug****Spørsmål:**

«Avdelingen for enslige mindreårige ved Sunndal asylsøkeremottak skal avvikles, har Sunndal kommune fått beskjed om, til tross for sterk kompetanse ved avdelingen. Det framstår som en politisk prioritering når mottak i byene får fortsette, mens distriktsmottak blir avviklet.

Hvilke vurderinger/prioriteringer ligger til grunn når EMA-mottaket i Sunndal nå legges ned, og på hvilken måte er det hensiktsmessig å opprettholde mottakene i sentrale strøk hvor man allerede har en høy andel innvandrere?»

BEGRUNNELSE:

Det har vært behov for nedskalering av mottakskapasiteten grunnet lave asylankomster siden 2016. Nedleggelse av asylmottak har hovedsakelig funnet sted i distriktene. Fra et integreringsperspektiv vil jeg tro det er viktig med spredt bosetting, samt spredte mottak i hele landet. Asylsøkere og flyktninger må få kjennskap til det norske samfunnet på en god måte, og man må unngå utvikling av parallelle samfunn i byer og bydeler der det allerede er en høy andel innvandrere. I så måte virker det mot sin hensikt å legge ned velfungerende mottak i distriktene, som EMA-mottaket i Sunndal.

Svar:

Justis- og beredskapsdepartementet har delegert ansvaret for etablering, drift og nedleggelse av asylmottak

til Utlendingsdirektoratet (UDI). I 2016 og 2017 har det vært overkapasitet i mottak for enslige mindreårige asylsøkere. Dette har ført til et behov for å nedskalere mottakskapasiteten og mange mottak har måttet avvikle driften. Gjennomgående har dagens gjenværende mottak høy kvalitet.

Justis- og beredskapsdepartementet har i instruks til UDI fastsatt en rekke hensyn som skal vektlegges ved nedleggelse av asylmottak. UDI skal ivareta og balansere disse. Ett av hensynene som vektlegges er at det bør være mottak i hele landet.

I løpet av 2017 har det blitt avviklet mottak i mange deler av landet, også i tilknytning til de største byene. Departementet har ikke gitt føringer som skjermer mottak i sentrale strøk fra nedleggelse.

Det er heller ikke gitt føringer om at innvandrerdelen i en kommune skal vektlegges ved opprettelse eller nedleggelse av asylmottak.

SPØRSMÅL NR. 1587

Innlevert 22. september 2017 av stortingsrepresentant Svein Roald Hansen

Besvart 26. september 2017 av justis- og beredskapsminister Per-Willy Amundsen

Spørsmål:

«Hva er årsaken til at Norge valgte ikke å ta ordet og gi støtte til den sveitsiske ministeren på EUs justis- og innenriksministermøte i Brussel torsdag 14. september når det gjaldt direkte tilgang til Europolbasen EIS, og hvordan harmonerer det med regjeringens målsetting om en aktiv europapolitikk?»

BEGRUNNELSE:

Dagens Næringsliv skriver onsdag 20. september om EUs justis- og innenriksministermøte at den sveitsiske justisministeren Simonetta Sommeruga tok opp spørsmålet om direkte tilgang til Europolbasen EIS for Sveits. Norge er i samme situasjon som Sveits, at det må søkes om tilgang via omveier, noe som kan forsinke prosessen så mye at opplysningene kan miste sin operative verdi, ifølge Politidirektoratet.

Ifølge artikkelen, sier justisministeren at ”vi nå vurderer hvordan vi skal følge opp saken videre”. Det skrives også at regjeringen så langt ikke har ønsket å gå ut med noen offisielt standpunkt i saken.

Dette innebærer en merkelig passiv holdning fra regjeringens side til et viktig spørsmål å unnlate å ta ordet i et møte hvor man kan snakke til kollegene i alle medlemslandene.

Svar:

Jeg mener det er viktig å søke et tett samarbeid med våre europeiske kolleger på justis- og innenriksfeltet. Samarbeidet mellom politimyndighetene i Europa er tett, også i Europol. Dette bidrar til at Norge blir tryggere og at vi bidrar til kriminalitets- og terrorbekjempelse hos våre samarbeidspartnere.

Europolbasen EIS er et verktøy for Europol. Den direkte søketilgangen i EIS er i dag forbeholdt medlemmer i Europol. Danmark måtte som følge av sitt rettsforbehold gå ut av Europol 1. mai i år. Jeg har merket meg at Danmark da de forhandlet fram avtalen om sin videre deltakelse i Europol, ikke oppnådde å få beholde en direkte søketilgang til EIS.

For Norges vedkommende er jeg svært opptatt av at et eventuelt norsk initiativ er hensiktsmessig og rettidig. Jeg har derfor sett det som viktig å først få klarlagt hvilke konsekvenser et eventuelt initiativ om

tilknytning til EIS ville kunne få - både i forhold til våre europeiske kolleger i politisamarbeidet og også i

forhold til annet samarbeid med EU og dets organer på justis- og innenriksfeltet.

SPØRSMÅL NR. 1588

Innlevert 22. september 2017 av stortingsrepresentant Geir Pollestad

Besvart 28. september 2017 av fiskeriminister Per Sandberg

Spørsmål:

«Vil regjeringen sørge for at oppdrettsnæringen omtales som matproduksjon og ikke kun et miljøproblem på statens nettsider?»

BEGRUNNELSE:

Både landbruk og havbruk er viktige matprodusenter i Norge. Likevel omtales disse veldig forskjellig på Fylkesmennes nettsider.

Under nettfanen "landbruk og mat" presenteres landbruket slik:

"Den viktigste samfunnsoppgaven til norsk landbruk er å sikre nok, trygg og variert mat av god kvalitet. Men landbruket bidrar også til bosetting og næringsliv over hele landet, miljøgoder som bevaring av biologisk mangfold, kulturlandskap og skogens og jordas funksjon som karbonlager. Landbruket spiller også en viktig rolle for å videreføre tradisjonell kunnskap og kultur."

Fiskeoppdrett ligger under fanen "Miljø og klima" sammen med tema som "avfall" og "forurensing". Næringen presenteres slik:

"Et vilkår for å få tillatelse til å drive fiskeoppdrett, er at det også blir gitt utslippstillatelse etter forurensningsloven. Det er Fylkesmannen som gir slike utslippstillatelser. Det blir også stilt en rekke krav til avfallshåndtering og kjemikaliebruk."

Svar:

Jeg takker representanten Pollestad for spørsmålet og er helt enig i at fiskeoppdrett først og fremst er matproduksjon, slik som landbruk er, og skal omtales deretter. Ansvar for fylkesmennene ligger hos kommunal- og moderniseringsministeren. Det er allerede opprettet kontakt mellom departementene om saken, og det vil bli gjort endringer på fylkesmennes nettsider slik at omtalen av denne viktige formen for matproduksjon kommer tydelig fram på en balansert måte.

SPØRSMÅL NR. 1589

Innlevert 22. september 2017 av stortingsrepresentant Geir Pollestad

Besvart 28. september 2017 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Vil statsråden fjerne påbudet om bruk av belte i buss?»

BEGRUNNELSE:

I en sak på NRK Rogaland 21. september 2017 om beltebruk på Kystbussen sier FrPs stortingsrepresentant Roy Steffensen at det er en løsning å fjerne påbudet om bruk av belte på buss.

Steffensen sier: ”Umiddelbart ser jeg for meg at det enkleste er å fjerne påbudet.” Begrunnelsen er at det på de samme bussene er tillat med ståplasser. Trygg Trafikks løsning er å ikke lengre tillate bruk av ståplasser på buss.

FrPs logikk i saken virker å være at om det er farlig for noen så kan det like gjerne være farlig for alle.

Dette virker å harmonere dårlig med målet om 0-visjonen i trafikken. Usikrede passasjerer er en risiko for seg selv, men også for andre passasjerer i bussen om det skulle skje en ulykke.

Det er også vanskelig å forstå FrPs standpunkt når det er under FrPs vakt at Statens Vegvesen har gått fra å gi advarsler til å gi bøter på 1 500 kroner for manglende beltebruk.

En langt mer nærliggende løsning vil være å fjerne muligheten for å ha ståplasser på denne typen busser.

Svar:

Det skal være trygt å ferdes på norske veier. Bruk av setebelte er et av de viktigste trafikksikkerhetstiltakene vi har. Det er verdt å minne om at hele 41 prosent av de drepte i bil i perioden 2005 til 2014 ikke brukte setebelte da ulykken inntraff. Vi bør derfor sikre at folk flest tar i bruk setebelte i sin daglige ferdsel.

Jeg er også opptatt av at vi skal føre en saklig politisk debatt. I representanten Pollestads premiss for sitt spørsmål unnlates å referere hele resonnetet til representanten Steffensen. I oppslaget på NRK 21.09.2017 viser Steffensen selv til at han ser to mulige løsninger: ”enten kutte ut ståplassene på disse bussene, eller droppe påbudet om å bruke belte.” Det er langt mer nyansert enn det standpunkt representanten Pollestad tillegger Steffensen.

SPØRSMÅL NR. 1590

Innlevert 22. september 2017 av stortingsrepresentant Ketil Kjenseth

Besvart 3. oktober 2017 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Betyr svaret fra statsråden, besvart 11. juli 2017, at myndighetene velger å unnlate å gjennomføre tilsyn og foreta inngrep ved brudd på regelverket om medisinsk utstyr dersom en egenprodusert test, som kanskje også er kommersialisert, ikke er av «...vesentlig betydning for pasienters sikkerhet», og tilsvarende i tilfeller der tilsynsmyndigheten mottar informasjon om brudd på regelverket, fordi tilsynet baseres på «...risikobasert tilsyn»?»

BEGRUNNELSE:

Bakgrunnen for tilleggsspørsmålet er statsrådets svar av 11. juli 2017 på mitt spørsmål av 30. juni 2017. Der framkommer en opplysning som gir grunnlag for bekymring. Statsråden skriver:

«Helsedirektoratet utøver i utgangspunktet risikobasert tilsyn. Det påpekes at henvendelsen fra Lab Norge primært dreide seg om D-vitamintesting. D-vitamintesting er vanligvis ikke av vesentlig betydning for pasientenes sikkerhet.»

Jeg leser dette slik at direktoratet ikke vil foreta tilsyn i de tilfeller der det dreier seg om tester som «... vanligvis ikke er av vesentlig betydning for pasienter.»

Det er derfor behov for å få avklart om statsråden med dette innfører et tilleggskriterium for tilsyn og inngrep ved brudd på regelverket om medisinsk utstyr, og at konsekvensen er at myndighetene vil overse brudd på regelverket når dette nye kriteriet passer på det aktuelle tilfellet.

I tillegg opplyser statsråden i svaret at Helsedirektoratets tilsyn baseres på et såkalt «risikobasert tilsyn». Også her er det behov for å få avklart om dette betyr at tilsynsmyndigheten vil se bort fra informasjon de mottar om brudd på regelverket dersom dette kommer inn utenom tilsyn de selv gjennomfører.

Svar:

Opprinnelig spørsmål av 30. juni fra representant Kjenseth dreide seg om påstått ulovlig bruk av egenproduserte laborietester i strid med regelverket for medisinsk utstyr, og at departementet må følge opp regelverksbrudd av hensyn til pasientenes sikkerhet. Det var derfor relevant i mitt svar av 11. juli å påpeke at LabNorge sin henvendelse primært dreide seg om D-vitamintesting som vanligvis ikke er av vesentlig

betydning for pasientenes sikkerhet. Til tross for dette ble det – som informert i svar av 11. juli – brukt mye tid nettopp på å ettergå påstandene i bekymringsmeldingen mottatt fra LabNorge.

Det er således ikke innført noe tilleggskriterium for utøvelse av tilsyn med medisinsk utstyr. Ved planlegging av egeninitierte tilsyn legges risikovurdering til grunn, i tråd med etablert praksis og konsensus i

EU/EØS. Risikobasert tilsyn er for øvrig vanlig meto- dikk og praksis for de aller fleste tilsynsmyndighetene i Norge ved planlegging av tilsynsvirksomheten. Ved varsel og påstander om mulige lovbrudd følges dette opp utenom Helsedirektoratets egeninitierte og planlagte tilsyn, slik det også ble gjort med bekymrings- meldingen fra LabNorge.

SPØRSMÅL NR. 1591

Innlevert 22. september 2017 av stortingsrepresentant Ketil Kjenseth

Besvart 3. oktober 2017 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Vil statsråden ta initiativ til å se på konkurransesituasjonen mellom ideelle og rent kommersielle aktører i norsk helsesektor, inkludert såkalt vertikalt eierskap hvor helseforsikringsselskaper generer pasienter til egneide behandlingstilbud og se på konkurranseforholdet for statsstøtte mellom pasientorganisasjoner?»

BEGRUNNELSE:

Velferdsprofitorer var et tema i årets valgkamp. Landsforeningen for hjerte- og lungesyke (LHL) er pasientorganisasjon for hjerte- og lungesyke, samt en såkalt ideell aktør som eier og driver av sykehus, idrettsskadeklinikk og nå også som eier av Vertikal Helse AS som er Norges største helseforsikringsselskap.

I 2015 hadde LHL en omsetning på 882 mill. kr. Av dette utgjorde medlemsinntekter under 1 prosent, med en andel på 7,6 MNOK. Omsetning i egne institusjoner for rehabilitering og sykehusdrift utgjorde 711 MNOK (over 80 prosent av inntektene). I tillegg fikk LHL overskudd fra Norsk Tippings spill og egne lotterier på vel 53 MNOK og blant annet tilskudd fra staten som pasientorganisasjon – til sammen på over 20 MNOK.

LHL er en viktig pasientorganisasjon, som med sin relativt store medlemsmasse legitimerer store tilskudd og inntekter fra staten til interessepolitisk arbeid, likemannsaktiviteter og skoloring av medlemmer til deltakelse i råd og utvalg på vegne av sin pasientgruppe. På den andre siden er de i ferd med å bli et konsern med betydelig økonomisk aktivitet i norsk helsesektor, hvor de konkurrerer med både offentlige og private aktører.

Med oppkjøpet av Vertikal Helse AS ser vi i tillegg en helt ny konstruksjon i norske helsesektor, hvor en pasientorganisasjon og ideell aktør blir vertikalt integrert og i stor grad kommersiell. Helseforsikringspasienter kan slik prioriteres til egneide klinikker som enten har en ikke tidsbegrenset og ikke konkurranseutsatt kontrakt med de regionale helseforetakene eller har eller vil få en avtale om Fritt behandlingsvalg. Uansett vil staten, i en eller annen form, garantere for store deler av behandlingsutgiften.

I norsk lov har vi ingen klar definisjon av begrepet ideell aktør. Like fullt har ideelle aktører skattefritak og rett til momskompensasjon, så lenge økonomisk profitt ikke er formålet og et evt. overskudd går til sosiale tjenester til allmennheten eller spesielle grupper. Til forskjell fra rent kommersielle aktører.

I tilfellet LHL oppstår det minst tre interessante konkurranseforhold. Det ene er forholdet til andre pasientorganisasjoner som mottar statsstøtte og overskudd fra Norsk Tippings spill, hvor det må være avklart hvilke inntekter som skal tas med og etter hvilke kriter statsstøtte skal tildeles. Det andre forholdet er konkurransesituasjonen overfor rent kommersielle aktører i helsesektoren som er pålagt skatteplikt og i liten grad får tilgang til momskompensasjon, samt selvfølgelig ikke kan motta statsstøtte eller overskudd fra statlig regulerte spill. Det tredje interessante konkurranseforholdet er eierskapet til et helseforsikringsselskap i kombinasjon med eierskap og drift av helsetjenester. I Nederland er de regionale helseforetakene organisert som forsikringsselskaper, men statlig regulert og med formål å være pasientens agent. Dette kan gjerne bli konsekvensen også i Norge, men uten noen form for regulering er det enn så lenge mulig å stille spørsmål ved om det like gjerne kan bli en økonomisk gullgruve – på statens og i verste fall pasientens bekostning.

Svar:

Ideell sektor er en viktig samarbeidspartner for offentlig sektor i produksjonen av helse- og sosialtjenester til befolkningen. Det er bred politisk enighet om å bedre rammevilkårene for ideelle aktører innenfor helsetjenesten. Ett uttrykk for dette er Stortingets vedtak 9. desember 2016 om å be regjeringen ”fastslå et mål om vekst i andelen av den samlede helse- og omsorgssektoren som skal være organisert og drevet som ideell virksomhet og på egnet måte legge fram for Stortinget en plan med kortsiktige og langsiktige tiltak for å oppnå dette”. Regjeringen har iverksatt flere tiltak for å nå denne målsettingen.

Det er samtidig viktig at også de ideelles virksomhet innrettes i tråd med forutsetningene for tildeling av midler og de skrankene som ellers følger av norsk lov.

Statsstøtteregele stiller krav om at offentlige midler ikke skal tilflyte såkalt ”økonomisk aktivitet”. Det innebærer at de aktørene som mottar offentlige midler må kunne dokumentere at tilskudd ikke tilfaller den delen av virksomheten som driver kommersiell virksomhet (økonomisk aktivitet). Dokumentasjon kan gis ved enten å opprette separate regnskaper mellom de to aktivitetstypene, med riktig fordeling av inntekter og kostnader, eller ved utskilling av den økonomiske aktiviteten i en egen juridisk enhet. EFTAs overvåkingsorgan (ESA) fører kontroll med at statsstøtteregele overholdes og behandler klager på eventuelle brudd fra konkurrenter og publikum.

Videre er det gjort visse unntak fra skatteplikten, bl.a. for selskap eller innretning mv. som ikke har erverv til formål. Skattefritak er derfor ikke avhengig av hva som defineres som ideell virksomhet. Skattefriheten begrenses dersom den skattefrie institusjonen driver økonomisk virksomhet. Formue i og inntekt av økonomisk virksomhet er skattepliktig, med mindre den økonomiske virksomheten realiserer institusjonens ikke-ervervsmessige formål. Økonomisk virksomhet er unntatt fra skatteplikt når omsetningen av denne virksomheten ikke overstiger 70 000 kroner i løpet av et inntektsår. For veldedige og allmenntilgjengelige institusjoner og organisasjoner er den tilsvarende beløpsgrensen 140 000 kroner. Det enkelte selskap eller innretning mv. har ansvar for å vurdere om den aktivitet som utøves er fritatt for skatteplikt, eller ikke. Denne vurderingen kan overprøves av skattemyndighetene.

Tilskudd fra staten til interessepolitisk arbeid, likemannsaktiviteter og skoleing av medlemmer til deltagelse i råd og utvalg på vegne av sin pasientgruppe forutsettes benyttet til formålet og ikke til tilbud om helsehjelp til forsikringstakere eller andre. Statens økonomireglement stiller krav til oppfølging fra tilskuddsforvalternes side.

Det er de regionale helseforetakene som inngår avtaler med private leverandører av spesialisthelsetjenester, også med LHL-klinikken Feiring. Det er derfor

foretakene som har hatt ansvar for å vurdere om leverandører som deltar i konkurranser reservert for ideelle faktisk er ideelle, og for å vurdere behovet for tiltak som reduserer risikoen for ulovlig statsstøtte i forbindelse med kontraktsfestede leveranser.

Finansforetaksloven kapittel 6 regulerer krav til eiere av kvalifiserte eierandeler i forsikringsselskaper. Det må søkes om slikt eierskap. Søknaden innvilges dersom eieren anses som egnet. I denne vurderingen skal det ifølge § 6-3 blant annet tas hensyn til ”om erververen vil kunne bruke den innflytelse eierandelen gir, til å oppnå fordeler for egen eller tilknyttet virksomhet”.

Finansforetaksloven kapittel 13 regulerer krav til forsikringsselskapers virksomhet, herunder adgang til å eie annen virksomhet. Utgangspunktet etter § 13-2 er at forsikringsselskaper kan drive virksomhet som har naturlig tilknytning til forsikringsvirksomhet. Det er likevel ifølge § 13-9 anledning til å ha eierandeler med begrenset ansvar som representerer inntil 15 prosent av kapitalen eller stemmene i annen virksomhet. Det kan i særlige tilfeller gis dispensasjon for større eierandeler.

Finanstilsynet opplyser at selskapet Vertikal Helse AS ikke er et forsikringsselskap, men et forsikringsagentforetak. Det vil si at de har inngått en avtale med et eller flere forsikringsselskaper om å formidle forsikringsselskapets/-enes produkter. Forsikringsagentforetak og deres virksomhet er regulert i forsikringsformidlingsloven. Det er ikke stilt krav til eiere eller eierinteresser for forsikringsagentforetak, slik det er gjort for forsikringsselskaper.

Jeg deler like fullt representanten Kjenseth sin oppfatning om at det er grunn til å ha oppmerksomheten rettet mot hvilke konsekvenser det kan ha at helseforsikringsselskaper genererer pasienter til egneide behandlingstilbud. Det samme kan gjelde tilfeller hvor sykehus eller andre leverandører av spesialisthelsetjenester eier virksomhet som tilbyr helseforsikring og tilfeller hvor disse er datterselskaper i samme konsern.

Representanten Kjenseth beskriver situasjonen i Nederland. Jeg finner det viktig å minne om at fundamentet for befolkningens tilgang til spesialisthelsetjenester i Norge, er det statlig finansierte tilbudet gjennom helseforetakene, avtalespesialistene og de virksomhetene som har avtaler om å levere slike tjenester på vegne av det offentlige. Staten er befolkningens forsikringsleverandør og leverer de nødvendige helsetjenestene i samarbeid med private avtaleparter. Denne ordningen er gjennomregulert i helselovgivningen.

I Nederland, derimot, er befolkningens tilgang på helsetjenester avhengig av private helseforsikringer. Alle må ha privat helseforsikring. I en slik situasjon er det nødvendig å regulere forholdet mellom forsikringsvirksomhetene og tjenesteleverandørene for at pasientene ikke skal betale mer enn nødvendig.

Jeg kjenner ikke til andre tilfeller av vertikal integrasjon enn det LHL har oppnådd gjennom kjøpet av Vertikal Helse AS. Det faktum at pasientene ikke selv betaler for det offentlige tilbudet av spesialisthelsetjenester, og at det er en fungerende konkurranse om å levere helsetjenester både på vegne av det offentlige og i det helprivate markedet, tilsier at det i dag er begrenset risiko for at vertikal integrasjon mellom forsikrings-

virksomhet og virksomhet som tilbyr helsetjenester gir pasientene eller det offentlige en høyere regning.

Dette kan imidlertid endre seg. Det er derfor grunn til å følge med på utviklingen i forholdet mellom tilbydere av helseforsikring og tilbydere av helsetjenester. Jeg vil også ta initiativ til en gjennomgang av behovet for å regulere forholdet mellom virksomhet som tilbyr helseforsikring og virksomhet som tilbyr helsetjenester.

SPØRSMÅL NR. 1592

Innlevert 22. september 2017 av stortingsrepresentant Abid Q. Raja

Besvart 29. september 2017 av utenriksminister Børge Brende

Spørsmål:

«Setter statsråden fortsatt sin lit til EAC-prosessen for å stoppe mord, tortur og seksuelle overgrep gjennomført av regimet i Burundi, slik statsråden uttrykte det 7. juli i år, eller har statsråden vurdert å ta en mer aktiv positur for å stoppe volden i landet?»

BEGRUNNELSE:

En FN-rapport har nylig dokumentert at Burundis regjeringsparti, etterretningstjenestene i landet, forsvarer og politiet står bak drap, bortføringer, tortur, seksuelle overgrep og vilkårlige arrestasjoner som samlet sett blir bedømt som forbrytelser mot menneskeheten. Rapporten ble nylig framlagt for FN, og ber om at den internasjonale straffedomstolen ICC snarest mulig setter i gang etterforskning av det burundiske regimet. 7. juli svarte utenriksminister Børge Brende i Stortinget på spørsmål om situasjonen i Burundi, men kom ikke med noen klar forpliktelse om hva han mente Norge burde foreta seg for å stanse overgrepene i landet. Da mente han at:

«Det vil være naturlig å avvente forhandlingsmøtet i EAC-regi og gjøre opp status etter Kafandos besøk, før man ser nærmere på FNs rolle i den videre prosessen.»

Svar:

Regjeringen ser svært alvorlig på FNs siste rapport om Burundi, hvor det sannsynliggjøres at det har foregått

forbrytelser mot menneskeheten i landet. Norge var tydelig i fordømmelsen av dette under FNs menneskerettighetsråds 36. sesjon, som nylig ble avholdt i Genève. Norge har også sluttet opp om EUs restriktive tiltak mot Burundi.

Det internasjonale samfunnet har så langt ikke evnet å bidra til en løsning på den politiske krisen i Burundi. Norge støtter Det østafrikanske fellesskapets (EAC) forsøk på dialog mellom regjeringen og opposisjonen. Forsøkene har så langt ikke gitt ønskede resultater. Regjeringen har nektet å forhandle med deler av den eksil-baserte opposisjonen. I våre samtaler med partene har vi hele tiden understreket at den eneste måten å løse krisen på, er en inkluderende dialog som omfatter alle parter, uten forhåndsbetingelser.

Regjeringen er svært kritisk til den burundiske regjeringens manglende vilje til å samarbeide med internasjonale organer de selv er med i, som FN, Den afrikanske unionen (AU), den internasjonale straffedomstolen og EAC. En løsning må ha bred forankring i regionen for å føre frem. Vi vil fortsette å støtte EACs forsøk på forhandlinger. Samtidig vil vi arbeide tett med våre internasjonale partnere i AU og FN, og med landene som er mest berørt av krisen i regionen for å øke trykket ytterligere overfor myndighetene.

Nabolandene bærer byrden med å huse et økende antall burundiske flyktninger og er mest utsatt for den regionale ustabiliteten som krisen medfører. Vi har derfor økt vår støtte til burundiske flyktninger og til sårbare vertssamfunn i mottakerlandene. Samtidig arbeider vi aktivt gjennom det sivile samfunnet i Burundi for å bekjempe kjønnsbasert vold og fremme utdanning, helse, matvaresikkerhet og dialoginitiativer som er særlig rettet mot burundisk ungdom.

SPØRSMÅL NR. 1593**Innlevert 22. september 2017 av stortingsrepresentant Sverre Myrli****Besvart 22. september 2017 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«I forbindelse med IKT-skandalen i Helse Sør-Øst skriver helse- og omsorgsministeren i brev til kontroll- og konstitusjonskomiteen av 7. september 2017 at han ser det som lite sannsynlig at eksternt IKT-personell skal ha hatt tilgang til helseopplysninger.

Mener altså helse- og omsorgsministeren nå at eksterne likevel ikke har hatt tilgang til pasienters helseopplysninger?»

BEGRUNNELSE:

I brev til Stortingets kontroll- og konstitusjonskomite av 7. september 2017 skriver helse- og omsorgsministeren:

«Jeg oppfatter at PwC med denne konklusjonen ser det som lite sannsynlig at eksternt IKT-personell tilknyttet Hewlett-Packard Norge AS/Enterprise Services Norge AS skal ha hatt tilgang til helseopplysninger i sitt arbeid med denne saken.»

Svar:

Det sitatet som representanten Myrli viser til må sees i sammenheng med den teksten som står i forkant og som leder frem til dette avsnittet i mitt svar til kontroll- og konstitusjonskomiteen. Den teksten er som følger:

I rapporten fremgår det at PwC har gjort ytterligere undersøkelser knyttet til hvorvidt de aktuelle tilgangene har vært benyttet til å urettmessig skaffe seg innsyn i helseopplysninger. Deres konklusjoner under punkt 3.3 Har personell tilknyttet kontrakten aksessert helseopplysninger er som følger:

”Kombinasjonen av omfanget av de utvidete administratorrettighetene som er gitt og manglene i loggmaterialet PwC har gjennomført gjør det vanskelig å utelukke om personell tilknyttet ESN-kontrakten har aksessert helseopplysninger. Imidlertid tilsier aktiviteten PwC har gjennomført at eventuell aksessering av helseopplysninger i vesentlig grad har måttet vært gjennomført med hensikt og med en innsats for å skjule spor. Dette medfører at en slik aktivitet trolig må ha innebefattet både forberedelser og systematisk skjuling av spor i etterkant. Sett i sammenheng med de relativt omfattende kravene til bakgrunnssjekk og personellkontroll hos HPE/

ESN, som er stilt gjennom kontrakten, fremstår dette som lite sannsynlig.”

Det er på bakgrunn av disse resonnementene jeg oppfatter at PwC ser det som lite sannsynlig at eksternt IKT-personell tilknyttet Hewlett-Packard Norge AS/Enterprise Services Norge AS skal ha benyttet tilgangene til å gå inn og hente ut helseopplysninger.

Jeg kan forstå at den setningen som representanten viser til, hvis den hadde stått uten informasjonen som gis i avsnittene over i brevet til komiteen, kunne blitt oppfattet som om eksternt IKT-personell ikke har hatt tilgang og mulighet til å skaffe seg helseopplysninger. Det er et dokumentert faktum at det har blitt gitt tilganger til Helse Sør-Østs IKT-system. Det har vært en svikt i tilgangsstyringen, men PwCs gjennomgang og vurderinger konkluderer med at det fremstår som lite sannsynlig at disse tilgangene faktisk har vært misbrukt til urettmessig å ha skaffet seg helseopplysninger.

SPØRSMÅL NR. 1594**Innlevert 22. september 2017 av stortingsrepresentant Sverre Myrli****Besvart 28. september 2017 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Telemuseet har betydelige utfordringer hva gjelder finansiering av driften.

Hvilke tanker har samferdselsministeren om Telemuseets fremtid, hvordan vurderer han statens forpliktelser til å sikre museets drift og hvilke finansieringsmuligheter ser han for seg - både kortsiktig og langsiktig?»

Svar:

Telemuseet forvalter og formidler norsk telehistorie gjennom 150 år, og er en viktig kilde til kunnskap for studenter, forskere og andre interesserte. Telenor trakk sin støtte til museet fra 2017 og kan ikke pålegges videre støtte. Ulike løsninger for å ta vare på museets samlinger og kompetanse er vurdert. Telemuseet og Norsk Teknisk Museum startet i 2016 et arbeid for å undersøke om de to museene kan slås sammen. Museene har opplyst at et tilskudd fra staten er avgjørende for en eventuell sammenslåing.

Regjeringen vil komme tilbake til saken i forslag til statsbudsjett for 2018.

SPØRSMÅL NR. 1595**Innlevert 22. september 2017 av stortingsrepresentant Heikki Eidsvoll Holmås****Besvart 28. september 2017 av innvandrings- og integreringsminister Sylvi Listhaug****Spørsmål:**

«Stortinget har bedt statsråden komme tilbake med forslag til Stortinget om et tidsbegrenset ID-avklaringsprogram for irakere som har fått opphold uten at ID er lagt til grunn. Signaler fra JD til UDI formidlet til de programmet skal omfatte, gir inntrykk av at identitetsavklaringsprogrammet kun vil gjelde personer som kan avklare lik identitet som den de er registrert med i Norge.

Vil statsråden følge opp Stortingets flertall sine merknader under behandlingen av saken, slik at de som ikke er registrert med riktig identitet kan få innvilget statsborgerskap?»

gistrert på sin korrekte identitet i Norge, av ulike årsaker, kan få registrert sin korrekte identitet i Norge. På den måten kan Norge få en viktig klarhet i hvem disse menneskene er, og enkeltmenneskene det gjelder kan søke om statsborgerskap. Flertallet viser til at forslaget ikke innebærer en automatisk rett til statsborgerskap, men at det blir opp til utlendingsmyndighetene å vurdere dette gjennom ordinær saksbehandling. Flertallet vil likevel understreke enighet med forslagsstillerne som mener at de som velger å delta i et identitetsavklaringsprogram ikke skal måtte begynne å opparbeide ny botid, selv om tidligere identitetsopplysninger er uriktige.”

Det vil si at de som velger å delta i det kommende identitetsavklaringsprogrammet vil kunne, forutsatt at deres oppgitte identitetsopplysninger i verifiseringsomgangen er korrekte, da oppfylle vilkårene i statsborgerskapsloven om at de har klarlagt sin identitet, jf. statsborgerskapsloven § 7 første ledd bokstav a og lovens § 7 første ledd bokstav e) botidskravet på 7 år, selv om da identitetsopplysningene er endret.

BEGRUNNELSE:

I Innst. 157 S (2015-2016), står det blant annet min uthevelse:

”Flertallet viser til at forslagsstillerne ikke har foreslått et generelt amnesti. Forslaget om et identitetsavklaringsprogram innebærer imidlertid at personer som i dag ikke er re-

Svar:

Stortingets vedtak nr. 505 (2015-2016) er til behandling. Vedtaket følges opp i tråd med flertallets merknader. Et identitetsavklaringsprogram vil omfatte irakiske statsborgere som har fått innvilget opphold i Norge,

selv om UDI ikke har lagt deres identitet til grunn. I denne gruppen befinner det seg også personer som ikke er registrert med riktig identitet i Norge.

Jeg vil komme tilbake til Stortinget når saken er ferdig utredet.

SPØRSMÅL NR. 1596

Innlevert 22. september 2017 av stortingsrepresentant Heikki Eidsvoll Holmås

Besvart 28. september 2017 av innvandrings- og integreringsminister Sylvi Listhaug

Spørsmål:

«TV2 meldte at en kvinne, som er utvist med bakgrunn i at norske myndigheter mente at hun hadde en falsk dom som tilsa at hun kom til å få 80 piskeslag av Iranse myndigheter ved retur, faktisk har fått fullbyrdet straffen.

Er statsråden enig i at det å utsettes for 80 piskeslag fra et lands myndigheter er å regne som tortur og umenneskelig behandling, som Norge har et ansvar for å beskytte mennesker mot, og er statsråden enig i at Norge ikke hadde rett til å tvangsutsende kvinnen?»

Svar:

Jeg vil innledningsvis vise til mitt svar på spørsmål nr. 1585 fra representanten Karin Andersen.

Risiko for å bli utsatt for pisking gir grunnlag for beskyttelse (asyl) i Norge. Dette er uttrykkelig slått fast i Utlendingsdirektoratets (UDI) praksisnotat for Iran,

og det er ingen uenighet i norsk utlendingsforvaltning om dette. Jeg har derfor stor forståelse for at folk reagerer på saksforholdet slik det er presentert i media. Utlendingsnemnda (UNE) har underrettet departementet om at de, sammen med den norske ambassaden i Teheran, nå jobber for å kartlegge hva som faktisk har skjedd og hvorfor. Dette arbeidet må avsluttes før UNE kan konkludere. Jeg minner i denne forbindelse også om at jeg etter loven ikke har anledning til å gripe inn i eller påvirke utfallet av enkeltsaker.

På generelt grunnlag vil jeg fremheve at UDI og UNE ved vurderingen av om en søker fyller vilkårene for asyl i Norge, alltid foretar en individuell og grundig vurdering av søkerens anførsler. Disse sammenholdes med foreliggende landinformasjon. Dersom det er fremlagt dokumenter som bevis i saken, vil disse være sentrale og tillegges stor vekt, og dersom det er mulig vil dokumentene verifiseres. Det foreligger retningslinjer for når og hvordan verifisering skal skje. Det er altså en sammensatt vurdering som ligger til grunn for et asylavslag, der søkerens troverdighet står sentralt.

SPØRSMÅL NR. 1597

Innlevert 25. september 2017 av stortingsrepresentant Kari Kjønås Kjos

Besvart 3. oktober 2017 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Kan statsråden redegjøre for hvilke tiltak som er planlagt og igangsatt for å begrense foreskrivningen av

antidepressiva, smertestillende og vanedannende legemidler til barn og unge samt øke befolkningens kunnskap om bivirkninger ved bruk av psykofarmaka som antidepressiva?»

BEGRUNNELSE:

Vi har de siste årene sett at psykiske lidelser hos barn og unge er økende.

Forskning har vist at det i Norge er 15-20 prosent av barn og unge mellom 3 og 18 år som har nedsatt funksjon på grunn av psykiske plager som angst, depresjon og atferdsproblemer og at om lag 8 % har en alvorlig psykisk lidelse (FHI, 2015).

I en stor studie fra Folkehelseinstituttet publisert i februar 2016 slås det fast at det blant eldre barn og ungdom har vært en økning i bruk av psykofarmaka, spesielt har bruk av antidepressiva økt blant tenåringsjenter. Nyere undersøkelser setter også søkelyset på de mange bivirkninger ved inntak av psykofarmaka.

Dette er en bekymringsfull utvikling som det er både viktig og nødvendig å ta tak i.

Under behandling av Legemiddelmeldingen (Meld .St. 28 2014-2015) ba Stortinget, ved helse- og omsorgskomiteen, regjeringen om å vurdere retningslinjene for bruk av antidepressiva, smertestillende og vanedannende legemidler blant unge, og vurdere tiltak for å begrense forskrivningen av disse. Dette også sett i lys av hendelser som klart viser at det er behov for økt kunnskap blant forskrivere om vanedannende legemidler.

Silje Marie Strandberg er en ung kvinne som nylig har stått fram, blant annet i NRK, med sin historie og sine opplevelser i norsk psykisk helsevern. Hun har opplevd store bivirkninger ved bruk av antidepressiva og har erfart at fagpersoner har for liten kunnskap om disse utfordringene.

Med dette som utgangspunktet ber hun nå om at all antidepressiva merkes med helseadvarsler på lik linje som tobakk og sigaretter etter tobakkskadeloven.

Svar:

Jeg er opptatt av at den behandlingen vi gir til barn og unge skal være nødvendig og av høyeste kvalitet. Livet svinger opp og ned for alle mennesker fra vi er små til vi når voksen alder, i særdeleshet i ungdomsårene. De fleste kommer seg noenlunde greit igjennom dette og kan møte voksenlivets utfordringer med en sunn psykisk helse. Samtidig er det veldig bekymringsfullt at en del barn og unge sliter så mye at de trenger helsehjelp i en periode av livet hvor dagene heller burde være fylt av ubekymret lek og læring, gode og inkluderende fellesskap, trygghet, omsorg og utfoldelse for den enkelte. Jeg mener vi må være varsomme med bruk av legemidler til barn og unge, bl.a. fordi sårbarheten hos små mennesker kan henge nært sammen med faktorer utenfor individet, nærmere bestemt deres oppvekstbetingelser (foreldre, familie, sosialt nettverk, barnehage, skole mv.). Disse faktorene kan og skal ikke påvirkes gjennom bruk av legemidler. Når det gis legemidler

for å håndtere psykiske helseutfordringer i ung alder må det være fordi at man, etter grundig utredning og i dialog med pasient og foresatte, kommer til at det ikke er mulig å få til en god utvikling og behandling uten medikamentell støtte på veien. Legemidler kan ikke erstatte den gode daglige omsorgen, motiverende samtaler, sosial støtte og oppfølging på de ulike livsarenaene. Behandlingsmåten må følge av et påvist behov og en konkret nyttevurdering, hvor bivirkninger og senvirkninger vurderes nøye opp mot primærvirkningen. Nasjonale faglige retningslinjer på området skal følges. I Mestre hele livet – Regjeringens strategi for god psykisk helse (2017-2022) som ble lagt frem 25.08 2017, har vi omtalt medikamentfrie behandlingstilbud til barn og unge. Her viser vi til at Stortinget har bedt regjeringen sikre at barn og unge får medikamentfrie behandlingstilbud når faglige anbefalinger tilsier dette, jfr. anmodningsvedtak nr. 839 (2015–2016). Psykisk helsevern for barn og unge er gjennomgående en poliklinisk tjeneste, og nesten all behandling er frivillig. Det lave antallet døgnplasser for barn og unge gjør det lite aktuelt å opprette egne medikamentfrie enheter. I strategien vektlegger vi imidlertid at medikamentfrie alternativer bør integreres i all behandling. Det er et viktig mål å synliggjøre dette i pakkeforløp og i faglige anbefalinger fra Helsedirektoratet som nå er under utarbeidelse. Helse- og omsorgsdepartementet har i 2017 gitt Folkehelseinstituttet i oppdrag å utarbeide en rapport om legemiddelbruken hos barn og unge. Departementet har også gitt Helsedirektoratet i oppdrag å vurdere hvilke grep som kan tas for å sikre riktig forskrivning av psykofarmaka til barn og unge, herunder særlig vurdere om dagens forskrivning av antidepressiva er faglig ønskelig. Rapporten fra FHI vil være et viktig kunnskapsgrunnlag for å vurdere tiltak. Helsedirektoratet viser til at flesteparten i den aktuelle pasientgruppen er i kontakt med spesialisthelsetjenesten før oppstart med antidepressiva. Følgelig synes det ikke å være en uttalt igangsetting av slik behandling hos fastlegen. Direktoratet uttaler at den økte forskrivningen kan forklares ved økt oppmerksomhet rundt psykiske lidelser og flere som er i kontakt med spesialisthelsetjenesten for psykiske plager.

Helsedirektoratet har utarbeidet Nasjonal retningslinje for diagnostisering og behandling av voksne med depresjon i primær- og spesialisthelsetjenesten for pasienter over 18 år. Anbefalinger om bruk av antidepressiva vil også omfatte pasienter som behandles i psykisk helsevern for barn og unge fram til fylte 23 år.

I regi av direktoratet pågår det ulike tiltak for å bidra til bedre utredning, diagnostikk og behandling til denne pasientgruppen. Regionsenter for barn og unges psykiske helse (R-BUP Øst og Sør) har fått i oppdrag å utarbeide en elektronisk «Håndbok for psykisk helsevern for barn og unge». Håndboken forventes publisert i 2018 og vil være et viktig normgivende dokument for

både kommunale helse- og omsorgstjenester og spesialisthelsetjenesten.

Det er under utvikling flere pakkeforløp som skal ivareta ulike tilstander hos barn og unge. Det er generelle pakkeforløp om utredning og behandling. I tillegg utvikles det tilstands-spesifikke pakkeforløp for spise-

forstyrrelser, psykoselidelser og tvangslidelser. De siste tre omhandler både barn, unge og voksne. Pakkeforløpene vil bli implementert fra 2018. I tillegg pågår det informasjonstiltak mot rekvirenter og brukere av legemidler om nytte og risiko ved legemidlene.

SPØRSMÅL NR. 1598

Innlevert 25. september 2017 av stortingsrepresentant Morten Wold

Besvart 3. oktober 2017 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Vil statsråden, med bakgrunn i vedtak i EU-domstolen, sørge for at det ikke vil koste brukerne ekstra å ringe kundeservice innen offentlige helsetjenester og instanser?»

BEGRUNNELSE:

Mange har opplevd å bli belastet for store beløp etter å ha kontaktet kundeservice i ulike selskap og firma. Spesielt gjelder dette ved bruk av såkalte femsifrede telefonnumre.

Nå krever Forbrukerombudet at denne praksisen avvikles, som en følge av et vedtak i EU-domstolen av 3. mars 2017. Der slås det fast at næringsdrivende ikke kan henvise kunder til kostbare spesialnumre for å komme i kontakt med kundeservice.

Selskapene har fått frist til 15. oktober med å foreta endringene. Etter dette vil det bli gjennomført en tilsynsaksjon for å kontrollere at endringene er gjort.

Jeg er blitt gjort oppmerksom på at det offentlige tilbudet Pasientreiser HF tilbyr kundeservice gjennom en plattform som koster mer å kontakte enn ved oppringning til vanlig telefon.

På deres hjemmeside kan man lese følgende:

«Å ringe 05515 koster kr 0,99 kroner i oppstart og kr 1,99 per minutt fra privat fasttelefon med abonnement fra Telenor. Samtaler via andre telefonoperatører har egne takster avhengig av operatør og abonnementsvilkår. Merk at det som oftest er dyrere å ringe 05515 fra mobil enn fra fasttelefon».

Det nasjonale foretaket mottok hele 1,9 millioner telefonhenvendelser til 05515 i 2016. De som ringer er pasienter og pårørende, oftest i forbindelse med behov

for hjelp til utfylling av et til dels komplisert firesiders søknadskjema.

Forbrukerombudet opplyser at de har fått flere klager på Pasientreisereisens kostbare kundeservice, noe de også har fått når det gjelder andre offentlige instanser som politiet og skatteetaten.

Det er ikke akseptabelt at kundene skal betale ekstra for bruk av offentlige telefontjenester spesielt med tanke på at private næringsdrivende har fått beskjed om å avvike tilsvarende ordninger.

Svar:

Det er Forbrukerombudet som tilsynsmyndighet som følger opp EU-domstolens vedtak, ved å påse at norske næringsdrivende ikke opererer med kostbare spesialnumre overfor sine kunder. Forbrukerombudet har nylig sendt brev til en rekke næringsdrivende som benytter spesialnumre for å få disse til å endre praksis. For at Forbrukerombudet skal kunne gripe inn mot offentlig virksomhet som bruker spesialnumre, er det et vilkår at de driver næringsvirksomhet. Dette er en vurdering som Forbrukerombudet gjør ut fra en tolkning av markedsføringsloven og egne prioriteringer. Tips Forbrukerombudet mottar utgjør et viktig grunnlag for dets prioriteringer.

Det offentliges bruk av spesialnumre må vurderes for hver enkelt tjeneste og sektor. Når det gjelder pasientreiser ble løsningen med det femsifrede telefonnummeret valgt av de regionale helseforetakene i desember 2009 som et nasjonalt nummer på pasientreiseområdet. Dette ble gjort blant annet fordi det skulle være enkelt for brukerne å henvende seg til én felles servicetelefon landet over, uavhengig av hvor brukerne ringte fra og hvilken tjeneste de trengte. Nummeret 05515 er også et lett gjenkjennelig nummer som nå er godt kjent innenfor pasientreiseområdet.

Pasientreiser HF har ikke inntekter av telefonitjenesten. Det er den enkelte mobiloperatør som bestemmer takstkostnaden for abonnenter som ringer femsifrede nummer. Helseforetakene dekker kostnadene knyttet til å rute innringer til rett kontor, og betaler en fast sats per år for å eie nummeret.

Pasientreiser HF har fått tilbakemeldinger fra brukere på at det er dyrt å ringe 05515. Pasientreiser HF ønsker å tilby en rimeligere løsning for brukere som skal komme i kontakt med Pasientreiser HF og de enkelte pasientreisekontorene. I samarbeid med de regionale helseforetakene vurderes det derfor å tilby et billigere alternativ til dagens femsifrede telefonnummer.

Det kan eksempelvis være et åttesifret telefonnummer, med lokaltakst for alle innringere uavhengig av telefonabonnement, eller alternative kommunikasjonskanaler. Innføring av et åttesifret spesialnummer med samme funksjonalitet som dagens femsifrede vil ikke endre kostnadene for tjenesten, men det vil være mulig å flytte kostnadene fra innringer til eier av nummer, altså helseforetakene.

Jeg er glad for at Pasientreiser HF og de regionale helseforetakene følger opp tilbakemeldinger fra brukerne, og vurderer endringer som kan gi brukerne en bedret opplevelse i sin kontakt med spesialisthelsetjenesten.

SPØRSMÅL NR. 1599

Innlevert 25. september 2017 av stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes

Besvart 3. oktober 2017 av fiskeriminister Per Sandberg

Spørsmål:

«Har all journalpliktig dialog mellom lobbyister og politisk ledelse i departementet som har gått gjennom den politiske ledelsens private e-postkontoer faktisk blitt journalført?»

oppmerksom på at dette ikke ble besvart. Det er derfor misvisende å kalle dette en ”dialog”.

BEGRUNNELSE:

Fiskeribladet skriver at fiskeriminister Per Sandberg (Frp) i fjor ga sin private e-postadresse til kommunikasjonssjefen i NSL. I sitt svar på mitt spørsmål om dette 11. september 2017 skriver statsråden at:

”e-poster skal journalføres uavhengig av om det er benyttet en privat e-postadresse eller en offisiell.”

Svar:

Henvendelser som kommer inn til personer i departementet, og som gjelder departementets saksområde, skal journalføres i tråd med regelverket uavhengig av hvordan de sendes. Dette omfatter også private e-postadresser.

Meg bekjent har journalpliktige henvendelser til politisk ledelse blitt journalført.

Når det gjelder de henvendelsene til en statssekretær som jeg antar har forårsaket spørsmålet, gjør jeg

SPØRSMÅL NR. 1600**Innlevert 25. september 2017 av stortingsrepresentant Kirsti Bergstø****Besvart 3. oktober 2017 av fiskeriminister Per Sandberg****Spørsmål:**

«Hva er begrunnelsen for at statsråden ikke vil garantere at ingen lobbyister eller andre som ønsker å påvirke statsråden har blitt gitt, eller forsøkt gitt, privat(e) epostadresse(r) for å nå statsråden eller andre i politisk ledelse?»

BEGRUNNELSE:

I sitt svar 11.09.2017 på spørsmål fra Torgeir Knag Fylkesnes om statsråden har gitt sin private e-postadresse til lobbyister, som Fiskeribladet har skrevet om, gir ikke statsråden noen garanti for at han ikke har gitt ut sin private e-postadresse.

Svar:

Jeg er opptatt av at det skal være en åpenhetskultur i departementet. Jeg vil være tilgjengelig, slik at jeg kan

samle inntrykk og erfaringer fra de som blir berørt av departementets avgjørelser, og som kjenner forholdene og næringen best. I den forbindelse møter både jeg og andre i politisk ledelse daglig mennesker som har ulike interesser, erfaringer og meninger de ønsker å fremme overfor departementet. Disse er det viktig å høre.

I tillegg til åpenhet og tilgjengelighet, er jeg opptatt av ryddighet. Det er vanskelig å skulle garantere for at det aldri har blitt gitt ut privat epost-adresse, eller at noen kan ha fått denne fra andre, og det er ikke ulovlig å benytte private adresser. All kommunikasjon jeg mottar som berører mitt virke som statsråd skal uansett journalføres, uavhengig av om de kommer inn på e-post eller på andre måter. Dette blir også gjort.

Som statsråd er det viktig å være tilgjengelig, men også å ha ryddighet rundt kommunikasjon. Begge delene prioriteres tungt. Det finnes ingen hemmelig bakkanal inn til verken meg eller andre i min politiske stab.

SPØRSMÅL NR. 1601**Innlevert 25. september 2017 av stortingsrepresentant Audun Lysbakken****Besvart 3. oktober 2017 av fiskeriminister Per Sandberg****Spørsmål:**

«I sitt svar 11.09.2017 på skriftlig spørsmål fra Torgeir Knag Fylkesnes svarer ikke statsråd Sandberg på spørsmål om sin bruk av private e-postadresser. Derfor ser jeg det nødvendig å spørre en gang til.

Kan statsråden fullt og helt garantere at ingen lobbyister eller aktører som ønsker å påvirke statsråden er gitt, eller forsøkt gitt, privat(e) epostadresse(r) for å nå statsråden eller andre i politisk ledelse?»

BEGRUNNELSE:

Fiskeribladet skriver at fiskeriminister Per Sandberg (Frp) i fjor ga sin private e-postadresse til kommunika-

sjonssjefen i NSL. Statsrådets svar 11.09.2017 ga ikke tydelig svar på om dette hadde skjedd.

Svar:

Jeg er opptatt av at det skal være en åpenhetskultur i departementet. Jeg vil være tilgjengelig, slik at jeg kan samle inntrykk og erfaringer fra de som blir berørt av departementets avgjørelser, og som kjenner forholdene og næringen best. I den forbindelse møter både jeg og andre i politisk ledelse daglig mennesker som har ulike interesser, erfaringer og meninger de ønsker å fremme overfor departementet. Disse er det viktig å høre.

I tillegg til åpenhet og tilgjengelighet, er jeg opptatt av ryddighet. Det er vanskelig å skulle garantere

for at det aldri har blitt gitt ut privat epost-adresse, eller at noen kan ha fått denne fra andre, og det er ikke ulovlig å benytte private adresser. All kommunikasjon jeg mottar som berører mitt virke som statsråd skal uansett journalføres, uavhengig av om de kommer inn på e-post eller på andre måter. Dette blir også gjort.

Som statsråd er det viktig å være tilgjengelig, men også å ha ryddighet rundt kommunikasjon. Begge delene prioriteres tungt. Det finnes ingen hemmelig bakkanal inn til verken meg eller andre i min politiske stab.

SPØRSMÅL NR. 1602

Innlevert 25. september 2017 av stortingsrepresentant Snorre Serigstad Valen

Besvart 3. oktober 2017 av fiskeriminister Per Sandberg

Spørsmål:

«Har den journalpliktige dialogen mellom lobbyister og politisk ledelse i departementet, gjennom både formelle og uformelle e-postadresser, blitt journalført innen rimelig tid etter at dialogen fant sted?»

BEGRUNNELSE:

Fiskeribladet skriver at fiskeriminister Per Sandberg (Frp) ga i fjor sin private epostadresse til kommunikasjonssjefen i NSL. Statsråden skrev i sitt svar 11.09.2017 på skriftlig spørsmål fra Torgeir Knag Fylkesnes at:

”e-poster skal journalføres uavhengig av om det er benyttet en privat e-postadresse eller en offisiell.”

Svar:

Henvendelser som kommer inn til personer i departementet, og som gjelder departementets saksområde, skal journalføres i tråd med regelverket uavhengig av hvordan de sendes. Dette omfatter også private e-postadresser.

Det er ikke en fastsatt frist for journalføring, men det er klart at det bør gjøres løpende for å ivareta blant annet offentlighetsprinsippet. En av mine statssekretærer har eksempelvis mottatt to e-poster som ble journalført, men ikke umiddelbart. Dette var uheldig og har blitt beklaget.

Når det gjelder disse henvendelsene, gjør jeg oppmerksom på at dette ikke ble besvart. Det er derfor misvisende å kalle dette en ”dialog”.

SPØRSMÅL NR. 1603

Innlevert 25. september 2017 av stortingsrepresentant Kari Henriksen

Besvart 2. oktober 2017 av kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

«Det er bekymring i Vest-Agder for at Interreg-programmer ikke videreføres.

Kan europaministeren bekrefte at regjeringen ikke planlegger å gå ut av Interreg-programmer, og redegjøre

for hvilke konsekvenser det vil få for eksisterende programmet dersom det likevel skulle bli slik?»

BEGRUNNELSE:

Dette gjelder kap. 553, post 63 for A-programmenes (inkl. ØKS) vedkommende og kap. 553, post 76 for B- og C-programmene (Nordsjøen, Østersjøen og Europe). Å ikke videreføre disse programmene ville være uheldig for norske prosjektsøkere som allerede har forpliktet seg til å stille med en nærmere spesifisert med-finansiering i konkrete søknader under forventning om at den andre halvparten av budsjettet finansieres av den norske stat. Dette er forpliktelser som er avgitt uten mulighet for å ta forbehold om årlige bevilgninger over statsbudsjettet. På Agder gjelder dette Fylkesmannen på Agder og Sørlandets Europakontor i en søknad til Interreg Europe som avgjøres i desember og Sørlandets Europakontor og NODE i et prosjekt under Interreg Nordsjøprogrammet som ble godkjent i juni og etter planen skal starte opp i høst (PERISCOPE). Det er under et slikt scenario også uklart hvordan det ville bli med den statlige med-finansieringen av pågående prosjekter. Vest-Agder fylkeskommune er Lead partner for et prosjekt under Interreg Europe

(HERICOAST) som løper fram til høsten 2020. UiA er Lead partner for et prosjekt under Interreg Nordsjøprogrammet (InfoCare) som løper fram til 2019-2020. Systemet fungerer for disse prosjektenes vedkommende slik at KMD periodevis overfører et beløp til sekretariatene for disse programmene som bruker pengene til å refundere norske prosjektpartneres utgifter to ganger i året.

Svar:

EU- og EØS-ministeren har bedt meg som ansvarlig statsråd for Norges deltakelse i Interreg-programmene om å besvare dette spørsmålet.

Norges deltakelse i Interreg-programmene bygger på en enighet mellom Norge, EUs medlemsland og Europa-kommisjonen om programdokument og programbudsjett. Avtalene om Norges deltakelse forutsetter at Stortinget årlig bevilger penger til formålet.

Da spørsmålet angår statsbudsjettet for 2018, viser jeg til framleggelsen av dette den 12. oktober.

SPØRSMÅL NR. 1604

Innlevert 25. september 2017 av stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad

Besvart 5. oktober 2017 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Hvorfor vil ikke helse- og omsorgsministeren at det gjennomføres en egen evaluering av fastlegeordningen på nytt nå?»

helsetjenesten, må fastlegeordningen tilføres ressurser og utvikles videre. Det er åpenbart store utfordringer, og også åpenbart behov for evaluering av og videreutvikling av fastlegeordningen.

BEGRUNNELSE:

Fastlegeordningen er tidligere evaluert, behovet for videreutvikling er påpekt. Etter innføringen av ordningen har omfanget av arbeidet vokst, og også etter evaluering er mange premisser for fastlegene endret. Myndighetspålagte plikter er blitt kraftig øket uten at ordningen er tilført tilsvarende ressurser. Med samhandlingsreformen i 2012 ble pasienter overført fra sykehus til medisinsk behandling i kommunene, befolkningen er forespeilet en styrking av legetjenester i kommunene og bedre tilgjengelighet, og pasienter i kommunehelsetjenesten er sykere enn tidligere, og har behov for mer legetjenester. Skal Norge beholde en god primærhelsetjeneste som understøtter spesialist-

Svar:

Jeg er enig med stortingsrepresentant Bollestad i at det er viktig med en god primærhelse-tjeneste. Det er avgjørende at den kommunale helse- og omsorgstjenesten sikrer nødvendig oppfølging av innbyggere med behov for tjenester. Dette gjelder både når kommunen selv er ansvarlig for å tilby tjenestene og når personen må henvises til spesialisthelsetjenesten.

I Meld. St. 26 (2014-2015) fremtidens primærhelsetjeneste beskrev regjeringen, ved hjelp av innspill fra fagfolk, pasienter, brukere og fagforeninger, utfordringsbildet for de kommunale helse- og omsorgstjenestene. Denne beskrivelsen, som en samlet helse- og omsorgskomite sluttet seg, omfattet utfordringer knyttet til dagens fastlegeordning. Jeg avviser ikke at en

evaluering kan gi nyttig innsikt som både kan supplere og utfylle den kunnskapen vi har. Det er i midlertid allerede gitt flere relevante oppdrag, som vil ferdiggjøres om kort tid, og som vil gi nyttig kunnskap. Ett viktig tiltak er oppdraget Helsedirektoratet har fått om å kartlegge hvilke oppgaver fastlegene bruker tiden sin på. I løpet av året vil jeg også få en oppsummering fra

Folkehelseinstituttet av hva vi vet om brukernes erfaring med fastlegeordningen.

Jeg har nå invitert Legeforeningen til et møte i kommende uke. På dette møtet vil vi drøfte blant annet behovet for en evaluering og hva den i tilfelle bør omfatte og hvordan den bør gjennomføres. Det er også naturlig å involvere KS i dette, siden det er kommunene som har ansvar for ordningen.

SPØRSMÅL NR. 1605

Innlevert 26. september 2017 av stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad

Besvart 3. oktober 2017 av utenriksminister Børge Brende

Spørsmål:

«Mens media synes å gi mest oppmerksomhet til naturkatastrofer i den vestlige verden, er dekningen av monsun og flom i Sør-Asia langt mindre. Sommerens dødstall etter flom i Sør-Asia er langt høyere enn dødstallene etter stormen Irma i Karibien og USA.

Mener utenriksministeren at Norge bør bidra sterkere internasjonalt til forebyggende klimatilpasnings tiltak, blant annet flomsikring, drenering og varsling, for å forebygge at så mange omkommer av årvisse flommer i fattige utviklingsland?»

BEGRUNNELSE:

Uvær og flom rammer nærmest årvisst en del land i Sør-Asia. Vi ser det samme mønsteret gjenta seg gjennom årtier. Likevel gjøres i flere områder alt for lite for å forebygge slike naturkatastrofer, som årlig tar mange liv. Mangel på klimatilpasningstiltak og annet forebyggende arbeid gjør at mange, i sær fattige, er svært utsatt. Nødhjelp i ettertid er viktig, men ikke nok. Det synes derfor å være behov for en sterkere innsats for å bevisstgjøre myndighetene i flere områder om årsaksforholdene bak slike naturkatastrofer og nødvendigheten av langsiktig, forebyggende arbeid som gjør lokalbefolkningen mindre sårbar for årvisse flommer.

Svar:

Manglende forebygging av klima- og naturkatastrofer kan koste samfunn dyrt, både i form av menneskelige lidelser og økonomiske tap. Forebygging og klimatilpasning er derfor prioritert i norsk utviklingspolitikk,

slik det også fremkommer i Utviklingsmeldingen (Meld. St. 24) som ble fremlagt for Stortinget i april i år.

Norge arbeider for økt internasjonal innsats til effektiv forebygging. For eksempel er tidlig varsling av farlig vær sentralt for å forebygge og redusere skadeomfanget av naturkatastrofer, og gjennom Meteorologisk institutt støttes styrkingen av vær- og klimavarslingstjenester i Bangladesh, Myanmar og Vietnam. Vi støtter Det globale rammeverket for klimatjenester i regi av Verdens meteorologiorganisasjon for tidlig varsling til befolkningen og kapasitetsbygging i afrikanske land. Gjennom Verdensbankens globale fasilitet for katastrofereduksjon og gjenoppbygging (GFDRR) støtter Norge forebyggingsarbeidet i mange utviklingsland. FNs satellittovervåkingsorgan UNOSAT, som har fått norsk støtte i en årrekke, bidrar til å forutsi og kartlegge konsekvensene av ekstremvær og naturkatastrofer, inkludert i Asia. Norge gir også støtte til forebygging på landnivå i utviklingsland. I Sør-Asia inkluderer dette Afghanistan, Bangladesh, India, Nepal, Pakistan og Sri Lanka samt regionalt samarbeid gjennom South Asia Water Initiative og i Hindu Kush Himalaya gjennom ICIMOD (International Centre for Integrated Mountain Development i Himalaya-regionen). Samarbeidet rettes blant annet mot opplæring i klimatilpasning og risikoreduksjon, utdanning og forskning, kartlegging av sårbare områder, samt overvåking og varsling ved fare for flom eller jordskred. Støtten bidrar til styrket nasjonal beredskap. Vårt samarbeid med sivilt samfunn og Røde Kors-bevegelsen inkluderer støtte til livsviktig lokal beredskap og forebygging. Sendai-rammeverket for katastroforebygging er et viktig verktøy for forebyggingsarbeid. Norge støtter oppfølgingen av rammeverket gjennom FNs enhet for katastroforebygging (UNISDR) og vi sitter

i styringsgruppen. Vi støtter også FNs miljøprogramms innsats for økosystembasert forebygging, noe som er særlig viktig i Sørøst Asia. Det grønne klimafondet er en av de største mottakerne av norsk støtte til klimatil-

pasningstiltak. Effektiv klimatilpasning er helt sentralt for å redusere tap av menneskeliv og skader forårsaket av ekstreme klimaendringer og naturkatastrofer.

SPØRSMÅL NR. 1606

Innlevert 26. september 2017 av stortingsrepresentant Kari Henriksen

Besvart 10. oktober 2017 av innvandrings- og integreringsminister Sylvi Listhaug

Spørsmål:

«Hvordan vil justisministeren følge opp hvert av de konkrete funnene i sivilombudsmannens rapport fra politiets utlendingsinternat på Trandum som ble gjort kjent 22.9.17, hvilke konkrete endringer er satt i prosess, hva vil gjøres videre og hva er tidsperspektivet for gjennomføringen av de forskjellige tiltakene?»

BEGRUNNELSE:

Etter et besøk til politiets utlendingsinternat på Trandum er sivilombudsmannen bekymret over internatets praksis for bruk av sikkerhetsavdelingen og maktmidler. Besøket er det andre på to år. Sivilombudsmannen mener det er urovekkende at internatets sikkerhetsavdeling brukes for å håndtere sårbare personer som har forsøkt å ta sitt eget liv, eller har uttrykt planer om dette. Mindreårige har også vært plassert på denne avdelingen, inkludert sikkerhetscelle. Sivilombudsmannen reagerer på at bruk av sikkerhetscelle var høy sammenliknet med tidligere, på betenkelig bruka av pepperspray, og at helsepersonellens rolle er problematisk. I rapporten fra besøket pekes det på at bruk av isolasjon overfor enkelte særlig utsatte grupper, som personer med psykisk funksjonsnedsettelse eller barn og unge, bør være forbudt ifølge menneskerettslige standarder.

Leder av Trandum uttaler at det er iverksatt enkelte tiltak for å imøtekomme noen av anbefalingene.

Svar:

Politiets utlendingsinternat på Trandum mottok et uanmeldt tilsyn fra Sivilombudsmannen i perioden 28. - 29. mars 2017. Ombudsmannen undersøkte praksis for bruk av sikkerhetsavdelingen, og bruk av maktmidler som håndjern og pepperspray. Rapporten ble ferdigstilt

15. september 2017, og politiet har frist til 15. desember med å gi tilbakemelding på oppfølging av anbefalingene.

Politiets utlendingsenhet (PU) har imidlertid allerede satt i gang en prosess for å imøtekomme flere av anbefalingene. De innsatte på sikkerhetsavdelingen skal sikres tilgang til klokke og kalender; de er sikret tilgang til lesestoff; de skal sikres tilgang til radio/musikk; og vedtaksmalen skal endres slik at de innsatte alltid informeres om klageretten, og det skal dokumenteres at denne informasjonen er gitt.

Anbefalingene fra Ombudsmannen vil kommenteres i politiets tilbakemelding.

Jeg finner det likevel hensiktsmessig å kommentere kort enkelte av de forhold som Ombudsmannen knytter sine anbefalinger til.

Økt bruk av sikkerhetsavdelingen generelt

Årsaken til økt bruk av sikkerhetsavdelingen er at gruppen internerte har endret seg fra tidligere. Det er nå en høyere andel med kriminell bakgrunn, fra de åpne rusmiljøene, og med ukjent identitet. Dette har bidratt til et tøffere miljø med mer utagering, uønskede hendelser og funn av gjenstander som kan brukes som stikkvåpen. Utlendingsinternatet har på bakgrunn av dette hatt et forhøyet trusselnivå gjennom 2017, noe som igjen har medført økt bruk av sikkerhetsavdelingen.

Bruk av sikkerhetscelle for å håndtere personer som er sårbare eller har forsøkt å ta sitt eget liv

Sikkerhetsceller brukes fordi personen utgjør en fare for seg selv eller andre. Bruk av sikkerhetscellen kan naturlig nok være belastende for den innsatte, men samtidig kan kortvarig innsettelse her bidra til ro og mindre stimuli i en utfordrende situasjon. På sikkerhetscellen får den enkelte tett oppfølging av erfarent og kompetent personell, og helsetjenesten bistår med

støttesamtaler. Oppholdet på sikkerhetsavdelingen skal være så kort som mulig, og det gjøres individuelle vurderinger knyttet til hvilket sikkerhets-nivå som er nødvendig i hvert enkelt tilfelle. Bruk av sikkerhetscelle er et av PUs virkemidler, men det er strenge vilkår for overføring til sikkerhetscelle, og det fattes vedtak i hver enkelt sak.

Plassering av mindreårige i sikkerhetscelle

Mindreårige plasseres på sikkerhetscelle unntaksvis, og det har kun vært to tilfeller de siste to årene. I begge tilfellene ble det vurdert som helt nødvendig for å ivareta både personen selv og andre.

Bruk av pepperspray

Det følger av politiets våpeninstruks at politiet kun kan bruke pepperspray i særlige faresituasjoner, eller når en tjenestehandling ikke kan gjennomføres uten at tjeneste-personen eller andre utsettes for skade, samt når svakere tvangsmidler må anses utilstrekkelig, uhensiktsmessig eller forgjeves vært forsøkt. PU har opplyst til meg at de bruker pepperspray i henhold til regelverket, og kun unntaksvis. Hendelsen som er omtalt i rapporten er et enkeltstående og ikke-representativt tilfelle, og det eneste tilfellet hvor pepperspray har vært brukt i tilsynsperioden.

Helsepersonellets rolle

PU har opprettet dialog med Helsedirektoratet og Helsedepartementet for å utrede hvorvidt det er mulig å få helsetjenesten organisert på samme måte som i kriminalomsorgen.

SPØRSMÅL NR. 1607

Innlevert 27. september 2017 av stortingsrepresentant Tore Hagebakken

Besvart 4. oktober 2017 av justis- og beredskapsminister Per-Willy Amundsen

Spørsmål:

«Hvordan vil statsråden sørge for at de 41 nye stillingene som Innlandet politidistrikt er tildelt i år kommer på plass?»

BEGRUNNELSE:

Undertegnede viser til oppslag i Oppland Arbeiderblad 27. september. Her uttaler nestleder i Politiets Fellesforbund Innlandet, Finn Arne Hvalbye, at det ikke hjelper å tildele distriktet enda flere stillinger hvis budsjettet er på stedet hvil. Det vises også til at Politidirektoratets plan- og rammeskriv legger opp til et budsjett for 2018 på samme nivå som 2017, med et inntrekk på to prosent. Dermed kan det faktisk bli 15 millioner mindre å rutte med kommende år. Undertegnede deler den sterke bekymringen som er hos medarbeidere og tillitsvalgte i følge Hvalbye. Det jobbes eksempelvis for lite med narkotikaforbrytelser og organisert kriminalitet.

Innlandet er et geografisk stort politidistrikt, og det er et åpenbart behov for at tildelte nye stillinger raskt kommer på plass for å styrke politikraften. Dette er helt

nødvendig for å sikre nærhet og trygghet til polititjenester for folk i våre byer og distrikter.

Svar:

Innledningsvis vil jeg bemerke at vi i våre budsjettmessige prosesser har gått bort fra begrepet stillinger til å benytte begrepet årsverk.

Politiet er opptatt av å løse samfunnsoppdraget innenfor de rammebetingelsene som legges til grunn, og må prioritere mellom sine oppgaver ut fra dette. Alle politidistrikter er forpliktet til å ansette personell i de tildelte politiårsverk, og Politidirektoratet opplyser at dette følges tett opp.

Politidirektoratet opplyser videre at Innlandet politidistrikt for 2017 ble tildelt 41 politiårsverk, og at politidistriktet er i gang med prosessen for ansettelse av disse. Poliitiårsverkene vil bli lyst ut i høst og er planlagt ansatt innen 31. desember 2017 ifølge politimesteren.

Politimesteren opplyser også at en arbeidsgruppe i Innlandet politidistrikt vil vurdere oppgaver og utfordringer i ulike enheter og geografiske områder i hele politidistriktet i forkant av utlysningene. Dette arbeidet er ikke slutført ifølge politimesteren.

Jeg har tiltro til at Politidirektoratet og politimesteren benytter de tildelte ressurser på en mest mulig hensiktsmessig måte.

SPØRSMÅL NR. 1608

Innlevert 27. september 2017 av stortingsrepresentant Pål Farstad

Besvart 2. oktober 2017 av justis- og beredskapsminister Per-Willy Amundsen

Spørsmål:

«Mener statsråden fortsatt at sokkelansvaret/-beredskapen skal være lokalisert i Kristiansund?»

BEGRUNNELSE:

I Stortingets forhandlinger om nærpoltireformen ble det våren 2015 enighet om at sokkelansvaret skulle fordeles på fire politidistrikt og at dagens lokalisering skal opprettholdes. Det må bety at sokkelansvaret/-beredskapen i Kristiansund skal opprettholdes.

At sokkelberedskapen skal lokaliseres i Kristiansund er også i tråd med svaret fra justis- og beredskapsministeren på et skriftlig spørsmål fra undertegnede datert 27.10.2015.

I Tidens Krav 22.09.2017 kunne vi lese at politimesteren i Møre og Romsdal skal flytte sokkelansvaret/-beredskapen fra Kristiansund. En slik flytting av sokkelansvaret/-beredskapen kan ikke være i tråd med Stortingets forutsetninger.

Svar:

Det er viktig at kompetanse og politikraft spres i det enkelte politidistrikt. Det er i oppdragsbrev fra departementet til Politidirektoratet gitt føringer om at det i implementeringen av nærpoltireformen skal tas hensyn til at flere politidistrikter allerede har godt fungerende driftsenheter som er tilpasset geografiske forhold, kriminalitetsbilde, bosettingsmønstre mv. Fagmiljøer innenfor eksempelvis kriminalteknikk, etterforskning av seksuelle overgrep, økonomietterforskning, spesielle beredskapsoppgaver og lignende kan plasseres andre steder enn der politidistriktets administrasjon er lokalisert. Det bør tas hensyn til allerede velfungerende ordninger samt retningslinjer for lokalisering av statlige arbeidsplasser og tjenesteproduksjon.

Møre og Romsdal politidistrikt har bekreftet overfor Politidirektoratet at sokkelansvaret/-beredskapen skal være lokalisert i Kristiansund. Dette er i tråd med Stortingets forutsetninger, jf. Innst. 306 S (2014-2015).

SPØRSMÅL NR. 1609

Innlevert 27. september 2017 av stortingsrepresentant Marit Arnstad

Besvart 4. oktober 2017 av klima- og miljøminister Vidar Helgesen

Spørsmål:

«Da klimaloven ble behandlet i Stortinget i juni 2017, vedtok Stortinget at det skulle nedsettes et teknisk beregningsutvalg på klimafeltet, ledet av Miljødirektoratet.

Har regjeringen opprettet dette utvalget, og etter hvilke prosedyrer vil utvalget kunne bistå de ulike stortingsgruppene under behandlingen av statsbudsjettet for 2018?»

BEGRUNNELSE:

I Innst. 329 L (2016-2017) fra energi- og miljøkomiteen om Lov om klimamål (klimaloven), uttalte et flertall av komiteens medlemmer (alle unntatt Frp) følgende:

”Dette flertallet viser til at Norges utslippsregnskap i dag rapporteres til FN og at dette utarbeides i et samarbeid mellom Statistisk sentralbyrå (SSB), Norsk Institutt for bioøkonomi (NIBIO) og Miljødirektoratet. Dette flertallet viser til at disse kunnskapsmiljøene skal ha i oppdrag å beregne klimaeffekter for ulike tiltak som drøftes av beslutningstakere. Siden transportpolitikken er avgjørende for norsk klimaomstilling, skal transportøkonomisk Institutt (TØI) gjøres til en partner i dette arbeidet. Dette flertallet legger særlig vekt på at de nevnte aktørene må kunne utvikle metoder for å beregne klimaeffekten av tiltak i statsbudsjettet og andre klimapolitiske virkemidler.”

Dette stortingsflertallet fremmet og fikk vedtatt følgende forslag (vedtak 748):

”Stortinget ber regjeringen opprette et teknisk beregningsutvalg på klimafeltet. Arbeidet i det tekniske beregningsutvalget skal ledes av Miljødirektoratet.”

Svar:

Anmodningsvedtaket fra juni i år om å opprette et teknisk beregningsutvalg på klimafeltet er under behandling i Klima- og miljødepartementet. Arbeidet er høyt

prioritert, berører flere ulike departementer og institusjoner i tillegg til Klima- og miljødepartementet og har berøringspunkter til spørsmål som er sentrale for videreutviklingen av kunnskapsgrunnlaget i klimapolitikken. Det er viktig for meg at utvalget får et godt mandat, at det blir et godt tilskudd til kunnskapsutviklingen på klimaområdet, og at utvalget leverer faglig robuste vurderinger.

Som det fremgår av regjeringens klimastrategi for 2030 (Meld. St. 41 (2016-2017)) er det sentralt for klimaarbeidet at kunnskapsgrunnlaget for klimapolitikken videreutvikles. Arbeidet med å opprette et teknisk beregningsutvalg for klimafeltet inngår som del av dette arbeidet, og det er viktig at de ulike prosessene sees i sammenheng og utfyller og bygger opp om hverandre. Jeg viser her til at ikrafttreddelsen av klimaloven fra 1.1.2018 vil gjøre den generelle rapporteringen til Stortinget på klimafeltet mer omfattende fra neste år. Denne rapporteringen er et prioritert arbeid for regjeringen og vil øke tilfanget på informasjon om tiltak, virkemidler og klimaeffekt. Det er viktig for meg at beregningsutvalgets oppgaver og rolle på en god måte bygger opp om den kommende rapporteringen under klimaloven.

Regjeringen vil ved årets budsjettframleggelse, som tidligere år, gjennom Prop 1 S redegjøre for klima- og miljøprofilen i statsbudsjettet, samt presentere et klimagassbudsjett. Stortinget vil på vanlig måte ha anledning til å stille spørsmål til Klima- og miljødepartementet og evt. andre departementer der det er relevant.

Regjeringen arbeider med sikte på at det tekniske beregningsutvalget kan starte sitt arbeid tidlig i 2018.

SPØRSMÅL NR. 1610

Innlevert 27. september 2017 av stortingsrepresentant Abid Q. Raja

Besvart 5. oktober 2017 av justis- og beredskapsminister Per-Willy Amundsen

Spørsmål:

«Kan statsråden gjøre rede for omfanget av flerkoneri blant norske menn med tilknytning til Pakistan, Somalia og andre land, og hvilke grep vil statsråden ta for at slike tilfeller blir straffeforfulgt etter straffeloven?»

BEGRUNNELSE:

Det vises til sak publisert av NRK 21. september d.å., der det omtales et notat skrevet av fem medarbeidere ved den norske ambassaden i Pakistan. I dette notatet slås det alarm om at enkelte norsk-pakistanske menn har en kone i Norge, og i hemmelighet en annen i Pakistan. Dette medfører at barna til kona i Pakistan har rett på norsk pass og statsborgerskap, mens denne kona som regel har vært uvitende om flerkoneriet. Ambassa-

den etterlyser klarere regler, og anbefaler at disse tilfellene bør straffeforfølges i Norge.

Svar:

Det å inngå et ekteskap til tross for at man allerede er gift, er straffbart etter norsk rett. Dersom norske menn likevel inngår ekteskap med flere personer, er dette noe jeg ser svært alvorlig på.

Jeg har per i dag ingen nøyaktig oversikt over omfanget av flergifte med ekteskap etablert i ulike land, men dette er et tema vi i regjeringen arbeider med. I regjeringens handlingsplan Retten til å bestemme over eget liv. Handlingsplan mot negativ sosial kontroll, tvangsekteskap og kjønnslemlestelse (2017-2020) er et av tiltakene at Justis- og beredskapsdepartementet, i samarbeid med Arbeids- og sosialdepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet og Utenriksdepartementet, skal gjennomgå regelverk og praksis for flergifte. Som ledd i dette arbeidet vil vi undersøke omfanget av flergifte nærmere. Det jeg vet per i dag, er at Utlendingsdirektoratet (UDI) har erfart at de mottar få søknader hvor en ektefelle nummer to søker om familiegjenforening med en mann bosatt i Norge. Jeg kan imidlertid ikke se bort fra at omfanget av flergifte likevel er mer utbredt. Dette kan både være fordi en del

ikke søker om gjenforening da det er kjent at man uansett ikke vil få oppholdstillatelse på dette grunnlaget og fordi ønsket er å ha de ulike ekteskapene etablert i ulike land.

Straffeloven § 262 første ledd fastsetter straff for den som inngår et ekteskap til tross for at vedkommende allerede er gift. Straffen er bot eller fengsel inntil 1 år. Jeg forutsetter at politi og påtalemyndighet etterforsker og straffeforfølger overtredelser. Tall fra politiet viser at det i 2016 ble registrert to anmeldelser for overtredelse av bestemmelsen.

Straffansvaret for flergifte gjelder i utgangspunktet ikke utenfor Norge. For at bestemmelsen skal komme til anvendelse på personer som er hjemmehørende i Norge ved inngåelse av ekteskap i utlandet, er det et vilkår om dobbel straffbarhet, det vil si at flergifte også er straffbart i det aktuelle landet. Dette innebærer at en person som er gift i Norge og deretter gifter seg i et land hvor flergifte ikke er straffbart, ikke vil kunne straffes etter straffeloven § 262 første ledd. Det følger imidlertid av ekteskapsloven § 18 a at et slikt ekteskap som utgangspunkt ikke vil anerkjennes i Norge. Spørsmålet om det bør gjelde et krav om dobbelt straffbarhet, er noe vi vil se nærmere på som ledd i arbeidet med handlingsplanen Retten til å bestemme over eget liv, som også er nevnt over.

SPØRSMÅL NR. 1611

Innlevert 28. september 2017 av stortingsrepresentant Fredric Holen Bjørdal

Besvart 9. oktober 2017 av innvandrings- og integreringsminister Sylvi Listhaug

Spørsmål:

«Kva er grunngevinga for at regjeringa greip inn og hindra nedlegging av asylmottaket i Florø, men ikkje vil gjere det same i Sunndal?»

Svar:

Ansvar for opprettelse, drift og nedleggelse av asylmottak er delegert fra Justis- og beredskapsdepartementet til Utlendingsdirektoratet (UDI). I dette ligger ansvar for å tilpasse mottakskapasiteten til det behovet som til en hver tid eksisterer. Fra utløpet av 2015 har lave asylankomster ført til et behov for å nedskalere mottakskapasiteten. Justis- og beredskapsdepartementet har i instruks til UDI fastsatt hvilke hensyn som skal

vektlegges ved nedleggelse av asylmottak. I tillegg har UDI utarbeidet interne rutiner for nedbygging av mottakskapasitet.

Bakgrunnen for at driften av Solbakken asylmottak i Florø ble videreført var en helhetsvurdering av særlige utfordringer i Flora kommune. Det er viktig å være oppmerksom på at dette var et enkelttilfelle, og at kriterier for opprettelse og nedleggelse av mottak ikke har blitt endret.

Slik ankomstbildet er nå, sammenholdt med bosettings- og returakten, vil det også i tiden fremover være et behov for å redusere den totale mottakskapasiteten ytterligere.

SPØRSMÅL NR. 1612**Innlevert 28. september 2017 av stortingsrepresentant Bård Vegar Solhjell****Besvart 5. oktober 2017 av utenriksminister Børge Brende****Spørsmål:**

«Jeg har fått opplysninger om en norsk statsborger, født i Hebron, som reiste inn i Palestina med norsk pass. På vei ut ble hun nektet utreise av israelske myndigheter, og måtte søke palestinsk identitetskort. Ifølge kvinnen kontaktet hun den norske ambassaden og representasjonskontoret for hjelp til utreise, men fikk beskjed om at de ikke kunne hjelpe.

Kan utenriksministeren avklare om utenriksstjenesten velger ikke å bistå statsborgere med fødested utenfor Norges grenser, og i tilfellet hvorfor ikke?»

BEGRUNNELSE:

Vi har fått opplysninger om at prosessen med å få utreise har vært langvarig og krevende for kvinnen. Ifølge henne fortalte den norske ambassaden når hun kontaktet den at Israel anså henne for å være palestiner, etter som fødestedet i passet hennes var Hebron, og at de derfor ikke kunne hjelpe henne.

Ifølge kvinnen har hun gjentatte ganger vært i kontakt med norsk utenriksstjeneste, og har hver gang fått beskjed om at de ikke kan bistå henne. I prosessen har hun opplyst at hun er blitt presset til av israelske styresmakter til å skaffe seg et palestinsk identitetskort, noe som vil gjøre det tilnærmet umulig for henne å komme tilbake til Jerusalem, der hun har familie. Hennes israelske identitetskort, som gir henne mulighet til

å reise inn og ut av Jerusalem hun opplyst er blitt ugyldig.

Svar:

Utenriksstjenesten tilbyr konsulær bistand til alle norske borgere i tråd med Meld. St. 12 (2010-2011) – Bistand til nordmenn i utlandet og utenriksstjenestelovens § 1. 2-3. ledd. Hva slags bistand norske myndigheter kan yte overfor norske borgere i utlandet vil imidlertid ikke bare avhenge av norske regler og ønsker, men også av de lover og regler som gjelder på stedet hvor vedkommende befinner seg. Nordmenn som har eller har hatt palestinsk ID, er født på Vestbredden eller Gaza, eller har familie som har tilknytning til Vestbredden eller Gaza, eller har foreldre eller besteforeldre som ble født eller har bodd på Vestbredden eller Gaza, kan av israelske myndigheter bli ansett som palestinske borgere. Personer som anses å være palestinske borgere av israelske myndigheter kan måtte reise til og fra Palestina på palestinsk pass eller ID-kort. Vi har tidligere uttrykt at vi er kritiske til en slik praksis, og har også tatt det opp med israelske myndigheter. I den konkrete saken bisto ambassaden i Tel Aviv og representasjonskontoret i Al Ram med råd, og hadde kontakt med lokale myndigheter ved flere anledninger. Vårt handlingsrom for å bistå var imidlertid begrenset av at israelske myndigheter anser personen som palestinsk borger.

SPØRSMÅL NR. 1613**Innlevert 28. september 2017 av stortingsrepresentant Ulf Leirstein****Besvart 3. oktober 2017 av kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

«Har norske kommuner lovlig adgang til å sende innbyggerne regninger med én dags betalingsfrist?»

BEGRUNNELSE:

På en fredag sendte Aremark kommune ut et tilknytningsgebyr for vann på 18 750 kroner til 130 av husstandene i Aremark, helt uten forvarsel og med frist til å betale innen den påfølgende mandagen. Enkelte innbyggere fikk regningen på mandagen, og måtte dermed betale samme dag. Kommunen unnskylder seg

med manglende intern oversikt over fordringene, men spørsmålsstiller mener det er uakseptabelt at kommunens rot skal gå ut over innbyggerne på denne måten.

Svar:

Hvilken betalingsfrist som er lovlig å sette blir ikke regulert av det lovverket jeg som kommunal- og moder-

niseringsminister har ansvaret for. Jeg kjenner heller ikke til at annet lovverk inneholder en generell regulering av dette spørsmålet. Det er vanlig praksis å sette betalingsfristen så lang at mottakeren av fakturaen gis rimelig anledning til å betale innen utløpet av fristen.

SPØRSMÅL NR. 1614

Innlevert 28. september 2017 av stortingsrepresentant Ingebjørg Amanda Godskesen

Besvart 5. oktober 2017 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Rv9 har nå fått mye gul midtstripe gjennom Stortingeperioden 2013- 2017, takket være nåværende regjering. I 2023 skal det etter planene være gul midtstripe gjennom hele dalen. Det avhenger for øvrig av at det kommer midler til den kommende parsellen Bjørnarå-Optestøyl i budsjettet 2018.

Vil lovnader om midler til Rv9 som Samferdselsministeren har kommet med, bli fulgt opp og iverksatt i handlingsprogrammet for første planperiode?»

BEGRUNNELSE:

De fire siste årene da FrP og H har sittet i regjering, har det blitt mer og mer gul midtstripe på Rv9 gjennom Setesdalen.

Veien er en viktig samferdsels åre som binder Sørlandet og Vestlandet sammen. og vi vet det er mye trafikk på veien, og veldig mye tungtrafikk.

Den nye veien som er bygget til nå, er bygget til omtrent halve prisen av det tilsvarende veier blir bygget andre steder i landet, og nåværende statsråd har ved flere anledninger trukket frem den måten de bygger vei på i Setesdalen, som et godt eksempel for andre.

Allikevel trengs det årlige bevilgninger for at gul midtstripe skal komme gjennom hele dalen innen fristen 2023. Det betyr at selv om lokale entreprenører, lokalt engasjement og lokal finansiering er på plass, må det også komme de midler som ligger i Nasjonal Transportplan til veien, årlig de neste årene.

Rv9 har vært et sammenhengende samarbeidsprosjekt hvor det investeres penger fra regionen slik at bl.a. prosjektene er gryteklare til bygging når den

statlige finansiering blir bevilget. Dette har gått som hånd i hanske, og det viser en iver fra Setesdalen om å få prosjekt etter prosjekt på plass sammenhengende - til veien står ferdig.

For meg har dette vært som et prestisjeprosjekt for den måten FrP mener at vei bør og skal bygges. Altså sammenhengende - uten stopp, og ikke stykkevis og delt som det tidligere har vært bygget. Veien blir mer kostnadseffektiv bygd når man bare kan fortsette parsell etter parsell, slik at maskiner og materiell og prosjektteam kan arbeide fortløpende.

Jeg håper samferdselsministeren ser nødvendigheten av at veien må bygges sammenhengende og at det må komme midler i budsjettet 2018 for at målet skal nås.

Svar:

Utbedring av rv 9 er et viktig prosjekt for regjeringen. I Meld. St. 33 (2016-2017) Nasjonal transportplan 2018-2029 er det lagt til grunn statlige midler til utbedring av delstrekninger på rv 9 i Setesdal, jf. sidene 92 og 288 i meldinga. Omfang og aktuelle tiltak skal vurderes nærmere i Statens vegvesen sitt arbeid med handlingsprogrammet for planperioden, som grunnlag for prioriteringer i de årlige budsjettene.

SPØRSMÅL NR. 1615**Innlevert 28. september 2017 av stortingsrepresentant Øyvind Halleraker****Besvart 4. oktober 2017 av kulturminister Linda C. Hofstad Helleland****Spørsmål:**

«I 2024 er det 1000 år siden Kong Olav Haraldsson og Biskop Grimkjell fikk kristenretten vedtatt på Moster. Et nytt juridisk system, basert på menneskeverd og respekt for livet. Lovene ble vedtatt på Gulatinget året etter og er grunnlaget for det lovsystemet vi anvender i dag. Dette ble feiret med en storstilt markering ved 900 års jubileet, med Kong Haakon VII til stede. Nå er planleggingen godt i gang for et riksjubileum i 2024.

Hvordan ser statsråden at staten vil kunne delta i jubileet på Moster?»

Svar:

Kulturdepartementet er godt informert om det pågående arbeidet med å forberede et slikt jubileum på Moster i 2024. I møte i departementet 19. juni 2017 orien-

terte representanter for Bømlo kommune, Hordaland fylkeskommune og Moster Amfi og Kyrkjehistoriske Senter om forberedelsene. I forbindelse med dette møtet mottok departementet også skriftlige uttalelser fra historikere og andre fagpersoner som forklarte den historiske betydningen av det som skjedde på Moster for snart tusen år siden.

Kommunen og fylkeskommunen samarbeider om et forprosjekt som forventes ferdigstilt sommeren 2018. Jeg formoder at initiativtakerne vil henvende seg til departementet på nytt når forprosjektrapporten foreligger og mulige rammer for jubileet er nærmere definert.

Det er åpenbart rimelig at staten medvirker til at denne historiske hendelsen blir markert, men på hvilken måte og i hvilket omfang vil Kulturdepartementet måtte komme tilbake til når planene er nærmere konkretisert.

SPØRSMÅL NR. 1616**Innlevert 28. september 2017 av stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete****Besvart 5. oktober 2017 av forsvarsminister Ine M. Eriksen Søreide****Spørsmål:**

«Korleis vil statsråden sikre ei forsvarleg utgreiing av eventuelle utdanningsreformer i Forsvaret før dei vert sette i gong?»

GRUNNGJEVING:

Den planlagde reforma av utdanninga ved befallsskulane og krigsskulane vert av mange i Forsvaret omtala som ei hastereform som ikkje er tilstrekkeleg utgreidd. Dette kjem klårast til uttrykk i brev frå Sjømilitære Samfund og frå tidlegare sjefar for Sjøkrigsskulen, brev som ein føreset at statsråden kjenner. Det går fram at eit stort sjømilitært miljø meiner at dagens utdanningsordningar i Sjøforsvaret er særst tilfredsstillande, og at reformene vil medføre at utdanning og kvalifisering til teneste om bord vil bli langt dårlegare.

Svar:

Eg syner til brev frå Stortingets president av 29. september 2017, med spørsmål frå stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete om utdanningsreforma i Forsvaret. Ho spør korleis statsråden vil sikre ei forsvarleg utgreiing av eventuelle utdanningsreformer i Forsvaret før dei vert sette i gong.

Den operative evna til Forsvaret avheng av personell med rett kompetanse. Behovet for kompetanse er breitt og i stadig endring. Forsvaret sitt utdanningsystem produserer militær profesjonskompetanse og naudsynt fag- og funksjonsretta utdanning.

Utdanningsreforma er del av den vedtatte langtidsplanen for forsvarssektoren for 2017-2020, i tråd med Innst. 62 S (2016-2017). Gjennom denne reforma har regjeringa teke naudsynte grep for å sikre at Forsvaret sitt utdanningssystem framleis vil vere både attraktivt og relevant. Reforma set den militære profesjonsutdan-

ninga i sentrum, og skal sikre god kvalitet og tilpassing til endra føresetnadar og behov. Reforma er grundig utgreidd og vurdert som del av arbeidet med både det fagmilitære rådet og langtidspanen.

Iverksettinga av ny militærordning 1. januar 2016 endrar rolla til offiserane, ved at det kjem til ei ny rolle – spesialisten. Utdanningssystemet må ta omsyn til dette. Ei vellykka innføring av militærordninga avheng av å sjå utviklinga av offisersrolla og spesialistrolla i samanheng. Spesialisten vil overta fleire av oppgåvene til offiserane, og offisersrolla blir varig endra. Dette får følgjer for både offisersutdanninga og spesialistutdanninga, fordi desse er komplementære karriereveggar.

Gjennomgripande reformer som utdanningsreforma og militærordninga vil møte kulturelle utfordringar. Det må likevel ikkje få som resultat at Forsvaret held fram med å produsere offiserar etter gammal ordning. Både utdanningssystemet og seleksjonen av framtidige offiserar må vere i tråd med nye realitetar. Regjeringa fann at det ikkje ville vera hensiktsmessig å

vente fleire år med å gjennomføre naudsynte endringar i utdanningssystemet.

Oppdraget om utdanningsreforma blei gitt til forsvarssjefen i desember 2016. Forsvarssjefen er i gong med å dimensjonere utdanningsverksemda innfor rammer og føringar gitte av Stortinget. Han har fått 2017 til å gjennomføre dette arbeidet. Forsvarsstaben har blitt tilført årsverk, og har gitt oppdraget om utdanningsreforma til utdanningsmiljøet på Forsvarets høyskole. I prosjektet er alle forsvarsgreiner og relevante driftseiningar representerte.

Den nye offisersrolla i Sjøforsvaret, og defineringa av ho, er ein del av arbeidet. Behova til Sjøforsvaret vil bli tekne omsyn til i denne prosessen, på lik line med behova til dei andre forsvarsgreinene. Forsvarsdepartementet har jamleg dialog med Forsvarsstaben, som rapporterer at arbeidet følger planen som er sett.

Eg har tillit til at Forsvaret finn gode løysingar for utdanningsreforma som møter endringsbehova, samstundes som verdifulle og viktige sider ved tidlegare offisersutdanning blir behaldne.

SPØRSMÅL NR. 1617

Innlevert 28. september 2017 av stortingsrepresentant Freddy de Ruiten

Besvart 9. oktober 2017 av kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

«Helsedirektoratet har reagert skarpt og krever tilbakebetalt statlige refusjonsmidler fra Grimstad kommune i forbindelse med kjøp av tjenester fra selskapet "Farm in action". Flere stiller forøvrig spørsmål om kommunen i ei årrekke, systematisk sørget for å skaffe seg statlige refusjoner man ikke hadde krav på.

Vil statsråden ta initiativ til en bred gjennomgang tilbake i tid for å forsikre seg om at statlige refusjoner har kommet de mest sårbare til gode jfr. regelverket og ikke blitt brukt til annen kommunal virksomhet?»

Svar:

Jeg viser til spørsmål 1338 om samme sak. I mitt svar den 26.6.2017 viste jeg til at tilskuddsordningen for ressurskrevende tjenester skal legge til rette for at kommuner kan gi et godt tjenestetilbud til mottakere som har krav på omfattende helse- og omsorgstjenester, og at Helsedirektoratet forvalter ordningen på vegne av Kommunal- og moderniseringsdepartementet. Helse-

direktoratet har kontaktet kommunen og kommunens revisor og bedt om en utdypende forklaring på spesifikke forhold om refusjonskravet fra Grimstad kommune. Helsedirektoratet pekte blant annet på at det var søkt om dekning av ikke refusjonsberettigede utgifter. Etter korrespondansen har Grimstad kommune sendt inn et revidert, revisorbekreftet krav som det vil bli korrigeret for ved neste utbetaling i tilskuddsordningen. Toppfinansieringsordningen for ressurskrevende tjenester er en refusjonsordning basert på dokumenterte, regnskapsførte utgifter til helse- og omsorgstjenester året etter at utgiftene har påløpt. Kommunene får refundert deler av lønnsutgiftene som kommunene har hatt i forbindelse med direkte tjenesteyting overfor mottakerne av ressurskrevende tjenester. Refusjonen skal i tillegg inntektsføres i kommunenes regnskaper på de virksomhetene innenfor helse- og omsorgstjenestene hvor utgiftene har påløpt. Refusjonen kan således ikke benyttes til annen kommunal virksomhet.

Helsedirektoratet går årlig gjennom regelverket for refusjonsordningen for ressurskrevende tjenester. I løpet av høsten 2017 vil Helsedirektoratet gjøre en evaluering av regelverket og vurdere tiltak som kan gjøre

reglene lettere å forstå og enklere å praktisere. I tillegg

vil Helsedirektoratet vurdere om kontrollordningene knyttet til refusjonsordningen skal forsterkes.

SPØRSMÅL NR. 1618

Innlevert 28. september 2017 av stortingsrepresentant Freddy de Ruiter

Besvart 9. oktober 2017 av kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

«Grimstad kommune inngikk ulovlige kontrakter med "Farm in action". Det kan se ut som kommunen bevisst har betalt en ekstremt høy pris for tjenester fra dette selskapet. Deretter prøver man å skjule hva disse offentlige midlene er brukt til. Både Grimstad kommune og Farm in action får aksept for dette hemmeligholdet av fylkesmannen i Agder, også etter at helsedirektoratet har reagert skarpt hva angår statlige refusjoner.

Vil statsråden ta initiativ til en full gjennomgang, inklusiv fylkesmannen i Agders håndtering av saken?»

Svar:

Jeg viser til spørsmål 1617 om samme sak. I mitt svar viste jeg til at Helsedirektoratet høsten 2017 vil gjennomgå regelverket til, og kontrollen med, toppfinansieringsordningen for ressurskrevende tjenester. Det refereres i spørsmålet til Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agders håndtering av saken. Jeg har forstått det slik at Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder har vært klageinstans i en sak som gjelder innsyn i dokumenter i Grimstad kommune. Forholdet om innsyn i kommunenes dokumenter er omhandlet i offentlighetsloven.

Fylkesmannen er klageinstans for vedtak i kommunalt eller fylkeskommunalt organ etter offentlighetsloven § 32. Jeg ser ikke grunn til å foreta en gjennomgang av fylkesmannens håndtering av innsynsbegjæringer.

SPØRSMÅL NR. 1619

Innlevert 29. september 2017 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson

Besvart 3. oktober 2017 av landbruks- og matminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

«I dag må skogeiere som ønsker å hugge i Osloområdet sende inn søknad og få hogsten godkjent av kommunen. Ordningen gjør at miljøbevegelse, lokalbefolkning og kommunen kan beskytte spesielt verdifulle natur og friluftsområder mot hogst. I mange tilfeller har ordningen bidratt til at forekomsten av sterkt truede arter har blitt avdekket i skogsområder som skulle vært hugget.

Kan klima- og miljøministeren garantere at regjeringen ikke vil svekke vernet av natur og friluftsverdier i Osloområdet?»

Svar:

Spørsmålet er stilt til klima- og miljøministeren, men etter avtale sendt meg som rette vedkomande da skogbruk i Marka ligg under Landbruks- og matdepartementet sitt ansvarsområde. Eg går ut frå at spørsmålet har sin grunn i at Landbruks- og matdepartementet 7. juli i år sendte på høyring eit forslag til ny forskrift om skoghandsaming og skogsdrift i Oslo og nærliggjande kommunar (markaforskrifta). Fristen for å kome med fråsegn er 23. oktober. Formålet med å lage ei ny forskrift er å følgje opp Stortingets oppmoding om ein gjennomgang av forskrifta. Det er òg eit mål å forenkle

og oppdatere forskrifta. I den nye forskrifta er det difor foreslått at vi ikkje vidarefører mykje av det som er regulert i anna lovverk, til dømes skogbrukslova, forskrift om berekraftig skogbruk og naturmangfaldlova. I tillegg har skogbruket ei eiga ordning om sertifisering med detaljerte reglar om skogsdrift som utfyller regelverket. Den nye forskrifta vil likevel stort sett ha det same restriksjonsnivået for hogst som er i dag, slik òg Stortinget la til grunn i si oppmoding. Hovudendinga i forslaget er at meldeplikta no blir ei reell meldeplikt og at det ikkje må meldast frå om hogstar under 10 dekar. Kommunane treng berre å gripe inn i dei tilfella dei meiner det er grunn til å setje vilkår eller stoppe hogsten. Kommunane grip berre inn i nokre få tilfelle slik det er i dag, men alle saker krev ei omfattande saks handsaming som eg meiner er unødvendig. Eg stolar

på at kommunane vil følgje opp ansvaret sitt og at skoggeigarane i Marka følgjer regelverket slik dei gjer elles i skogbruket utanfor markagrensa. Samstundes foreslår departementet å innføre eit system for innsyn i hogstmeldingane slik at allmenta og organisasjonane fortsatt vil kunne kome med innspel i dei tilfella ein meiner at det er grunnar til at hogsten ikkje bør gjennomførast slik den er meldt. Departementet foreslår også å samordne verkeområde for forskrifta med markalova sitt verkeområde, og at Fylkesmannen i Oslo og Akershus skal vere klageinstans for alle saker slik det òg er etter markalova. Forlaget til ny forskrift inneber ei enklare sakshandsaming og mindre byråkrati, samstundes som vernet av naturen og friluftsvardiane i Marka ikkje blir svekka.

SPØRSMÅL NR. 1620

Innlevert 29. september 2017 av stortingsrepresentant Ruth Grung

Besvart 11. oktober 2017 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«I behandling av prioriteringsmeldingen etterlyste en samlet komite økt kunnskap om effekten av forebyggende tiltak, og det ble bl.a. vist til at regjeringen ville vurdere metodikken for å prioritere ulike folkehelse tiltak frem mot neste folkehelsemelding i 2018. Under møte om NCD-strategier i regi av Dagens Medisin ble jeg kjent med at Folkehelseinstituttet ikke hadde fått et slikt oppdrag.

På hvilke måter følger regjeringen opp Stortingets ønske om mer kunnskap om effekten av forebyggende tiltak?»

BEGRUNNELSE:

I prioriteringsmeldingen blir det skilt mellom tre typer forebygging. 1) tiltak rettet mot definerte pasientgrupper, 2) tiltak rettet mot hele befolkningen, som for eksempel vaksineprogrammer, 3) helsefremmende tiltak både innenfor og utenfor helsesektoren, som informasjonskampanjer, regulering av næringsmidler, trafikk-sikkerhetstiltak osv.

Den første kategorien omfattes av sørge-for-ansvaret og finansieres over pasientbehandling, mens de to siste besluttes administrativt eller politisk, og ofte over andre budsjetter enn helse.

Under komiteens høring til prioriteringsmeldingen ble Folkehelseinstituttet utfordret spesielt på grep som kan gi forebygging høyere prioritet. flere av forslagene er gjengitt i Innst. 57 S (2016-2017) under kap. 2.7 Forebygging. Komiteen mente det er et stort behov for mer kunnskap om hvilke folkehelse tiltak som vil være mest kostnadseffektivt å oppskalere i Norge. Vi mangler både kunnskap og metodikk.

Svar:

Kunnskapsbasert folkehelsearbeid er i folkehelsemeldingen fra 2015 løftet frem som et strategisk innsatsområde. Dette gjelder både bedre analyser av helsetilstanden og bedre kunnskap om effektive tiltak. Over mange år er det blitt jobbet systematisk med å få bedre helseanalyser. Viktige kilder for helseanalyser er helseregistre, biobanker og befolkningsundersøkelser.

Etter omorganiseringen i den sentrale helseforvaltningen har Folkehelseinstituttet fått et tydeligere og mer helhetlig ansvar for kunnskapsproduksjonen på helseområdet. Nasjonalt kunnskapscenter for helsetjenesten (med unntak av avdelingen for kvalitet og pasientsikkerhet og sekretariatet for prioriteringsrådet), Statens institutt for rusmiddelforskning og sekretariatet for Vitenskapskomiteen for mattrygghet er innlemmet

i Folkehelseinstituttet. Organisasjonsendringen innebærer blant annet at Folkehelseinstituttet skal utvikles til å bli en tydeligere kunnskapsstøtteorganisasjon.

Ved Folkehelseinstituttet ble det i 2014 etablert en enhet som skal arbeide med evaluering av folkehelse-tiltak. Gjennom omorganiseringen fikk instituttet også ansvar for kunnskapsoppsummeringer. Dette vil bidra til bedre kunnskap om effektive tiltak for å fremme folkehelse. Samtidig fikk instituttet i oppdrag å videreutvikle det nasjonale sykdomsbyrdeprosjektet slik at vi får et bedre grunnlag til å følge utviklingen og fordelingen av sentrale sykdomsgrupper i Norge.

I det systematiske folkehelsearbeidet er det lagt opp til at Folkehelseinstituttet hvert fjerde år skal legge frem en samlet fremstilling om status og framskrivinger av folkehelsen i Norge (folkehelse- rapporten - helsen i Norge) som grunnlag for arbeidet med Stortingsmelding om folkehelsearbeid. Dette omfatter også oversikt over utviklingen i sentrale påvirkningsfaktorer slik som fysisk aktivitet, kosthold, alkohol, tobakk mv. Etter planen skal denne, sammen med en rapport fra Helsedirektoratet om status i folkehelsearbeidet i Norge, legges frem i 2018. I tillegg har redaksjonen for folkehelse rapporten valgt å lage en løpende oppdatert rapport på nettet (<https://www.fhi.no/nettpub/hin/>). Folkehelseinstituttet fikk i 2016 i oppdrag i samarbeid med Helsedirektoratet å bidra til utvikling av indikatorer på NCD området knyttet til rapportering av den globale og nasjonale NCD-strategien. Helse- og omsorgsdepartementet har mottatt en rapport med forslag til indikatorer, samt en vurdering av behov for utvikling på dette området. Denne er til vurdering i departementet, og vil bli fulgt opp i forbindelse med ny folkehelsemelding. I tillegg vurderer departementet nå hvordan en bør videreføre NCD-strategien 2013-2017 for forebygging, diagnostisering, behandling og rehabilitering av de fire ikke-smittsomme sykdommene når den går ut i 2017.

Fra 2016 er det etablert et nytt stort folkehelseprogram i regi av Norges forskningsråd. Det nye forskningsprogrammet gir en mer helhetlig og bedre samordnet forskning på folkehelseområdet. Jeg er spesielt opptatt av at forskningsprogrammet skal bidra til å utvikle og styrke tiltaksforskningen og stimulere til forskningsprosjekter på tvers av fagområder og politikkområder.

Regjeringen arbeider for å inkludere psykisk helse i folkehelsearbeidet. Vi la i august frem strategi for god psykisk helse. I strategien er det et eget kapittel om å styrke kunnskapsgrunnlaget innen psykisk helse, herunder som en del av folkehelsearbeidet. Regjeringen har lansert program for folkehelsearbeid i kommuner. Programmet er et utviklingsarbeid som skal bidra til en langsiktig styrking av kommunenes arbeid med å fremme befolkningens helse og livskvalitet. En sentral del av programmet er å bidra til at kommunene kan utvikle tiltak, arbeidsmåter, metoder og verktøy finan-

siert gjennom en tilskuddsordning for å fremme folkehelsen.

Regjeringen styrker satsingen på helsedata gjennom oppfølgingen av Meld. St. 7 (2013–2014) Langtidsplan for forskning og høyere utdanning, regjeringens handlingsplan for oppfølging av HelseOmsorg21-strategien, og den nasjonale helseregisterstrategien.

Kommunalt pasient og brukerregister vil bli etablert i første versjon i løpet av 2017. Det pågår et omfattende arbeid for å oppdatere alle forskriftene for de lovbestemte helseregistrene.

Ny forskrift om befolkningsbaserte helseundersøkelser har vært på høring. Den foreslåtte forskriften vil gi en ramme for etablering av befolkningsbaserte helseundersøkelser. Forskriften skal videreføre de undersøkelsene som allerede er etablert, i tillegg til å legge til rette for etablering av nye liknende undersøkelser.

Helse- og omsorgsdepartementet har gitt Forskningsrådet i oppdrag å vurdere hvordan finansiering for befolkningsbaserte helseundersøkelser kan ivaretas. Blant annet skal Forskningsrådet vurdere mulige ordninger for samfinansiering med flere aktører. Forskningsrådet skal også vurdere hvordan finansieringen kan understøtte behovet for prioritering, harmonisering og kvalitetssikring av de befolkningsbaserte helseundersøkelsene.

Helsedatautvalget som ble satt ned i 2016 for å utrede et bedre og mer effektivt system for behandling av helsedata, leverte sine anbefalinger til Helse- og omsorgsdepartementet 30. juni 2017. Departementet har sendt utvalgets rapport på en høring. Rapporten og høringsinnspillene vil samlet sett være et viktig bidrag til det videre arbeidet med å gjennomføre helseregisterstrategien.

I 2017 etablerte Direktoratet for e-helse et program for utvikling av fellesløsninger for helseregistrene (helsedataprogrammet) på oppdrag fra Helse- og omsorgsdepartementet. Direktoratet for e-helse har som en del av dette arbeidet fått i oppdrag å utrede en helseanalyseplattform. Helseanalyseplattformen skal gi bedre og sikrere tilgang til helsedata og legge til rette for avanserte analyser på tvers av helseregistre og andre kilder til helseopplysninger. Direktoratet for e-helse og Forskningsrådet har inngått en samarbeidsavtale om realisering av helseanalyseplattformen. Målet for samarbeidet er å etablere en nasjonal infrastruktur for tilgang til og analyse av data, og en effektiv og moderne tjeneste til forskere.

Frem mot neste folkehelsemelding vil vi også jobbe med å utvikle gode prioriteringskriterier innen folkehelse. Summen av de ulike tiltakene som nevnt over vil bidra til at vi mer effektivt når folkehelsemålene vi har forpliktet oss til og satt oss, og at folkehelseområdet sikres nødvendig prioritering i forhold til dette.

SPØRSMÅL NR. 1621**Innlevert 29. september 2017 av stortingsrepresentant Ruth Grung****Besvart 6. oktober 2017 av næringsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

«Det er synd at Moods og Norway er konkurs etter 14 år. Innovasjon Norge innvilget et risikolån på 5 mill. kr i februar i år. Det til tross for at regnskapstallene har vært mørkerøde siden 2015 og de private eierne har gjennom ulike selskapskonstruksjoner tatt ut betydelige million i utbytte.

Mener statsråden at dette er rett bruk av skattebeta-
lerens penger?»

Svar:

Innovasjon Norge ga i februar i år tilsagn om et distriktsrettet risikolån på 5 mill. kroner til Moods of Norway AS. Ordningen forvaltes av Innovasjon Norge på vegne av de enkelte fylkeskommunene, i dette tilfellet Sogn og Fjordane. Midlene til fylkeskommunenes oppdrag bevilges over Kommunal- og moderniseringsdepartementets budsjett.

Distriktsrettet risikolån skal bidra til et verdiskapende næringsliv i områder med spredt bosetning og store avstander. Lånene kan gis til toppfinansiering av

antatt lønnsomme investerings- og utviklingsprosjekter som er vanskelig å finansiere i det private kredittmarkedet. Lånene kan innvilges både til nyetableringer og etablerte bedrifter.

Innovasjon Norge gjør uavhengige vurderinger og beslutninger i enkeltsaker, basert på de oppdragene og føringene selskapet får. Oppdragsgivende fylkeskommuner og departementer deltar ikke i saksbehandlingen og kan heller ikke overprøve selskapets vedtak.

Oppdragsgiverne følger i hovedsak opp måloppnåelsen for oppdragene gjennom selskapets årlige rapportering og evalueringer. Det er også normalt at det gjennomføres møter om oppdragene.

Rapporteringen fra Innovasjon Norge om ordningen er blant annet basert på analyser fra Statistisk sentralbyrå. Den tilsier at distrikttrettede risikolån har positiv effekt på verdiskaping og antall ansatte.

Ordningen er tidligere evaluert sammen med Innovasjon Norges andre låneordninger (Menon (2013), En statlig bro i kapitalmarkedet: Evaluering av Innovasjon Norges låne- og garantiordninger). Evaluator konkluderte med at de distriktsrettede risikolånene var samfunnsøkonomisk lønnsomme.

SPØRSMÅL NR. 1622**Innlevert 29. september 2017 av stortingsrepresentant Geir Pollestad****Besvart 5. oktober 2017 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Kva tid er det praktisk mogleg med byggestart og kva tid kan ein faktisk vente byggestart på prosjektet Hove - Ålgård?»

GRUNNGJEVING:

I Stortingsmeldinga om NTP 2018 - 2029 er prosjektet utsett samanlikna med NTP 2014-2023.

Det som det vert spurt om er kva tid det er mogleg å starte opp om ein har maksimal framdrift og finansi-

ering på plass. Og kva tid statsråden planlegg at arbeidet faktisk vil starte.

Svar:

Eg er positiv til eit godt samarbeid med dei lokale styresmaktene for å finne løysingar som kan gi raske oppstart av E39 Ålgård – Hove, slik eg også nyleg påpeikte i svar på spørsmål nr. 1576 til skriftleg svar. E39 Ålgård – Hove er ein viktig del av heile E39-strekninga mellom Stavanger og Kristiansand. Frå Ålgård og vidare sørover til Kristiansand skal E39 byggast ut av Nye Veier AS. I Nasjonal transportplan

og planane til Nye Veier er det lagt til grunn at heile denne strekninga skal stå ferdig i ca. 2027, ca. ti år frå no. Det er store prosjekt og store positive effektar vi har framfor oss. Då Stortinget behandla Meld. St. 33 (2016-2017) Nasjonal transportplan 2018-2029, viste eit fleirtal i transport- og kommunikasjonskomiteen til semje om Bypakke Nord-Jæren og peikte på mogelegheita for forskotering/låneopptak til prosjektet i første planperiode. Prosjektet er under planlegging. I følgje Statens vegvesen vil godkjent reguleringsplan kunne ligge føre i løpet av 2018. Det skal deretter gjennomførast ekstern kvalitetssikring (KS2) og førebunde

arbeid. Ut frå dagens planstatus og med den føresetnaden at tilstrekkelege avklaringar kjem på plass, kan det med optimal framdrift vere praktisk mogeleg med byggestart i 2020. Før eit eventuelt opplegg for forsering av prosjektet kan leggjast fram for Stortinget, må det vere lokalpolitisk tilslutning til finansiering av eit slikt opplegg gjennom Bypakke Nord-Jæren. Eg legg til grunn at det i så fall må skje innanfor føringane om porteføljestyling i Prop. 47 S (2016-2017) om Bypakke Nord-Jæren og byvekstavtalen som partane nyleg har inngått.

SPØRSMÅL NR. 1623

Innlevert 29. september 2017 av stortingsrepresentant Geir Pollestad

Besvart 6. oktober 2017 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Kva tid kan ein vente byggestart på prosjektet E 134 Røldal - Seljestad?»

sieringa. Følgeleg er det ikkje i noko tilfelle realistisk med anleggsstart før mot slutten av første seksårsperiode.

Svar:

Dagens regjering har pekt på E134 som en av hovudvegane aust-vest for tungbilar. Det skal investerast store milliardbeløp på strekninga, både til vedlikehald og nye delstrekningar. I Stortingets behandling av Nasjonal transportplan 2018-2029 (jf. Meld. St. 33 (2016-2017)) la eit fleirtal i transport- og kommunikasjonskomiteen til grunn moglegheita for å forskottere prosjektet E134 Røldal – Seljestad slik at bompengbidraget kan nyttast først, og at byggjstart for første Haukelitunnel da kan bli innafor første planperiode. Eg stiller meg positiv til ei slik forsering under føresetnad av at tilstrekkelige avklaringar ligg føre og at dette ikkje fører til urasjonell framdrift på pågåande prosjekt eller at høgare prioriterte prosjekt må utsetjast.

Statens vegvesen reknar med at reguleringsplan for heile strekninga E134 Vågsli – Seljestad blir godkjent i begge kommunane våren 2018. Før eit eventuelt opplegg for forsering av prosjektet kan leggjast fram for Stortinget, må det liggje føre lokalpolitisk tilslutning til finansiering av ei slik forsering gjennom bompengar. I tillegg skal det gjennomførast ei ekstern kvalitetssikring av mellom anna kostnadsoverslaget. Som det går fram av Meld. St. 33 (2016-2017), utgjør forventta bompengbidrag ein relativt liten del av finan-

SPØRSMÅL NR. 1624**Innlevert 29. september 2017 av stortingsrepresentant Marit Arnstad****Besvart 6. oktober 2017 av olje- og energiminister Terje Søviknes****Spørsmål:**

«Kan statsråden gi en utfyllende oversikt over hvor stor andel av sluttbrukerne i lavspenningsnettet som har en effektverdi i samsvar med de krav som stilles i leveringskvalitetsforskriftens § 3-3, i praksis en spenning i intervallet 207–253 V?»

BEGRUNNELSE:

I leveringskvalitetsforskriftens § 3-3 om «Langsomme variasjoner i spenningens effektivverdi» heter det:

«Nettselskap skal sørge for at langsomme variasjoner i spenningens effektivverdi, er innenfor et intervall på $\pm 10\%$ av nominell spenning, målt som gjennomsnitt over ett minutt, i tilknytningspunkt i lavspenningsnettet.»

I veiledning til forskriften heter det i punkt 3.3.1 heter at:

«Bestemmelsen tillater at spenningen ligger innenfor et intervall på $\pm 10\%$ av nominell spenning. I et nett med nominell spenning lik 230 V må spenningen ligge innenfor 207–253 V.»

For høy spenning over tid kan føre til havari på elektrisk utstyr som følge av varmeutvikling eller at komponentene, spesielt kondensatorer, transistorer o.l., ikke tåler påkjenningen.

Leveringskvalitetsforskriften forvaltes av Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE). Forskriften regulerer både leveringspålidelighet (antall og varighet på avbrudd) og spenningskvalitet. Det følger av leve-

ringskvalitetsforskriften at det er nettselskapet som har ansvar for å levere elektrisitet av en kvalitet som er innenfor minimumskravene i forskriften.

Svar:

Nettselskapene plikter å behandle og registrere alle henvendelser om misnøye på leveringskvaliteten. I en periode på nær 3 år (1.1.2014 – 1.10.2016) mottok nettselskapene totalt 3638 henvendelser om spenningskvalitet. Selskapene har til sammen om lag 3 millioner sluttbrukere. Av de 3638 henvendelsene er det påvist brudd på én eller flere spenningskvalitetskrav i 1624 av tilfellene. Av de 1624 bruddene som er påvist, skyldes 457, dvs. 23 prosent, at spenningens effektivverdi har vært utenfor grenseverdiene på $\pm 10\%$.

Leveringskvalitetsforskriften stiller krav til at dersom det påvises brudd på kravene til spenningskvalitet i leveringskvalitetsforskriften, skal forholdet utbedres uten ugrunnet opphold.

Tallene ovenfor tar kun høyde for tilfellene der nettkunde har henvendt seg til nettselskapet. Andelen sluttbrukere med spenning utenfor kravene i leveringskvalitetsforskriften kan derfor være noe større enn denne oversikten viser. De fleste kunder som opplever store problemer med spenningskvaliteten vil imidlertid kontakte nettselskapet. Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) vurderer det derfor slik at det store flertallet av sluttbrukere har en spenning som er i henhold til kravene i leveringskvalitetsforskriften.

Ved innføringen av AMS vil nettselskapene få bedre forutsetninger for å få oversikt over spenningen hos sluttbruker.

SPØRSMÅL NR. 1625**Innlevert 29. september 2017 av stortingsrepresentant Jenny Klinge****Besvart 5. oktober 2017 av justis- og beredskapsminister Per-Willy Amundsen****Spørsmål:**

«Hvem har lagt føringene om at hver saksbehandler i førstelinjen må behandle 1000 passøknader i året, hva

er bakgrunnen for dette, hvilke formål er dette kravet ment å ivareta, og hvilke (hvis noen) internasjonale standarder stiller et slikt krav?»

BEGRUNNELSE:

I politidistriktene arbeides det nå med ny struktur for passtjenestene, og denne saken skal med tiden opp i Stortinget. I svar på skriftlig spørsmål nr. 1085 fra Per Olaf Lundteigen 16.5.17, skriver statsråden at «Politiets arbeid med utstedelse av pass moderniseres for å bedre etterlevelsen av internasjonale sikkerhetskrav og for å imøtekomme kritikk fra Riksrevisjonen».

Politidirektoratet har bedt politidistriktene om å utarbeide sine forslag, og direktoratet har i denne forbindelse gitt føringer for strukturen, blant annet gjennom brev til politimestrene av 1.3.2017. Det vises her til International Civil Aviation Organization (ICAO) sine dokumenter om beste praksis, og til Riksrevisjonens gjennomgang av passtjenestene i Norge. Det står imidlertid ikke noe i disse dokumentene om at en saksbehandler må behandle 1000 søknader i året. Likevel er en del av føringene som har kommet fra Politidirektoratet. Når det blir lagt en så høy liste for antall saker per saksbehandler i førstelinjen så får dette naturlig nok konsekvenser for antall steder hvor det vil kunne søkes om pass, og det legges opp til en kraftig reduksjon av slike steder.

Jeg mener det er viktig å få klarhet i hvem som har satt dette kravet, hvorfor det har blitt satt, og hvilke internasjonale krav dette ev. er ment å oppfylle. Dersom dette først og fremst handler om kvaliteten på kursing av saksbehandlerne burde dette være mulig å løse med å tilføre mer ressurser.

Svar:

Misbruk av identitet og identitetsdokumenter er en økende trussel, både mot samfunnet og den enkelte borger. Det norske passet er svært ettertraktet i tunge organiserte kriminelle miljøer. Norske pass kan brukes som virkemiddel i alt fra omfattende svindel, trygdemisbruk, menneskehandel til organisert kriminalitet og terrorisme. Det norske passet har høy internasjonal status, og norske borgere kan derfor reise visumfritt til svært mange land. Utstedelse av et ekte norsk pass til en falsk identitet vil kunne medføre at innehaveren kan reise inn i land vedkommende ellers ikke ville hatt adgang til. Migrasjonspresset mot Europa er svært høyt, og det må forventes at bruk av falske identiteter vil forbli en alvorlig utfordring i overskuelig fremtid. En sikker utstedelsesprosess for pass er derfor helt avgjørende for samfunnssikkerheten og for velferdssamfunnet.

Det er en kjensgjerning at utstedelsesprosessen for norske pass ikke har vært god nok. Riksrevisjonen påpekte i Dokument 1 (2015-2016) store avvik fra de internasjonale standardene som fastsettes av FNs luftfartsorganisasjon ICAO i Guide for Assessing Security of Handling and Issuance of Travel Documents. Fordi utviklingen i teknisk sikkerhet gjør det vanskelig å for-

falske pass og andre reisedokumenter, har ICAO blant annet gitt anbefalinger om søknadsbehandlingen som skal hindre at ekte pass og reisedokumenter tilegnes på falsk grunnlag ved utnyttelse av svakheter rundt personell, fysisk sikkerhet, informasjonssikkerhet og identitetskontroll mv. Utstedelse av alle pass og reisedokumenter skal derfor i henhold til ICAOs beste praksis skje i en enhetlig, standardisert og transparent prosess, underlagt sentralisert tilsyn og kontroll av alle aspekter ved utstedelsen. ICAO har ikke kvantifisert krav til saksmengde, men understreker at alle saksbehandlere som skal motta søknader og verifisere søkerens identitet og grunnlagsdokumenter skal ha grundig og relevant trening relatert til verifikasjon av ID-dokumenter og vurdering av øvrig grunnlagsdokumentasjon.

Overholdelse av ICAOs standarder er avgjørende for respekten og integriteten til norske pass, og ligger til grunn for alle tiltakene som nå er under gjennomføring. Det nasjonale og internasjonale ansvaret for kvaliteten og sikkerheten i norske pass forvaltes av Politidirektoratet, som har anbefalt at en saksbehandler - ideelt sett - bør behandle minst 1000 passøknader årlig for å få tilfredsstillende erfaring med ulike saker, dokumenter og problemstillinger. Direktoratet anser også at det bør være et arbeidsfellesskap med flere saksbehandlere, slik at det blir mulig å drøfte faglige spørsmål på det enkelte passkontor. Et slikt volum kan vanskelig oppnås for alle passkontor, men det er nødvendig å ha en faglig fundert oppfatning om hva ideell saksmengde er når hensynene til kvalitet, sikkerhet og brukertilgjengelighet skal avveies.

Jeg legger stor vekt på at politiet må lukke avvike-
ne som er konstatert av Riksrevisjonen. En kvalitativ styrking av saksbehandlingen innebærer at kompetansen bør samles i større og faglig sterke enheter i politidistriktene, fordi et jevnlig tilfang av saker må til for å sikre korrekt ID-verifisering i søknadsbehandlingen. Personell som har et relativt lavt sakstilfang må gjennomgå hyppigere opplæringstiltak for å kompensere for manglende praktisk øvelse, men trenger i tillegg jevnlig praktisering for å holde høy kompetanse på ID-verifikasjon og dokumentkontroll. Størst mulig saksmengde på passkontorene er derfor i seg selv et viktig tiltak for å sikre en forsvarlig utstedelsesprosess.

SPØRSMÅL NR. 1626**Innlevert 29. september 2017 av stortingsrepresentant Ketil Kjenseth****Besvart 10. oktober 2017 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«I hvor mange av Norges 112 interkommunale legevakter har alle samarbeidende kommuner i én og samme legevakt det samme elektroniske systemet for legevakt og pasientjournal og hvor mange kommuner i Norge benytter elektroniske systemer knyttet til helse og omsorg som ikke har åpne kildekoder?»

BEGRUNNELSE:

Vi har, enn så lenge, 426 kommuner i Norge. Antallet legevakter, som i Norge er kommunalt ansvar, er nede i 191. Av disse er 112 interkommunale, hvor minst to kommuner samarbeider.

Det er et stort antall elektroniske systemer og plattformen i bruk i norske kommuner. Bare innen helse og omsorg er det et stort antall, gjerne med egne systemer for helsestasjon, legevakt, fastlege, pasientjournal etc. Noen av leverandørene av disse systemene har såkalt lukket kildekode – at den ikke ligger åpen tilgjengelig for alle og særlig for andre (offentlige) aktører som vil kommunisere digitalt med det aktuelle programmet.

Norge er langt framme når det gjelder digitalisering generelt. Men det kan bli en utfordring hvis en del av offentlig sektor, for eksempel kommunene, blir veldig forskjellig digitalisert. Vi ser allerede geografiske forskjeller, hvor nabokommuner over lang tid har samarbeidet tett om anskaffelser og felles utvikling. I andre tilfeller har nabokommuner valgt helt forskjellige løsninger. Men vi ser også forskjeller knyttet mer til sektorer i kommunene, for eksempel knyttet til i hvilken grad det gjelder håndtering av sensitiv personinformasjon eller ikke. I noen kommuner har en digitalisert mye innen plan og byggesak, men lite innen helse. Vi ser også forskjeller knyttet til valg av teknologi og ikke minst ser vi ulikhet i tempo og ambisjoner for digitalisering i og mellom kommuner.

Estland er et annet land som ofte trekkes fram som langt framme i digitalisering. De har valgt en nasjonal plattform, X-road, for sin digitalisering. Australia er et annet land som har kommet særlig langt innen digitalisering av helsesektoren. De har valgt et statlig eierskap til standardisering og programmering, men hvor de inviterer med private og offentlige aktører i utvikling, drift og opplæring. I Spania har de gjort forsøk i deler av landet knyttet til å samordne digitale strukturer for både primærhelsetjenesten og sykehussektoren. Det mest kjente eksemplet er Ribera Salud i Valencia-regionen.

Bare i Helse Sørøst RHF har de over 800 databaser som oppbevarer pasientinformasjon om drøyt halvparten av Norges innbyggere. Kommunene i den samme regionen har trolig tusenvis av databaser som dels oppbevarer noe av den samme informasjonen, men lagret i et format som ikke helt uten videre kommuniserer med databasene som Sykehuspartner HF administrerer for Helse Sørøst RHF. Generelt er det å si at antallet databaser er alt for stort, både i Helse Sørøst og i norske kommuner. De er for lite standardisert, harmonisert og organisert.

Om lag 100 færre kommuner vil forhåpentlig bidra til mer standardisering, harmonisering og organisering. Men det vil fortsatt være langt fra om lag 350 kommuner til 112 legevakter. Så det må gjøres mer enn som så. Per nå er det ikke helt lett å se hvilken medisin som foreskrives for en mer harmonisert digital offentlig sektor i Norge. Innen 2025.

Svar:

Jeg er glad for at representanten er opptatt av digitalisering av helse- og omsorgssektoren og at han peker på behovet for standardisering og felles organisering av de IKT-verktøyene som sektoren benytter.

Skal vi få til pasientens helsetjeneste er vi helt avhengige av gode IKT-løsninger som sørger for at nødvendig informasjon er tilgjengelig for de som har tjenstlig behov. Når data er spredt rundt om på mange ulike systemer, slik som i dag, blir det utfordrende å få oversikt. Det er nettopp utfordringene med dagens fragmenterte løsninger som er bakgrunnen for arbeidet med ”én innbygger – én journal”. Målet er en felles, nasjonal løsning for klinisk dokumentasjon, beslutnings- og prosess-støtte og pasient- og brukeradministrasjon. Arbeidet med én innbygger – én journal må deles opp. Regjeringen pekte i fjor på Helseplattformen i region Midt-Norge som et regionalt utprøvningsprogram og et første steg på veien mot det nasjonale målbildet.

Så langt Helse- og omsorgsdepartementet erfarer så benytter alle landets kommunale og interkommunale legevakter elektroniske pasientjournalssystemer som er beregnet for fastleger. Dette fordi det praktiske arbeidet på en legevakt ligner på et fastlegekontor, legevakten ofte er bemannet av fastleger, og behovet for funksjonalitet er det samme.

Den kommunale omsorgstjenesten benytter andre typer pasientjournalssystemer. Disse journalssystemene ble i utgangspunktet utviklet for å understøtte søknadsprosesser, saksbehandling og fakturering, men er over

tid utviklet med funksjonalitet for også å ivareta dokumentasjon av helsehjelp.

Jeg kjenner derfor ikke til eksempler hvor kommunal eller interkommunal legevakt benytter samme journalsystem som sine vertskommuner. Systemene er for forskjellige. Unntaket kan være kommunale legekontorer, helsestasjon og fengselstjeneste som ofte benytter et fastlegesystem, uten at data av den grunn deles med legevaktens system.

Det er i dag 3 leverandører av journalsystemer for kommunesektoren og 3-4 leverandører for fastlegene på det norske markedet. Helse- og omsorgsdepartementet kjenner ikke til at noen av disse leverandørene benytter åpen kildekode. Med åpen kildekode så menes at kildekoden til et dataprogram er gjort tilgjengelig for alle, i motsetning til lukket kildekode hvor dataprogrammets oppbygging og instruksjoner en strengt bevart forretningshemmelighet. Internasjonalt finnes

det noen få pasientjournalsystemer som er bygget med åpen kildekode. Slike åpne løsninger er oftest gratis å bruke og blir utviklet på dugnadsbasis av frivillige.

Alle pasientjournalsystemene for sykehus, fastlege eller kommune som benyttes i Norge er imidlertid åpne på den måten at de kan utveksle pasientinformasjon med andre systemer. Utveksling skjer ved at det sendes en standardisert melding over helsenettet. Eksempel på en melding kan være henvisning, epikrise eller prøvesvar. Alle kommunene i landet er tilknyttet helsenettet og har kommet i gang med utveksling av standardiserte meldinger.

For to år siden sørget jeg for en ny forskrift om IKT-standarder i helse- og omsorgssektoren.

Den slår fast at elektroniske pasientjournaler skal brukes, og den setter tydelige krav til funksjonalitet for utveksling av helseinformasjon.

SPØRSMÅL NR. 1627

Innlevert 29. september 2017 av stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete

Besvart 6. oktober 2017 av forsvarsminister Ine M. Eriksen Søreide

Spørsmål:

«Kan forsvarsministeren stadfeste at sjef for Forsvarets Operative Hovedkvarter (FOH) har fått høve til å fremje sine vurderingar og sin konklusjon, og vil i så fall hans vurdering og konklusjon bli lagt fram for Stortinget på eigna måte?»

GRUNNGJEVING:

Sjefen for FOH i Bodø er øvste operative sjef for alle innanlands- og utanlandsoperasjonar. I forsvarskrinsar er det reist tvil om han har fått uttale seg om ei eventuell nedlegging av Andøya flystasjon.

Svar:

Eg viser til brev frå Stortinget sin president av 29. september 2017 med spørsmål frå stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete om sjefen for Forsvarets operative hovedkvarter (FOH) har fått høve til å fremje sine vurderingar og konklusjon om ei eventuell nedlegging av Andøya flystasjon.

Eg kan stadfeste at den dåverande sjefen for FOH fekk høve til å fremje sine vurderingar i saka all den tid han tok del i arbeidet med forsvarssjefen sitt militærfaglege råd (FMR) som medlem av forsvarssjefen si leiargruppe. Forsvarssjefen er, med sin leiargruppe, regjeringa sin viktigaste rådgjevar i fagmilitære spørsmål. Individuelle vurderingar frå miltære sjefar underlagt forsvarssjefen leggjast difor ikkje fram for Stortinget.

SPØRSMÅL NR. 1628**Innlevert 29. september 2017 av stortingsrepresentant Heikki Eidsvoll Holmås****Besvart 9. oktober 2017 av innvandrings- og integreringsminister Sylvi Listhaug****Spørsmål:**

«I Klassekampen 29/9 har oppslag om Norsk statsborger på to år og hans mor som likevel får beholde et tilbake trukket statsborgerskap på grunn av det Utlendingsnemnda innrømmer at det er saksbehandlingsfeil at sønnen ikke har fått egne partsrettigheter.

Hva gjør statsråden for å stoppe at berostilte tilbakekallssaker med samme saksbehandlingsfeil i UDI og UNEs behandling av tilbakekall blir avsluttet og at de som feilaktig har fått tilbakekalt sitt statsborgerskap med samme saksbehandlingsfeil får statsborgerskapet tilbake?»

Svar:

Stortingets vedtak om domstolsbehandling av tilbakekall av statsborgerskap er for tiden til behandling i Justis- og beredskapsdepartementet. Det fremgikk av Stortingets anmodningsvedtak at det skal gjøres nød-

vendige lovendringer for å presisere at barn og barnebarn ikke kan miste statsborgerskapet som følge av feil begått av foreldre eller besteforeldre. Tilbakekall og avregistrering av barns statsborgerskap inngår derfor i utredningen som nå gjennomføres.

Justis- og beredskapsdepartementet har instruert UDI og UNE om å avvente saksbehandlingen av saker om tilbakekall av statsborgerskap etter statsborgerloven § 26 annet ledd frem til regelverket er endret. Instruksen innebærer at det nå ikke fattes vedtak om tilbakekall av statsborgerskap før nytt regelverk er på plass. Det er derfor heller ingen barn som skal få avregistrert sine statsborgerskap som følge av at foreldrenes norske statsborgerskap blir tilbakekalt.

Justis- og beredskapsdepartementet arbeider for tiden med å revidere rundskriv GI-09/2017 Instruks om berostillelse av saker om tilbakekall av statsborgerskap etter statsborgerloven § 26 annet ledd. Formålet er blant annet å presisere at UDI kan henlegge saker dersom det ikke viser seg å være grunnlag for tilbakekall.

SPØRSMÅL NR. 1629**Innlevert 29. september 2017 av stortingsrepresentant Heikki Eidsvoll Holmås****Besvart 10. oktober 2017 av olje- og energiminister Terje Søviknes****Spørsmål:**

«I Plan for utbygging og drift forventes en kostnad på utbyggingen av Goliat på 28 mrd. kroner og inntekter med daværende oljepris på over 60 mrd. Siden den gang har kostnadene ved utbygging hatt enorme overskridelser, driftsstart vær forsinket og oljeprisen stupt. Staten tar, ved at utgifter for kostnader gir fradrag i skatt for eierne av lisensen, nær all kostnad ved utbygging og drift.

Hvilken oljepris er nødvendig for at Staten skal sitte igjen med positiv nåverdi (gå i pluss) ved Goliatutbyggingen?»

Svar:

Petroleumsvirksomheten er Norges største næring målt i verdiskaping, statlige inntekter, investeringer og eksportverdi. I 2016 utgjorde petroleumssektoren 12 prosent av all verdiskaping i landet og stod for 36 prosent av eksportinntektene. Virksomheten bidrar til å finansiere velferdsstaten og gir arbeid til mange. I 2016 var over 180 000 sysselsatte knyttet til petroleumsnæringen, direkte eller indirekte. Den stimulerer videre til positiv nærings-, teknologi- og samfunnsutvikling over hele landet.

Petroleumsskattesystemet er utformet med tanke på å sikre staten en stor andel av overskuddet fra utvinningsvirksomheten som gjennomføres av oljeselskaperne, og samtidig legge til rette for høy verdiskaping ved at det legger til rette for at de lønnsomme ressursene

blir hentet opp. SDØE-ordningen er den andre sentrale brikken for å oppnå dette.

Petroleumsskattesystemet skal derfor virke nøytralt, slik at et investeringsprosjekt som er lønnsomt for en investor før skatt, også vil være det etter skatt. Gjennom petroleumsskattesystemet betaler oljeselskapene 78 prosent skatt av sitt netto overskudd (ordinær selskapsskattesatsen på 24 prosent og særskattesatsen på 54 prosent). Det betyr at staten i realiteten mottar 78 prosent av oljeselskapenes inntekter og dekker, gjennom fradrag i skattegrunnlaget for ordinær- og særskatt, 78 prosent av alle relevante kostnader. Denne egenskapen er viktig for at investeringsprosjekter som er lønnsomme for selskapene etter skatt også er lønnsomme før skatt og vice versa. Det gjør at staten mottar en stor andel av verdiene fra våre olje- og gassressurser.

Staten har mottatt store inntekter fra næringen. Siden år 2000 har statens netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten vært 4 800 milliarder kroner (løpende priser). I inneværende år er kontantstrømmen anslått til 175 milliarder kroner. I tillegg til disse inntektene for staten kommer leverandørindustrien og annen landbasert virksomhet knyttet mot utvinningsvirksomheten på sokkelen. Alle anslag tilsier at næringen vil bidra med store inntekter til fellesskapet også i fremtiden gjennom de etablerte systemene.

Det er rettighetshaverne som er ansvarlig for beslutninger om leting, utbygging og drift på norsk sokkel. Utbyggingsprosjekter på sokkelen står overfor en rekke usikkerhetsfaktorer av blant annet geologisk, teknologisk, prosjektgjennomføringsmessig og markedsmessig art. Rettighetshaverne etablerer en utbyggingsløsning og en gjennomføringsplan som de fatter utbyggingsbeslutning basert på. De legger så i sin plan for utbygging og drift (PUD) blant annet fram sine vurderinger av prosjektets inntekter og kostnader over feltets levetid.

Oljedirektoratet gjennomførte i 2013 en analyse av gjennomførte prosjekter på norsk sokkel. De konkluderte med at de fleste prosjektene på norsk sokkel ender opp med utbyggingskostnader innenfor usikkerhetsspenntet som er angitt i PUD. Direktoratet viste videre til at forskning på gjennomføring av store prosjekter innen andre industrigrener (transportsektor, forsvars prosjekter etc.) viser at store prosjekter generelt ofte opplever store kostnadsoverskridelser og forsinkelser. Direktoratet konkluderte videre i analysen med at overskridelser i store, kompliserte prosjekter ikke er et særnorsk fenomen. Utbyggingen av Goliat er et prosjekt på norsk sokkel som fikk store kostnadsoverskridelser i forhold til anslaget i PUD. Dette er uheldig for alle involverte parter.

Goliat-feltet startet produksjon i mars 2016 og forventet levetid omtalt i PUD er 15 år. Operatøren anslår at feltes samlede inntekter, fratrukket driftskostnader, overstiger investeringskostnaden i løpet av 2019/2020.

Ifølge operatøren, Eni, er utbyggingen med selskapets interne forutsetninger, herunder avkastningskrav, lønnsom med en gjennomsnittlig oljepris på om lag 50 US dollar per fat over feltets levetid.

I driftsfasen er det flere forhold som påvirker hvor lønnsomt et utbyggingsprosjekt viser seg å bli til slutt. Dette er forhold som oljepris og driftskostnader i løpet av produksjonsperioden og hvor mye ressurser som blir realisert før nedstengning. På de fleste felt på norsk sokkel øker utvinnbare reserver i produksjonsfasen og dermed forlenges forventet levetid. I gjennomsnitt har levetiden økt med 12 år i forhold til opprinnelig PUD for felt i drift.

Det er for tidlig å si hvor mye som vil bli produsert fra Goliat. Etter produksjonsstart har rettighetshaverne på Goliat påvist og bygget ut tilleggsreserver som bidrar til å øke lønnsomheten. Videre planlegger rettighetshaverne to til tre nye produksjonsbrønner i 2018, som ifølge operatøren vil øke reservene ytterligere. Det er også identifisert flere prospekter i området. Ved funn kan disse tilknyttes Goliat og forlenge levetiden av feltet. Ovennevnte faktorer påvirker fremtidig lønnsomhet og prissensitivitet for feltet. Først etter at produksjonen er avsluttet kan man ha et endelig svar på svar på lønnsomheten av utbyggingen.

Goliat-utbyggingen har allerede bidratt til store ringvirkninger i utbyggingsfasen. Det er tildelt kontrakter til norske leverandører for flere titalls milliarder kroner. Prosjektet har sysselsatt flere hundre personer i regionen i utbyggingsfasen. I driftsfasen vil feltet bidra med skatteinntekter og ytterligere ringvirkninger, særlig i Hammerfestområdet.

Korrigert svar 19. oktober 2017:

Det vises til tidligere besvarelse 10. oktober 2017 av skriftlig spørsmål fra representant Heikki Eidsvoll Holmås til olje- og energiministeren vedrørende Goliatutbyggingen.

I mitt svar oppga jeg, basert på informasjon fra operatøren, 2019/2020 som årstall for når feltes samlede inntekter, fratrukket driftskostnader, overstiger investeringskostnaden. Selskapet har nå opplyst at det har oppgitt galt årstall til departementet. Riktig årstall er 2022.

SPØRSMÅL NR. 1630**Innlevert 29. september 2017 av stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen****Besvart 10. oktober 2017 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Kan statsråden redegjøre for hvordan dette legemiddelet er vurdert for smertetilstander og om dette vil kunne falle inn under kategorien for «særskilt små pasientgrupper?»»

BEGRUNNELSE:

Media har omtalt en 26 år gammel kvinne fra Nybergsund, som har svært store hodesmerter, men som ikke får dekket utgiftene til legemiddelet Instanyl, som hun får anbefalt av sin lege, fordi det ikke har tilstrekkelig dokumentasjon for hennes tilstand.

Svar:

Et av kravene for at et legemiddel skal innvilges forhåndsgodkjent refusjon, er at det har markedsføringstillatelse for bruksområdet. Det nye regelverket som trer i kraft 1. januar 2018 åpner for at det for legemidler til behandling av særskilt små pasientgrupper kan stilles lavere krav til dokumentasjon av behandlingens nytte enn for legemidler til større pasientgrupper. Kravet om markedsføringstillatelse for bruksområdet ligger likevel fast.

Instanyl er en neseppray som inneholder virkestoffet fentanyl. Instanyl er utviklet til bruk hos kreftpasi-

enter med gjennombruddssmerter, og det er denne pasientgruppen det er gjort studier på og som legemidlet har markedsføringstillatelse for.

Det kan ytes individuell stønad til legemidler utenfor godkjent bruksområde. Det må da dokumenteres at det aktuelle legemidlet har effekt på sykdommen eller tilstanden det gjelder. Legen som søker må legge slik dokumentasjon ved søknaden. Egenrapportert effekt kan ikke tillegges vekt. Vanligvis kreves det kliniske, kontrollerte og randomiserte studier av en viss størrelse, mens det for sjeldne tilstander kan aksepteres observasjonsstudier. Dokumentasjonen må være publisert i et vitenskapelig tidsskrift. Dersom det ikke foreligger tilstrekkelig effektdokumentasjon anses det vanligvis som utprøvende behandling som faller utenfor folketrygdens formål.

For behandlingsrefraktær clusterhodepine, dvs. der standardbehandling ikke har effekt, opplyser Helfo at det er mulig å redusere kravet til effektdokumentasjon dersom man finner studier som gjenspeiler dette. Helfo har ved flere anledninger undersøkt om det foreligger tilstrekkelig dokumentasjon for bruk av Instanyl ved clusterhodepine. Tilbakemeldingen er at de ikke har funnet slik dokumentasjon ved søk i internasjonale retningslinjer eller i publiserte kliniske studier. Dokumentasjonskravet er derfor ikke oppfylt, verken for clusterhodepine generelt eller for undergruppen som ikke responderer på standardbehandling.

Jeg viser også til mitt svar på spørsmål nr.1631 til skriftlig besvarelse.

SPØRSMÅL NR. 1631**Innlevert 29. september 2017 av stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen****Besvart 9. oktober 2017 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Vil statsråden sørge for at det settes i gang slik behandling?»

BEGRUNNELSE:

Media har omtalt en 26 år gammel kvinne fra Nybergsund, som har svært store hodesmerter, men som ikke får dekket utgiftene til legemiddelet Instanyl. I avisen Østlendingen, sier Høyres representant Kristian Tønning Riise at det må

«være grunn til å spørre om det ikke bør settes i gang utøvende behandling med denne medisinen for å få dokumentert effekten av den. Og for at denne kvinnen og andre slipper den økonomiske belastningen.»

Svar:

Når en pasient ikke har effekt av dokumentert behandling, kan behandlende lege vurdere om pasienten skal tilbys utprøvende behandling ut i fra en medisinsk-faglig vurdering. Dette er behandling der effekt, risiko og bivirkninger ikke er tilstrekkelig dokumentert til at den inngår i det etablerte behandlingstilbudet. Utprøvende behandling dekker både behandling som prøves ut i kliniske studier og udokumentert behandling som gis utenfor kliniske studier. Bruk av Instanyl for clusterhodepine er et eksempel på det siste, der et legemiddel brukes utenfor dets godkjente indikasjonsområde. Beslutningen om eventuelt å tilby og finansiere utprøvende behandling må baseres på en helsefaglig vurdering, og tas av ansvarlig helseforetak.

Det ble i forbindelse med Meld. St. 10 (2012–2013) God kvalitet – trygge tjenester utarbeidet nasjonale prinsipper for hvordan utprøvende behandling skal tilbys. For å legge til rette for innsamling av dokumentasjon av effekt av behandlingen og pasientsikkerhet bør utprøvende behandling som hovedregel tilbys innenfor rammen av en klinisk studie. Prinsippene for utprøvende behandling åpner for at slik behandling unntaksvis kan tilbys enkeltpasienter når gitte forhold er oppfylt. Det kan være aktuelt for pasienter eller sykdommer der det ikke er tilstrekkelig grunnlag for å starte en klinisk studie. Forholdene som skal oppfylles er at:

- Det skal være konkludert med at behandlingen er faglig forsvarlig med utgangspunkt i en vurdering av tilgjengelig kunnskap og/eller erfaringer om metodens mulige effekter og bivirkninger
- Det er gitt tilstrekkelig informasjon om behandlingstilbudet og pasienten aktivt har medvirket i valg av behandlingsmetode
- Det er etablert protokoller for bruk av behandlingen
- Det er utarbeidet rutiner for oppfølging og overvåkning av pasienter som mottar behandlingen og etablert rutiner for rapportering av bivirkninger og effekt av behandlingen som systematisk kan sammenstilles for alle pasienter som får behandlingen

Departementet har gjennom eierstyringen pålagt helseregionene å legge disse prinsippene til grunn for utprøvende behandling.

Når enkeltpasienter tilbys behandling med legemidler utenfor godkjent indikasjonsområde, er det også viktig å dokumentere og evaluere effekt av behandling for den enkelte pasient.

Når det gjelder utprøvende behandling innenfor rammen av en klinisk studie, har regjeringen ført en politikk som skal bidra til å øke omfanget av og antall kliniske studier innen alle behandlingsmetoder. Sentrale tiltak er etableringen av program for klinisk behandlingsforskning i spesialisthelsetjenesten i 2016 som skal gi pasienter i hele landet en bedre mulighet til å delta i utprøvende behandling gjennom deltakelse i kliniske studier. Jeg vil også trekke frem tiltakene jeg la frem i sommer, som skal gjøre det enklere for pasienter å delta i utprøvende behandling gjennom kliniske studier fortrinnsvis i Norge, men også i utlandet ved behov. Dette redegjorde jeg for i mitt svar på spørsmål nr. 1479 til skriftlig besvarelse om at alle pasienter skal ha likeverdig mulighet til utprøvende behandling, dattert 22. august d.å.

Jeg viser også til svar på spørsmål nr. 1630 til skriftlig besvarelse.

